KOMÁROMI KACZ ENDRE :

144. Ophelia. - Olajf., v. 78 x 99 cm.Jelz.
f.j.s.: "Komáromi Kacz E."

Szekszárd. képt. jub. kiáll.
1944.

Komáromi Kacz Endre

cm. Jelz.l.j.: "Nagy István 1913".

197. Székely leányka. - Olajf., lem.p. 51 x 72.5 cm. Jelz.f.j.: "Nagy István 1913".

NÁDLER RÓBERT / 1858 - 1938 / :

198. Juhok az itatónál. - Olajf., v. 71 x 54.5 cm. Jelz. a.b.s.: "Nádler Róbert".

NOVOTNY EMIL RÓBERT :

199. Jánoshegy. - Olajf., v. 80 x 60 cm. Jelz.l.b.: "Novotny 41".

ÖSZ DÉNES :

200. Eta. - Olajf., p. 49.5 x 56.5 cm. Jelzés j.l.: "Ö ".

KOMÁROMI KACZ ENDRE (1880—)
Oláh parasztlány
Fa, olaj, 71×51 cm.
Lepold—Lippay 57. l.

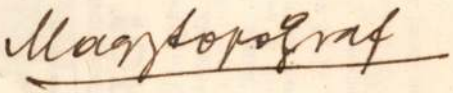

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

A magyarság évezredes sorsútjának — a honfoglalástól Trianonig — legigazibb és legtárgyilagosabb képe. — Ennek a műnek ott a helye minden hazája sorsát szívén viselő magyar ember könyvtárában. **Szerzői: Hóman Bálint és Szekfű Gyula** a budapesti egyetem tudós professzorai, a történettudományok legavatottabb szaktekintélyei, az írásművészet mesterei.

Eddig megjelent az I., IV. és V. kötet.

A 7 kötetes mű ára merített papiroson maroquin-félbőr kötésben nagyszámú kép- és térképmelléklettel kötetenkint 20.— pengő. Megszerezhető havi 5 pengős részletfizetésre is. Tájékoztatót készséggel küldünk.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 18. Levélcím: Budapest 4., 242. sz. postafiók.

KOMÁROMI KACZ ENDRE :

133. Anitra. - Olajf., fa l. 74.5 x 100 cm.
Jelz.l.b. "Komáromi Kacz E."

Kopp 1939/40. szerem II.

Komáromi Kacz Endre

IV. évfolyam 7. szám • 2005. július 22,- Sk

Múltunk Emlékei

HONISMERETI • MŰEMLÉKVÉDELMI • TURISZTIKAI • MAGAZIN

Komáromi hungaricum

A losonci református templom 2.

Amikor a Jókai Egyesület megalakult – 1911

Szitnya alatt volt a magyar turizmus bölcsője

9 771336 166005 07

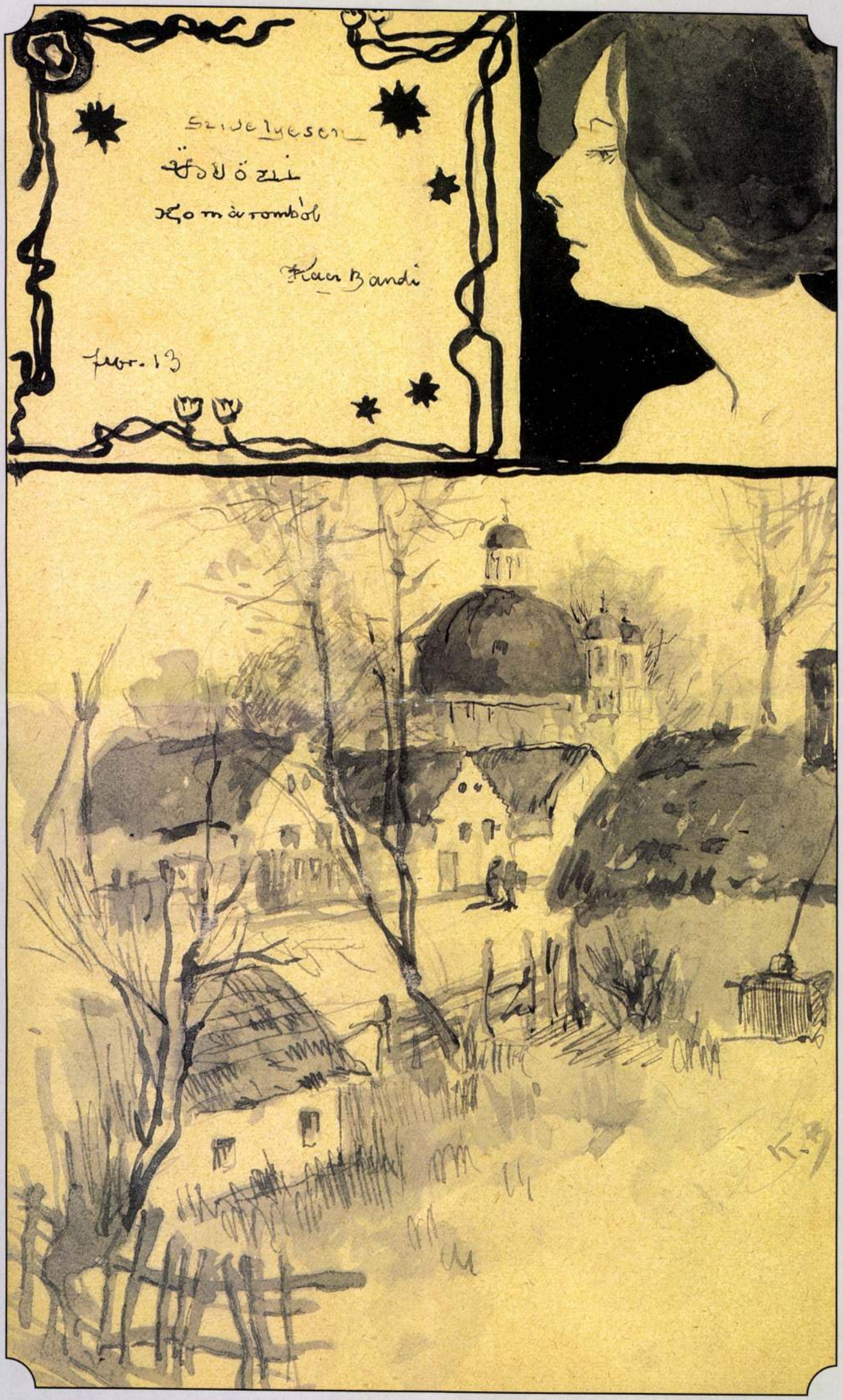
Szivelyesen
Komàrombòl
Kacz Bandi
febr. 13

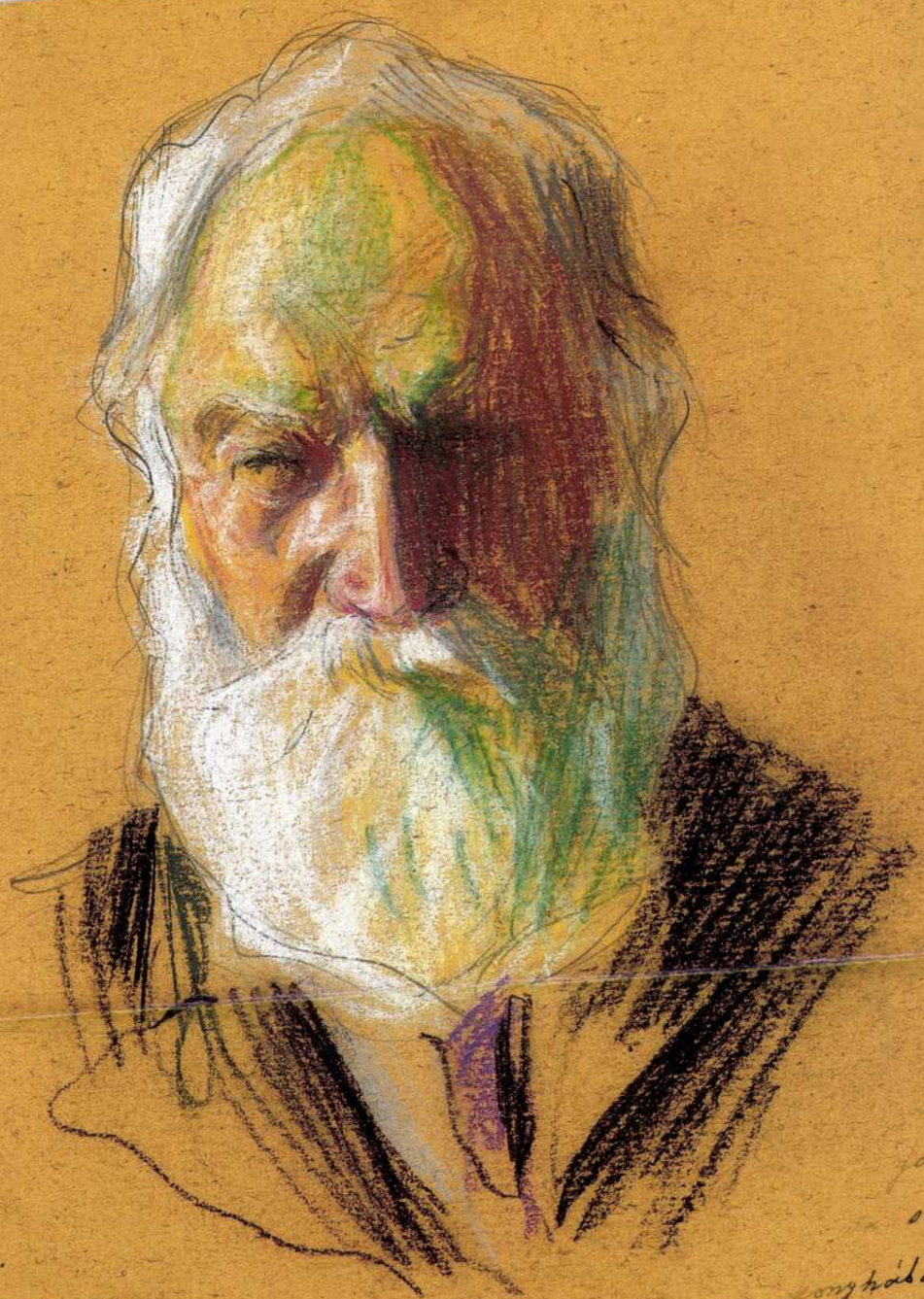

Teréz, Klar
...sását a cs...
...int elbeszélni
...volt és ezen
...csese és m...
...legény nem
...a moringon
...vele eljegyezték.
...ban történt; a mény...
...se be a 18-ik évét, a vely...
Ebből a házasságból születtem
...házasság megtörténte után az ifju pár
...atyám: Tassy Sándor házában a hátulsó
..., abban, mely most az én hálószobám, –
...ta el feszkét. Ebben a házban volt istál-
..., így a házhoz hozott tehénke és egy pár ló
...thonra talált. A ház akkor még mint
...gtöbb ház a városban, – nádfedelü volt. A
...s konyhából nyilt a két szoba, balra az el-
...jobbra a hátulsó. (Akkor még ugy mondták:
...ház, hátulsó ház) A konyhában a nyitott
...volt a nagy tüzhely, alatta a ke-

...kemencze.
...elyen a
...falakat
...kesítették
...fazékoz
...hozzá ta...
...ondszerint a
...állt. A kon...
...gádor, melynek
...szolgált, hogy m...
...konyhából, ne juston ...
...bad ég alá. A gádor mellett ...
...kőasztal, egy vastag tönkre he...
Ebben a házban születtem
...ber 9-én. Születésem idején éd...
...otthon, buzát vitt őrleni a harcs...
Nagy volt az öröm a háznál, h...
...madik gyermek fiu lett, az én ...
...két nővérem előzte meg: Tera
...hogy ez idő tájban Kossuth La...
...töltötte az egész országot, a f...
...széltében többnyire Lajosra kere...
...tem én is a keresztségben La...

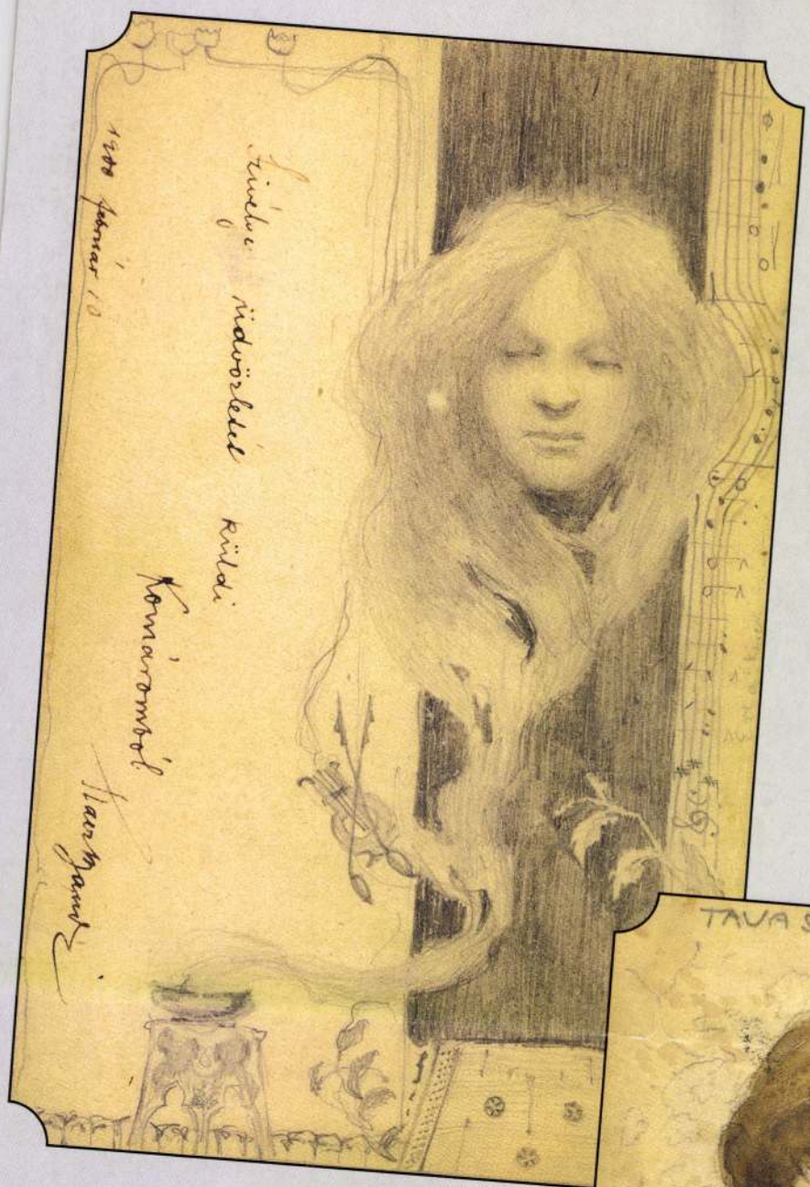
Szivélyes üdvözletét küldi
Komáromból
Kacz Bandi
1900 február 10

TAVASZ.
A kedves ajándéknak
rendkívül megörültem.
Addig is míg személyesen
megköszönhetem, szivélyes üdvözle-
temet küldi
München. 1901. márc. Kacz Bandi.

Tartalom

Honismeret
Danis Ferenc:
Szitnya alatt volt a magyar turizmus bölcsője 4
Kiss László:
Bugát Pál és a Felvidék 6
Szénássy Zoltán:
Amikor a Jókai Egyesület megalakult – 1911 8
Patay István:
A nyitrai vár székesegyháza 9
Böszörményi István:
A losonci református templom 2. 10

Nyelvi emlékeink
Jakab István:
Ki a szólásokban szereplő Lackó? 12

Néprajz
Csáky Károly:
A dejtári tájház 13

Iskolatörténet
Kulcsár Sz. Zsuzsanna:
Komáromi hungaricum 14

Múltunk képeslapjai 15

Hónapoló
B. Bartal Mária összeállítása 15

Emlékező
Séra Borbála:
Júniusi krónika 16
Motesiky Árpád:
„Snepfezés" Jernyén 17

Mosolygó múlt
Sztrecskó Rudolf összeállítása:
Igaz (vagy nem igaz) történetek 18

Fórum
Szénássy Árpád:
Eltűnőben egy ritka értékű épületegyüttes 19
Felkérés egy nemes cél támogatására 20
Szerzőink figyelmébe 20
Polgári László:
Holokauszt-emlékmű a zsinagóga helyén 20
Vágvölgyi Szilárd:
Szoboravatás Andódon 21

Hírek, események 22

A címlapon:
Kacz Lajos (1840–1921) pap, tanár, jegyző: **A régi Piactér** (mai Klapka György tér) **Révkomáromban** (ceruzarajz, XIX. század második fele). *„Ha rajzolhattam, nem éreztem sem fáradságot, sem kimerülést...Ez volt az egyedüli, igaz és erős szenvedélyem, mely elkisért egy életen át. ... És ha Magyarországon lett volna egy mester - ugy mint hajdan Olaszországban - bizonyára be álltam volna hozzá festéktörő inasnak."* – írja az Emlékeim-ben. Kacz Lajos nem lett híres festő, de tehetségét átörökítette a fiába, Komáromi Kacz Endrébe.

A borító belső oldalán:
Komáromi Kacz Endre (1880–1969): **Kilátás a révkomáromi Rozália-templomra** (ceruzarajz – képeslap a XX. sz. elejéről). Az apa tehetségét örökölve s továbbfejlesztve Kacz Endre a XX. század polgári festőjévé vált. Benczúr Gyula festőiskolájában tanult, képein azonban nem követte mestere historizáló stílusát. A képeslapon ötvözte a városképet a személyre szóló szecessziós motívumokkal.

A borító 3. oldalán:
Kacz Lajos rajza nagyapjáról, Tassy Sándorról *„Az én apám nem messze ment feleséget keresni, csak a szomszéd házba nyitott be. Itt élt a becsületességéről és szorgalmáról általánosan ismert nemes Tassy Sándor kertész csendes boldog családi körben. (Azért hangsulyozom, hogy nemes, mert akkor még nem tartották megengedhetőnek, hogy nemes családból származott ifju nem nemes családba házasodjék.)"* Részlet az Emlékeim-ből.

A borító hátsó oldalán:
Komáromi Kacz Endre (1880–1969) **két képeslap**ja. A festő Münchenben a híres Hollósy-kör tagjaként az érzések és intuíciók különféle kifejezésmódját tanulta. Szecessziós képeslapjai a polgári ízlésformát tükrözik.

A képek a család tulajdonai.

MÚLTUNK EMLÉKEI *honismereti, műemlékvédelmi és turisztikai magazin;* **Kiadja**: *KT Könyv- és Lapkiadó Kft., Komárom és a Művelődés- és Kultúrtörténeti Intézet;* **Felelős kiadók:** *Meszlényi István, Szénássy Árpád;* **Főszerkesztő**: *Kulcsár Sz. Zsuzsanna;* **Állandó munkatársak:** *Pozsony és vidéke: Benyák Mária, Mátyusföld: Vágvölgyi Szilárd, Zoboralja: Motesiky Árpád, Párkány és vidéke: Himmler György, Ipolyság és vidéke: Danis Ferenc, Bodrogköz: Bogoly János, Építészettörténet: Petrovay R. Sándor, Néprajz: Csáky Károly;* **Tördelőszerkesztők**: *B. Bartal Mária, Csepy Attila,* **A kiadó és a szerkesztőség címe**: *945 01 Komárno, Megyercsi u. 9., tel.–fax: 00421/35/7700869, e-mail: ktkiado@nextra.sk,* **Magyarországi postacím:** *Szénássy Árpád, Komárom, Pf. 28., 2901;* **A lap megjelenését támogatta**:

Nemzeti Kulturális Alapprogram — Komáromi Nyomda Kft. — Nec Arte Kft. — Illyés Közalapítvány

Engedélyszám: 2672/2001; ISSN 1336-166X;
Kéziratot nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.

Danis Ferenc:

Szitnya alatt volt a magyar turizmus bölcsője

„Történelmi határaink tekintetbevételével is kevés oly területünk van, amely annyira alkalmas a turistáskodásra, amely viszonylag kevés fáradsággal oly sok változatos tájat, gyönyörű körkilátást nyújtó pontokat lehet elérni pompás utakon, bővizű források, csobogó hegyi patakok, színdús bájos tavak mentén és szelíd jó akaratú hegyi lakók útmutatása mellett, mint Selmecbánya környékén, és kevés oly város van amely annyira alkalmas a turistáskodás kiinduló pontjául mint Selmecbánya, hiszen alig hagyjuk el a legszélső házacskáit, máris az erdőkbe jutunk és mert a város közepe 600 m magasan fekszik, nem sokat kell innen kapaszkodunk a 800 és 900 m magasan hegyekre, mint a Paradicsom-hegy, vagy a Tanád, hogy azok tetejéről egyszerre láthassuk a Kis Fátrától és Magas Tátráig végighúzódó gyönyörű hegyláncot, a zólyomi, túróci és a liptói havasokat" [1]

Senki sem csodálkozhat tehát, hogy ebben a városkában született meg a turizmus felvirágoztatásának gondolata. Az akkori kisvárosnak aránylag igen nagyszámú értelmisége így kívánt élni a szellemi és testi kikapcsolódás lehetőségeivel. Így született meg a **Szittnya Klub**, amelynek vezetését Pauer János vállalta magára. Néhány év múlva, 1873-ban megalakult Lőcsén az első hazai turistaegyesület **Magyarországi Kárpát Egyesület** néven. Ennek tagjai lettek a szepességi tanárok, kereskedők és hivatalnokok. Ez az egyesület főleg a Tátra feltárását és turisztikai szempontból hozzáértő gondozását tűzte ki fő feladatául. 1876-ban, a nyár folyamán a Tátrában barangolt id. Tirts Rezső, a selmeci Népbank pénztárosa. Sétái során megismerkedett a Kárpát Egyesület alapítójával, **Döller Antal** nyugalmazott őrnaggyal. Döller látta, hogy Tirts is szerelmese a hegyi turizmusnak, felkérte őt, vállalja el Selmecbányán egy hasonló egyesület létrehozását. A gondolat megtetszett Tirtsnek, ezért hazaérkezése után munkához is látott, és rövidesen már húsz tagot toborzott a megalakult Szittnya Osztályba. *„A Szittnya Osztály mint a Magyarországi Kárpát Egyesület osztálya 1882. május 12-én alakult meg. Alapításában oroszlánrésze volt dr. Téry Ödönnek, aki ekkor Selmecbánya egykori külutcájában, Istvánházán (megj. Stefulton) a bányaorvosi tisztséget töltötte be."* [2]

Téry 1886. július 4-én született Budapesten, és tanulmányai befejezése után 1897-ben nyerte el orvosdoktori oklevelét. Első orvosi munkahelye Selmecbánya volt.

A Téry-menedékház egy régi képeslapon

Csakhamar jelentős tényezőjévé vált az itteni társadalomnak, s különösen a Szittnya Osztály alapításánál szerzett érdemei miatt vált közismertté, de ismert volt mint kiváló hegymászó is. A Magas-Tátrához fűződő tevékenységét őrzi a Téry-menedékház. Selmeci évei alatt fő segítőtársa Tirts Rezső volt, akinek nevét viszont a Tirts-forrás őrzi.

A Szittnya Osztály később egyesült az 1891. december 28-án alakult Magyar Turista Egyesülettel, ez utóbbi az ország központi turistaegyesülete volt. Az előbbi azonban továbbra is Szittnya kultiválását tűzte ki céljául, ebben nagy és hathatós segítőtársra talált Coburg Fülöp herceg személyében, aki ennek a térségnek volt a földbirtokosa, így a szakosztály védnöke is. A Szitnya-csúcson állott 1851-ben épült pavilonja már romos állapotban volt, ezért újraépíttette. Lapos fedőlapjáról 1011 m magasságból lehetett gyönyörködni a 17 vármegyére kiterjedő gyönyörű kilátásban. A pavilon mellett felújíttatta a menedékházat is, ahol az idelátogatók frissítőket is kaphattak. Megépíttette a 292 lépcsőfokból álló emelkedőt, amely a Tatár-rét felől megkönnyítette a csúcs megközelítését. A Szittnya Osztály hálájának jeléül megfestette Fülöp herceg arcképét, ennek ünnepélyes leleplezése a menedékházban volt 1895. augusztus 4-én.

Maga a Szakosztály is sokat tett azért, hogy Szitnyát hozzáférhetőbbé tegye. Utakat csináltak oda Istvánházától és Illéstől, majd 1900-ban kényelmes szerpentint építettek a Bacsófalvi-tótól a Tatár-rétre, 1903-ban pedig a Tatár-rétet kapcsolták össze a csúccsal a már említett lépcsők kikerülésével. Végül egy kitérőt építettek 1905-ben a Balassa-vár romjaihoz.

A Szakosztály igyekezett a környék többi jelentős pontjait is megközelíthetővé tenni. Így a város közelében levő Felsőrónára három út is épült. 1896-ban épült fel az Eötvös út, amely a 800 m magas Vöröskúti-tótól vezet Felsőrónára, az út egész szakaszáról gyönyörű kilátás nyílik az alatta elterülő városra. A Tanád-hegylánc nyugati lejtője fenyvesekkel övezve a régi vízvezetékút mellett vezet, amely bányászati célokat szolgált. Ezt kiegészítette az egyesület a Gedeon-tóról a Felső-Hodrusi-tóhoz és keleti irányban a Felsőrónára vezető úttal. 1908-ban készült egy másik út a Hodrusbánya felé épített országútról a két Hodrusi-tó (Felső és Alsó) felé, ennek kiágazása felvezetett a Gedeon-tóró felé.

Selmecbányától távolabbi helyekre is vezettek utak. Közülük főleg turisztikai szempontból jelentősebb a Hodrusbányától a Dóczy-hegyre, a Vöröskútról Vihnyére és Szklenó-fürdőre, valamint a Kisiblyről Szkalkára vezető út.

A turistaszakosztály tagjai ezekben az években több mint 100 km hosszú turistaösvényt láttak el jelzőtáblákkal, áthidalásokat építettek, és végezték a hegyi források tisztítását, megőrzését. Közülük is meg kell említeni a Tirts-, Schostál-, Gretzmacher- és Brosman-forrásokat. 1883-ban a Gedeon-tóró épületét menedékházzá építették át. **1885-ben kiadták az első turistatérképet és útmutatót.** Ebben az időben a tagok száma elérte a 194-et.[3] A turistaszakosztály a város és a bányaigazgatóság segítségével újabb menedékházat épített: a Tirts-forrásnál és a Felső-Hodrusi-tónál. Munkájuk elismerésének kifejezéseként 1896-ban, a millennium évében itt, Selmecbá-

Komáromi Kaez Endre

Magyarság képes mell.
1934 ápr. 29.

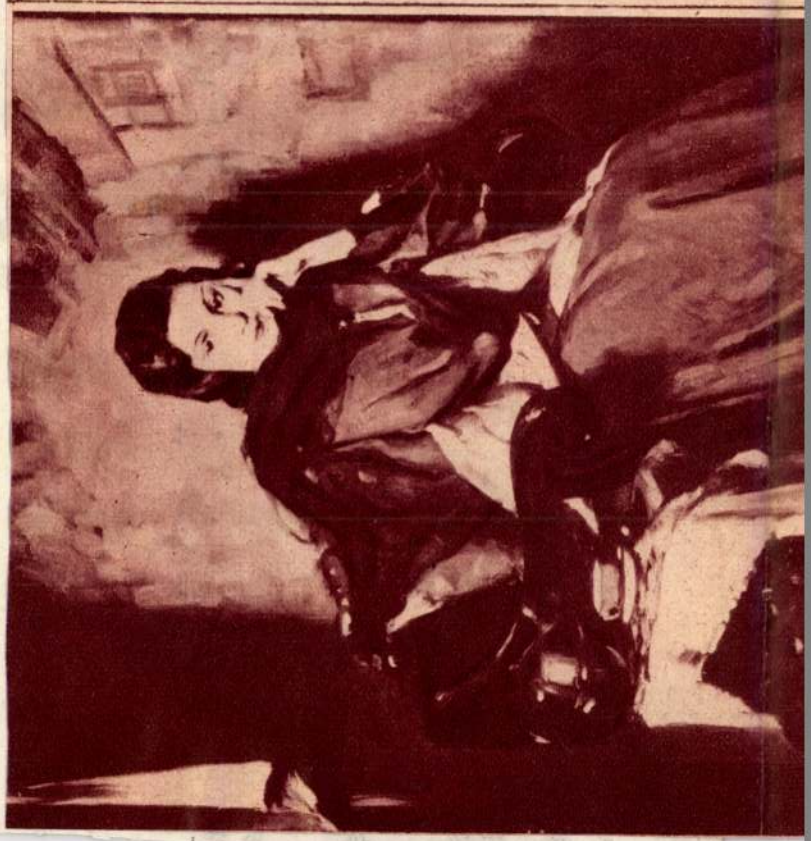

R E I S E W E R K E

BERNATZIK. RIESEN PELIKANE und ihre Kinder.Mit 32 ganzseit
dern nach Naturaufnahmen d.Verfassers.Leinenban
ganze Leben der grotesken Vogelriesen ist hier
wahr geschildert.

COHEN-PORTHEIM.LONDON.Mit 70 Abb.nach Aufnahmen d.Verfasse
1933. Leinen /11.70/ 4.40 Kart.

" " ENGLAND, DIE UNBEKANNTE INSEL. Kart.
Leinen

" " PARIS.Mit 16 Tafeln in Tiefdruck.Mit diesem Füh
der Tasche lernt man Paris lieben u.verstehen.
Leinen

FANCK, A. STÜRME ÜBER DEN MONTBLANC.Ein Filmbilderbuch m.
tos 1933.

FUHLBERG-HORST,AUTO,SCHIFF UND FLUGZEUG.Ein Buch von Techni
Abenteuern.Mit zahlreichen Textbildern u.48 Tafe

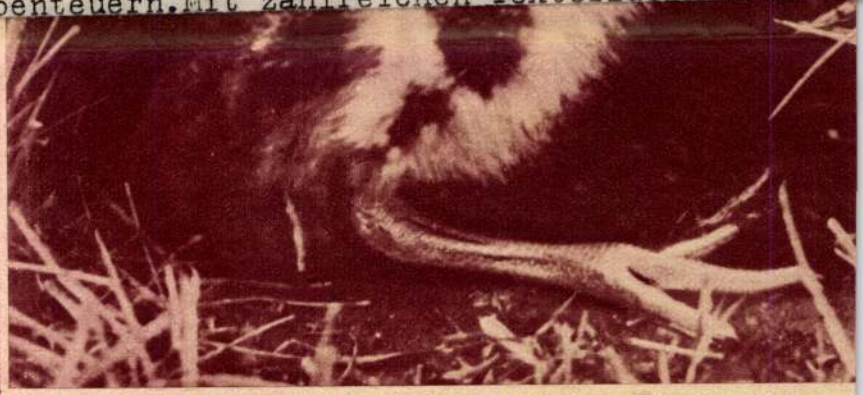

Megszáradva már, puhán pelyhesen és kedvesen figyelve ül itt a b
kelni még nem tud a gyenge lábakon

PORTRAIT
Komáromi Katz Endre festménye

ELEMEK HÁBORGÁSA

Amikor földrengések, vulkánkitörések, tornádók hireit olvassuk, érezzük talán csak igazán, hogy a Természet nagy erőivel szemben minden zsenije és hatalma ellenére is mily végtelenül gyenge és jelentéktelen az ember. Bár ördöngös gépei vannak, melyekkel a Természet ellen felveszi a harcot, hajóóriásaival, gépmadaraival már-már uralni hinné az óceánokat is, amikor a nagy ellenfélnek egy szeszélyes kicsi mozdulatára pillanatok alatt pozdorjává törnek, semmivé válnak az emberi elme e gögös alkotásai; a ciklonnak egyetlen rohama, a földnek egyetlen rengése elegendő, hogy hatalmas városok, az épitőtehnika csodái percek alatt felismerhetetlen rommá váljanak. És csodálatos, az ember mégis, minden a Természettel szemben vallott kudarca és az átélt elemi katasztrófák dacára legyőzhetetlen nagy optimizmussal halad tovább, minden vállalkozást ujra kezd, mintha mi sem történt volna. Sőt, az elpusztult ház helyére, ahol hozzátartozói halálukat lelték, odaépiti ujból a házát, — működő vulkánok tövében egész falvakat látunk, melyeket lakóik elhagynak a kitörés előtt és visszatérnek később, hogy a kihült lávaföldön, a régi helyre épitsék fel ismét otthonukat. És ott élnek tovább, nem törődve a veszéllyel, mely Damokles kardjaként függ fejük felett, nyugodtan dolgoznak, élnek, nem is gondolva rá, hogy talán már a következő pillanat halálukat jelentheti.

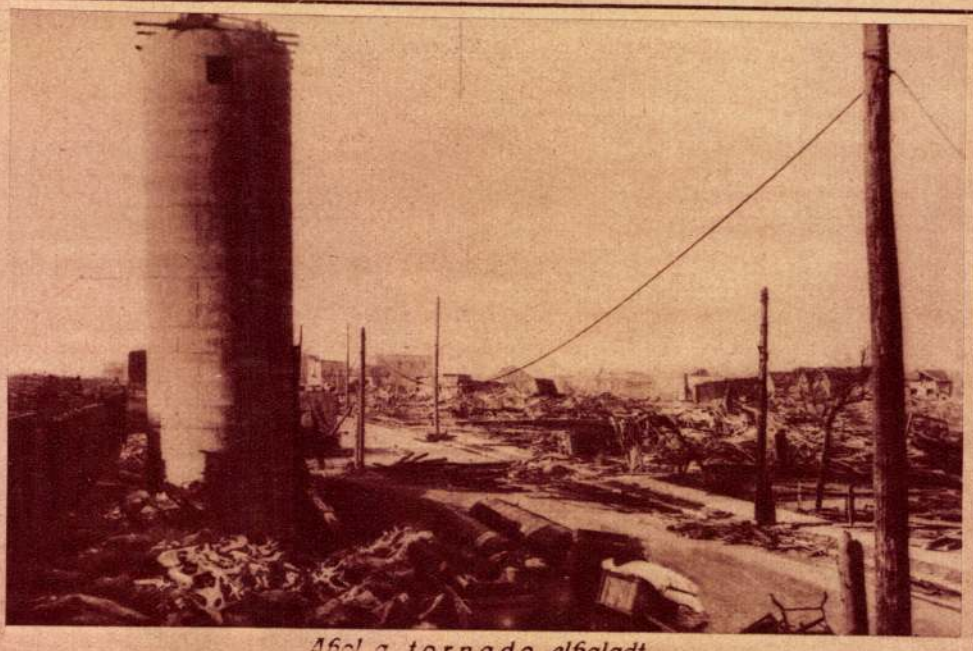

Ahol a tornado elhaladt...

Az óceán támadása a szárazföld ellen

Munkában a Vesuv

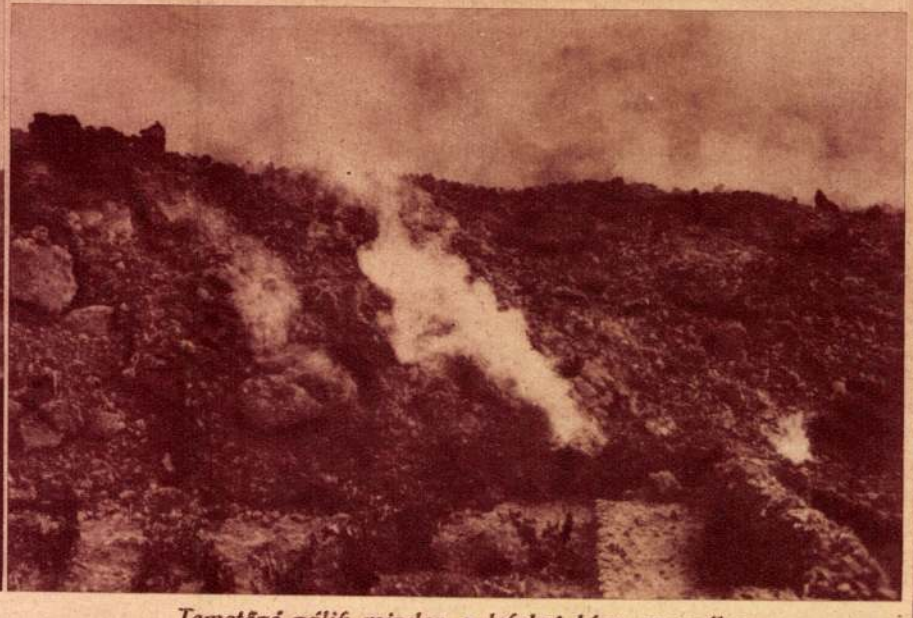

Temetővé válik minden a lefolyó láva nyomában

vésbbé azok, mert itt nagyobb és betegesebb a személyes szabadság érzése.

Az olasz nő szelid anya és csodálatosan édes, szerelmes feleség. Sajnos azonban, a francia befolyás alatt ma már hiúbbak kezdenek lenni az olasz nők és az ipar túlontúl is sok leányt rabol el a házi tűzhelytől.

A modern civilizáció lassan, de kérlelhetetlenül kiszárítja a boldogság legtisztább forrásait is."

Annál bizakodóbb és büszkébb Heidenstam, a svédek legnagyobb élő poétája, amikor népéről beszél.

„Svédország erdős ország, ahol a nagy, erdőszegte vidékeknek azelőtt külön törvényeik, sőt külön uralkodóik is voltak. A svédek talán ezért ma is jólelkűek és a túlzásig is vendégszeretők, de alapjában véve különcök és még ma is az a legforróbb álmuk, hogy vidéken legyen otthonuk, vagy legrosszabb esetben egy igénytelen nyaralójuk, ahol az erdőlakók örökölt igénytelenségében és magánosságában élhessenek.

Minthogy a svédség száma nem nagy, az ország nagy kiterjedése mellett is az emberek nagy része személyesen is ismeri egymást. Az ujságok a családi eseményekről is beszámolnak és a telefon — a svéd házak sajátossága — az egész országot érző vezetékkel hálózza be. A telefon állandóan szól és gyerekek, de meg cselédek is szorgalmasan használják. Beszélnek az időről, a szélről, arról, hogy mint aludtak és a svédek nemcsak a bankjukat meg a szabójukat csöngetik föl telefonon, hanem a minisztert és a püspököt is. Bármilyen kómikusan hangzanék is, mindez az egész népet egyetlen nagy családdá formálta át egy közös otthonban.

A svédek katonai nép ivadékai és régi, arisztokratikus kulturájuk mellett még ősibb a demokratikus műveltségük. Ezért nincs közöttük igazi társadalmi különbség. Szeretik otthonukat és sehol sem fordítanak annyi gondot az otthon csinosítgatására. A férfi és a nő ott egyenjogúnak érzi magát, nagy az egyéni szabadságuk és a szülők gyermekeikkel jóformán úgy bánnak, mintha fiatalabb testvéreik volnának. A kor égető kérdéseit fesztelenül vitatják meg a családi körben és azé az utolsó szó, aki a legideálisabb megoldással lép elé. Az északi népek között a svéd a legkevésbbé dekadens".

Dél és Észak minden ellentétje benne van ez utolsó két vallomásban. Két merőben különböző nép különböző temperamentuma szólal meg bennük. Heine pálmájának és fenyőjének új álma egymásról és saját magukról.

Dél és Észak között — itt volnánk mink is és itt volna a magyar családi élet, a magyar házi tűzhely. De magunkkal szemben, úgy érezzük, kötelező a hallgatás. Ha jót írnánk magunkról, az is baj volna. Ha rosszat, az is. (Mert mindakettőben volna igazság.) És aztán meg a magyar családi életet ismerjük mindnyájan. És nemcsak teóriákból.

Balla Ignác

A NAGY MANÖVER UTÁN

A szerencse felé

Elbeszélés

Irta Lengyel Géza

— Nem, kedves barátom, én tizenötödikén kapom a fizetésemet, én elsején nem adhatok semmit. Az, amit elsején kapok, az mind elmegy egy szálig; hanem tizenötödikén érkeznek a külön jövedelmek. Ez aztán mind tiszta haszon, csak jelentkezzék pontosan, meg fogja kapni a huszonkét koronát.

— Igenis, mérnök úr, — felelte minden meggyőződés nélkül a fiatalember, aztán összehajtogatta a számlát, zsebre tette és elment.

Kövesdi ráhajolt a rajztáblára, buzgón illesztgette a vonalzót és a ceruzát, mintha roppant sürgős dolga volna. Mihelyt azonban betették az ajtót, abbahagyta a munkaszinlelést, a ceruzát és a vonalzót letette, hátratámaszkodott a széken és mint mindig, hasonló alkalommal, elkészítette élete pénzügyi mérlegét.

— Most másodika van, — ilyenformán hangzott a mérleg, — és már a harmadik apró számlát küldöm vissza. A cipőmnek nincs sarka, a ruhám veszedelmesen fenyeget a szétfoszlással, kalap is kellene és általában némi nyugalom kellene. Harminc éves vagyok és még mindig zaklatnak. A fizetésem nem nagyon kevés, de itt vannak a régi adósságok, minden száz korona belekerül kétszázba. Mit kellene csinálni? Le kellene tenni azt az utolsó szigorlatot, azután elmenni biztos állásba az államhoz, mert öregek leszünk és egy kis betegség kell csak, hogy éhen meghaljunk. Bizonyos, hogy nagyon lefőzném a kis kezdőket, akiknek nincs egyebük, mint a kényelmesen megszerzett diplomájuk, míg én tudok mindent, jártam mindenütt, dolgoztam, tanúltam, verekedtem. Sokkal többet érek, mint ezek.

Itt földerült kissé komor ábrázata, azután ismét elborult.

— A szigorlat, az legalább fél esztendei nyomorba és adósságcsinálásba kerül megint. Én pedig elszoktam már az éhezéstől. Aztán mit érek vele? Kis fizetéssel kell kezdeni, mintha csak huszonkét-huszonhárom esztendős lennék. Várni kell, tűrni kell, nyelni kell. Későn van.

Megrántotta a vállát, lassan, kényelmesen hozzákezdett a munkához. Csaknem minden hónapban elővette életének ezt a problémáját és mindig hasonlóképpen intézte el. Napközben még eszébe jutott néhányszor, néha öntudatlan szorongást okozott neki, de aztán megfeledkezett róla, eltemette jó mélyen.

Nem ért rá töprengeni, nagyon sok munkája volt. Gyorsan, rövid határidőre kellett befejezni valami komplikált tervet. Késő estig, gyakran éjfélig is dolgozott.

— Fiam, Kövesdi, — mondotta neki az öreg vállalkozó, az egykori cseh zupásőrmester, — csak gyorsan, csak jól, nem fogja megbánni. Ezt nem bízhatom másra, csak magára.

Hat hét alatt készült el holtra fáradtan, kimerülten. A cseh szorongatta kezét, azután lassan, ünnepélyesen kivett a tárcájából egy ezer koronást, meglobogtatta, magasra emelte, végül letette Kövesdi elé, külön jutalom gyanánt.

Nagyon boldog volt. Neki, aki a hónap harmadik-negyedik napján már a következő elsejei fizetését kezdte kiszedegetni, sohasem volt még egy összegben ezer koronája. Vette a kalapját és elment. Mikor egy darabig sétált, tervezgetett, számolt, már nem látta olyan rózsásnak a világot. Mihez kezdjen a pénzzel? Az adósságait nem tudja kifizetni belőle, ahhoz sem

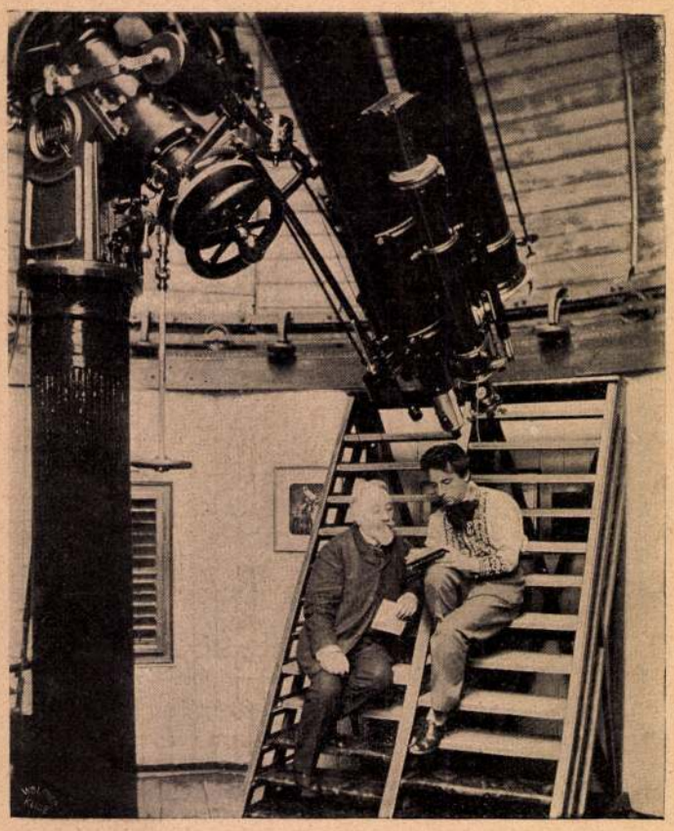

Az ó-gyallai obszervatóriumban. Konkoly-Thege Miklós megrajzoltatja K. Kacz Endrével a Jupitert

elég, hogy visszavonúljon és vizsgára készüljön. Nagyon is fáradt egyébként a nagy munkához. Vehet néhány darab ruhát rajta, azután vége. A pénz, amelyet hatalmas vagyonnak látott egy félórával előbb, egyre jobban összezsugorodott. Futó élvezetek megszerzéséhez soknak, valami nagyobb fordulatot hozó dologhoz kevésnek bizonyult.

— Minek is adta? — fakadt ki haragosan és őszinte gyülölettel gondolt a zupásra.

Fölszállt egy villamosra. A perronon rátette valaki a kezét a vállára. Kivasalt, kiborotvált, elegáns ember, valamikor régen iskolatársa, Gruber ügyvéd.

— Mit csinálsz Lajos fiam? — kérdezte pártfogói hangon.

Kövesdi savanyuan felelte:

— Mit csinálok? Hát vagy önálló leszek, elvállalok egy vasutépítést, vagy kimegyek Amerikába, vagy megházasodom . . .

— Mi történt veled?

— Pénzhez jutottam.

Gruber végignézett a barátján. Kopott volt, gyürött, borotválatlan, kivörösödött szemü.

— Mennyi az a pénz?

— Borzasztó sok pénz. Soha nem volt még ennyi pénzem és most látom csak, hogy mennyi gondja van a gazdag embernek. Hát mit csináljak én vele? Mondd, mit csináljak ezer koronával?

Olyan őszinte kétségbeeséssel tette föl ezt a kérdést, hogy Gruber elnevette magát.

— Ez csakugyan nagy probléma. Ezer koronával nem lehet új életet kezdeni. Viszont az ablakon kidobni mégis fölösleges. Hanem mondok én neked valamit. Kockáztasd ezt az ezer koronát, gondold, hogy nincs; játszál vele.

— Kártyázzam?

— Dehogy. Mire való az üzlet? Egy biztos dolog van most: cukorba kell belefeküdni. Régi barátod vagyok, elhiheted, hogy nem mondanám, ha nem volnék biztos benne. Cukrot vegyél.

A villamos megállt, Gruber leszállott róla. Kövesdi megzavarodva bámult utána.

— Cukor . . . cukor . . . — ismételgette félig hangosan.

Csak halvány és zavaros képei voltak a tőzsdéről, hausseról, börzejátékról. Azt pedig egyáltalában most hallotta először, hogy mint a buza és a koronajáradék, a cukor is szerepel az efféle üzletben. Annyit tudott csak, hogy a tőzsdén kivül álló emberek az ilyen dolgokat valami megbizott vagy bank útján szokták lebonyolítani. Hirtelen eszébe jutott, hogy egy kisebb banknál van is ilyen dolgokkal foglalkozó ismerőse.

— Grubernek igaza van, — állapította meg gyors elhatározással, — ez az ezer korona nincs többé, ezt fölteszem cukorra.

Elment a bankba, előkereste az ismerősét és megmondta neki, hogy játszani akar . . . cukorral.

Előbb kinevette, azután megkérdezte, hogy menynyi pénze van, végül azt mondotta, hogy jó. A pénzt elvették tőle, fedezetnek kapott helyette egy cédulát néhány szakkifejezéssel és számmal, amiből nem értett semmit. Sokkal komplikáltabbnak látszott a legnehezebb terhelési számításnál.

Mikor kijött a bankból, újra azt mondotta magának: az ezer korona pedig nincs. Visszament az irodába, leült az asztalához és dolgozott tovább. Elsején birkózott a hitelezőivel, kopott volt, szegény volt. Két hónappal a cukorkötés után levelet kapott a banktól. Azt írták neki, sziveskedjék elfáradni hozzájuk.

— No most már csakugyan vége a pénzemnek, — gondolta.

A bankban nagyon előzékenyen fogadták és melegen ajánlották neki, hogy most már vegyen papirokat . . . részvényeket . . .

— Miből vegyek én részvényeket?

— Oh, kérem, van itt fedezet, — mondották titokzatosan.

Kövesdi kezdte megérteni a dolgot.

— És ha nem vennék részvényeket?

— Kérem, kérem, — mondották előzékenyen, — akkor leszámolunk. De mégis . . . jobb volna . . .

— Csak számoljunk le inkább — jelentette ki Kövesdi.

— Visszakérték a céduláját, számoltak, kurzusokat kértek, végül újabb cédulát kapott és a pénztárnál sok, sok pénzt: csaknem négyezer koronát, az ezer helyett, amit kockáztatott.

Most már szédülgött kissé, mikor zsebében a szép nagy bankókkal elhagyta a bankot. A fejét azonban csakhamar fölemelte, kiegyenesedett, fölvidult, szépnek, igéretekkel telinek látta az életet.

— Benne vagyok a szerencsében, — mondotta, — azután így folytatta az elmélkedést:

— Most meg kell fogni, most tovább kell gyúrni. Játékosnak, vakmerőnek, nagystílü embernek, hazárdőrnek látta magát; most nem habozott, nem töprengett, nem ment tanácsot kérni senkihez. Elhatározása készen volt. Néhány jó ruhadarabot vett magának, fehérnemüt vásárolt be, levelet írt a vállalkozónak, hogy beteg és este már a déli vasút gyorsvonatán ült. Robogott Monte Carlo felé.

Én itt találkoztam vele egy langyos estén a kaszinó előtt. Nehéz volt ráismerni. Harminc éves ember még messze van az öregségtől. Kövesdi azonban mint öreg technikus volt előttünk ismeretes, mindig görnyedt, ruhában és arcban gyürött ember, akinek a szeméből lehetett olvasni, hogy valahol elmaradt, megakadt, akit mindig nyomnak a kölcsönkért öt koronák. Most fiatal, telt, sima volt az arca, vöröses bajusza gondosan nyirott, — talán nem is vörös, hanem szőke,

Uj Idők 1913. II.

Komáromi Kacr Endre

megsemmisülten sír, zokog és jajveszékel itt előtte, mint egy kegyetlenül elvert, tehetetlen kis gyermek.

— Apa . . . ne sírj . . . kérlek! — mondta Éva halkan, de még így is irtóztató nehezen tudták a szavak ajkára vergődni, — ne legyek én az oka a család pusztulásának . . .

— Tehát Tátray . . . remélhet? — neszelt föl Ujlaky máris kiapadó könyekkel.

— Te is . . . — mosolygott Eva és bár a régi gúnyból még ott játszadozott valamicske a szája körül, azért érezte, hogy ő sohasem lesz többé az, aki volt. Jobb vagy rosszabb? faggatta önmagát, de aztán vállat vonva adta rá a választ: Ami kényelmesebb. És szó nélkül engedte, hogy Ujlaky minden aggodalmat feledve, hálás csókokkal halmozza el a kezeit, azokat a gyönyörü kis kezeket, amelyek éppen azáltal, hogy olyan nagyon hófehérek, puhák és dologra képtelenek, vannak arra hivatva, hogy egész családját kiszabadítsák az uzsorások karmai közül.

III

Egy héttel később már az összes borosvári lapok tárcákban és vezércikkekben tárgyalták a nagy eseményt. Nem hiányoztak az elmés szójátékok sem, amelyekben elmondták, hogy milyen diadala az a demokrata eszméknek, amikor egy nádor-ispán utóda egy egyszerü gazda-ispán unokájához megy feleségül. De hát a mindenható szerelem! . . . stb., stb.

Éva végre is megtiltotta, hogy a helybeli ujságokat szemei elé merjék tenni. De Parajdy Endre annál kétségbeesettebb mohósággal olvasta azokat. Pedig, minden hazug szó, ami e nagyon is igaz tényeket tárgyalta, végtelen sok szenvedést okozott neki; még talán többet, mintha igaz lett volna az is, hogy Éva Tátrayt szereti. Mert hiszen visszaemlékezett arra az időre, amikor Éva még minden gondolatával Gamsbergé volt. Milyen keserves napokat élt át akkor is! Hogy gyötrötték a féltékenység és irigység rémei. De akkor mégis, a szenvedések alatt — félig öntudatlanul — ott lappongott az a vigasztaló hit, hogy Éva boldog, — de most? de ezután? . . .

Fájdalom, kizártnak tekinthető, hogy valaha még csak elégedett is lehessen a sorsával, amely őt, egy hozzá semmiképpen se illő emberhez láncolja.

— Velem talán mégis jobban járt volna, — gondolta Endre megbocsátható részrehajlással, — hiszen az utóbbi időben sokkal, de sokkal jobb hozzám, mint eddig volt, sőt . . . voltak percek, amikor szinte . . . szinte azt mertem hinni, hogy szeret . . . Igen, a multkor is . . . Istenem, miért nincsenek millióim! — kiáltott szenvedélyesen, — milyen boldoggá, de milyen nagyon boldoggá tudnám tenni! De meg is kérdem még egyszer, határozta el, és ki tudja! . . . hátha! . . .

Úgy látszik, hogy az ilyen délibáb hajszolások még a legfásultabb világfiak szivében is felburjánzanak néha. Kivált, ha az a világfi nagyon szerelmes, csak huszonnégy éves és az a végtelen blazirtság, amelyre annyira büszke, mindenekfelett arra való, hogy az illető megjelenésének előkelőségét fokozza.

— Igen. Beszélni fogok vele, — határozta el pár nappal az esküvő előtt és bár nem egészen éles körvonalakban, de mégis valami olyasmit is képzelt, hogy hátha Éva hajlandó lesz vele titokban megesküdni, vagy megszökni . . . Mert hiszen nyilt titok Borosvárott, hogy Ujlaky „korbácscsal csikarta ki leányából a Tátrayt boldogító igent". — De hol találkozhatnék vele? — töprengett Endre, mert nagyon jól tudta, hogy Éva utóbbi az időben nem igen hagyhatta el súlyos beteg nagyanyját. Azért mégis le-lement a nagydiófa alá s onnan nézegetett át az Ujlaky-parkba, csak úgy, mint gimnázista korában.

És ime végre! csakugyan nem várt hiába.

Ott közeledett Éva, teljesen elmerülve gondolataiba. Endre hirtelen egy fa mellé huzódott, hogy így elrejtőzve, némán gyönyörködhessék a leányban, aki viszont, mivel egyedül hitte magát, nyugtalan, nesztelen léptekkel — mint egy ketrecbe zárt párduc — kezdett le s föl járni a platánok alatt. Folytatjuk

Kaland

Barangoló kedvemben ért ez est —
Felhős ég alján szunnyadt Budapest.
Száguldó szél az ablakokat verte,
A lucskos utcát át- meg átseperte;

És fázósan tértek előle ki
Az éjek tévelygő alakjai.
— Összébb vonom a köpenyt vállamon
S a nyirkos utcán tovább álmodom . . .

Egyszerre, künn, hol az éj néptelen,
Egy szőke szép lány áll szemközt velem,
Ifjan, virulón, mint egy rózsaszál,
Nyugtalan', mint ki kedvesére vár.

Haját szabadon zilálja a szél.
A köntöse szegénységről beszél.
Hogy elmegyek mellette, rám tekint
S selyem pilláit lehunyja megint.

Szemébe rézek, — arca bánatos,
De olyan üde, oly kivánatos! . . .
Körültekintek, — sehol semmi nesz . . .
— Ez éj a csókok éjszakája lesz! . . .

Közeledem, beérem csakhamar —
„Kisasszony, az éj zivatart kavar,
Nem menekülnénk tán fedél alá . . .?"
És szólt, miközben könyét hullatá:

„Óh jó uram, az Isten küldte önt!
Anyácskám holtan fekszik odafönt . . .
Nincs rokon, testvér, ki köréje gyül —
S én úgy félek mellette egyedül! . . .

Fáradt vagyok; könyem elapadt,
A szívem is már talán kiszakadt! . . .
— Egy csöppnyi jóság önbe hogyha van:
Vigyen magával édes jó uram! . . ."

Megdöbbent az ártatlanság szava —
„De gyermekem, hová vigyem . . .?" — „Haza!
Vigyen magához, adjon egy zugot
Én oly csendesen meghuzódom ott!

Csak reggelig, hogy lehajtsam fejem
És én jóságát sose feledem! . . .
Nincs senkim, lássa, ki magáho' venne,
Árván maradtam e nagy idegenbe . . ."

A Nemzeti Szalon téli tárlatából — KERTBEN — Kacz Endre festménye

Szava csuklott — s szeme esdekelt.
Bennem a szánás s vád érzése kelt —
Liliom nálam! — egy fehér virág! . . .
— De mit mond majd felőle a világ . . .

Eh, a világ! Ki gondol most vele!
„Gyerünk!“ — Kezembe reszket már keze,
Hozzám simul, gyorsítja lábait
S ajka hálásan rebeg valamit.

Itthon vagyunk! Boldog szegény gyerek.
„Szobám öné!“ — „És ön . . .?“ — „Én elmegyek.“
Elkomorul, szemébe köny oson:
„Maradjon csak, inkább én távozom . . .

„Hova menne?“ — „Hová? — azt nem tudom! . . .
Majd leüt tán valaki az uton! . . .
Az volna a legjobb, higyje meg nekem,
Úgyis, ki tudja mi lesz énvelem! . . .“

Csittítgattam, hogy majd lesz valahogy!
Fejével intett, hogy — sehogy, sehogy! . . .
Biztatgattam, hogy maradjon itt mégis,
Ha máskép nem, hát itt maradok én is.

Sok unszolásra az ágyra feküdt,
Igazgat rajt egy és máshelyütt —
„Oly jó puha, — a mienk kőkemény! . . .“
— A másik percbe már aludt szegény . . .

. . . Az éji órák száma nőve-nőtt,
Virrasztva ültem Árvácska előtt . . .
— Egy holdsugár a felhőn át beronta
S szenvedő arcát glóriába vonta . . .

Balla Miklós

Melyik a férfi?

Elbeszélés — Vége

Írta Jókai Mór

— Nem fog elveszni semmi. En fölveszem a te ruháidat, s eljárok mindenüvé, ahol te tárgyaidat szoktad keresni, színházba, gyülésekbe, korcsmákba; hiszen szokva vagyok hozzá, az volt a hivatásom. Mindent hazahozok neked, amire szükséged van, én megfigyelem, följegyzem az adatokat, s te azokból remeket fogsz alkotni.

És úgy lett, ahogy a nő mondta. Megfordult a családi életrend. A feleség járt el kóborolni, s a férj várt türelmesen a hazatértére. Karolina meghozta számára a pikáns témákat, éles biráló szemmel találta meg a napi élet kényes mozzanatait. A „Darázsfészek“ elevenebb lett, mint valaha volt.

Lassankint Karolina maga is kedvet kapott a férje mesterségéhez. Egy-egy pillangó jegyü cikkecske a lapban föltünést keltett, ami hézagpótlónak lett beszúrva. Azt Karolina írta. Voltak jó ötletei s az emberszóláshoz úgy értett, mint nemének bármely tagja, — vagy mint a férje.

Egy késő este üres tarsolylyal tért haza az asszony. Nem történt semmi följegyzesre méltó a világban.

Pedig dehogy nem történt. Nagyon is érdekes eset volt, amit suttogva adtak odább. De csak suttogva. Egy nagy tekintélynek örvendő politikai celebritás esete volt az, aki képviselői állásával szertelenül visszaélt s megvesztegetés, zsarolás vétségével vádoltatott. De senki sem mert hozzányulni. Kitünő vívó és hirhedett pisztolylövő

Uj Idők 1903. IX. 10.

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1937 január 31-iki számához (5.)

A Műcsarnok téli tárlatáról

LÁTOGATÁS
Komáromi Katz Endre festménye

Elkészült San Francisko—Oakland között a világ legnagyobb hídja. Hossza 18 kilométer; munkások ezrei egyfolytában kerek három évig építették

...mos feldöntött egy 7-es villamos-kocsit. A szerencsétlenségnek 11 sebesültje volt

Ras Imru (X) és mögötte Ras Dejac, a két utolsó abesszin vezér akik még ellenállási fejtettek ki Olaszországgal szemben, az elmult napokban megfiódoltak. Képünkön olasz tisztek kíséretében Addis Abeba felé vonulnak afonnét Ponza szigetére deportálják őket

Forgó-színpad

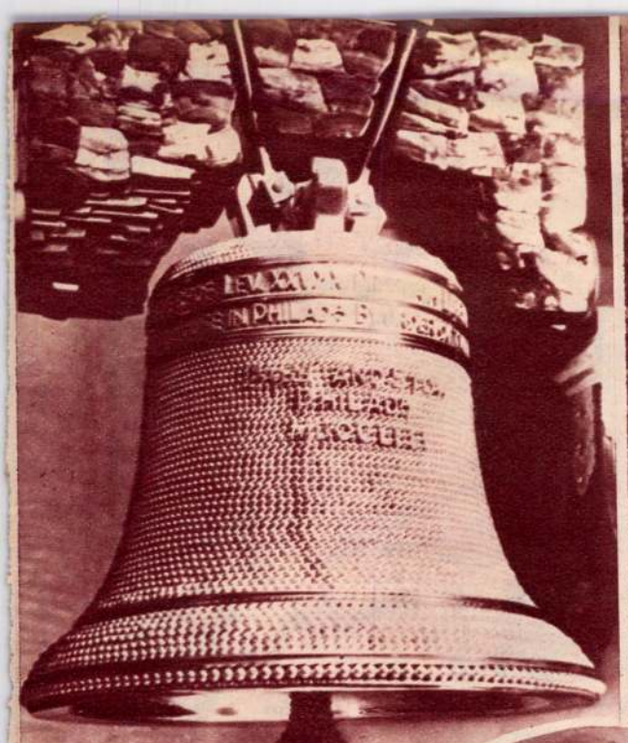

Egy milliló dollár értékű harang készült Tokióban a newyorki világkiállításra. Tizenegyezer gyöngy és háromszázhatvanhat gyémánt boritja az ezüstharangot

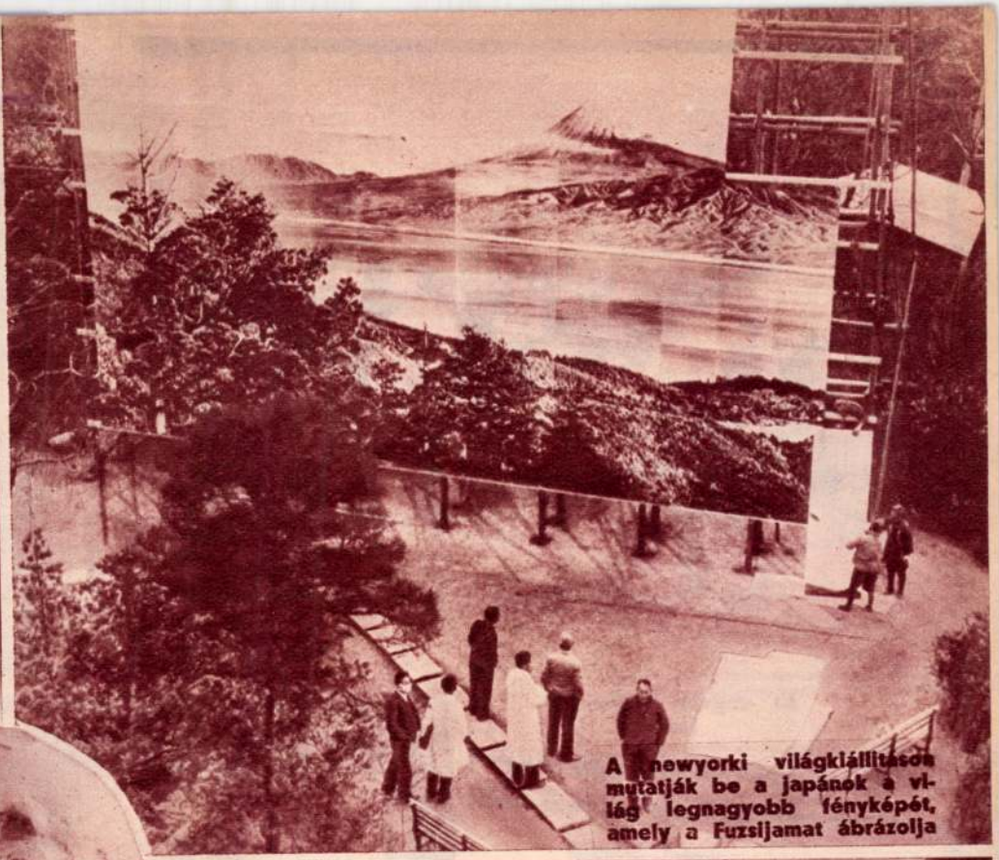

A newyorki világkiállításon mutatják be a japánok a világ legnagyobb fényképét, amely a Fuzsijamat ábrázolja

A világ egyik legrégibb hídját, a római Milvio-hidat, amelyet megrongált a Tiberis legutóbbi áradása, a jövőben elzárják a közlekedés elől, helyette uj híd épül a Forum Mussolini közelében

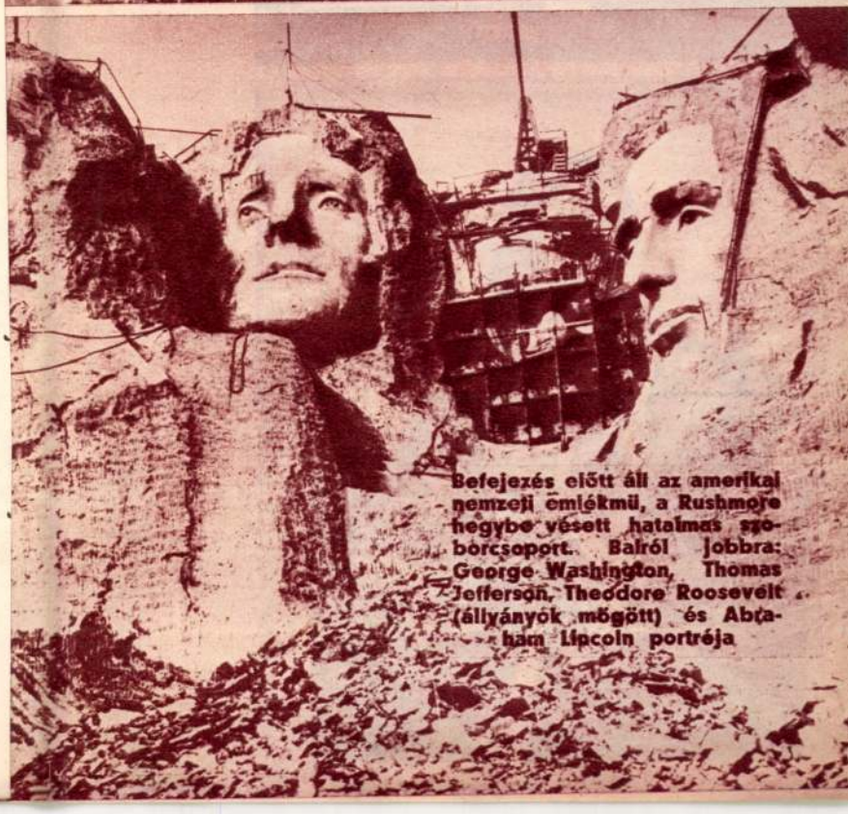

Befejezés előtt áll az amerikai nemzeti emlékmü, a Rushmore hegybe vésett hatalmas szoborcsoport. Balról jobbra: George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt (állványok mögött) és Abraham Lincoln portréja

Komáromi Kaur Endre KÉPEI A MŰCSARNOKBAN

Az ungvári bevonulás

Apród

Carmen

A csicsói határban

Salome

NÉMET A FELV

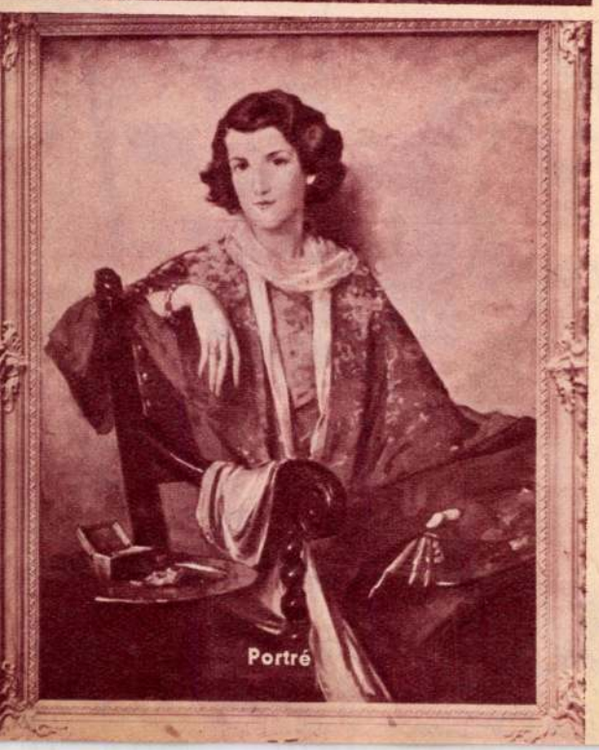

Portré

nem kelet urainak bemutatkozása és hódolata Antóniusnál. Brutus és Cassius legyőzője ekkor negyvenkét éves, híres katona, a ki mesterségét Julius Czézár oldalán tanulta s még híresebb korhely. Tarsusba nem csupán hivalkodásból gyűjtötte össze kelet urait, hanem, hogy a parthusok ellen, a kiket már Czézár is meg akart hódítani, segítséget csikarjon ki tőlük. A királyok és fejedelmek e sokadalma természetesen nem eshetett dáridók és ünnepségek nélkül. A fejedelmek társaságában oda zarándokolt kelet minden szép asszonya: a bujaságáról és gyönyörű voltáról egyaránt híres Glaphira: II. Arisztobulosz özvegye, Alexandra királyné és Heródes bájos felesége, Marianna. Antónius Tarsusban töltött napjairól a következőket jegyezte föl egykorú históríkus: «Övé volt minden kincs, a mi után kezét kinyújtotta; ajtaja előtt királyok tolongtak s fejedelmek és királyok feleségei keltek versenyre kegyeik fölajánlásában». Kleopátra azonban idézésre jelent meg Tarsusban. Az vitathatatlan, hogy Kleopátra meg akarta hódítani Antóniust azzal az útjával, a melyben «Afrodite Ázsia üdvére látogatta meg Dionizoszt.» Vizen utazott; aranyos bárkáját ezüst evezők hajtották; maga arany sátor alatt, Afrodite mezében nyugodott s ámoroknak öltöztetett gyermekek legyezték. Viszonyuk ekkor támadt s nem csupán azért, mert tetszettek egymásnak; hanem mert szövetségük hasznosnak is igérkezett. Antónius azt remélte Kleopátrától, hogy segíteni fogja a párthusok ellen; Kleopátrát pedig csupán Antónius védhette meg Rómától. Tarsusból nehány hónapra Alexandriába vonultak. Aztán három esztendőre szakadtak el egymástól, a mialatt Antónius szakadatlanul a párthus hadjárattal foglalkozott, a melyet megkezdett s a melyben megverték.

Három év multán ismét összekerültek Antiochiában. A parthus hadjárat alatt, hogy poziczióját megerősítse Rómában, Antónius feleségül vette Oktáviánus hugát, Oktáviát. Antiochiában aztán, a mikor már belátta, hogy Oktáviánussal előbb-utóbb fegyverrel kell leszámolnia, inkább [illegible]

II. MÁNUEL, PORTUGÁL KIRÁLY.

akarta megmenteni s harmincznyolcz évvel még kivánatos élni és szeretni. Oktáviánus azonban nem akadt hálójába. Így Kleopátrának sem volt más választása, ha csak azt nem akarta, hogy Oktáviánus diadalmenetben mátassa meg Róma csőcselékének, mint a kicsiny áspis kigyó, a melynek marása nem fáj és mégis halálos.

Junius.

általában nincs. A mit annak neveznek: nem igazán az. Azt legfeljebb valaminő utánjárásnak, — legegyszerűbben *keresésnek* lehetne mondani; de ennek semmiféle jellemző szépsége, érdekessége, különössége sincsen.

Furcsa is lenne, ha a valamire való vadászember azzal állana elő, hogy ő — mondjuk — *nyúlcserkészeten* volt.

Mert mi a cserkészet? A vadnak oly módon való felkeresése és lövéstávolságnyira megközelítése, még pedig gyalogszerrel, hogy én *lássam* a vadat, de ő engem *ne vegyen észre*; mert különben már nem vár tovább, hanem menekül s én elkésem azzal, hogy leterítsem. Tudnom kell tehát mindenekelőtt, hol tartózkodik a becserkélendő vad; — (a «hol» alatt persze nem a vaczka értendő, hanem az egész terület, a hol otthonos; a hol rendszerint mozog, jön-megy; — a hol tehát időnkint látható is és így nemcsak vaktában, — találomra, — kóborolunk utána, minden igazi terv nélkül;) tudnom kell továbbá mindazt a fortélyt, a mivel élnem lehet, hogy a rendkívül szemfüles, óvatos, figyelő vadnak a közelségébe (viszonylagos közelségébe) jussak, a mi alatt néha több száz lépésnyi távolságot is értünk. — De hát ugyan micsoda fortély, furfang, s eféle kell — ismétlem — egy ostoba nyúl ellen, a melynek épen az a tulajdonsága hiányzik, vagy legalább is igen fogyatékosan fejlődött, a mi az igazi cserkészeti vadat (a nagy vadat) a legjobban védi: tudniillik a szimatja, — szaglása. — A ki a mezőn, ha mindjárt talán bokrok közt is, ide-oda jön-megy, hogy valami vadat felugrasson s ezzel szem elé kapván, lelőhesse, az nem cserkél, csak csatangol.

S ha mindjárt előre látná is az alkonyatkor és hajnalban szintén csatangoló kis vadat és úgy igyekeznék valahogyan a közelébe lopódzani, a mi esetleg sikerülhet is: azért mégis csak tréfás túlzással mondhatná, hogy ő azt a vadat becserkélte; minthogy ez a fogalom általában sokkal többet jelent az igazi vadász előtt, semhogy kis vadról szólván, komolyan élne a fogalmat körüliró szóval. — Olyan-

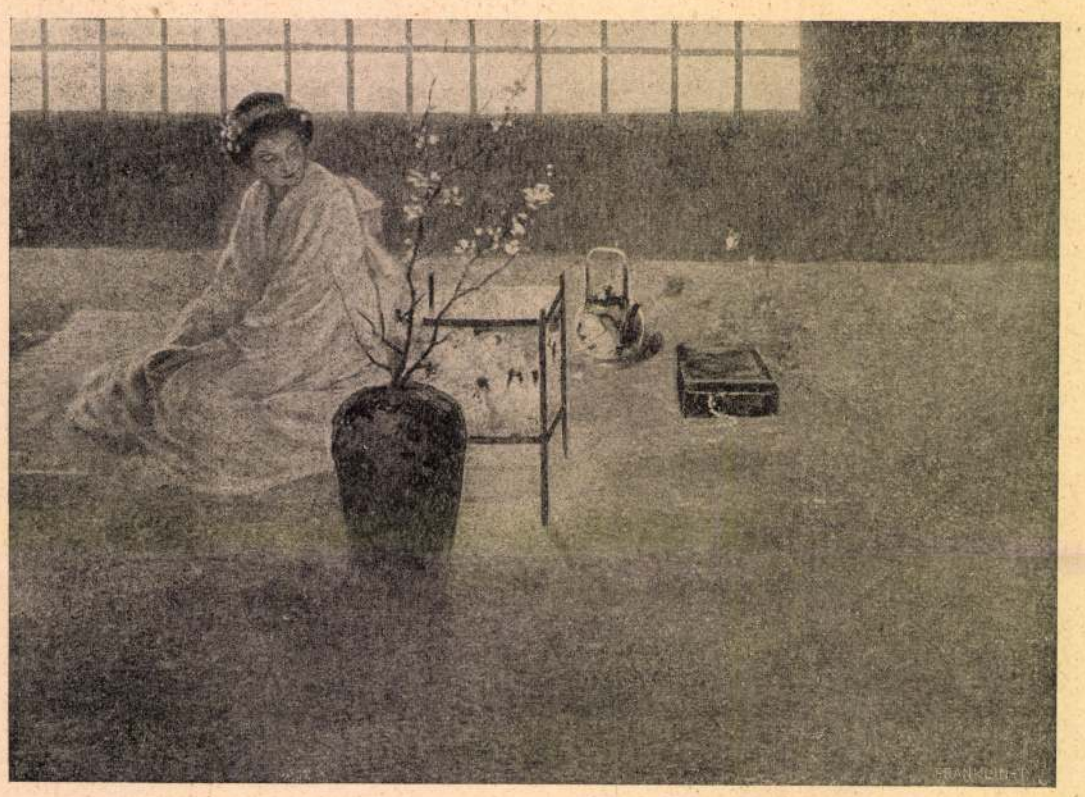

Komáromy Kacz Endre: Pillangó kisasszony.

kívül gyakorlott és ügyes vadászok, a kik, ha a helyzet kivánja, vagy megengedi, még a cserkésző-útról is letérnek, azt elhagyják és a legegyenesebb irányban közelednek a már észrevett vadhoz; például a bőgő szarvasbikához, a mely a hangjával elárulja hollétét, ha még nem látjuk is. — Hogy az ily vállalkozáshoz mennyi gyakorlat és szinte virtuozitás kell, az nem szorul bővebb magyarázatra. De hogy a magyar vadászok legkiválóbbja, József királyi herczeg is ily merész cserkélő, az azok mellett szól, a kik alkalomadtán magok is követik a fenséges példát.

A cserkészet az a módja a vadászatnak, a mely a vadászt minden tekintetben a legjobban legalacsonyabb [illegible] levegőáramlást, ez a kérdés. Mert a nagyvadat, kivált épen a szarvast, minden érzékében inkább kijátszthatjuk, mint a szaglásban. Ha jó fedezetünk van, nem lát meg, sőt ha meglát is valahogy, egyelőre csak szemlél, figyelve néz, s ha nem moczczanunk és a szemünket lesütjük, rá nem nézünk: lassankint megnyugszik s élettelen tárgynak gondol, a szerint viselkedik. Minél vénebb és tapasztaltabb a szarvas, annál nehezebben hisz, de legalább hihet. Ha gyanusat lát, a miről nem birja elképzelni, mi az, rosz széllel (a mely a szarvas *felől fúj,*) meg is közelíti. Odalépdel a mozdulatlanul álló emberhez s óvatosan előre nyújtott nyakkal — megszaglálja. Hanem akman beidegzett, rendkívül érzékeny minden szagra. Hiába nem lát meg, hiába nem hallotta nesztelen lépésünket: ha megérzi a rólunk terjedő még oly gyönge párázatot is, rögtön tudja hogy ellenség közelít s elugrik. Ezért kell elsősorban a széllel törődnünk, merről fuj, vagy csak legyint, lehel. Mert annak az iránynak *szemközt* kell haladnunk, különben minden fáradságunk hiába való. Szarvast még csak látni sem birnánk így.

Tehát előre, jó széllel. Előre, úgy a cserkészőutak hálózatán, hogy lehetőleg mindig szemközt, vagy legalább is féloldalról, de elölről érezzük a szelet. Egy pár gyönge szippantás egy czigarettből s az elszálló füst beszél. Megmondja: honnan fúj. De aztán nincs tovább czigarett s dohányzás. A cserkészet az ilyesmit nem türi. A mellső felületén megnedvesített mutatóujj érzékeny idegei is megmondják, merről jön valami csekélyke légáramlás. Arról, a honnan a nedves ujjunkat forgatjuk, hűvösséget érzünk.

Lámpával haladunk, néha órahosszat. Mindig óvatosan, minél kevesebb zajjal, de még normális mozgással. Egyszer csak világosodni kezd valamicskét s már közeledünk a szarvaslakta erdőrészekhez. A lámpát eloltjuk. Várunk, a míg a szemünk kissé megszokja a homályt. Aztán előre. — De most már lassan ám, nagyon lassan. Minden lépésünkre vigyázva; — minden bokor mellől előbb kihajolva; előre és oldalvást nézelődve.

Rendesen «vezetővel» vagyunk, a ki a cserkésző utak hálózatát alaposan ismeri és azon bennünket eligazíthat, minthogy minden ilyen ösvényről tudja, hogy az, a fordulóival s elágazásaival együtt, hova, merre vezet. Minél tapasztaltabb a vadász, a kivel vezető van, annál kevesebb dolga, feladata akad ennek a kisérőnek. Mert az igazi vadász el nem engedi azt a gyönyörűséget, hogy minden esélyét lehetőleg *maga* dolgozza ki s biztosítsa. Gyönge és járatlan vadász jól teszi, ha a vezetőt maga elé ereszti s jóformán mindent rábíz, főképen azt, hogy a vadat éles szemével felkutassa. Gyakorlatlan szem, kivált félhomály-

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1937 julius 11-iki számához (51.)

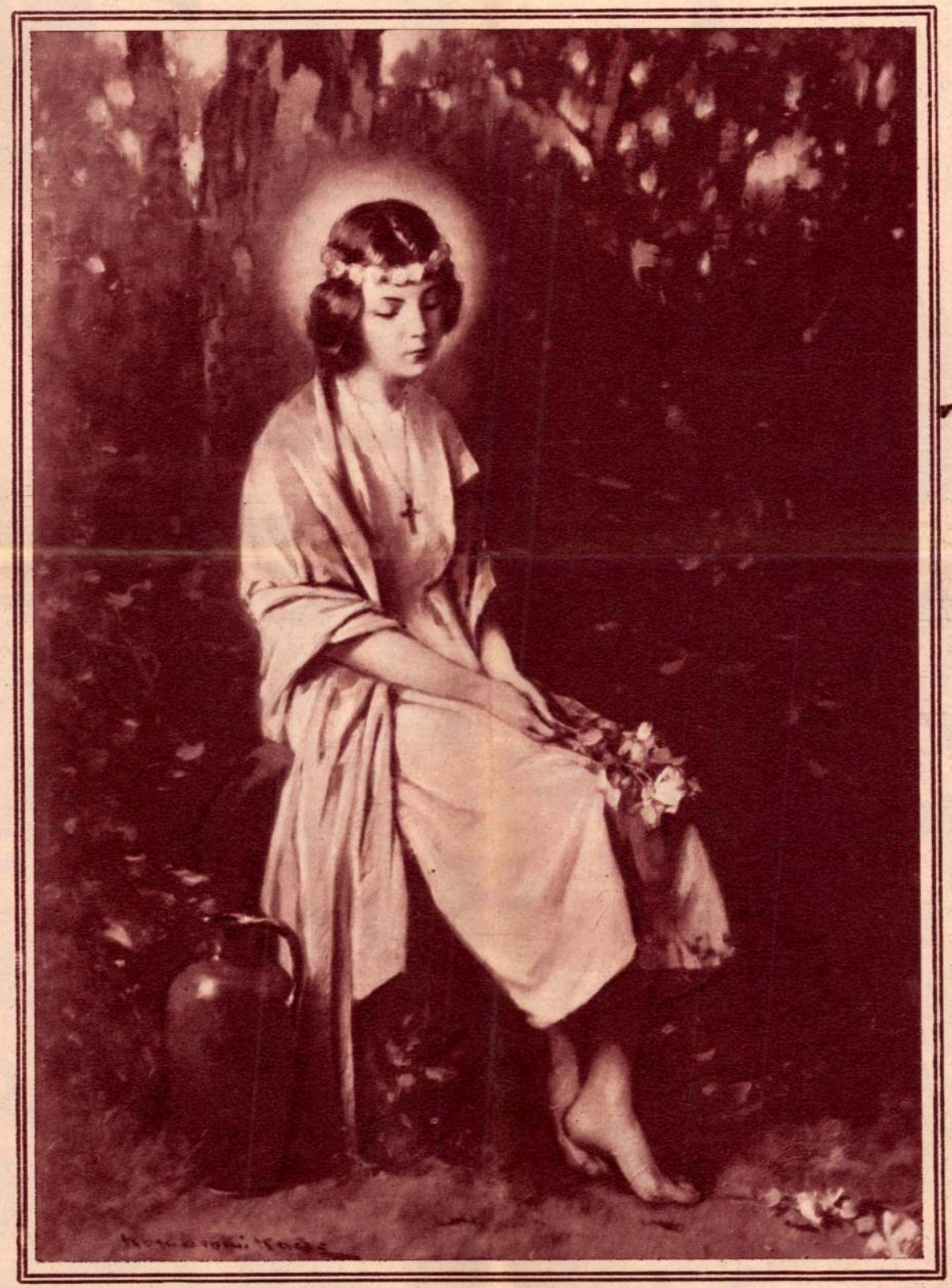

SZENT ROZÁLIA

Komáromi Katz Endre festménye

A Berlin-dahlemi állami biologiai intézetben a madarak okozta terménykárok elhárítására, kísérletek folynak, amelyek eddig már nagyon jó eredményeket mutatnak fel

Készülékek, melyekből néhány percenként erős csengők artikulátlan hangok, hatalmas zörejek riasztják el a gabonába szálló madarakat

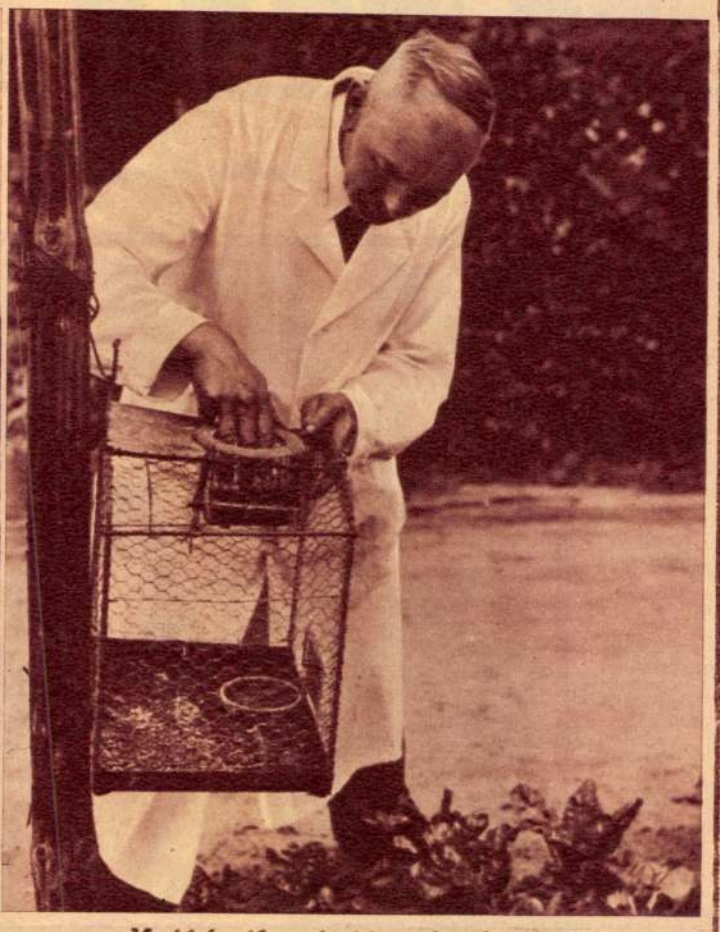

Madárfogók a kísérleti telep kertjében

Kitömött macskák mint madárijesztők a gyümölcsfák ágai közt

Komáromi Kacz Endre

Vas. Ujs. az Uj Magyarság Lépés mell. 1938. febr. 27.

inkább személyes természetü volt, ké
egészen más jellegü és sokkal érdekes
csoportosulásra vezettek. A párisi Salon
az academie des beaux-arts hagyományos
kintélyeivel, a szigoru formaságoktól m
fiatal iskola, a naturalisták és az impres
nisták évek óta folytattak eredménytelen
czot. Bármennyire gyarapodtak ez isk
hívei számra és tehetségre, a hors concc
kiállító akademikusok mellett a Salonban
térbe voltak szorítva. Ez a független tá
követte Meissoniert a Champs de Mars
valóban hálás tanulmányozásra nyujtottak
alkalmat. Meissonier, Puvis de Chavanne
Carolus Duran képviselték úgyszólván eg
dül a régi iskolát. A többi művész, köz
mint legkiválóbbak, Dagnan Bouveret, Fria
Courtois, Carriére, La Touche, Gervex s
az impressionismusnak gyakran visszatets
de nagyrészt azért figyelemre méltó műve
állítottak ki, mert mindegyikében az önál
egyéni felfogás utáni törekvés nyilatkoz
A franczia kormány, mely pár évvel ez e

KOMÁROMI KACZ ENDRE :

144. Ophelia. - Olajf., v. 78 x 99 cm.Jelz. f.j.s.: "Komáromi Kacz E."

N. KONTULY BÉLA :

145. Egy szerzetes képmása. - Olajf., v.90 x 110 cm. Jelz.l.j.:"Kontuly Béla".

146. Proletárfiu. - Olajf., v. 60 x 78 cm. Jelz.l.j.: "Kontuly Béla 1935".

KÓS ANDRÁS :

147. Judás. - Dombormü, fa. 44 x 58 cm. Jelz.l.b.: "Kós X 1942."

KOSZTA JÓZSEF :

148. Önarckép. - Olajf., lemezp. 37 x 41.5 cm. Jelz.l.j.: "Koszta".

149. Fürdő után. - Olajf., v. 63 x 91 cm. Jelz.l.b.: "Koszta".

150. A modell. - Olajf., v. 54 x 65 cm. Jelz.l.j.: "Koszta J."

151. Három királyok. - Olajf., v. 127 x 116 cm. Jelz.l.j.: "Koszta J."

KOVÁCS MÁRIA :

152. Korsóvivő nő. - Szobor, br. Mag.: 51 cm. Jelzés nélkül.

Fővárosi Képtár jub. kiáll
1944. január

Komáromi Kacz Endre

Tovább

Művészet.

NÉHÁNY SZÓ A JÖVŐ MŰVÉSZET POLITIKÁJÁHOZ.

Művészetügyi politikánkban a legutolsó két-három év folyamán mintha stagnálás volna észlelhető. Azután a nagyszerű lendület után, amely csaknem a legutolsó évtízed alatt, tehát hihetetlenül gyors egymásutánban, áldozatokat nem ismerő bőkezüséggel teremtette meg az iparművészeti és szépművészeti múzeumokat, méreteiben és külső kiképzésében impozáns új hajlékba költöztette az ország első zenei tanintézetét, s a szimfonikos zenekar létesítésével az általános zenekultura ki nem számítható fejlődésének biztosította a lehetőségeit, most mintha elernyedés állt volna be. Legalább terveket nem ismerünk a közel jövőre, s a kultusztárca legutóbbi költségvetési tárgyalásai alkalmával tartott miniszteri expozék sem sejtetnek valami nagyobb szabású, de még csak az előkészítés stádiumában lévő programmot. Lehet, hogy ez a mostani csönd lélegzetvétel egy még nyilvánosság elé nem vitt terv keresztülvitelére, s a nagyszerüen indúlt munka csak rövidebb ideig tartó pihenésre állt meg — de az is lehet, hogy teljesen kidolgozott konceptiók várják a megvalósulást a csendes miniszteri bureauk asztalfiókjaiban. A legnagyszerübb tervek, a legmagasabbröptű elgondolások maradnak meg sokszor terveknek és gondolatoknak pénzügyminiszteri aggodalmak miatt. Ki tudja tehát, nem az államháztartás sokat emlegetett egyensúlya akadályozza-e meg most is, hogy a kultuszkormány a művészetügyi politika terén ismét az aktivitás terére lépjen. Ami fiatalos türelmetlenségünk azonban — ilyen lehetőség mellett is — új gondolatok realizálását sürgeti, nem tudván megelégedni a már meglévő művészi intézetek és intézmények belső dolgai körül folyó rendezési munka eredményeivel. Pedig ezeknek az eredményeknek a kultuszköltségvetés idevonatkozó tételei igen beszédes bizonyságai.

... A művészeti tanintézeteink mellett létesitendő internátusok ideáját vetjük fel. Ismerjük a mostani kormány szakminiszterének Zichy János grófnak az internátusi nevelés iránt érzett s több alkalommal is kifejezésre juttatott rokonszenvét. Az itt felvetett gondolat azonban egyáltalán nem, vagy csak jelentéktelenebb vonatkozásaiban függ össze azokkal az okokkal, amelyek őt az internátusi nevelés hivévé tették. E terv jogosultsága — amint alább részletesen kifejtjük — az intézeteink speciális céljaiban s a többi tanintézetekhez viszonyított helyzetében rejlik.

*

Ami mostani adózási rendszerünk — szakértői állítás szerint — a legközelebbi jövőben eléri az adózók teljesítő képességének felső határát. A mostaninál sokkal kedvezőbb gazdasági alakulat, tehát a viszonyok gyökeres változása esetén lehetne csak arról szó, hogy ez a határvonal még messzebb tolassék ki, vagyis, hogy az állam bevételei az adóztatás útján még növeltessenek. Jelentéktelen különbségekkel áll ez most az ország egész lakosságára, területi és társadalmi elhelyezkedésének figyelembe vétele nélkül. Más szóval ez azt jelenti, hogy ez időszerint relative mindenki a legmagasabb anyagi áldozatokat hozza meg a köz fenntartása érdekében. Ellenérvekkel alig megtámadható következménye ennek tehát az, hogy viszont a kör által az áldozatok révén nyújtott viszontszolgáltatásokhoz most már relative egyformán legyen joga az ország minden polgárának. Az állam ennek a tételnek az igazságát lehetőleg respektálja is, legalább a kultusztárca részéről nyújtott kedvezmények tekintetében igen. A népiskolai ismeretek megszerzése

Kultura (Sopron)
1912. 12. 17.

Komáromi Kacz Endre festménye

Borongós alkony. Már hamvadóban
Szétomlik a tűz Kandallónkban.

Lőrinczy György.

már ingyenes s a tervezett új népiskolák felállításával szinte abszolut értelemben hozzáférhető; a középfoku oktatás is mind szélesebb körűvé válik, alig lévén az országnak egy-két olyan népesebb és jelentősebb városa, ahol középiskola nem volna; az új egyetemek felállítása pedig kifejezetten ezt a célt szolgálja. Ellenben nem áll ez művészi tanintézeteinkre nézve. Ezeknek az iskoláinknak a növendékei nagyobbrészt a főváros és a fővárosi közvetlen környék lakosságából kerülnek ki s csak igen kis százalékuk származik ide a vidékről. Az a rész meg épen elenyésző hányad, amely egyenesen a zeneakadémiai, vagy képzőművészeti főiskolai képzettség megszerzése végett jött fel ide Budapestre. Nem is igen van nagyítás ebben az állításunkban, hogy a művészeti tanintézeteinkben

elsajátítható ismeretek és képzettség tényleges megszerzése kiváltsága, ha szabad úgy mondanunk, privilégiuma a főváros lakosságának.

Ez a tényleges állapot. Az okok keresésénél két momentumot találtunk olyat, amely magyarázattal szolgál. Az egyik az, hogy azok a vidéki családok, amelyek anyagi helyzetüknél fogva egyik-másik gyermekük fővárosban való neveltetését megbíznák, valami csodálatos idegenkedéssel vannak ezek iránt az intézetek iránt. A legmeggyőzőbb kapacitációval sem vehetők rá arra, hogy gyermeküket fölvezessék ezekbe az intézetekbe. Nem látják elég komolynak a céljukat, annyira komolynak semmiesetre sem, hogy egy-egy emberéletnek teljesen erre a célra való feláldozását méltányolni tudnák. Azokban a társadalmi rétegekben pedig, ahol nagyobb objektivitással itélnek a kérdésről, nincs meg a kellő anyagi erő ahhoz, hogy egy-egy talentumos fiú, vagy leánygyermeket hosszú éveken át itt neveltessenek Budapesten. A vidék ilyetén visszavonulása következtében aztán az itt való érvényesülés területe teljesen a fővárosbelieknek engedtetik át. Ez pedig — amint fentebb rámutattunk — egyrészt méltánytalanság a relatíve ugyanolyan terheket viselő vidékkel szemben, másrészt káros a várható eredmények szempontjaiból. Kétségtelen ugyanis, hogy a növendékeknek ily szük területről történő kiválogatódása a növendékanyag minőségbeli rosszabbodásával jár. Az új művészgeneráció talentumától és tudásától mennyivel többet várhatnánk, ha tudnók például, hogy egy-egy fölvételi vizsgán az egész ország fiataljai mérik össze az erejüket. Sokszor jutott ez eszünkbe zeneakadémiai növendékelőadásokon, amiket hébe-korba a Képzőművészeti Főiskola fiataljai redeztek.

Ha az oktatás más területén keresünk rá példát, az orvoslás legkézenfekvőbb módja az lenne, hogy az állam az ország nagyobb városaiban felállítandó iskolákban, tehát több helyütt adjon módot a vidék érvényesülésére. Vigye egyrészt közelebb a szívéhez ezeket az életutakat, másrészt tegye a számára lehetővé, hogy rájuk is léphessen.

Mi azonban — a magunk részéről — az iskolák számának szaporítását a várható erős

túlprodukció miatt egyelőre aggodalommal látnók. A túltermeléssel járó egészségtelen verseny, a sokszor immorális életküzdelem diszkreditálná végeredményben a jószándékot, s magát az ügyet is. Egyedül a már meglévő művészi tanintézetek mellett ingyenes internátusok felállítását találjuk célravezetőnek és megbizható orvoslási módnak egyrészt mert az ezzel jelentkező nagyobb termelés és kinálat a mostani nagyobb érdeklődéssel egyensúlyban marad s másrészt, mert vele biztosítottnak látnók művészetünknek nemzeti alapon való továbbfejlődését is.

Ezzel az ügy igen bogos kérdéssé vált. A vitának széles tere nyilt egyszerre, ahol az érvek valóságos hadseregeit lehet szembeállítanunk egymással, Felvetődhetik a kérdés: van-e jogosultsága annak a művészeti politikának, amely nemzeti szempontok figyelembevétele mellett szolgálja a továbbfejlődést. És ez a továbbfejlődés nem abban evolutió-e épen, hogy már túllépi a „nemzeti" jelzővel megjelölt határokat, s egyenesen nem az-e a célja, hogy maga a művészet minél szorosabb értelemben egyetemes, minél nagyobb területeket átfogó legyen. A kérdésnek az eldöntése, de sőt a vele való részletesebb foglalkozás sem volna beleilleszthető ennek a dolgozatnak a kereteibe, és ez alkalommal csak annak a megállapítására szorítkozunk, hogy az eddigi jelek szerint ezen területen a a nemzeti határok megjelölése önkényes megállapítás lenne, aminek komolyabb jelentőséget alig tulajdoníthatunk. A fejlődés meg teljesen ledöntené ezeket a korlátokat.

Ilyen körülmények között az internátusok felállításának nemzeti szempontokból való sürgetése a fentiekkel szembeállítva paradoxonnak látszik. És még sem az. Mert minden evolutió küzdelmek eredménye lévén, a jövő kozmopolita jellegü művészete a nemzeti művészetek küzdelmeinek eredménye lesz. Karakterében tehát annak a nemzetnek a legsajátosabb vonásai dominálnak majd, amely a legtöbbet érő egyéni kvalitásokkal indul harcba. Ezek az erősebb értékek győznek, s őket fogadjuk el internationális értékek gyanánt a művészetek minden piacán. Ezért a vezető szerepért pedig érdemes áldozatokat hozni, annál is inkább, mert erős meggyőződésünk, hogy a jövő évszázadok földrajzi, nyelvi és etnográfiai különbségekkel széttagolt embertömegeinek életsorsa a különféle kulturák küzdelmeiben dől el.

Mi pedig a művészi oktatás terén e küzdelem előcsatározásait most nem visszük megfelelő fegyverzetben s így a továbbiakra, úgy látszik, nem is készülünk. Művészi oktatásügyünk legalább erre mutat. Mert azt igazán nem kell vitatnunk, hogy a főváros erősen kozmopolita levegőjében felnőtt s talán már a harmadik-negyedik itteni generációból eredő gyermek, minden talentuma mellett sem alkalmas médium arra, hogy valamikor nemzeti jellegü művészetet teremtsen. Annak az el-

Komáromi Kacz Endre festménye

Édes kis Néa: Gyerünk a parkba;
Gázoljunk térdig a hervadt harasztba.

Lőrinczy György.

jövendő nagy muzsikusnak például, aki az igazán magyar karakterü zenét és annak a nagy dekoratőrnek, aki tiszta magyar motivumokon az új díszítő-stilust megcsinálja, annyira össze kell forrnia mindazzal, ami nálunk és bennünk magyar, hogy egy ilyen teremtő-zseni megszületését vagy kifejlődését ebben a fővárosi levegőben teljességgel kizártnak kell tartanunk. Ugyan miben és hol találja meg itt a kapcsolatot és az utat a faji és nemzeti sajátosságokhoz? Szokásaiban, életmódjában, külső megjelenésében, sőt erkölcsében és életfelfogásában is egészen internacionális az a környezet, amelyben itt felnő. Ő maga is a kultur ember alkalmazkodó képessége révén, már kora ifjúságában teljesen hozzásimul ehhez a környezethez. És ha a családja már két-három generációban élt itt, még a tradició sem köti többé. A legeredetibb, a legősibb magyar talentum is elcsenevészedik itt — ha már föltesszük, hogy egy ilyen ebben a miliőben egyáltalán meg is születhetik — mert ez a levegő nem neki való.

Ezt a negativumot példákkal igazolni nem igen lehet. Az ellenkezőjét azonban igen. A legutóbbi évszázad magyar tehetségei csaknem kivétel nélkül mind-mind a vidék talajából sarjadtak ki. Ide fenn csak kicsiszolódtak, de alkotni-tudásuk erejét a vidék földjéből, levegőjéből, tradicióiból vették. Éles szemű életrajz irók, irodalom és művészettörténészek mind rámutattak arra a kapcsolatra, amely a művészi produktumok nemzeti szempontokból való értéke és alkotójuk eredete között fennáll.

Valaki megtámadhatná a felvetett ideát azzal, hogy az az intenzivebb nevelési-munka rövidesen túltermeléshez vezet s végeredményében káros hatásokat válthat ki. Kétségtelen, hogy a nagyobb számú qualitásokban is erősebb művészanyag számára az eddiginél nagyobb fogyasztást is kell biztosítani. E tekintetben azonban nincs ok az aggodalomra. Aki figyelemmel kisérte, vagy épen közelről látta, hogy a legutóbbi években a közérdeklődés egyszerre minő mohósággal szivott fel mindent, amiben artisztikus élvezeteket sejtett, azt nem kell megnyugtatni e felől. Sőt mi [megvagyunk róla győződve, hogy rövid

időn belül a kereslet emelkedése egyenesen szükséggé teszi s kikényszeríti azt, ami ma még talán csak óhajtás. Legalább a jelek azt mutatják.

Az elmondottak igazán értékes honorálása az lenne, ha a felvetett idea felkeltené az illetékes körök figyelmét s legközelebb, mint a művészetügyi politika egyik programmpontjával találkoznánk vele a kultuszminiszter valamelyik beszédjében.

Dr. Knob Sándor.

A NEMZETI-SZALON ALMANACHJA.

Nehéz élet a művészek élete; bár az általános vélemény az ellenkezőjét hiszi. Regények és novellák alakjaiból alkotja meg véleményét a közönség és a művész életét csupa ragyogásnak, csupa könnyelmű bohóckodásnak hiszi. Nem látja a kenyérért való küzdést, nem a nehéz gondokat amik lassanként, de biztosan őrlik meg a művészben a teremtő erőt, majd magát az embert is. Nem látják, hogy hányan törnek össze és hányra vár öregségében a sok nélkülözés és nyomor után, még nagyobb nyomor és teljes elhagyatottság. Az emberek csak a ragyogó művészi életpályákat látják meg, a meteorokat, amiknek fénye messzire világít. A szegény nyomorba süllyedt agg művészről, semmit sem tudnak.

Ezeknek a művészeknek a sorsán akar enyhíteni a Nemzeti Szalon igazgatósága, akkor amikor a Nemzeti Szalon nyugdíjintézetét óhajtja megvalósítani és amikor erre a célra, hogy a nyugdíjintézet részére tőkét szerezzen össze a többek között egy rendkívül diszesen kiállított Almanach-ot (képzőművészeti lexikont) ad ki.

Az almanachot Déry Béla, Bányász László és Margitay Ernő szerkesztették és a maga nemében a magyar irodalomban páratlan művet alkottak.

A műben 200-nál több igen sikerült reprodukciót közölnek, majdnem az összes magyar művészektől egy-egy képet.

Senki se felel rá, mire is! Csináljanak, amit akarnak. Fő, hogy a tüzecskét fel lehetne gerjeszteni, aztán nézzük, hol is maradtunk azzal a Szépasszonnyal . . .!

István sorjázza.

— . . . . majd úgy alig egy horkantás után mögcred a szeker, mint a bolond. Bele a kátyúba! Fölborult. A tündérkirájfi kiesött az útra, a kincsök szanaszét. A rúd eltörött. A Szépasszony: föl a lú hátára! Az embör utána. Olyan igön húzott hozzá, hogy még a humit összeszödni se érkezött tűle. Ma is úgy ballag a nyomába, sántán, kúdús módjára és húzza a kipusztult szekeret.

István szünetet tart, nagyot szí a pipán.

— Hasztalan, — legyint. — A Szépasszonyt csak nem éri be! Mer az fönn ül a lú hátán, azt' egycsöpp tereh sincsen rajta. Röhögi az embört. Így eresszétök az asszonyt előre!

Dehogyis cselekednék ilyen oktalanságot valaki! Eddig se volt divatban. Mióta a világ: az asszonynak hátul a helye, két lépéssel az embere mögött. Bálon is előbb a legény lép a tánchelyre s a lányt maga után húzza. Ilyen okosan vannak rendezve a dolgok.

Egyedül Mihály kifogásoskodik.

— Sokat tud kend, apám! Eccer még elsül a feje.

— Nono — véli István és annyiba hagyja. Mire volna az ilyennel huzakodni . . .? S ha már ebben így megállapodtunk, akkor még a tűz mellett meg lehet írni a pénzes utalványokat, amiken a szombati kereset a kiscsaládokhoz elutazik s aki valakit netalán levelezni akarna, hát azt is megteheti. Egyebekben pedig rakjuk el magunkat holnapra, mert nem csupán mából áll a világ.

Az éjszaka lassan egész leereszkedik és a viz folyik a gát aljában és a füzek elkezdik egymást álomba cirógatni. A tűzre ügyel a Kakuszi gyerek, akinek valóban levelezhetnékje támadt s így most már csöndes jóéjszakát . . .!

Azaz: megálljunk!

Vecsernyés János sógor hirtelen felül.

— Hallsza-e . . .!

Valóságos lódobogás buffog odafent a gáton. S minthogy ez éjszakának évadján ritka tünemény, így némelyek fölszánakoznak a töltésre.

Azám bizony . . .! Lovas . . .! A kastélyból való. Megismerszik.

— No! — Kérdi Vékes Mihály. — Hát mi lössz? Mit ögyelögtök égyre, hogy így nem lelitök helyetöket?

A jövevény vállat von.

— Möglűtte magát az úr.

— Hejnye . . .! — riad föl János.

— No né . . .! — toldítja Vesztör is. — Oztán möghalt az árva?

— Egészen.

A fekete legény elkocog s így fekete lovon, a fekete éjszakában igen különös ez. Az emberek keresztet vetnek. (Ments meg uram a Gonosztól!) És visszabotorkálnak, amerről jöttek.

Nagy csönd van, a tücsök is darabba hagyta az esti muzsikáját.

Mindenki hallgat.

Idők multán István fölveti a fejét.

— Nohát! A szél fújna el a talpad alatt, kölök . . .!

Mihály nem válaszol semmit. (Mert mire volna még lovat is adni az öregek alá . . .?) De a legényesen félrevágott süvegét lassan a szemébe húzza.

Hegedüs Lóránd. Az „Uj Idők" számára rajzolta Feiks Jenő

Majomszinház

Irta **Hegedüs Lóránd**

Nem vagyok szinházi kritikus és így nyugodtan bevallhatom, hogy Herczeg Ferenc *Majomszinház*-a a legfurcsább darab, amit valaha életemben láttam és furcsaságai között a legkülönösebb az, hogy furcsaságának titkát kiderítettem.

Mindenki azt hitte, hogy *„A híd"* után, amelyben Herczeg Ferenc a legnagyobb magyar legnagyobb tragédiáját írta meg, egy Kossuth-tragédia fog következni. Mert Kossuth-tragédiánk nincs, holott Kossuth csakugyan tragikus alak. Meg vagyok győződve róla — bár nem tudom —, hogy Herczeg Ferencnek minden adata meg van ehhez, hisz oly gondosan tanulmányozta Széchenyi korát, mint annak idején, a pogányok megírásakor az ősmagyarok emlékeit, vagy az Élet kapujának megírásakor a renaissancet s a Fogyó holdban a magyarországi törökvilág krónikus maradványait. Csak ki kellene nyujtania kezét, hogy a nemzetet egy Kossuth-tragédiával ajándékozza meg. De nem tette. Nem is tehette. S most itt van a furcsaságok-furcsasága.

Minden művészi termés, légyen az szoborfaragás, képfestés, vagy darabírás, végeredményben egy mély hangulatból származik. Az író saját lelkének kútjába bocsátja le a vödröt s mikor az ott feneket ért, abból alakul ki először a panoráma, a kor és a táj megfestése és azután az alakok játszatása, amely már az ő képzelődésének munkája.

A híd-ban elérte Herczeg Ferenc a magyar kút legmélyebb rétegét. Éppen ezért a művészi alkotás kifürkészhetetlen törvénye szerint, be kellett következni annak, amit — hogy egy másik nagy művészről

Fa leszek, ha fának van virága... Komáromi-Kacz Endre festménye a Műcsarnok kiállításán.

— Ez a kisebbik baj! De hogy mögálltak itatni, az embör elmönt a vödörrel a kútra. Nossza az ördög rákezdi hamar. „Minek kocogtok, mikor olyan kurta az élet? Fussunk inkább, amíg löhet! Lemaradsz, Szépasszony, mert mindön egy nappal kevesebb!" A Szépasszony hajtott a beszédre. Mézöm-mázom, nyugodjék kend egy kicsit." Addig dörgölődzött az urához, míg az odaengedte neki a gyeplűt, ő megen lefeküdt hátul a kasba: humni. Hogyazistenfáját...

Szólhatna ez a szidalom a szélfejű tündér-úrfinak is, amiért így be hagyta fonatni magát asszonyi furfanggal, meg szólhatna az ördögnek is, ám ezúttal még se nekik szól, hanem a gépkocsinak, mely jön visszafelé sebes vágtában.

Az emberek okultak, most lejjebb húzódnak a padkán.

A kocsiban magános úr ül, bőrtáska a térdén, ókula a szemén. Olyan doktor-forma.

— Lassabban hé! — Dohog a Kakuszi gyerek. — Mán az ilyen is zargatódik...!

— Tán beteg az újasszony a kastéjban, — veti ellen Toppantó.

— Vagy nagyon egésségös, azt' köpülyözteti magát!

Zemplényi Tivadar: Virágárus leány.

Füredi Rikhárd: Madách Imre szobra.

Vizvári köszönettel mellőzte Miklósi szinigazgató gavalléros ajánlatát. S Vizvári Gyula nagyon jól tudta, hogy mit tesz. Tudta, hogy neki nem szabad tehetségét parodisztikus figurákra, tartalmatlan mókákra elpazarolni. Hivatottságának teljes tudatával lépett a Nemzeti Szinház szinpadára, hol a siker, ha nem hullott is egyszerre az ölébe, de nem is várakoztatta sokáig.

Vizvári szerződtetésének ideje összeesik a polgári drámának térfoglalásával a Nemzeti Szinház játékrendjén. Az új korszak új és nem közönséges erőt kivánó feladatokat rótt az új emberre. A franczia szinpadi irodalom csodás termékenységet mutatott, s a Nemzeti Szinház játékrendje mindent felölelt, a mi szinpadi szempontból érdekes és értékes volt.

Megtörtént, nem is ritkán, hogy Vizvárinak egy héten klasszikus görög drámában, Shakspere-i tragédiában, franczia szinműben és magyar népszinműben kellett szerepet játszani: «Lear király»-ban az udvari bolondot, «Hamlet» sirásóját, Sganarelle-t a «Férjek iskolájá»-ban és Miska inast a «Csizmadia mint kisértet»-ben.

Alig telt el néhány év és Vizvári első komikusa lett az első magyar szinpadnak. És Vizvári megbecsülte ezt az előkelő állást. A karzat viharos tapsa a jóizléstől el nem tántoríthatta, s egy felesleges arczfintorítást nem juttatott az olcsó, a könnyű sikernek.

Nem is volt szüksége reá. Derűs lelkének gazdag készlete, erős komikai vénája a művészi ízlés határán belül nagy diadalokhoz juttatta.

Komoly tanulással, művészi gonddal, s a legnemesebb értelemben vett lelkiismeretességgel alkotta meg azokat a szinpadi alakokat, melyeken egy nemzedék gyönyörködött mosolyogva, vagy kaczagva.

Lehetetlen ezeket egyenkint elősorolni, de nem is találjuk alkalmasnak ebben a czikkben, mely az alkalomból iródott, hogy Vizvári Gyulát a Nemzeti Szinház örökös tiszteletbeli tagjává nevezték ki.

Ez a kitüntetés koránsem jelenti Vizvári Gyula művészetének alkonyát. Értékes tehetsége még a szinpadé. A nagy emlékű Szigeti József veje, Szigeti Jolán férje, s Tapolczainé, Szigeti Mariska apja, aktiv tagja a Nemzeti Szinháznak. És ez azt jelenti, hogy Vizvári Gyula még mindig ura lelkünk vidámabb indulatának, a mosolynak, a hahotának.

Az a tény, hogy Vizvárit a Nemzeti Szinház örökös tiszteletbeli tagjává nevezték ki, nem állapít meg semmi egyebet, mint hogy erre bőséges érdemeket szerzett, s hogy a Nemzeti Szinháznak *Somló* Sándor személyében olyan igazgatója van, ki méltó utóda annak a szinigazgatónak, a ki Vizvári tehetségét megszerezte a nemzeti szinművészet magasabb rendű czéljainak.

De lehetetlen volna Vizvári szinpadi művészetét méltatni, a nélkül, hogy Pry Pál-t szóba ne hozzuk. Az angol nehézkes humornak ez az érdekes alkotása nálunk talán még több kaczagást fakasztott, mint hazájában, Angliában, pedig ott az alak maga kétségtelenül tipikusabb, mint a magyar földön. A «Pry Pál»-hoz Vizvárinak sok dicsősége füződik. Páratlan kabinetalakká formálta a kotnyelességnek e mintaalakját. Befejezettebb komikai alkotást lényegben és formában a mai nemzedék aligha látott a magyar szinpadon. S ha Vizvári soha mást nem játszott volna, mint csak Pry Pált, akkor is a legnagyobb szabású komikusok sorában kellene őt emlegetnünk.

Zöldi Márton.

Markup Béla: Szoba-kút.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

A TAVASZI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS.

Benczúr mesternek nem kis érdeme, hogy iskolájában a magasabb művészeti genreek művelésére előszeretettel buzdítja a tehetségesebb növendékeket. A történeti és vallásos festészet terén egyaránt próbálkoznak ezek a fiatal képirók és nem egyszer olyan eredménynyel, hogy a kiállítások ismertebb szereplői közt is sikerrel megállják a helyüket. Ezek közé tartozik *Komáromi-Kacz* Endre, kinek «Krisztus a gyermekek közt» czímű képe nemcsak elismerésre érdemes szorgalom, de egyúttal helyes fölfogás s a jellemzésben már számottevő gyakorlottság terméke. Virágos réten, apró gyermekek közt látjuk az Üdvözítőt, a mint azok beszédét nagy figyelemmel hallgatják s azon buzgólkodnak, hogy hozzá minél közelébb férközhessenek. A festmény naiv közvetlenségével tesz hatást a szemlélőre.

Szintén a gyermekvilágból veszi tárgyát a már jól ismert *Gergely* Imre is, ki «Macskatoilette» czímmel azt a kedves jelenetet festi meg, a mint egy kis leány fiatal cziczát tart az ölében, egy meztelen apróság pedig kefével igyekszik rendbe hozni a türelmes állat hajzatát. A kik gyönyörűséget találnak a megfestett idillekben, a művészt őszintén üdvözölhetik újabb képeért.

Paczka Kornélia, ki eddig inkább a sokszorosító művészet terén keltett figyelmet, ezúttal «Szegény lelkek» czímű képén fiatal leányok csoportját festette meg, kik bűnbánólag, kezüket tördelve néznek az égre, honnan elnézést és bocsánatot remélnek. Az arczok változatos kifejezésében szépen és hatásosan nyilatkozik meg a művésznő jellemző ereje.

Múlt számunkban már bemutattuk *Zemplényi* Tivadar egyik hatásos genre-képét, a leányának szemrehányást tevő öregasszonyt. Tőle van a «Virágárusleány» is, kedves hatású, élénk festmény, melyet ezúttal bemutatunk.

A szoborművek termében *Füredi* Rikhárd «Madách»-a számíthat nagyobb elismerésre. A gondolatokba mélyedt költő szeczessziós modorban tervezett padon ül, tekintetével mintegy az alatta hullámzó tömegen merengve. A talapzatot gondosan mintázott reliefek diszítik.

Markup Béla «Szobakút»-at mintázott, melynek díszeül a kapaszkodó medve alakját használta föl. Gondos és tetszetős alkotás.

mot vándor színészéletéről. Keserű, fanyar tréfálkozással beszéli el, hogy az ő lelkét a komor, fenséges drámai megindultság ejtette meg. Tragikai színész akart lenni, ki a páthosz izzó melegével, vért kavaró kaczajjal, mennydörgő átokkal kivánkozott a művészi régiókba.

Ideálja III. Rikhárdnál kezdődött és sok utánjárással, könyörgéssel ki is tudta erőszakolni, hogy a vidéki szinpadok némelyikén mellvértel, lovagcsizmában jelent meg egy-egy hősi szerepben, sőt eljátszotta Bánk bánt is, de bevallja, hogy a siker a fagypont táján vesztegelt.

Harminczhárom évvel ezelőtt foglalta el a Nemzeti Szinházban a Szentpéteriek, a Megyeriek dús örökét. Senki nála jobban nem tudta, hogy micsoda feladat, hivatás vár reá.

Ismernünk kell a harminczhárom év előtti szinművészeti állapotokat. Akkor kezdte megbolygatni a drámai művészet fejlődését egy veszedelmesen hódító indigéna: az operett. Offenbach szelleme mozgalmasságával, csábító varázsával, gyönyörű melódiáival, s a parodisztikus irány hatásos komikumával özönlötte el a szinpadot. Minden operett-est egy-egy hangos, lármás diadalt jelzett, első sorban a szinházi pénztárnak.

A fővárosban két magyar szinpad állott: a Nemzeti Szinház a Kerepesi-úton, a Miklósi-

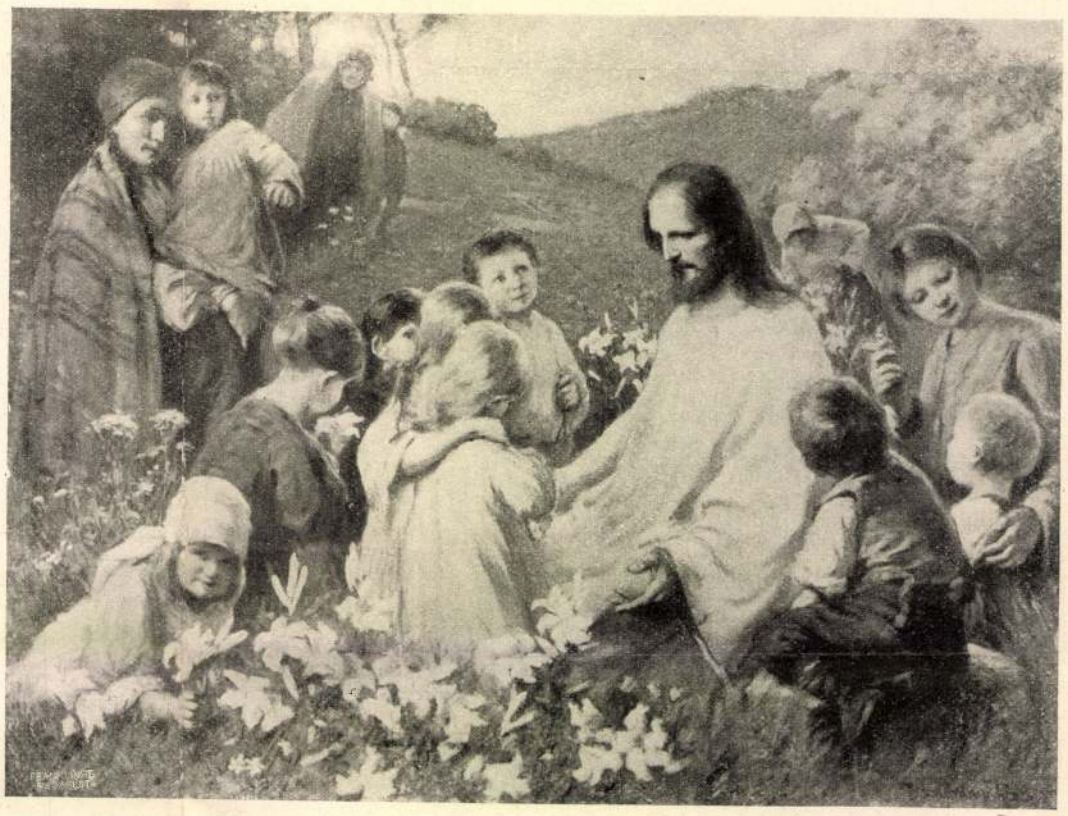

Komáromy-Kacz Endre: Krisztus a gyermekek között.

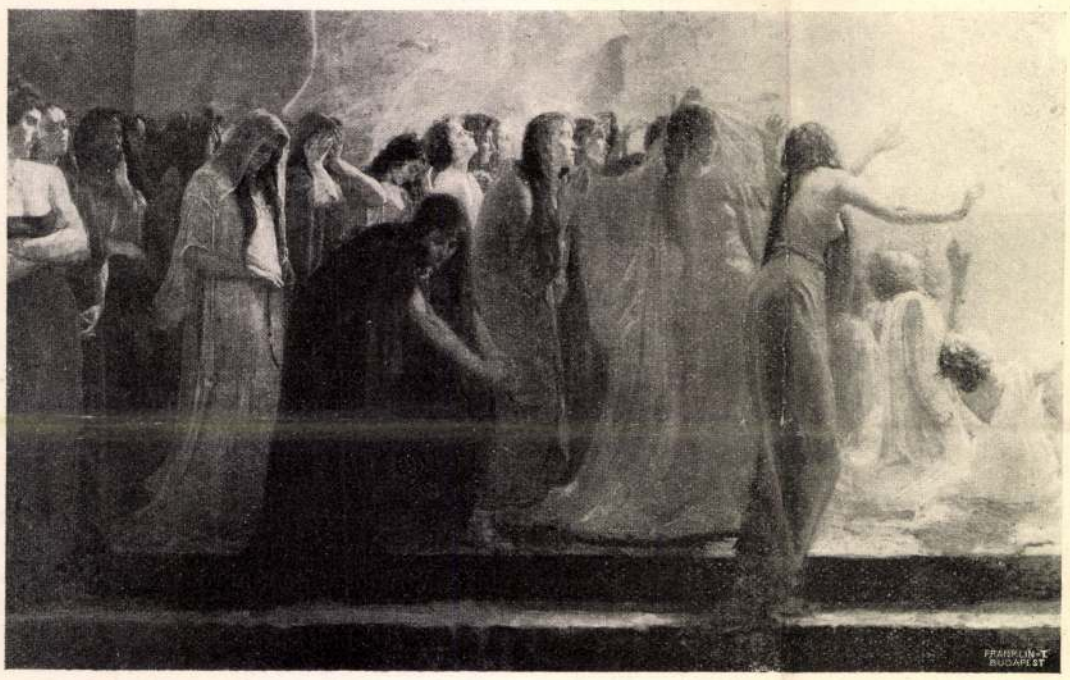

Paczka Kornélia: Szegény lelkek.

szinház az István-téren. A Nemzeti Szinház szigorú gonddal teljesítette kötelességét. Élén a legnagyobb hivatású emberek egyike: Szigligeti Ede állott. A népszinmű, melyet Szigligeti Ede teremtett meg, elérte fellendülésének legmagasabb fokát Blahánéval és Tamássy Józseffel.

Az István-téren épült kezdetleges Miklósiféle szinház a maga énekes, bohózatos műsorával veszedelmes versenytársnak mutatkozott. A sebtében összerótt, dísztelen múzsahajlék minden este szorongásig megtelt az olcsó élvezetek kedvelőivel, a mindenáron kaczagni vágyókkal. Maga Jókai is sok estén át egymásután nézte meg a «Háromcsőrű kacsa» operett előadását és nem minden keserűség nélkül konstatálta, hogy ez idő alatt az ő «Dalma» szomorújátéka, melynek czimszerepét Laborfalvy Róza, az ünnepelt tragika játszotta művészi erejének tökéletes eszközeivel, csak igen gyér közönséget vonz a nemzet első szinházának nézőterére.

Az érdeklődés középpontja az István-téren egy fiatal komikus, ki már Debreczenben, hol hat évig szinészeskedett, a czivis-város ünnepeltje volt. A közönség nem elemez, hanem hamarosan fölismeri a tehetséget. Az Istvántéri szinházba járó közönség gyönyörködve vette észre, hogy ennek a fiatal komikusnak a mókáiból mennyi egészséges ötlet bontakozik ki. Szava, éneke, gesztusa valami különös derűt áraszt a festett vászonnal határolt világba. Ilyen derűt semmiféle mesterfogással nem lehet teremteni. Ezt csak a lélek képes elővarázsolni, a művészi lélek.

Vizvári neve néhány hónap alatt megerősödött a köztudatban. Szokatlanul sokat beszéltek és irtak róla. Mindez nem kerülte el az éberszemű szinigazgató, Szigligeti Ede figyelmét. Megnézte Vizvárit és hamar kész volt a döntéssel: szerződtetni kell.

Ajánlatot tett Vizvárinak s Vizvári elfogadta az ajánlatot. Ennek az ajánlatnak a pénzügyi része fölötte érdekes. A Nemzeti Szinháznak akkori anyagi körülményei nagyon korlátoltak voltak. Szigligeti Edének valósággal erőlködnie kellett, hogy Vizvárinak kétezer forint fizetést ajánlhasson.

Mikor Miklósi Gyula, az István-téri szinház igazgatója a szerződési ajánlatról hirt vett, mint maga haláláig emlegette, sötét kétségbeesés vett erőt rajta. Érezte, tudta, hogy Vizvári távozásával az ő szinháza vonzó erejének java értékét veszíti el. Kisérletet tett, hogy küzd a fenyegető sorscsapás ellen. Így szólt Vizvárihoz: «Uram, nem tudom, mennyi fizetést ajánlott önnek a Nemzeti Szinház. Nem is kérdem, de én háromszor annyit fizetek önnek, ha úgy kivánja, három évre előre.»

Gergely Imre: Macska-toillette.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL. — A «Könyves Kálmán» részvénytársaság jogosításával.

4116. Komáromi Kacz Endre.

Sz. Komáromban 1880 június 9-én.

Feleségem arczképe.

Csaknem egész alakban, kissé jobbrafordultan állva és szembenézve van ábrázolva. Mind a két kezét hátra tette. Középütt elválasztott haja sötétbarna, szemöldöke fekete, szeme kék. Öltözete: tollas kalap széles karimával és kivágott fekete ruha csipkebetéttel. A háttérbeli két négyfiókos ablak függönye csipke. Jelzése alól jobbra: »*Komáromi Kacz E.*«

Vászon, méretei 149·5 : 93 cm. — Lelt. sz. 4116. — Vétetett az 1912 január 17-iki 2172 (157–912), illetőleg az 1912 február 24-iki 13850 sz. leirat értelmében 3000 K-án (474–912). — Kifizettetett 1912 márczius 18-án. — Elszámoltatott 1912 április 8-án (840–912). — Az elszámolásra nézve lásd a 31992–912 szvsz. előadmányt.

111

829 (4116).

977 (84).

Vétel

1912

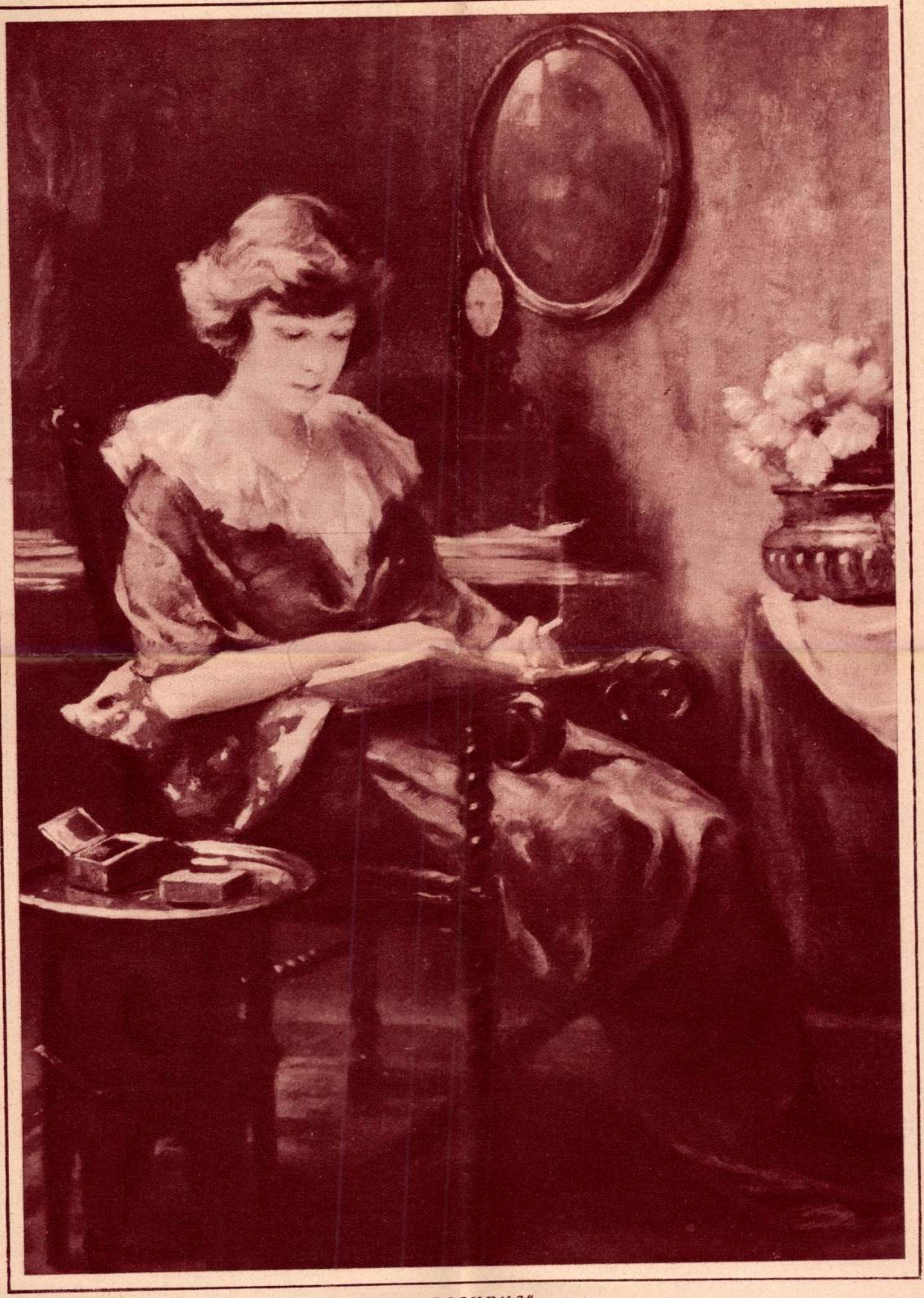

„DICKENS"
Komáromi Kacz Endre festménye
(Eredetije Esterházy Pál herceg tulajdonában)

A „Saskatoon Quakers" világbajnokságra kiküldött jéghokki csapata. Álló sor: H. Wilson, A. Rogers, R. Silver L. Bird, C. Lake, J. Walker igazgató. Ülő sor: B. Scharf, T. Dewar, J. Dewey, C. Wood, E. Piper, A. Welsh H. Watkins. Budapesten mérkőznek 1934 január 27 és 28-án

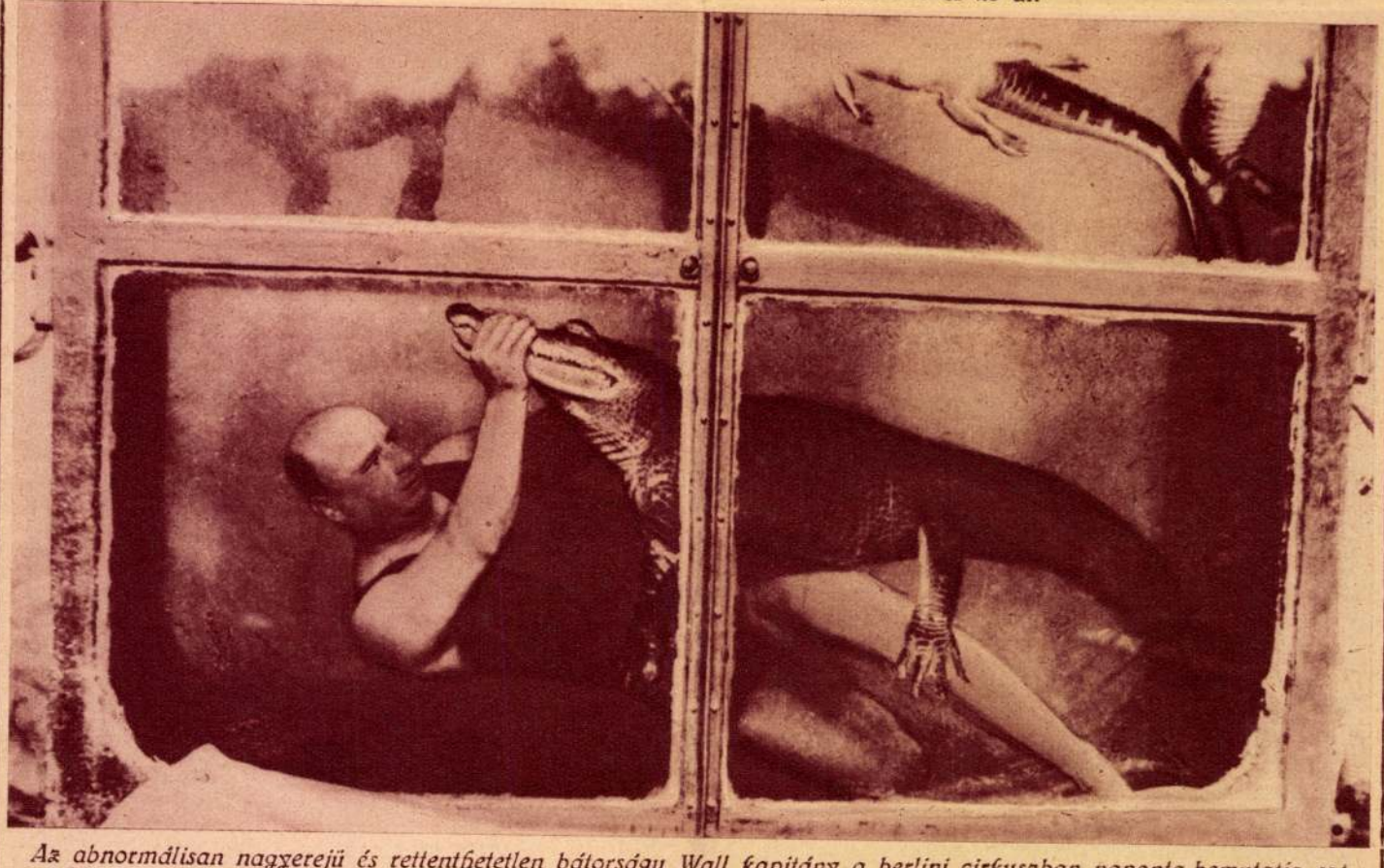

Az abnormálisan nagyerejű és rettenthetetlen bátorságu Wall kapitány a berlini cirkuszban naponta bemutatja ezt a fiatborzongató birkózást egy jól fejlett alligátorral, ami eddig még . . . mindig az ő győzelmével végződött. A küzdelem 3 percig tart a v i z a l a t t és csodálatos, hogy a medencében levő kisebb alligátorok sohasem avatkoznak be, de nagyon nyugtalanul uszkálnak a küzdők körül

Komáromi Kacz E

107

foglal helyet,

1904.

a ki jobbrafordultan szunyokál.

2529. Kacz Endre

Sz. Komaromban 1880 junius 9-én

Csend.

~~nagy csendben~~ Kifejezője egy

~~A~~ karos székben ~~jobbrafordultan~~ ülő öreg asszony ~~elszunditan~~ Mellette ~~helyt foglaló~~ kis fiuval, akivel ~~tanitani, fatszott~~ tanult és a ki fejét jobb karjára hajtva. Az anyóka jobb~~karjával~~ kezével támaszkodik és baljával az ölében lévő nyitott könyvet fogja. Főkötője fehér, réklije sötét-zöld, köténye kék, szoknyája fekete. A rövid haju ~~[illegible]~~ kis fiu pedig sötét-barna öltözetet visel. Az előtérben balról asztalka áll, a melyet kék-csiku rojtos fehér kendővel takartak le. A háttérben a falon képek lógnak, melyek közül a jobbról lévő alatt mécses ég. Jelzése alól balra: Kacz E.4.

~~Legyjött~~ ~~[illegible]~~ alszik

Vászon, méretei 80.3: 60.3 cm.

Vétetett 1904: IV. 25-én a 34043. sz. leirattal 700.00 Kán (294-904).- Elszámoltatott 1904: VI. 25-én (422-904).-

Az elszámolás elfogadtatott 1904: IX. 10-én a 16027 szvsz. leirattal (663-904).

Vid. Muz.

34043-904

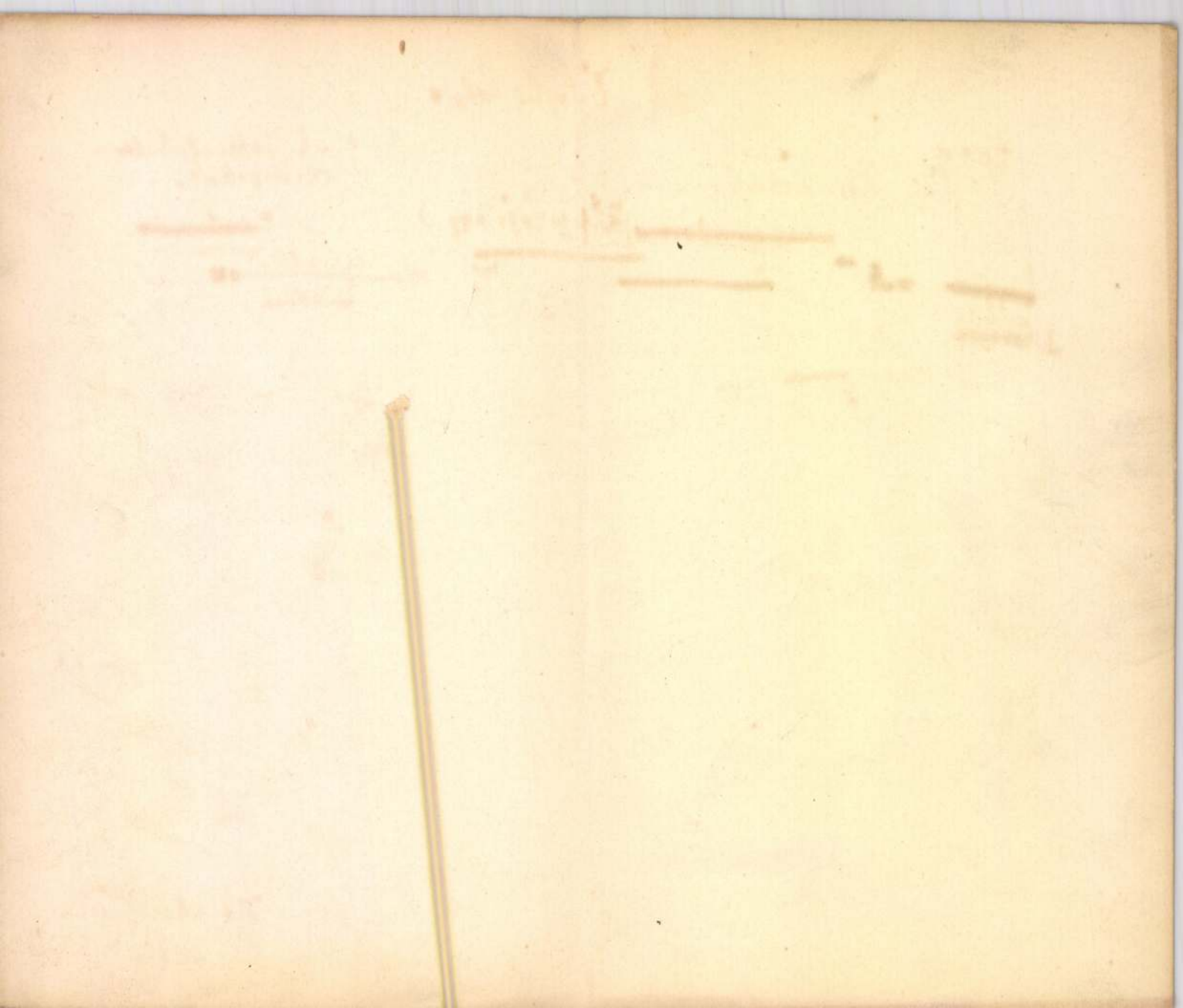

Komáromi Kacz E

83

1904.

2494. Kacz Endre:
Sz. Komáromban 1880 június 9-én.
Kis özvegy.

Térdig látható fiatal özvegy asszony, balra fordultan ül, és szembe tekint. Ölében fekvő keztyűs kezeiben fehér zsebkendőt tart. Kontybatüzött haja és szemöldöke barna, szeme kék. Fülbevalója fekete karika. Gyászöltözete: kalap és magas ruha szük ujakkal. Jelzése alól jobbra: »Kacz E.«

Vászon, méretei 99.6: 75.5 cm.
Vétetett 1903: XII. 4-én a 96711 ex 903 sz. leirattal 600 Kán. (835-903).- Elszámoltatott 1904: II. 2-én (51-904)

904: IV. 28.

Vid. Muz.

96711-903

Komáromi - Kacz 1. Endre, Jenkő, stb. marad, l. 407. old. A második sor végén, „Budapesten" után beszúrandó: Nagybányán --- Az utolsó sor első szava („Csend") után: Tavasz, Nyár, Ősz, stb. —— a „szerepelt" nő után pedig: elsősorban

K. 2. Endréné l. Kiss Sarolta.

Komáromi Kacz Endre: Felesége
arcképe cz. műve
IX. 69

Komáromi Kacz Endre: Gyulai Rudolf arcképe

IX. 69

Thermometric Observations : Upwards
Fahrenheit Scale Degrees

Magyarság képes moll. 1928. dec. 16.

Komáromi Katz Endre: Beethoven.

Barkász Lajos: A trianoni határ.

Arabs törzsmén. (Háttérben a kastély)

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kacz Endre

Tarka hiradó

Az indián szépségverseny győztese

Már a gyerekek is tisztában vannak mindennel...

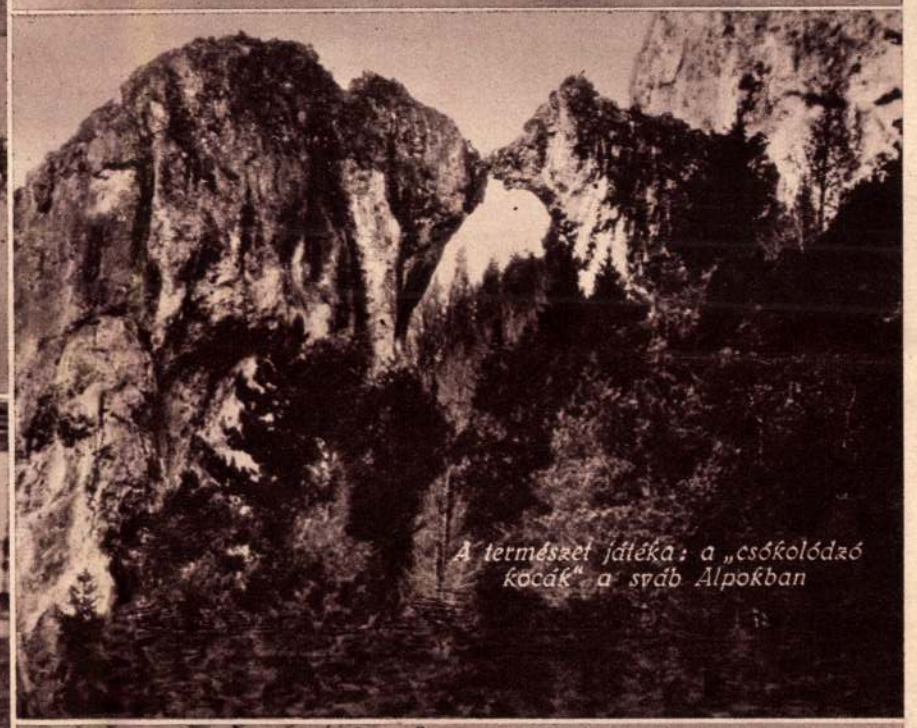

A természet játéka: a „csókolódzó kocák" a svéb Alpokban

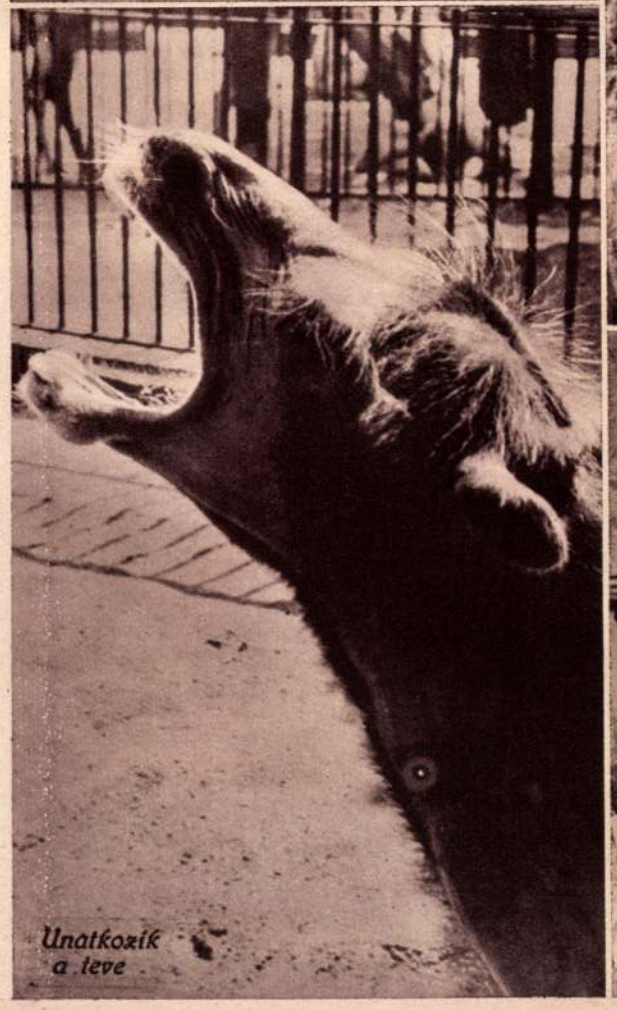

Unatkozik a teve

Örül az egész család, hogy Louis Joe néger boxbajnok legyőzte Carnerát

A lengyel köztársasági elnök spalai nyári laka előtt

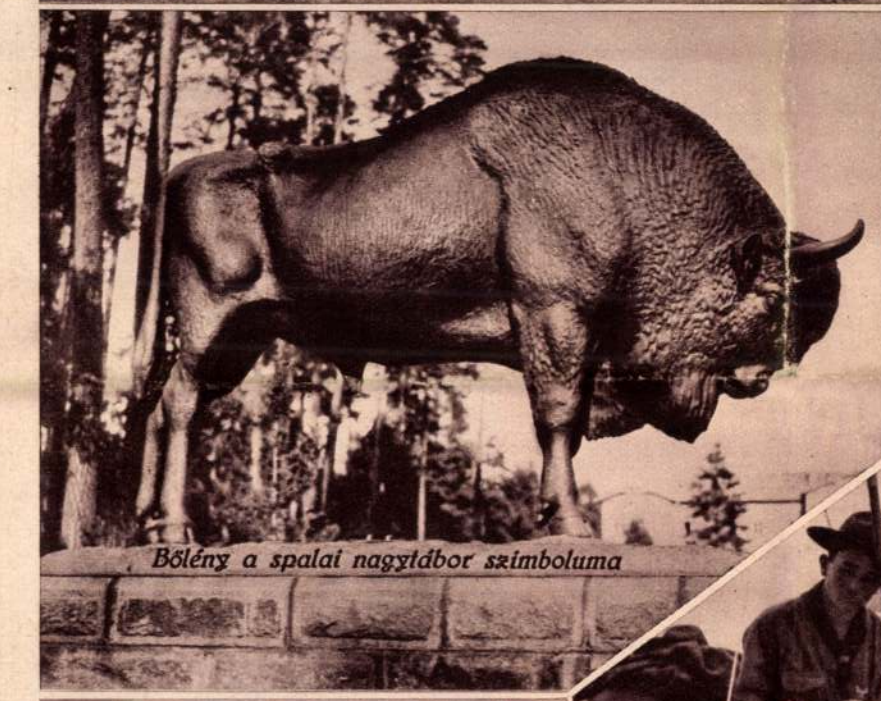

Bőlény a spalai nagytábor szimboluma

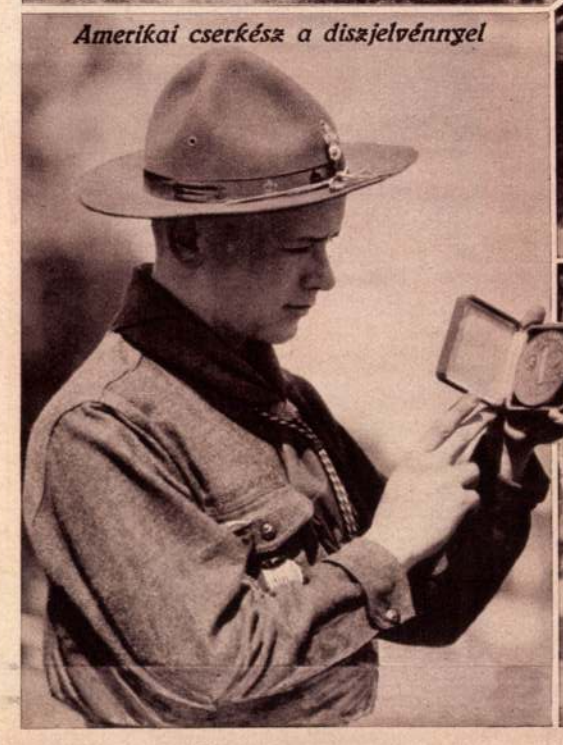

Amerikai cserkész a diszjelvénnyel

Cserkészhirek

A lengyelek meghivására ötszáz magyar cserkész utazott ki a spalai nagy táborozásra

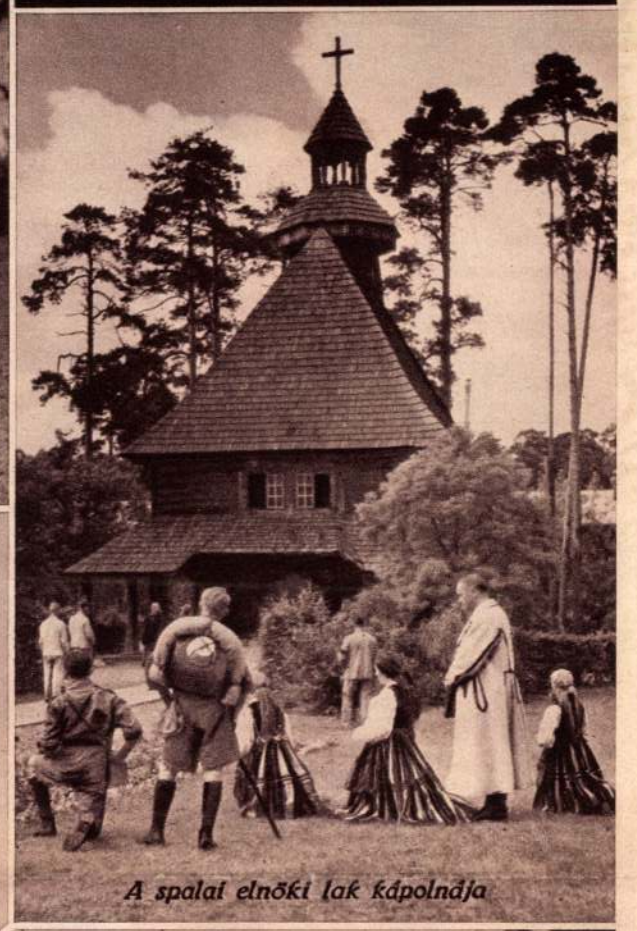

A spalai elnöki lak kápolnája

Naplóirás az amerikai cserkésztáborban

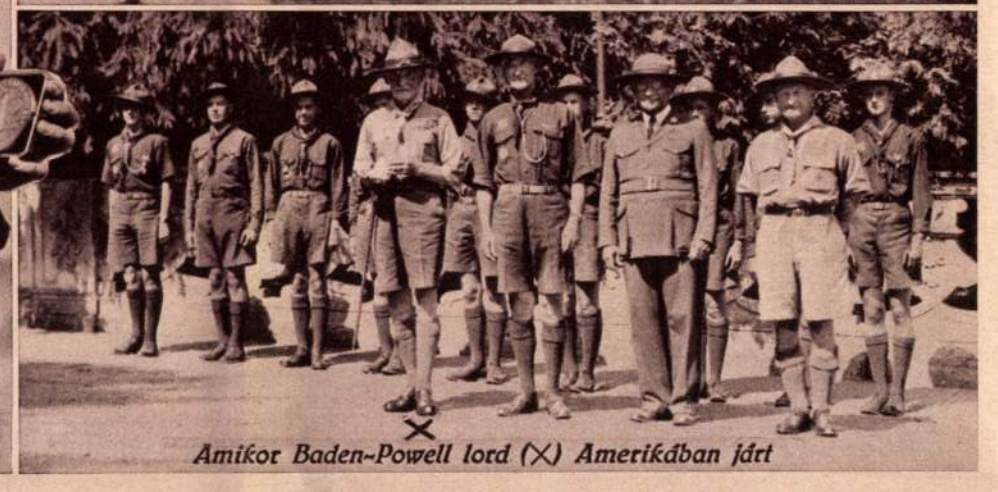

Amikor Baden-Powell lord (X) Amerikában járt

Új Magyarság Vasárnapja 1935. jún. 14.

Szent Rózália

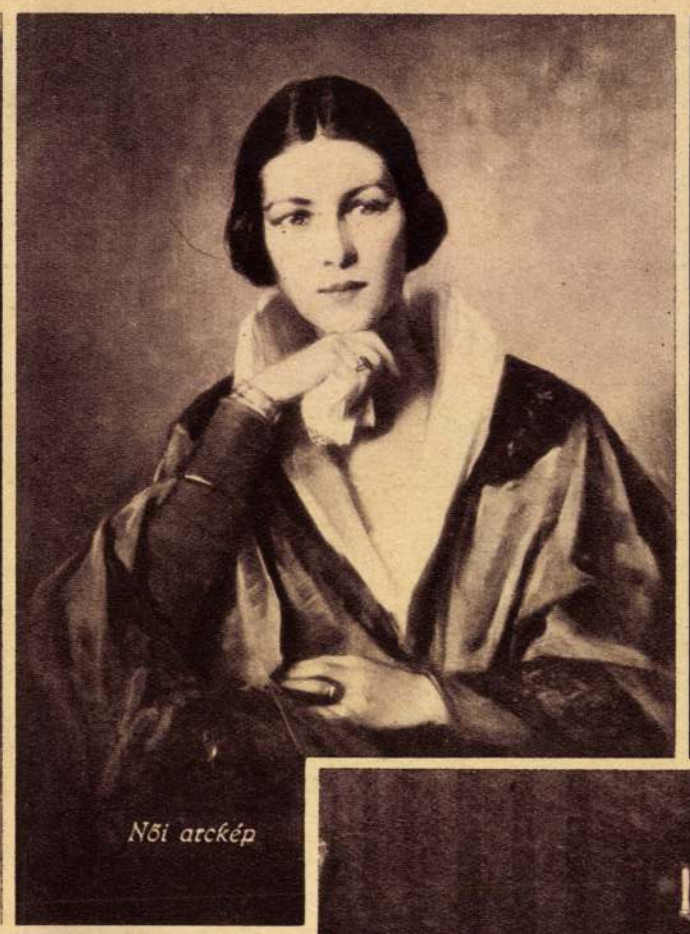

Női arckép

Komáromi=Kacz Endre műtermében

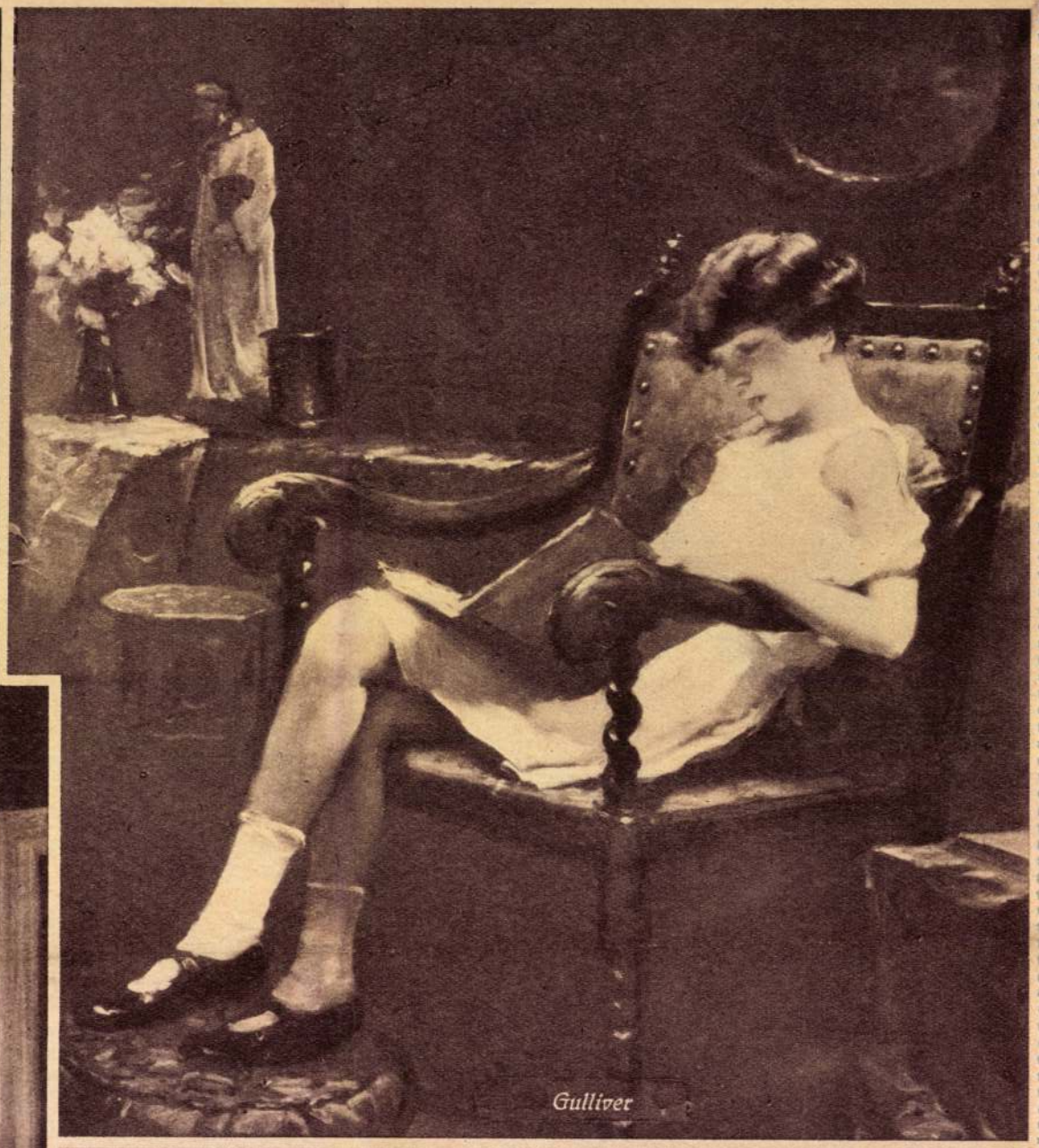

Gulliver

Szent anyaság

Uzsonna

Női arckép

Női arckép

Komáromi Kata

K. 2. *Endréné*, l. *Kiss Sarolta*.

1108. Antonio és

Működtek a

Madonna a gyermek

Derékig látható, fejét
kezével az álló gyermek Jézus
mekének jobb lába alá tette. Fe
vastag zsinórral kötötte meg.
bal kezében kenyeret tart és
balról és jobbról egy-egy angy
keblén nyugtatja, a másik pe
ujjú s mindannyian félalakba

Fehér márvány-dombormű,
angyaloknak pedig 42·5 cm. —
július 10-én A. Marcatotól 40(
Elszámoltatott 1894 deczember
molásra nézve lásd az 1895 má
május 10-iki 22919 sz. min. elő
jóváhagyta az 1900 november
1901 augusztus 26-iki 373 el

Jegyzet. L. az 1896-iki lajs
Preisliste № 99.

1108
3

Pl.
Vétel 1894

XXXVI. évfolyam, 16. szám

TOLNAI VILÁGLAPJA

Budapest, 1934. április 11

Megjelenik minden héten szerdán. Előfizetési ára negyedévre 2 pengő 50 fillér, félévre 5 pengő. Egyes szám ára 20 fillér, pályaudvarokon is. Ausztriában 40 Groschen, Romániában 10 lei, Jugoszláviában 4 dinár, Csehszlovákiában 2.50 cseh korona, Amerikában 14 cent, Olaszországban 1 lira 30 centesimo, Franciaországban 2 frank. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány utca 12—14. Telefon: 42—3—39 és 42—3—50.

Tolnai Világlapjában megjelent képek és cikkek utánnyomása tilos!

Uj festmény Horthy Miklós kormányzóról

Komáromy-Kacz Endre festőművész megfestette Horthy Miklós kormányzó képét, amelyet nemrégiben lepleztek le Rákospalotán. — A mester a kormányzó képe előtt. (Zachariás felv.)

Lenkey Gusztáv

Roóz Rezső

A magyar sajtó két kiválósága egy napon jubilált. Lenkey Gusztáv, a Pesti Hirlap nagytekintélyű felelős szerkesztője, húsz évvel ezelőtt vette át a legnagyobb és legnépszerűbb napilap szerkesztését és ez alatt a két évtized alatt nemcsak a lapnál végzett megbecsülhetetlen, értékes munkát, hanem mint az Ujságírók Nyugdíjintézetének elnöke hervadhatatlan érdemeket szerzett ennek az intézménynek a fejlesztésében. Ugyancsak húsz éve jegyzi mint felelős szerkesztő a Magyar Hirlapot Roóz Rezső, aki naggyá tette ezt a magas színvonalú napilapot és az ő munkásságának köszönhető a Magyar Hirlap nagy elterjedése és olvasótáborának növekedése. Mint az Ujságírók Szanatórium Egyesületének elnöke megbecsülhetetlen szolgálatokat tett és tesz a sajtó munkásainak. A kettős jubileum a magyar sajtó egyik legszebb ünnepe volt. (Sohár felv.)

Sümegi Vilmos. Az Ujságkiadó Tisztviselők Nyugdíjegyesülete meleg ünneplésben részesítette Sümegi Vilmos kormányfőtanácsost, a Magyarország kiadóhivatali igazgatóját, az egyesület húsz év óta elnökét, szakmai működésének ötven és életének hetvenéves fordulója alkalmából. Ebben az ünneplésben résztvett az egész magyar sajtó és a kiváló jubilánst számosan keresték fel őszinte gratulációjukkal.

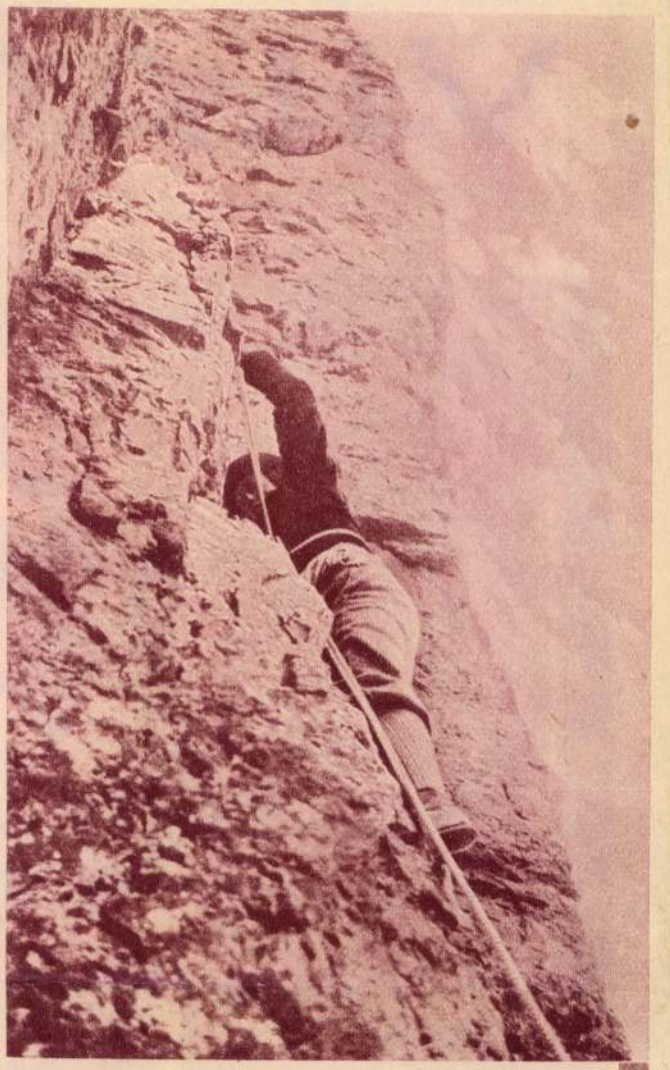

A belga királyok szenvedélye: a hegymászás. III. Lipót, a belgák fiatal királya tragikus véget ért atyja, Albert király mintájára szintén szenvedélyes turista és trónörökös korában számos veszélyes hegymászó túrán vett részt. Közvetlenül atyja katasztrófája előtt vállalkozott a Dolomitok megmászására, amely köztudomásúlag egyike a legnehezebb és legveszélyesebb feladatoknak. — III. Lipót király veszélyes és nehéz helyzetben a Dolomitok meredek sziklaoldalán.

Ottlik György

Ifj. Bókay János

Uj köntösben, új tartalommal jelenik meg a Budapesti Hirlap, a nagymultú napilap, amelynek élére a budapesti ujságírógárda két értékes tagja, Ottlik György és ifj. Bókay János került. Ottlik György a Budapesti Hirlap új főszerkesztője, ifj. Bókay János pedig a lap új felelős szerkesztője lett. (Blahos és Fayer felv.)

A gázmaszkos Mussolini. A Róma közelében lévő monteceliai repülőtéren tartották meg az olasz légi flotta gyakorlatát, amelyet Mussolini olasz miniszterelnök is végignézett. A repülőtéren a Duce felpróbálta az új gázmaszkot is.

KOMÁROMI KACZ ENDRE

EMBEREK A TEMPLOMBAN

Művészet 1917.

kritika egy része támadással fogadott. Ferenczy azonban rendületlenül tovább haladt a megkezdett úton. Festése frissebbé élénkebbé vált: a természettel való állandó kapcsolat új s újabb meggazdagodást jelentett a színek hajszálfinom változatainak kiaknázására, a természet szabadon adott költészetére épített műveinek. Közben, 1900. Párisban érmet kapott s ez évben Budapesten is elismerés érte: a Műcsarnokban az Esthangulat lovakkal c. képére megkapta a Ráth-díjat, egy évvel rá az Ábrahám áldozatára az Ipolyi-díjat.

Ezidőtájt újabb fejlődést jelent művészetére a szín erejének erősebb hangsúlyozása. Jelentkezik ez első sorban a Cigányok c. képén, amelyen a finoman összeszőtt reflexek színjátékát a szín világító ereje, tüze helyettesíti. Ferenczy, aki a nap minden órájában festette a nagybányai tájakat, a természet-kínálta színt mint alapvető faktort kezdte erősebben tanulmányozni. S most már kompozicióit is gyakran erre az elemre építette. A Fürdő fiúk, Márciusi est (Lipótvárosi Kaszinó díja), a Tél

(amelyet a Művészetben való színes reprodukcióra készített) főbb termékei az 1902. évnek. Sikere nagy és teljes lett annak a gyűjteményes kiállításnak révén, amelyet eddig festett műveinek nagy részéből 1903. mutatott be. Ez volt egyben az első magyar gyűjteményes kiállítás. Ez alkalommal jellemezte önmaga a művészetét a kiállítás számára írt pár sorban a következőképen: Kolorisztikus naturalizmus synthetikus alapon.

Ezt az utóbbi kifejezést külön is ki kell emelnünk, mert Ferenczy művészete évről-évre egyszerűbbé vált, összefoglalóbbá lett s képfelépítése a szín és általa adott folt elemének hangsúlyozásával a dekorativ hatás felé indult.

1904. festette meg a Festő és modellje c. képét s ezzel bővebb teret kezd kapni műveinek sorában az akt. Ez akt-képek, amelyeket holtáig egyre fokozódó kedvvel festett, inkább a téli, budapesti munkálkodásának voltak termékei s ha eleinte inkább a szín gazdagságát szólaltatták meg, később mindegyre a vonal finom lendülésű futamát éreztették s

TANULMÁNY
KOMÁROMI-KACZ ENDRE RAJZA

Művészet 1909

mód a szépérzés létrehozásában. Nála e kettő egy. Ily módon természetesen az aesthetika mint tudomány nem volna lehetséges. Nála u. i. a szép a fogalom azon „állapota", mely átmenet a mássálétből a magánvalóságba. Tehát mint egész rendszerében, itt is nem tesz különbséget a fogalmak állandósága s a gondolatok folyamatossága között.

A kisérleti és leíró lélektan nagy eredményei nyomán az aesthetika is letért a régebbi spekulativ útról s a spekuláció új útjaira terelődött. A levezetés helyébe a lélektani leírás lépett. Ezen leírás, mint minden empiríkus psychologiai magyarázat, keletkezésmagyarázat. A különbség közte és a régebbi irány között csak az, hogy amíg a metafizikai aesthetika oly tudattényekből magyarázott, melyek nem esnek bele a tapasztalat tartalmába, addig a genetikus irányzat főleg az érzetek és érzések fiziológiai paralellizmusával magyarázott. Lipps az érzések keletkezésének forrását a tudatnak a külső behatásra való reakciójában látja. Ezen elmélet, melyet eredetileg Beneke állított fel és Wundt tankönyvein át terjedt el, világos bizonyítéka a fölhozott fiziologikus paralellizmusnak.

A tudatreakció, a lélek természetének megfelelő visszahatást, u. i. két szempontból lehet értelmezni.

Világos, hogy az érzésre vonatkozólag ezzel semmi mondva nincs. Ha azt jelenti, hogy a külső hatásoknak van a tudatban valami megfelelője (jelen esetben érzés), akkor ez nem megkülönböztető sajátság, mely elkülönítené a képzetektől, akarattól stb. Ha pedig azt, hogy az ú. n. objektiv tudattartalmak (képzet, ítélet stb.) mellett vannak oly par excellence subjektiv mozzanatok, melyek mintegy mutatják azt a hatást, amelyet ezen objektiv tartalmak a tudatra gyakoroltak, akkor ez a tudat egy hipothetikus fogalmán alapul. Úgy képzeli a dolgot, hogy van egy lelki aktivitás, mely magába fogadja az objektiváló tartalmakat és ezen passiv szerepét kiegészíti egy aktivval, t. i. reagál érzelmekkel e behatásra. A tudat ezen elméletére ugyan nem mondhatni, hogy helytelen, de mindenesetre problematikus. Egy hipothezis jogosultságát azon képesség magyarázza, hogy tudunk-e vele a problemák fölfejtésében valamire menni. De föltéve, hogy igen, mit fog ezen hipothezis érthetővé tenni? Meg fogja magyarázni, hogy miként állt elő az érzés (= subjektiv tudatreakció). Vagyis legjobb esetben is egy keletkezés elméletet ad. Mint minden hipothezis, úgy az akcióelmélet is (így nevezik) megmagyaráz bizonyos tartalmat, amely miatt fölvettük. De hipothezisekkel egy tudomány sincs elintézve, a magyarázat ezzel csak kezdődik, de nem befejeződik.

Ezen fontos tény nagyobb megvilágításáért álljon itt egy példa. Kétségtelen, hogy pl. érzelmek között, ú. n. intenziv különbségeken kívül vannak minőségi különbségek is. Pl. amint különbözőleg vagyok (akármi okból!) disponálva, ugyanazon érzés lehet bennem erősebb és gyengébb. De ezen közönséges különbségen kívül van egy sokkal nehezebb különbség is, melyet az akcióelmélet meg nem magyaráz. T. i, hogy pl. e két érzés között: öröm egy bizonyos szép tárgy látásán és öröm, hogy a sorsjegyem nyert, nem mennyiségi vagy legalább nemcsak mennyiségi különbség van. Ezek nem egyfajta érzések. Az akcióhipothezisnek már most meg kellene magyarázni azon okokat, melyek az egyik fajta érzést létesítik s a másikat. Ámde ezt nem teheti egyszerűen, mert erről az ő tartalmában semmi sincs. A hipothezis egész általában kimondja, hogy minden érzés = tudatreagálás. És ha meg akarjuk tudni, hogy a különböző érzések hát miben különböznek, akkor kénytelen azt mondani, hogy a tudat reágálásának különböző módjaiban. Ez újra kétfélét jelenthet. Jelentheti, hogy a tudatra a behatások különböző erősségi fokban hatnak, ebből legfeljebb az érzések intenziv különbségeit lehet megérteni. Ha pedig azt akarja mondani, hogy a tudatreakciók nemcsak erősségben, hanem toto caelo különböznek, azaz fajilag, akkor egy lépést sem tettünk előre. Mert akkor fölmerül a kérdés, érdemes-e megmaradni egy oly hipothezis mellett, mely, hogy megmagyarázza a tüneményeket, saját magán kívül végtelen számú alhipotézist kiván meg, hogy érthetővé tegye a tudatjelenségek kvalitativ különbségeit. Fel kellene u. i. venni, hogy ahány fajta érzés van az emberben, annyi

Komáromi Kacz Endre

Vas. Ujs. az Uj Magyar-
ság képes mell. 1937
máj. 2.

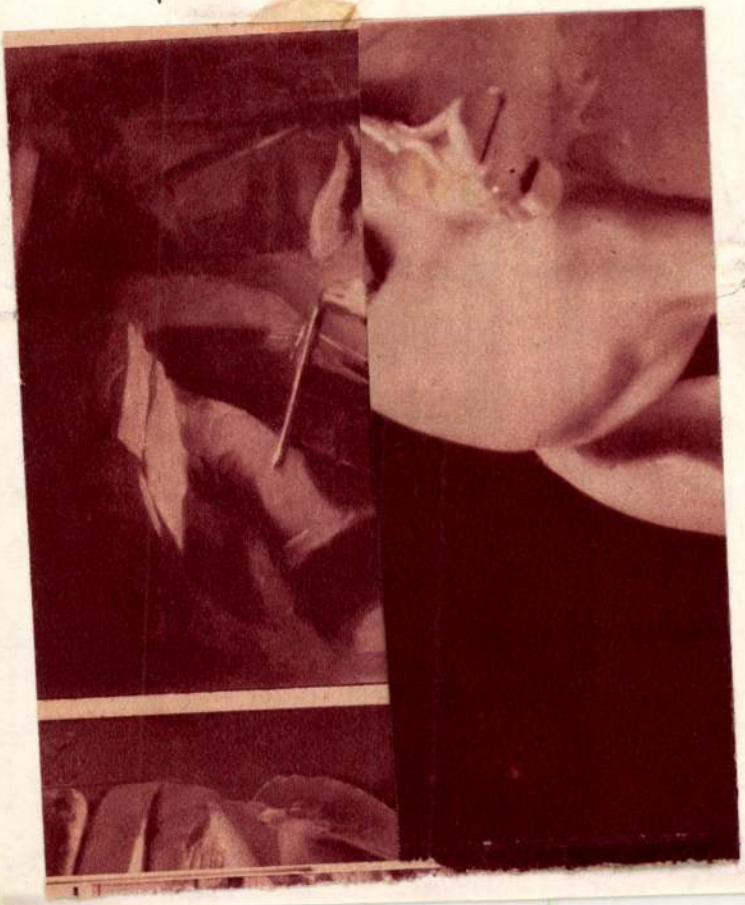

Komáromi Katz Endre

* **Komáromy-Katz Endréék műteremkiállítása.** Komáromy-Katz Endre, a kiváló festőművész és felesége, Komáromy-Katz Endréné, a virágok hivatott pixtora, sikerült kiállítást rendeztek műtermükben a karácsonyi ünnepek alkalmából. Számos kitünő olajfestmény és akvarell, kompoziciók, portrék, virágcsokrok, tájképek mutatják be a kiváló művészházaspár munkásságát a műterem intim hangulatában és dekorációs miliőjében. Komáromy-Katz Rózsika ötletes grafikai munkái, mesekönyv-illusztrációi kedvesen egészítik ki a művészcsalád sikerült kiállítását. (IX., Kelenhegyi-út 12, Művészház.)

Uj Magyarság

1937. dec. 11.

r érzé-
uj
or igé-
nek a
ényeit,
y a

a rámu-
au ut-
ntako-
sablo-
keresik.
íkat,de
i. A
rográd
rszky
miniatu-
szadása
elvész,
.n.
a régi
gyon
nak

Komáromi Kacz Endre

SASSY ATTILA: Dr. Gerlóczy Zsigmond főrend

földön« című nagyméretű vásznát, mely mozgalmasságával, impresszionisztikus beállításával, nagy rajzértékével, tompított színeinek összehangolásával és az egész tömegjelenet egységes komponálásával a téli tárlat egyik legsikerültebb műve.

A hatodik teremben Udvary Géza kis kompozíciói kötik le elsősorban a figyelmet. Gyümölcsszüret, Leányok és Akt c. kis kompoziciói a mester ismert és méltányolt kvalitásainak szép példái. *Romek* Árpád Az ősz c. gyümölcsesendélete a mesterség tudásának meggyőző dokumentuma. *Márton* Ferenc Napkelte és Estefelé c. tájképei hangulatos átérzései a természetnek. *Kövesdy* Géza portréja találóan karakteres. *Nagy* Vilmos Fiatal anya c. képe, Gy. *Sándor* József Velencéje, *Áldor* János László olasz tájképei, *Gaál* Ferenc Régi templom c. interieurje kvalitásos, jó képek. Ennek a teremnek kiemelkedő értékei *Bosznay* István egyéni jegyű költői tájképei, *Nádler* Róbert szép vásznai, *Édvi* Illés Aladár pompás állatképei, *Neogrády* László piros színben tartott kitünő női portréja és *Éder* Gyula szenzációsan sikerült női arcképe, melyen az ülő figura ruhájának erős kék színéhez a környezet és a háttér barna színeiben pompás kontrasztokat talált az Éder Gyula gyakorlott szeme.

A kilencedik terem tájképei közül *Vidovszky* Béla, Gy. *Sándor* József, *Barkász* Lajos, *Burghardt* Rezső és *Szlányi* Lajos, meg *Kövesdy* Géza képei mutatják a legtöbb festői értéket. Szentgyörgyvári *Gyenes* Lajos nagyméretű csendéletét ezúttal nemcsak a nagyvonalúságra való törekvés, hanem a művészi látás válogató izlése is jellemzi. Színeinek tüze hangulatossá és változatossá teszi képét. *Vigh* Bertalan egyre feljebb kerül a festői ranglétrán. Páholyban és Manon c. képei a tárlat legérdekesebb színharmóniáju képei közé tartoznak. A festői látás erőteljesen nyilatkozik meg színproblémákban mindig tartalmas és érdekes zsánerszerű képein. *Sárkány* Gyula női portréjának hatalmas sáfrányárnyalatú, barna színfoltja túl erős, majdnem brutális hatást tesz. *Komáromi Kacz* Endréné virágcsendéletei kedvesek. *Áldor* János László parasztmenyecskéje színeinek ragyogásával a szimpati-

KÖVÉR GYULA: Tükör előtt

A Műcsarnok Téli Tárlatáról

kép között megboldogult IV. Károly király életnagyságu képe kapta a főhelyet. Ez a nagyméretű portré — épp úgy mint tavaly a szolnoki vármegyeház díszterme számára készült kormányzó-arckép — ismét igazolja azt a megállapításunkat, hogy az ilyen megbizás arányai túlszárnyalják Kukán Gézának nem közönséges képességeit. Ez a királykép ebben a megoldásában nem királyi. Inkább pompőz, mint fejedelmi. Inkább teatrális, mint magasztos. Dekorációja kitünő, de a lélek hiányzik az aranyos palást alól. Kisebb képei közül nagyon jól sikerültek a férfiarcképek, különösen Márton Ferenc művészi ábrázolás számára igen hálás feje nyert megértő tolmácsolásra. Egy orvostanár portréja szintén karakterben jól megtalált, viszont Péchy a teremben *Áldor* János László Holló Jucit ábrázoló artisztikus izléssel megfestett arcképe, *Czencz* János egyéni színragyogásában előadott fiatal lány portréja és *Tatz* Lászlónak egy női arcképe, mely ugyancsak ennek a nagytudású piktornak sikerült műve. *Kövesdy* Géza „Birkanyírás" c. képe színes vizió, melyben nagy érték a színek biztos szemmel értékelése. *Szlányi* Lajos „Szántóföldek" c. képe a mesternek egyik legfrissebb alkotása, melynek élénk színei a humus tavaszi dalát éneklik. *Szüle* Péter br. Wlassics Gyuláról festett portréján a színek finom harmóniáját kell dicsérnünk. *Gábor* Móric gyermekarcképe, *Barkász* Lajos esti hangulata, *Czencz* János szépvonalú aktképe, *Gy. Sándor* József artisztikus velencei képe, *Burghardt* Rezső festői

Komáromi KACZ ENDRE: Beethoven Martonvásáron. 1802.

A Műcsarnok Téli Tárlatáról

Erzsi szépsége már kevesebb kvalitásra ihlette a művészt. A női portré annál hivatottabb mesterének bizonyul *Tatz* László Zólyomi Ily rendkívül finom színhatásban megoldott, választékos izléssel előadott, szinte szuggesztiv erejű arcképével. A lélekábrázolás ereje és az izlés graciőzitása adott találkozót ezen az arcképen. Hogy a portréknál maradjunk, *László* Fülöp bravuros Rákosi-portréjáról kell még szólnunk. Ez a legjobb Rákosi-portré, amit eddig láttunk. László Fülöp ezt a portréját is boszorkányos gyorsasággal, két óra alatt készítette. A príma húzások tökéletes biztonsága jellemzi ezt az arcképet is. Különösen fel kell hívnunk a figyelmet arra a mesteri rögtönzésre, mellyel László Fülöp Rákosi Jenőnek bal, beteg szemét érzékíti meg a modell minden karakterisztikus sajátosságával. Jó portré még ebben kvalitásokkal ékes tengeri képe és *Bosznay* István poétikus téli tájképe adják meg az első terem reprezentativ karakterét.

A Műcsarnok festőművészei kiállításának folytatása az *ötödik terembe* vezet bennünket. Itt *Krusnyák* Károly öreg parasztjának jellegzetes képe, *Rottmann* Mozart érdekes beállítású női feje, *Gimes* Lajos ragyogó színű alpesi tája, *Kemény* Nándor hangulatosan stilizált felhőtanulmánya, aradi *Édvi* Illés szépen kidolgozott templomrészlete, *Kunffy* Lajos festői kvalitásokkal excelláló vásznai, *Kacziány* Aladárnak finom női portréja, *Krafft* Károly reprezentatív Rudnyánszky-arcképe, *Szabó* Dezső tartalmas és hangulatos tájképei, *Gaál* Ferenc tehetséges természetstudiumai és csallóközi *Farkas* Lőrinc nagyon ügyes téli tája állítanak meg bennünket. Külön kell kiemelnünk *Harangfy* Jenő »Nagyvásár a Hajdu-

Képzőművészet
1929. 16. 4.

Komáromi Kacz Endre: Kettős arczkép.

nem jut, hogy el is adják. Valami gőgös nyomoruság él bennük és megvetik a gondolatát is annak, hogy a fehér emberekkel üzleti viszonyba lépjenek. Ha valami vándor, vagy turista arra vetődik, adnak neki enni, inni, halat, sültet, pogácsát, de a pénzét nem fogadják el. Ezek keleti jámbor indiánok, a kik tudnak angolul is egy keveset és sok nemes jellemvonás van bennük. Még az is, hogy gőgösek a maguk életére, a kulturátlanságukra és megközelíthetlenségükre, mint valami középkori költő a maga nyomoruságos, inséges elszigeteltségére.

Annál nagyobb volt a meglepetés, mikor egy napon a Rockland Lake körül kitört a forradalom és az indiánok veszélyeztetni kezdték a közbiztonságot. Akkor történt ez, mikor 1898 nyarán javában folyt a spanyol-amerikai háború, az Egyesült-Államok minden épkézláb katonája Kuba, Portoriko és Fülöp-szigeteken harczolt és csak a miliczia, a czivil őrség volt otthon, ez is nagyon megritkult sorokban, mert minden képzett katonaember beállt a rendes hadseregbe a spanyolok ellen harczolni.

A háborús hangulat, az egyre-másra jövő győzelmi hirek szinte harczi tébolyt hintettek a lelkünkbe és mikor egy juniusi este az esti lapok hirt adtak a rocklandi indiánok veszedelmes felkeléséről, a második utczai banda mint egy ember állt talpra és mintha mindnyájunkat egy gondolat kapott volna meg, szinte harczi mámorban kiáltottuk, hogy leverjük őket, kiirtjuk őket, mint a pestises patkányokat szokás.

A jámbor indiánok, quimatoga-törzsnek hivták őket, abban láttak sérelmet, hogy a környék lakossága a háború alatt elözönlötte a tó környékét és a mi vad akadt, lelövöldözték, a halat kifogták a tóból és vitték vona-

Megint harsány éljenz
aztán elkezdődött a részle
kerültek az első és a ha
első emberei is és egy-eg
a hátunkon, ki floberttel,
revolverrel és hosszú p
verkezve, másnap reggel
tunk a hobokeni állom
katona sipkákkal, katonás
A vonatra a perronon
jól felszerelt miliczia is
ket is Rocklandba küldte
csinálni. Sebtében szedté
volt olyan a kin csak a
sárga bőr kamásni mutat
lenni. A mi furcsa kis csa
néztek a katonák, míg m
el mellettük. Pénzünk
jegy nélkül szálltunk be
— Nemzeti ügyben já
jegyet, mondta Bill Har
társaságban is volt haza
nem is törődött vele. Kile
landban voltunk. A vona
keveset, — hogy másnap
és mikor a vonat megállt
son, egy pillanat alatt s
a miliczia nehézkesen, ka
czihelődött a kupékból és
dekbe vergődtek, mi már
jártunk a faluban. Elől
karddal, hangosan koman
A faluban néhány fiú l
Ezek voltak a tájékoztató
— Nyolcz embert meg
besítettek, — mondták —
nek a tó partján fegyv
mert sejtik, hogy jön a
vannak a falu szélein és
szedelem nélkül megköze

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kacz Endre műtermében. Magyarság, márc. 1. Írta: Szokolay Béla.

1925

Magyar Művészet

1926. 5-9-ből

Genthon.
Magyar művészek. Mihalovics Miklós. A Nép. jen. 11.

Komáromi Kacz Endre

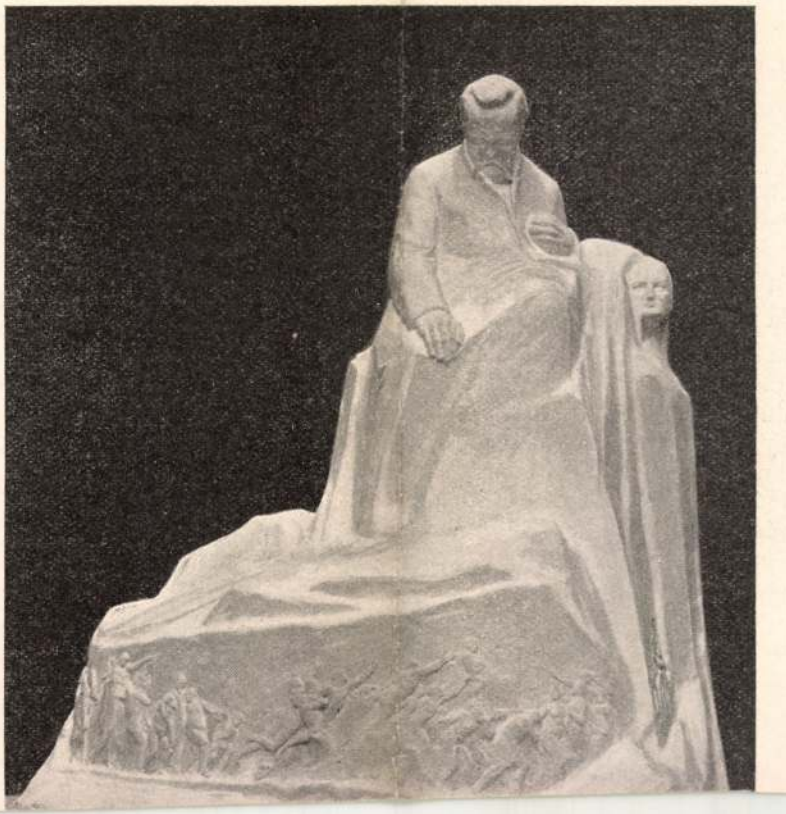

mot vándor színészéletéről. Keserű, fanyar tréfálkozással beszéli el, hogy az ő lelkét a komor, fenséges drámai megindultság ejtette meg. Tragikai színész akart lenni, ki a páthosz izzó melegével, vért kavaró kaczajjal, mennydörgő átokkal kivánkozott a művészi régiókba.

Ideálja III. Rikhárdnál kezdődött és sok utánjárással, könyörgéssel ki is tudta erőszakolni, hogy a vidéki szinpadok némelyikén mellvérttel, lovagcsizmában jelent meg egy-egy hősi szerepben, sőt eljátszotta Bánk bánt is, de bevallja, hogy a siker a fagypont táján vesztegelt.

Harminczhárom évvel ezelőtt foglalta el a Nemzeti Szinházban a Szentpéteriek, a Megyeriek dús örökét. Senki nála jobban nem tudta, hogy micsoda feladat, hivatás vár reá.

Ismernünk kell a harminczhárom év előtti szinművészeti állapotokat. Akkor kezdte megbolygatni a drámai művészet fejlődését egy veszedelmesen hódító indigéna: az operett. Offenbach szelleme mozgalmasságával, csábító varázsával, gyönyörű melódiáival, s a parodisztikus irány hatásos komikumával özönlötte el a szinpadot. Minden operett-est egy-egy hangos, lármás diadalt jelzett, első sorban a szinházi pénztárnak.

A fővárosban két magyar szinpad állott: a Nemzeti Szinház a Kerepesi-úton, a Miklósi-

Komáromy-Kacz Endre: Krisztus a gyermekek között.

Komáromi Katz Endre

Genthon István közlése

KOMÁROMI-KATZ ENDRE (1918) (Hamel)

V. Tatarinyai közül a Jaszov, Nagy Dan (Kaul Mikuli) Kolt mennek-ten, amelyeknek az illető évszakot hangalatanek, ruhi nincs vizsgálatosszéssi.

Katz, született 1880 június 9-én Komáromban. Ott szerzi ágon minta rajzi kolában, Magyarján és München tanult. Vizsgálatos tagja lett a Bonczos-mestersi kolának. 1901-ben állított ki előszer Tóth nemzetközi kiállításon vett rendszabbrajzi naturalistikus és imprezacionistikus tagtelyeket fest.

And, nell'altro l'ill è artificiale. Tutti i locali possono essere anche artificialmente

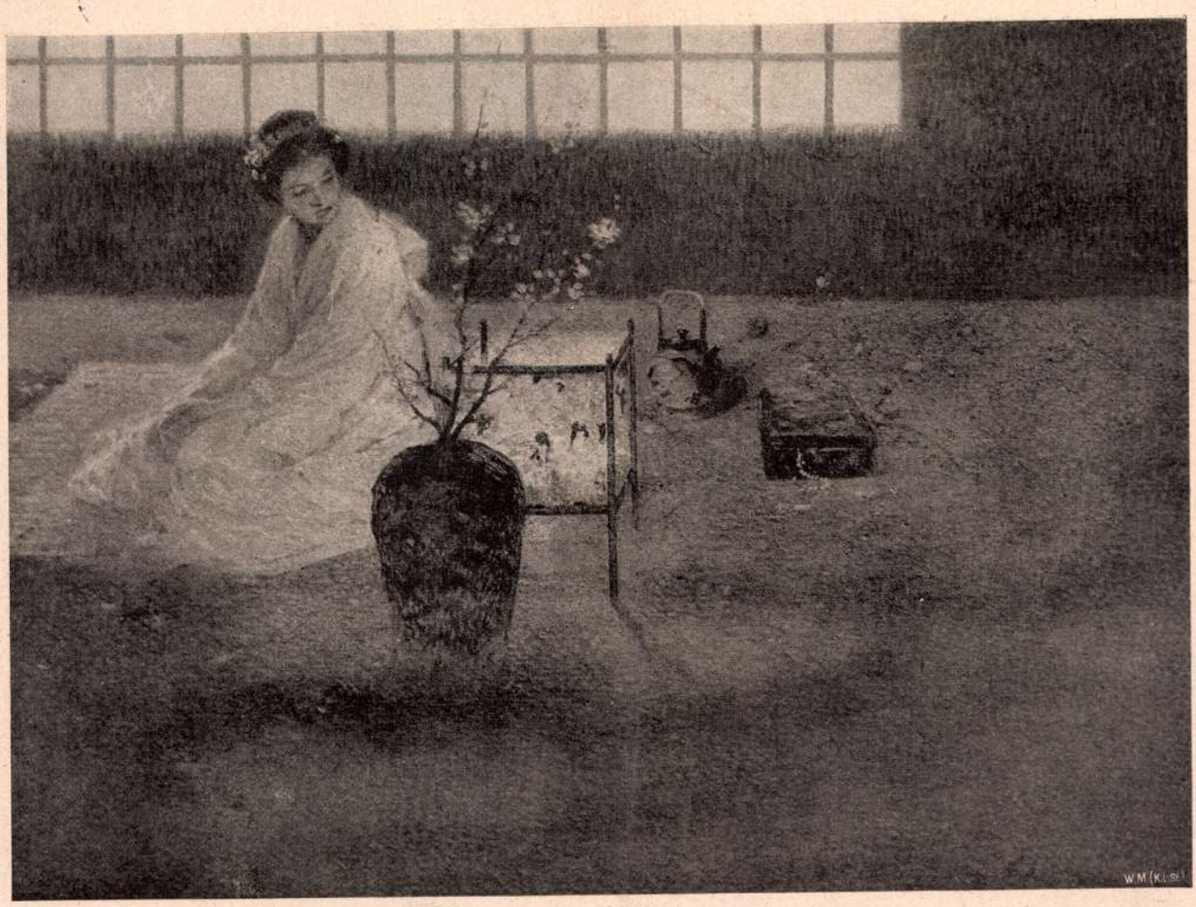

A Műcsarnok téli tárlatából — Komáromi-Kacz Endre: Pillangó-kisasszony

ugyanolyan joggal a vánkosomra is fekhetett volna és magára húzhatta volna a takarót.

Amikor a kulcsot megfordítottam a zárban, Boy már fölébredt. Gyanakvó morgás, mindaddig, amíg a jelszót megadtam:

— C'est moi, mon vieux!

Franciául kellett vele beszélnem, mert bár angol származás, de telivér párisi volt. Hiába akartam az édes magyar nyelvre megtanítani, ha magyarul beszéltem hozzá, a fejét csóválta és nevetett. Ha hazánk bűbájos fővárosát említettem neki és jeleztem, hogy Budapesten sokkal nagyobb kutyák vannak, mint ő, úgy nézett rám, mintha azt mondaná:

— Ah, oui . . . Bucarest . . . Autriche?

Ilyenkor nem bocsátkoztam amúgy is fölösleges földrajzi és közjogi fejtegetésekbe, hanem rámordultam:

— Boy, va t'en!

Amivel azt a szerény óhajtásomat jeleztem, hogy Boy távozzék a dunnáról, mert lefeküdni akarok. Boy nagyon jól tudta, hogy miről van szó; a gyakorlati élet és a tapasztalás már régen meggyőzte arról, hogy neki előbb-utóbb távoznia kell a dunnáról. De a távozás pillanatát mindenféle ravaszsággal próbálta halogatni. Előbb azt mimelte, hogy nem hallotta a fölszólítást. Majd, amikor szigorúbban ismételtem, a fejét csóválta és nevetett. Vagyis, azt akarta velem elhitetni, hogy én tévedésből vagy szórakozottságból magyarul szóltam hozzá és ő most nem ért meg. Mikor aztán az egyszerű fölszólítást megtoldottam mindenféle gyöngéd jelzővel, mikor kényeztetőn „mon petit chien"-nek neveztem, akkor dühös ugatásba vagy keserves vonításba tört ki, abban a reményben, hogy megijedek ettől a lármától, amely a szomszédaimnak kellemetlen lehet és inkább lemondok az ő eltávolításáról. Csak akkor adta be a derekát, amikor belátta, hogy ez sem használ, hogy nincs menekülés. Akkor a kellő filozófiával megvakarta a fülét, egyet nyujtózott, leugrott az ágyról és, mintha csak akkor vett volna észre, szívélyesen üdvözölt. Ott ugrált körülöttem, szeretettel nyaldosta a kezemet és mire elfujtam a gyertyát, ő már a karosszékben szundikált.

Dehogy szundikált! Csak szimulálta az alvást, behúnyt szeme álnok tettetést és gaz számítást takart. Megvárta, amíg elalszom és aztán csöndesen, óvatosan elfoglalta előbbi helyét a dunnán. Néha nagyon lefőztem, mert még jobban szimuláltam, mint ő. És amikor kényelmesen el akart helyezkedni a sötétben, kajánul ráordítottam:

— Boy, va t'en!

Ilyenkor rémülten menekült és félóráig moccanni sem mert. De a dolog vége mindig és mégis csak az volt, hogy amikor reggel a szememet kinyitottam, első tekintetem Boyra esett, aki mennyei nyugalommal szendergett a dunnán. Kivéve azokat az eseteket, amikor ő ébredt föl hamarabb. Mert ilyenkor elmenekült és tüntetőn mimelte, hogy a kényelmetlen karosszékben töltötte az éjszakát. Még ma is bánt, hogy olyan szamárnak nézett, aki ezt elhiszi neki. Olvankor rettenetesen mulatott magában, halkan nevetgélt és olyan mozdulatokat csinált, mint amikor a kárörvendő ember a kezét dörzsöli.

Aztán, mentünk, ebédelni. Hajrá, Boy végigvágtatott az utcán, meg sem állt a vendéglő ajtajáig. Ott türelmesen megvárt. A kis korcsmában mindenki ismerte, Boy résztvett minden fogásban. De jaj volt nekem, ha egyszer-másszor elaludtam az ebéd idejét és a korcsma helyett be akartam ülni valamelyik kávéházba, fekete kávéra. Boy ilyenkor szemtelen volt és kihívó, az utcán összeszedte a legöregebb csontokat, piszkos ujságpapirost és mindenféle szemetet evett és olyan szemrehányón nézett rám, mintha azt akarná mondani:

— Látod, ilyesmit kell ennem, mert tőled ugyan

Uj Idők 1909. XV. 51. sz.

Kedélyhullámzások a fagypont körül

Mühlbeck Károly rajza

éhen halhatnék. Miért nem megyünk ma a vendéglőbe? Nincs pénzed? Akinek nincs pénze, ne tartson kutyát magának.

Olyan megvetéssel, olyan lenézéssel éreztette velem az éhségét, hogy néha majd a földbe süllyedtem szégyenkezésemben. Hogy nincs pénzem... ez a gyanusítása mindenek fölött bosszantott. Dühösen csörgettem a zsebemben a frankjaimat és veszekedni kezdtem vele:

— Hallod, hogyan csörögnek? Hallod, te állat? Van pénzem és mégsem megyünk a vendéglőbe. Azért se megyünk, többé sohasem megyünk. Majd megtanítlak emberségre! Odamegyünk, ahova nekem tetszik, mert én vagyok az úr, te csak kutya vagy, közönséges kutya, ha százszor fox-terrier is. Ha jössz velem a kávéházba, jó, ha nem jössz, mehetsz a sárga pokolba!

Boy egy pillanatig tétován állt meg. Aztán, amikor én látszólag közömbösen mentem tovább, mint az őrült rohant utánam. Szent volt a béke! Boy adta az előkelő urat, akinek nincs étvágya és unatkozva várja a vacsorát. Vacsora után pedig mentegetőzött és bocsánatot kért:

— Tévedtem... Ne haragudjál... van pénzed... joggal tarthatsz kutyát!

Derék és hálátlan Boy! Egy szép napon mindörökre eltünt. Megúnta-e a fantasztikus életet, megszökött-e tőlem vagy elveszett-e, ezek kideríthetetlen rejtélyek. Megvan-e még valahol, jobb sorban, vagy ezüllött, elpusztult? A jó Isten tudja. Tíz év egy kutya életében is nagy idő. De ha még megvan valahol, bizonyosan éppen úgy megemlékezik ma rólam, ahogy én őróla. És ha írni tudna, ő sem sajnálna tőlem egypár barátságos és jó szót, megsimogatna gyöngéden és szeretettel, ahogy azokat kell, akikhez rossz napok és hideg éjszakák emléke köt minket.

Kis pont a tengeren

Te fehér-szőke, bolond asszony,
Világ tavába dobott rózsa,
Minek ütöttél a szívembe
Szó-dárdát szerelemhívóra?

Nem tudtad, mint egy piros fátyolt,
Rám kötni magad halkan, lágyan?
Hogy usztunk volna, iker-szivek,
A boldogság szent folyamában?

Mikor megkondult a mi óránk:
Elkéstünk letépni virágát.
A szélbe dobtuk, mint egy pelyhet,
Testünk viruló ifjuságát.

Megbánod még, hogy a templomban
Kacagtál, mikor sírni kellett,
Hogy lefátyolozott lélekkel
Állottál meg az oltár mellett.

Egyszer találkozott a gályánk,
S úgy elsuhantak, mint az álom.
Fehér-szőke pont, alig látlak,
Már-már elmerülsz a határon.

Oláh Gábor

István

Elbeszélés

Irta György Ákos

István éppen algebrájával bajlódott. Az asztal másik oldalán a zöldernyős lámpa mellett a házitanító valami levelet írt. Nem sokat törődött István számtani problémáival, hanem mohón, gyorsan, teljes odaadással írt. Fejét mélyen a papirosra hajtotta úgy, hogy a fényes celuloid-gallér piros foltokat dörzsölt az ádámcsutkájára. Mosolygott is írásközben és amint egy-egy mondatnál egy pillanatig elgondolkozott, huszonkétesztendős arca, melyre a kényszerült aszkézis bélyegét nyomta a szegénység, meg a nagy tülekedés, fölragyogott.

István föl-fölpislantott algebrájából.

— Ni, — gondolta megvetéssel, — Mandl úr megint a „köruti Olgának" ír!

István és társai, gimnázium hatodik osztályának tanulói, behatóan foglalkoztak a szerelemmel, mint az emberiség nagy és veszedelmes problémájával. A fiúk két pártra oszoltak.

Voltak, akik lelkesedéssel dicsőítették a szerelem gyönyöreit. Ezek titokban tüzes lirai verseket írtak, leleményes változatossággal bogozták nyakkendőiket és zsebpénzüket ismeretlen titkos célokra fordították, melyre azt mondták, hogy: „privát ügy".

A másik párt megvetette a szerelmet.

— Útját állja a férfi boldogulásának, — mondották és állításukat a világtörténelemből vett példákkal bizonyították. — Szárnyát szegi, eltéríti mindentől, ami igazán cél. A szerelem megbolygatja még a barátságot is.

István ehhez a párthoz csatlakozott.

Ő maga sem talált rá magyarázatot, de szülei házának hangulata, levegője bizalmatlansággal töltötte el lelkét az asszony iránt.

István úgy vette észre, hogy ez a hangulat anyjából indul ki.

A serdülő gyermek ösztönével, mellyel megsejtett mindent, ami körülötte történik és amely talán diferenciálódottabb, fogékonyabb a felnőtt ember tudatosságánál, megérezte, hogy anyja, ez a szép, harminchat éves asszony valami titokzatos, fölkorbácsoló nyugtalansággal tölti be a házat.

Az illat, mely selyemszoknyáiból áradt, tulzott gonddal ápolt bőre, mely a szőkék vakító fehérségében villant ki bluzának csipkéi közül; szobájának puha, idegenszerü fényűzése, szeretetének ideges, rapszódikus megnyilvánulása inkább elidegenítették Istvánt, semhogy az anyai szeretet bizalmas melegét érezteték volna vele.

Már egészen kicsi gyermekkorában, a cselédek suttogása, egy-egy gondatlanul odavetett szó, melyet szerelmes tündérekről írt mesékből ismert, megsejtették vele, hogy szülei házában olyan dolgok történnek, melyekről az emberek csak gúnyos mosollyal szoktak beszélni. Később kiváncsiságától ösztökélve, egy-egy csukott ajtó mögött is, hallgatózott. István még nem értette meg a dolgokat egészen, nem is volt tisztában azok horderejével. Mint a legtöbb gyermek, szülői bírájául csapott föl és anélkül, hogy biztosat tudott vagy

A Műcsarnok tavaszi kiállításából — A Könyves Kálmán jogosításával

Komáromi Kacz Endre: Nehéz lecke

Zsarolás

Elbeszélés

Irta Lovik Károly

Orkideák, prunusok, babérfácskák, araucariák és egyéb ravatali virágok közt, selyem karszékben, aranyvonalu szobában egy óvatos arcu, élénk vonásu, szép asszony ül és kártyákat rak a középkori cink-asztalkára. Előtte az inas, kezében ezüst tálca, rajta névjegy.

— Le Baigny? — kérdi félig önmagától, félig a szolgától a hölgy, aki oly méltóságos, okos és természetes, hogy az ember nem hinné, hogy az apja gyáritűzoltó volt. — Nem ösmerem.

Az inas, aki az imént még unalmában, legyeket fogott a konyhában és cérnaszállal kötözte őket egymáshoz, most komolyan, ünnepélyesen, mint egy temetési kocsi fekete paripája, hajtja félre fejét és vár.

— Különben, bocsásd be az urat, — szól a hölgy és fölkel.

Le Baigny tehát megjelenik. Szürkülő, kifogástalan föllépésü úr, diplomata kotelettel, biztos mozdulatokkal, öntudatos, síma arccal, amilyent csak nagy státusférfiaknál és ritkán fizetőpincéreknél lehet látni. Egyike ama embereknek, akikből élet árad, akik min-

Uj Idők 1911. 31 sz.

IX.

Lenke január közepén utazott el, ádáz, csúnya időben. Ugyanilyen időben érkeztem meg Abbáziába, Lenke után, három nappal.

A nevezetes fürdőhely kivételesen egészen üres volt, csak az eső zuhogott benne, immár hetek óta. Minden egyformán szürke, szomorú és nedves volt. Még a tenger látszott a legszárazabbnak. A vendéglőkben és a fogadókban alig pár rosszkedvü ember lézengett, csupa ismeretlen es kellemetlen alak. Ez a hely, amelyet rendes körülmények között Budapest külvárosának lehet minősíteni, ezúttal olyan idegen volt nekünk, mintha most zuhant volna le a Mars bolygóról.

— Ez kell nekünk, — mondta Lenke, amikor a viszontlátás első örömein túlestünk.

Bizonyos, hogy ez volt a legalkalmasabb hely és idő a pihenésre. Lenke egész nap ásítva feküdt a divánon, míg én úgy járkáltam föl-alá a szomszéd szobában, mint a ketrecbe zárt oroszlán.

Mondanom sem kell ugyebár, hogy külön szobába költöztem. Megtartottam a saját nevemet, míg Lenke a leánynevén szerepelt, mint válófélben lévő menyecske. A világ előtt — világ alatt értsd a hôtel személyzetét, — én a Lenke ügyvédje voltam, aki a válópörét viszi. Ezen a réven mi akadálya sem volt a sűrű érintkezésnek, annak, hogy együtt ebédeljünk és vacsorázzunk. Mindezzel semmit sem kockáztattunk, mert — amint már említettem, — a fürdővendégek egytől-egyig outsiderek voltak.

Egy napig valahogyan még megfértünk egymással. De a második napon már mind a ketten nagyon idegesek voltunk. Hogy az egész napot együtt kellett eltöltenünk, ez mindkettőnket kétségbeejtett. Udító és szíverősítő összeveszés után én néha lerohantam az olvasó-szobába, Lenke pedig odaroskadt a zongora elé, de ez a müélvezet mindkettőnk részéről alig negyedóráig tartott. Aztán ösztönszerűn újra fölkerestük egymást. Olyanok voltunk, mint a beteg, aki mindúntalan odakap, ahol fáj. Mi is, újra meg újra meg akartunk arról győződni, hogy fájunk-e még egymásnak és csak akkor nyugodtunk meg, amikor bebizonyosodott, hogy igen, fájunk.

A második nap estéjén, amikor a fogadóban vacsoránál ültünk, megegyeztünk abban, hogy ez nem pihenés, ez előkészítő tanfolyama a bolondok házának. Megegyeztünk abban is, hogy nem maradunk tovább Abbáziában, hanem másnap elutazunk Velencébe. Ez valamelyest megnyugtatott minket és vacsora után bementünk a zongora-szobába. Lenke játszani akart, de a zongora véletlenül kézben volt. Egy fiatal hölgy ült a pedál előtt, mellette pedig, a karosszékben egy fiatal úr ásítozott. Új alakok voltak, úgy látszik, aznap érkeztek, eddig nem láttuk őket. A hölgy magyar nótákat játszott, a fiatalember pedig úgy ásított, ahogy csak egy magyar tud.

Amikor beléptünk, a fiatalember becsukta a száját, a fiatal hölgy pedig a zongorát.

— Bocsánat, — szólt a feleségem, — nem akartuk önöket háborgatni... Méltóztassék csak folytatni, ha megengedik, mi majd hallgatjuk...

Letelepedtünk és a fiatal hölgy engedelmeskedett a Lenke biztatásának. Roppant unalmasan játszott, de mi borzasztó élvezettel hallgattuk. Mert most már nem voltunk ketten, más két ember is volt a szobában. Lassan-lassan szóba is elegyedtünk velük, bár — őszintén megvallva — ők eleinte kissé húzódoztak az ismeretségtől. De mi majdnem provokáltuk a barátkozást, abban a forró igyekezetünkben, amellyel a két nap óta bennünk fölhalmozódott unalmon szerettünk volna túladni. A végén az ásító belátta, hogy itt nincs menekvés, tehát odajött hozzánk és bemutatkozott:

— Kartách Sándor vagyok... Folytatjuk

Tíz év

Ha visszanézek tíz esztendő
Ezüstbe ködlő fátyolán,
— Mint harmatgyöngyöt rózsa kelyhe —
Foglyául ejt egy látomány:
Fehér ruhában, oltár-lépcsőn,
Ifju leányka áll velem,
Ajkán egy szó, szemén mosolygás,
S ajak, szem így szól: szeretem!

Tíz esztendő! . . . A multnak fénye
Árnnyá szövődik hirtelen,
S az árnygomolyban halk önvádam
Nagy kérdőjelként megjelen:
Engem megváltott akkor ottan
Az a kimondott kis szavad,
De hát te, aki jó vagy, szép vagy,
Boldognak érzed-é magad? . . .

Tíz év alatt óh hány ígéret
Maradt csalóka, tünde fény!
S óh hány kívánság nem több most sem,
Nem más, mint csalfa, szép remény!
Hány rózsa hervadt el, s mögötte
Hány tüske bökte föl hegyét! . . .
Tüzes vágy mennyi összesorvadt,
S hány álom foszlott szerteszét!

. . . S ha — tíz év multán — látom mégis
Derült, mosolygós arcodat,
A sok csalódás-, sok bukásért
Vigasztal mégis a tudat:
Nem a szivem lett gyávább, rosszabb,
Nem adtam ingyen meg magam,
Csak az élet volt durva, céda,
S így lett sok célom — céltalan!

És óh ne bánd, ne bánd a lángot,
Hogy már oly fennen nem lobog!
Szemed szemembe hogyha mélyed
Szivünk még édes dalt dobog.
Nem ujjong tán, nem úgy, mint régen,
De ez a dallam kedvesebb:
Egyforma mindig, s még sem untat,
Érthetőbb lett a hangja s szebb!

Tíz év után még ifju szívvel,
Kart karba öltve lépdelünk,
Most még a nyár ölelget által,
Talán még messze van telünk.
Van még virágunk, s méla őszünk
Talál még egy-két levelet,
Amit aranynak szép színével
Bevon majd — csöndes szeretet!

Erdélyi Zoltán

EGY MŰVÉSZPÁR MŰTERMÉBŐL

Komáromi Kacz Endréné: „Mimózák"

Komáromi Katz Endréné:
„Virágcsendélet"

Komáromi Kacz Endre: „Női arckép"

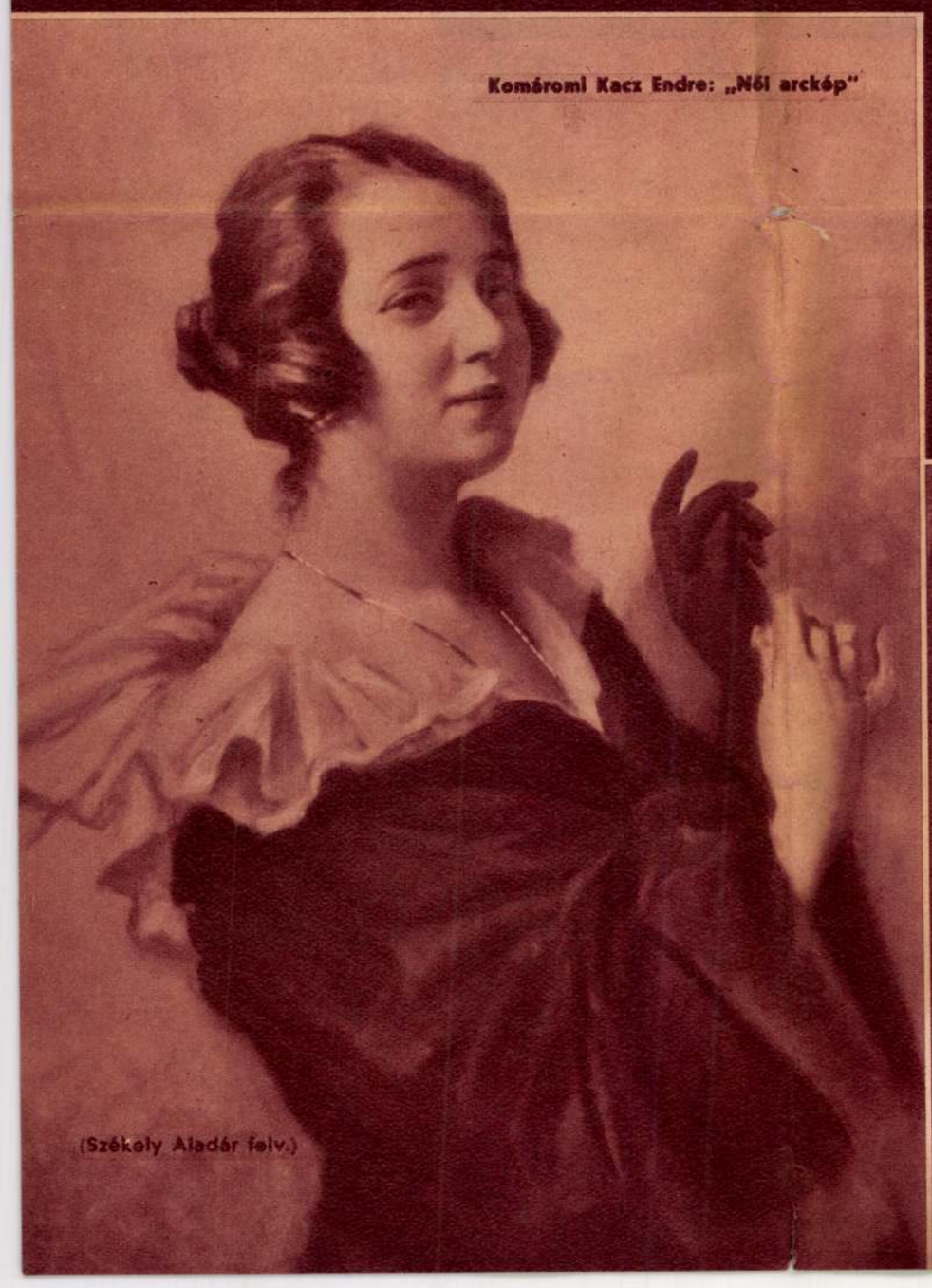

(Székely Aladár felv.)

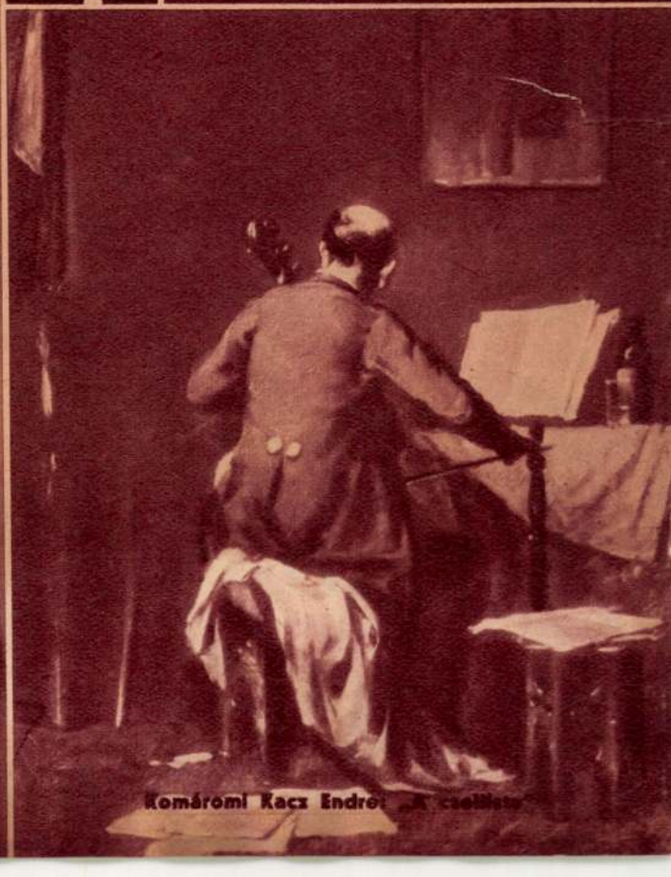

Komáromi Kacz Endré: „A csellista"

A nemzetiek frontja mögött már megindult a tavaszi munka

Goyának, a nagy spanyol festőnek szülőházát sem kímélték még az anarchisták

Az újjászülető Spanyolország

A felszabadult Badajoz üdvözli Franco tábornagyot

A nemzeti ellenforradalom legkisebb falanxista hőse, aki résztvett az Alcazar védelmében is

„Gulliver utazásai"

KOMÁROMI-KACZ ENDRE FESTMÉNYE

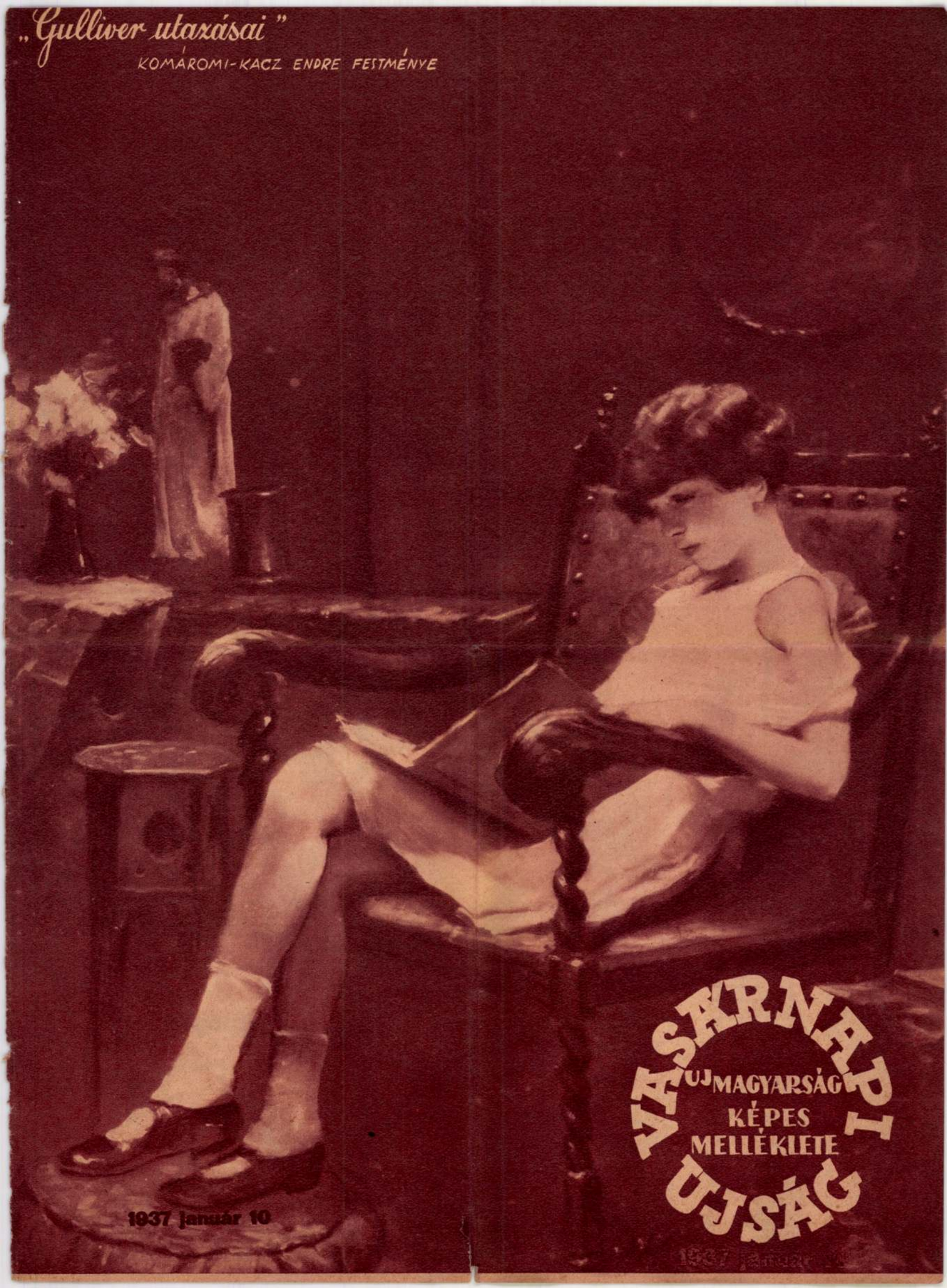

VASÁRNAPI ÚJSÁG

ÚJ MAGYARSÁG KÉPES MELLÉKLETE

1937 január 10

Az ásó katonái

LÁTOGATÁS EGY NÉMET MUNKATÁBORBAN

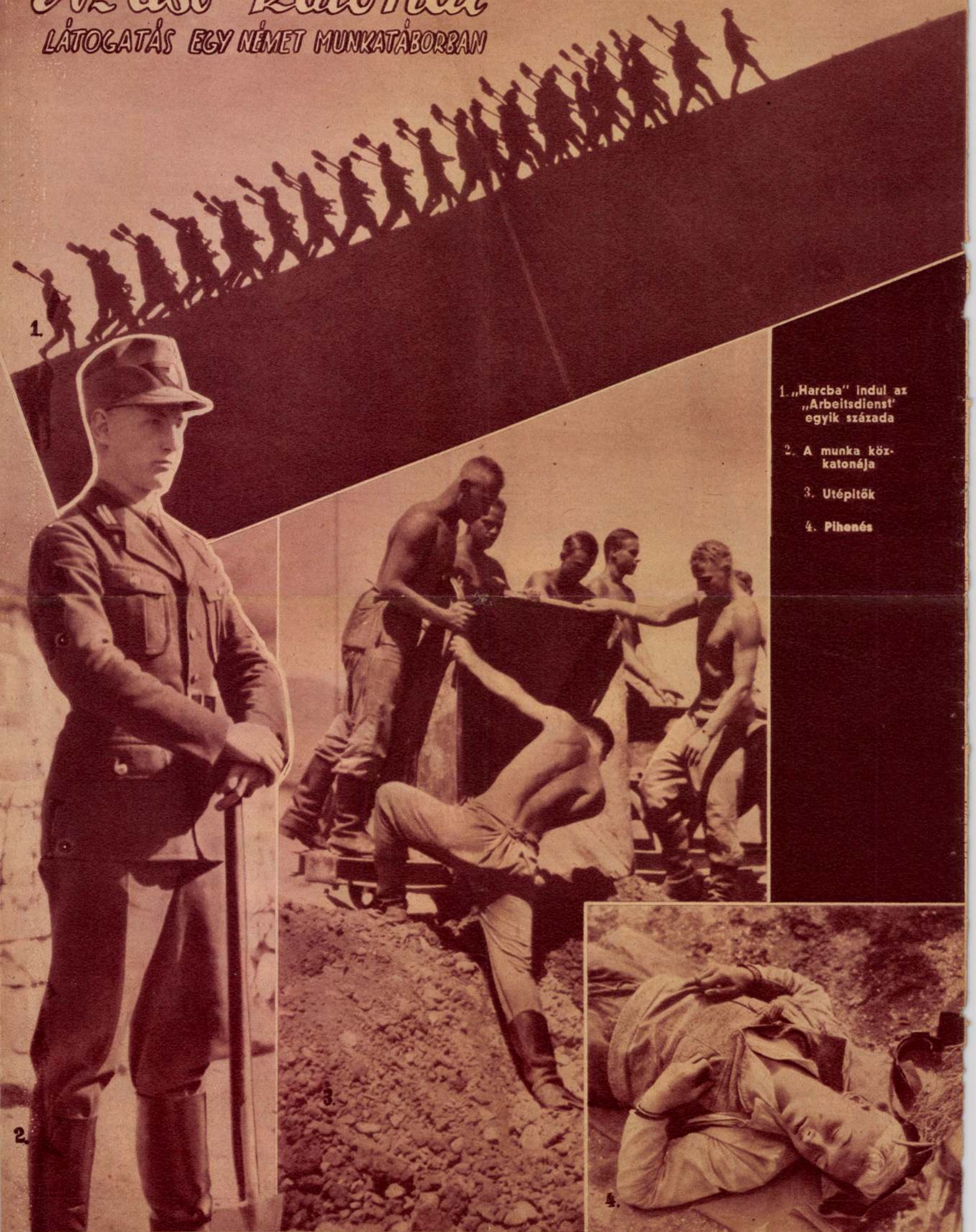

1. „Harcba" indul az „Arbeitsdienst" egyik százada
2. A munka közkatonája
3. Utépítők
4. Pihenés

Reklámláz a pesti utcán

A Magyarság tudósitójától —

Valamikor? A szenzáció ingerével hatott a gyanutlan utcai járókelőre, ha a hátamögött megjelent a poloskairtóvállalat katonai rezesbandának képzelt paródikus utánképzése, a szeráfi sétahangverseny-kocsi. Egy szem és egy fül lett tőle az egész nagykörut. Ma? Nyugodtan járkálhatnak köztünk a mozisok Harold Lloyd-fejü »fejmunkásai«, meg az emeletes cilinderü reklámpojácák, még csak meg sem fordul utánuk az utca.

A jámbor vidéki

Ennek ellenére a napikrónika mégis följegyzett egy tipikus pesti szenzációt. Bizonyára méltóztatnak emlékezni a karácsonyfáját utcátjáró rinoceroszbőrü buvármonstrumokra. Valami mozidarabot hirdetett a táblájuk, de a pesti oda se neki, alig méltatta figyelemre. Mintha az istenek fölháborodtak volna ezen a flegmatikus közönyön, váratlan büntetés érte az embereket. Az történt ugyanis, hogy egy bevásárló vidéki uriasszony, amint megpillantotta a szörnyetegek egyikét, abban a minutumban ájultan terült el a kövezeten s valóban kishijja, hogy a bibliai Szafira sorsára nem került. Népség, katonaság verődött köré, hallani lehetett a szánakozó megjegyzéseket:

— Szegény asszony, nagyon megijedt.

— Bizonyára vidéki.

— Hogy is lehet valaki ennyire naiv?

Azonban mindjárt akadt a csudálkozók közt egy ellencsudálkozó is, tipusa a pesti szatirópesszimizmusnak s meglökte a szomszédját:

— Micsoda trükkök! Mit csudálkoznak itt maguk? Ezt az asszonyt épp ugy szerződtették, mint azt a reklámos embert és most összejátszanak.

Ezzel ugy a felkiismereti, mint a mentési kötelezettség föloldoztatott a tömeg tagjai közt.

A reklámőrületben általában a mozisok vezetnek. Az ugynevezett elsőhetes mozik premierdarabjukat hihetetlen erőfeszitéssel kürtölik világgá, fönt és lent, irásban és képben, villanyfényben vagy szárazon. Sőt az egyik mozi háromméteres portást állitott kapujába, persze pléhből készült őkelme s abban a történelmi pillanatban ábrázolja a janitort, amint diplomáciai mosollyal szalutálásra emeli tenyerét, másik keze pedig az udvarias betessékelés szünteten munkáját végzi. Mindig akad egyké cselédi bámulója, meglátszik rajtuk, milyen megkülönböztetett tisztelettel néznek föl a pléhkabátos embermammutra.

A mozik engedik szélnek azokat a bizonyos római gladiátorokat, Chaplineket, Harold Lloydokat. A napokban maga a »Zuhatag hőse« is kivonult a reklámkocsi tetején. A rőthaju női báb, a zuhatag bábhősének karja közt, valóban megrendítő drámai jelenet volt.

„Vicces" kirakatok

Egyes üzletek viszont a pesti polgár humoros vénáját környékezik meg. Például az egyik körúti büffé a kirakatába plántált egy jóétvágyu pakundekli-embert, aki eleven virslit eszik meg bizonyos motorikus szerkezet előirása értelmében. Nekirugaszkodva tömi a fejét egész nap, igaz, hogy örökké ugyanazzal a virslivel. Szegényke megérdemelne, legalább ebédidőre egy kis pihenőt. Valaki konstatálta is idevonatkozóan:

— Ezt nevezem tantaluszi — gyönyörnek.

Nem marad ennek alatta egy másik becsalibüffé a Rákóczi-uton. Kirakata elegáns cilinderes urat mutogat, étlappal a kezében s ez oda-odabök a menü egyes szaftosabb fogására. Közben periódikus csámcsogással jelzi megelégedett közérzetét.

Ismét a Rákóczi-uton egyik rövidárus üzlet kirakatában hatalmas pamutrakás előtt álló inas-imitáns dicséri a pamut minőségét, a Pesten jólismert karimozdulattal, ami körülbelül azt jelenti héberül, hogy — *ilyen klassz.* Sőt a hangsuly kedvéért, ravaszkás hunyoritással rántja föl szemöldökét, ez mintegy befejező aktusa az előbbi lendületnek.

A Népszinház-utcában egy füszeresboltosnál már sokkal poétikusabb látványban részesülhetünk. Valami alpesi tájék látható itt ingyen és bérmentve, vasuttal és alaguttal sulyosbitva. Vonatja a hegység mögül bukkan elő s édes teherként egy tábla csokoládét hoz magával, majd eltünik az alagutban. A bámész embersereglet, mintha a »vannak«, vagy a »béla« bemondásáról volna szó, repesi a melletteállónak:

— Csokoládé!

— Kolbász!

— Diószpatkó!

— Ementháli! És már előre találgatják, mi lesz a következő fuvar. Kishijja, hogy könnyelmü emberek fogadást nem kötnek rá. A boltos ur az üveg mögül figyeli a hatást s jóleső megelégedéssel dirigálja erre a szolgálatra beosztott segédjét, aki talán B-listás vasutas volt civilben.

Avagy a Lipót-körúti *kopogó kirakat.* Valami titokzatos apropó állandóan kopogtatja valahol az üveget. Az igentisztelt közönségnek kell kitalálnia, hogy honnan származik a humánus figyelmeztetés!

Százharmincmillió tizenkét betüért

Ujabban előszeretettel lepik el a háztetőket hirdetésekkel. Különösen a sötétben érvényesülő villanyhirdetések fölkapottak. Nem messze a főváros legforgalmasabb pontjától, a negyedik emelet magasságából kiabál az éjszakába tizenkét villanybetü. Megkérdeztem a házgondnoktól, mibe kerül ez a vöröskeretü kigyózó transzparens.

— A hirdetés fölszerelése százharmincmillióba került — mondja. Tizmillió betünként.

— És mit fizet az illető a háztulajdonosnak az engedélyért?

— Évi ezerötszáz aranykoronát.

Vagyis a fölszerelési költségen kivül maga a kezelés és áramfogyasztás meghaladja az évi harmincmilliót. Ő tudja, hogy visszakapja-e árujáért ezt a pénzt.

És ha meggondoljuk, hogy ezek a fényes transzparensek különösen az utóbbi időben micsoda mértékben terjedtek el, nem kell fölsőbb matézis ahhoz a megállapitáshoz, hogy milliárdokat fordított nyolc-tiz cég villanyhirdetésre.

Ahol ilyen nagy összegek cirkulálnak, természetes, hogy a vámszedők is boldogan tenyésznek. A hirdetővállalatok a reklám vámszedői. Megkérdeztem az egyiket reklámi dolgokról.

— Észrevehette, — mondja nekem — hogy az ötletes vagy vicces kirakat nézői között sohse akad vevőszándéku. A kereskedő ezt jól tudja, mert másoknak rendezi be a kirakatát és másokra tart számot, mint vásárlókra. Ezt a kirakatnéző tömeget ugyis nevezhetném, hogy a *reklám* tőkéje. A reklámnál nem a tőke, hanem a kamat a fontos. A tényleges vevőközönség a *reklám kamatja.* Ez az értékesebb elem.

Majd áttért a vevő pszihológiájára:

— Az alkalmi vásárló lélektani kényszer hatása alatt áll. Ha több egynemü üzlet közül kell választania, több közül inkább abba megy, amelyik előtt többen állnak, holott ő maga sohse áll meg a kirakat csodálására.

— A hirdető mindig számol azzal a körülménnyel, hogy a hatást közvetve s nem közvetlenül remélheti. Először *reklámhangulatot* kell teremtenie, nem baj, ha eleinte nem vásárolják is a hirdetett cikket. A reklámhangulat szüli a *reklámszuggesztiót.* Ez akkor megy végbe az emberben, ha azonos cikkek közül több cég hirdeti áruját s neki, ha sohse akar vásárolni egyikből se, választania kell, hogy melyiké mégis a legkülönb áru?

Ennyit tudtam meg a reklámanalizisről s igazán csodálom, hogy ennek az uj tudományágnak nem akadt még irodalmi müvelője. Ugylátszik kifizetőbb a reklám mozdonyvezetőjének, mint állomásfőnökének lenni.

— Csak egy ötletet adjatok! — mondja ma a gyáros, a nagykereskedő.

Ma fontosabb az áru eladását jelentő ötlet, mint maga az áru. Ötletet! Persze már az ötlést is ab absurdum viszik ebben a hirdetéssel zsufolt fővárosban. Ma már másodrendü ötlet a hirdetés szövege, formája, az a primérötlet ma, hogy a reklámözön ellenére — hol lehet föltünő helyet kipécézni a hirdetés elhelyezésére. Ebben a főváros is versenybekelt a cégekkel.

Csaghogy van ennek a dus reklámtermésnek unesztétikus oldala is. Egyizben már szóvátették az épitészek, hogy a többnyire izléstelen reklámtáblákkal megsemmisitik, vagy legjobb esetben meghamisitják az épület épitészeti szépségeit...

Európa legjobban öltözködő asszonya

Nizza, február hó

(A Magyarság tudósitójától)

A kapurtalai maharadzsa van itt tegnap este óta, az angol király unokaöccsének hófehér jahtja egy kődobásnyira himbálódzik előttünk a sziklafalas kikötőben, a vasárnapi konfetti-csata pergőtüzében egy temperamentumos francia összepofozkodott egy még temperamentumosabb olasszal, a mentoni autóversenynek két sebesültje s a gépek közül egy halottja is akadt, Monte-Carlo legnépszerübb vendége, a Westminster-i herceg, aki mellesleg Anglia leggazdagabb embere is — tizenöt perc alatt félmillió frankot nyert a multkor a Kaszinóban — s a Côte d'Azur mégis másról beszél...

Egy szó, egy név él az emberek ajkán és fantáziájában egyszerre, erről gyártanak riportot és viccet a helyi ujságok, ezt adják szájról-szájra, erről illik csevegni, mint jól értesült mondénnek már éhgyomorra a Promenade des Anglais pálmafái alatt, ezt szervirozzák frissitőül a délutáni tánchoz, ötvagy nyolcvanfrankos menükhöz egyaránt s Nizza legelőkelőbb dollármilliomos hoteljének, a Negrescopalének utolsó liftesfiuja is ezzel igyekszik meghálálni a félfranknyi borravaló-többletet, amivel a magunkfajta kispénzü magyar tulszárnyalja az ilyenfélékben közismerten szükmarku óceánontuli gavallériát: »Holnap érkezik Amerikából... a zöld lakosztályba, ahol legutóbb Lady Astor lakott«...

— Amerikából... de hát kicsoda?... találgatja a jámbor középeurópai s egy villanásra átfuttatja agyán az összes »ismerni illik« ujvilági nagyságok sorát, — aktiv és bélistás politikusoktól, filmstaroktól és petróleumkirályoktól elkezdve, felfelé és lefelé egész Mister Goldbergig, a foltot nem hagyó szájfestékzseniális feltalálójáig — de hogy ne pazarold az energiáidat ily meddő fejtörésekre, Édesem, imé, kimondom neked a varázsigét: Nashné!

Igen, Nashné Önagysága, vagy ha jobban tetszik: Madame Nash, Missis Nash, ahogy akarod, — hiszen az ilyen szuverén egyéniségek nemzetiségi megkülönböztetésük nélkül is közkincsei ugyszólván az egész müvelt világnak..

Hogy otthon nem tudják: ki az a Nashné? Hallatlan! Igazán pirulok, összes honfitársaim nevében, rettentő müveletlenségükön s rohamléptekkel sietek mindenkit felvilágositani, hogy a nevezetes londoni dáma — aki egy filmtröszt meghivására járt mostanában Amerikában — nem kisebb személyiség, mint Európa legjobban öltözködő asszonya!

Akár névjegyre is kinyomtatható, teljesen jogszerü, hivatalosan szentesitett cim és jelleg ez, amit a kitünő lady, a nem is olyan sajnálatraméltó Nash kapitányt lerázó válópörében kapott, amikor is aktaszerü bizonyitást nyert, hogy a »legjobban öltözött hölgy« ruhabudgetje évente négyezer font sterlinget is elnyelt.

Önagysága egyenesen szégyennek tartotta volna ugyanis, hogy nyolcvan fontnál olcsóbb toalettrendelésért kinyissa a száját s egy pár harisnyáért négy fontnál kevesebbet adjon, — a bundáit ugy cserélgette, mint más a zsebkendőket, cipők és kesztyük terén pedig határozottan összetévesztette magát a régi császárnőkkel, akiknek a spanyol etikett szerint csak egyetlenegyszer volt szabad mindeme holmikat viselniök.

Legötletesebben azonban mégis csak az estélyi ruhák körül járt el az irigylésreméltó ruha-inyenc, — amik közül a világosakat fekete, a sötéteket fehér falszekrényekbe rakatta s nap-nap után seregszemlét tartva a ruha-gárda fölött, — mindig azt vezényeltette ki személyes szolgálatára, amelyiknek a szine és fazonja momentán hangulatának legjobban megfelelt.

Hát nem nagyszerü dolog ez? Bezzeg nekünk még a kedélyhullámzásainkkal is spórolni kell, ha ruhaszempontból is stilusosak akarunk lenni hozzájuk, bár ugy gondolom hogy most az egyszer Missis Nash is elszámitotta magát s talán éppen ez volt az oka, amiért a sok hühó után végtére is nem lehetett szerencsénk hozzá.

Mert mondanom se kell, hogy a rengeteg fényképész-riporter és hivatásos bámészkodó seregében jómagam sem voltam rest kivonulni tegnap a párisi expressz elé, — már csupa okulni vágyó kiváncsiságból is, hogy a csipkék és selymek szakértőjének finomérzékü kedélye ugyan micsoda kosztümöt ir elő ehhez az ólmos tátrai esőhöz, sárhoz és hideghez, amiben már egy hete fagyoskodunk itt — a leglengébb fehérségekben, mert a Nash-iskola szerint otthon még ilyenféléket gondoltunk legharmónikusabbaknak riviériai hangulatainkhoz..

Sajnos, a problémának nem sikerült végére járnom, mert arra a két ázott soványságra, akik a kilenc hatalmas láda körül forgolódtak, gazdájuk szakavatottságából szemmelláthatólag egy betü sem ragadt, — de hát, mint mondták, ők csak a gardrob-felügyelőnék, akiket néhány apróságnak előreküldtek, — mig urnőjük a főkomornával együtt lemaradt Párisban, hogy amerikai látogatásáról visszahozott csekély négyszáz toalettjét csupa egyiptomi stilusu modellel cserélje fel — Sábil bejnek, ötödik és legfrissebb urának a tiszteletére...

Milyen ostobák a férfiak s menynyire megérdemlik a sorsukat! Egy tisztességes hajadonnak bezzeg, akinek két inge van a rongyossal, egy fia férj sem akad, — ez az egy személybe süritett divatrevü pedig már az ötödik toalettszámla-fizetőt nyuzza — a legjobban ruházottság mellett, ugy látszik, a legtöbbször férjezettség dicsőségét is ambicionálva, — szóval mindenképpen a legfényüzőbb és leghazárdabb passziókat ebben a pénz- és férfi-deflációs világban...

Mogyery Ell

2

időkben iródott monográfiája is fölemliti, mint régi népdalt.

Éppen vasárnap délelőtt van s így együtt láthatjuk a megénekelt simongáti lányokat, amint fölsorakoznak az iroda előtt napszámfizetésre. Hát lerakott (és nem *berakott)* szoknya, az van valóban bőven, de már ezenkivül a valaha hires, szines, szép népviseletnek nyomát sem látjuk. Sárga félcipő, ugyanolyan szinü harisnya, egyszerü, városias bluz, sőt a még nemrég elmaradhatatlannak vélt *berlinerkendő* helyett is már gyakran egészen divatos felsőkabát van a lányokon. De a férfinép is *divatoz*, a béreslegény nyakkendőt hord és becsületes sártaposó csizmák helyett vasalt pantallót és aszfaltra készült füzőscipőt.

De nemcsak a nótájáról hires ez a nagy puszta, hanem a juhászatáról is. A simongáti juhnyáj ma az ország első falkája, ez nyerte el a legutolsó országos tenyészállatvásáron a nagydijat. Járnak is ide az ország minden sarkából a hatalmas testü, pompás gyapjut termő kosokért.

Délután nótaszótól lesz hangos a major, lakodalom van, a hires törzsnyáj *őrző-juhászának* lányát, Varga Nanit veszi el a Csordás-gyerek, a *csirás* (tehenes). Nosza, van riadalom, ahány asszony, gyerek csak van a tanyában, az mind kifut az utra, a cseléd házak elé, hogy lássa a lakodalmasokat. A fehérharisnyás, félcipős, puccos ruhákba öltözött simongáti lányok kényesen lépkednek legényeik oldalán, akik meg borral tele pintes üvegeket forgatnak a kezükben és ugyancsak nótáznak...

Kihaló falvak

Körül pedig, a sürüen elszórt, apró falvak fölött az enyészet árnya lebeg, a legiszonyubb *genius loci;* — ez az *egyke* legsötétebb hazája.

Külsőleg barátságos, tiszta falvak ezek, rendszerint egyetlen hosszu utcájukon már sok a szép, uj, kőből épült, cseréptetős ház, de a legtöbb még a tipikus régi magyar falusi épitészet reprezentánsa, körülfutó oszlopos fatornáccal, nádvagy zsuptetővel. *Kémény nincs ezeken az öreg házakon,* a tüzhely füstje a konyhaajtón gomolyog kifelé.

Az egyke a református községekben divik. Nem is egyke ez már, hanem valami általános vad gyülölet a gyermek, a jövő sarjadéka ellen. *A legtöbb háznál egyáltalában nincsen gyermek.* Minek az, — mondja a polgárasszony, akinek csak a cifrálkodásra van gondja, nem a gyermeknevelésre. A rinyahosszufalusi iskolába (tiszta református község) kb. 80 háztól összesen tiz gyerek jár iskolába. Lábod nagy, népes község, mely mindössze vagy harmincöt gyereket küld a református népiskolába. És igy van ez a többi környékbeli falvakban, Görgetegen, Rinyaszentkirályon, stb. is. Pirositó meg szagosviz sokkalta több fogy el a falusi boltban, mint irka, meg palatábla.

És nincs emberi erő, amely ezen változtatni tudna! Maguk a falvak vezetői, papok, tanitók mondják, hogy ha ez igy tart tovább, nem telik bele száz esztendő és egész falvak kihalnak, elpusztulnak. Ma is gyakori eset, hogy egy-egy család utódok nélkül kihal, a házat, birtokot aztán valami távoli rokon örökli, aki már régen elszármazott más vidékre, valami messze-távoleső faluban lakik, vagy városi foglalkozásu ember lett. Ennek aztán csak teher a lakóhelyétől messze fekvő kis birtok s igy a ház, a föld eladóvá lesz. Könnyen akad is gazdája, megveszi a falusi zsidó..

Máris észrevehető még bizonyos lassu *korvát beszivárgás.* A horvátok rendszerint mint erdei famunkások jönnek erre a vidékre a Dráván tulról. Aztán »benősülnek« a dolgos férfikezet igénylő kis gazdaságokba, elveszik az elnéptelenedő polgár-család utolsó leánysarját, vagy egy kis pénzt gyüjtve, megveszik a gazda nélkül maradt háztáját.

Ez a szomoru kép marad meg a legmélyebben a lelkünkben Délsomogyból.

Sz. E.

Komáromi Kacz Endre mütermében

— A Magyarság tudósitójától —

A mult század 50-es éveinek müértője jóleső meglepetéssel konstatálja, hogy a »historika képirás már honunkban is jeles müvelőket nyert, mig e szépmesterség egyéb irányai elhanyagoltatnak«. Csodálatos, — mondja azután — hogy másutt utoljára fejlődik a historika képirás.

Azóta már tudjuk, hogy »e szépmesterség irányai« azért hanyagoltattak el, mert nem volt olyan polgári társadalmunk, melynek ilyen szükséglete talajul szolgálhatott volna. Később, mikor az alkotmány változása Magyarországon is uj, és anyagilag is elég erős polgári osztályt fejleszt, ez a polgári osztály átveszi a köznemesi osztály nemzetfenntartó szerepét. De most már nem meddő alkotmányvédelmi harcokban pazarolja el magát, hanem elevenen lüktető, pezsgő müvelődési viszonyok megteremtésében látja a biztositékokat, melyek beteljesitik a profétiát: »Magyarország nem volt, hanem lesz.« Az uj polgári társadalomnak a nagy küzdelmeket felváltó egyenletes munka mentén a művészettel szemben is uj igényei támadtak. Ezeknek az uj igényeknek jellemzésére egy alkalommal a Németalföldi szabadságharcot követő változásokra utaltam. Komáromi Kacz festőegyénisége ennek az analógiának további részleteit világitja meg. Az ő művészete mesterének, Benczurnak művészetéhez képest ugyanolyan jellemü, mint — mondjuk — az Ostade-knak Franz Halséhoz viszonyitva. Azt a nagy és széles erejében pompázó készséget, amelyet mestereiktől örököltek, kimélyitik és minden festői értékének teljes, finomult kifejlődéséig viszik. Fakturájuk és érzéseik között olyan szoros kapcsolatot teremtenek, hogy a két dolog már csaknem azonossá válik. Ebben a legtisztább, intim festőiségben, már a dolog természete szerint is, valami hajlamosság rejtőzik a mély és filozófikus lira iránt. Mintha az extenzitás gátoltsága miatt inkább elmélyedővé, intenzivvé válnék a kifejezés és a nagykoncepcióju alkotások népszerütlensége kényszeritené a müvészeket arra, hogy érzéseiket szabatosan, a lehetőség szerint abszolut módon igyekezzenek a kisebbé zsugorodott felület korlátai között, inkább mélységekben közölni. Ezt követeli a polgári kultura, mely mindenben az értelmi beteljesülést keresi.

Komáromi Kacz a Benczurtól nyert tudását a müvészi kifejezésnek teljesen hajlékony eszközévé tette, de ugy, hogy a maga egyéniségéhez formálta. Nem alapoz, nem rétegesen viszi a vászonra a festéket, lassan fejlesztve és gondozva a kép egységét, hanem határozott és energikus egyéniségének megfelelően »primán« rakja fel a higitott szineket. Gyorsan és könnyen dolgozik, mert mesterkedések nélkül, egyszerüen fejezi ki magát. Ez az egyszerüség éppen ugy, mint a határozottság is, hosszu keresések és kisérletek eredménye. Folytonosan keres és uj eredményeiben is megvan az állandó folytonosság, az egyéniség azonossága, ami ellentmond annak a szerény kijelentésének: »Eddigi képeimen fogyatékos volt a felfogás, tulságosan könnyen ment minden. Most kezdek rájönni az igazságra.« Hiszen képein a felfogás egységét, harmóniáját a legfestőibb mód a világitás hangsulyozása adta. Interiőrjein és kompozicióin általában határozott, centrális világitást vesz fel, hogy a dolgok plasztikáját annál harmónikusabban éreztethesse. Ezt pedig föltétlenül festői módon, a szinek, tónusok, valőrök pontos megfigyelésével éri el. A megfigyelés ilyen pontossága adja azt a tulajdonságot, ami Komáromi Kacz képeit olyan nagyon jellemzi: az anyagszerüséget. És pedig ugy az akadémikus, mint az impresszionista értelemben. Anyagszerüek az ábrázolt dolog anyagi tulajdonságainak hü éreztetése értelmében, a selyemruha csillogó, suhogó ábrázolása szerint és anyagszerüek abban az értelemben is, hogy megcsinálásuk az olajfesték hű anyagi lehetőségeit legegyszerübb, legtermészetesebb módon követi. Képei ezzel is a legvégső tehnikai fejlettséget képviselik, hogy hordozói lehessenek annak a finomult látásnak, ami az általános képzőmüvészeti fejlődöttség követelése s amit ezen belül Komáromi Kacz egyénisége és iskolázottsága jelent.

Mert müvészi iskolázottsága rendkivül sokoldalu. Megmagyarázza egyéniségének némely vonását s emellett történelmet is illusztrál. Középiskolai végzése után a mintarajziskolában Balló és Gyulai László növendéke. Innen Hollósyhoz kerül Münchenbe és Nagybányára. »Balló nagyszerüen inditott.« Kitünő pedagógus, amig a szerkezet, az arányok felrakását, szóval a kép alapjának megépitését kellett ellenőriznie, vezetnie. A fejlesztésre már nem tudott animálni. Ebben viszont Hollósy volt utolérhetetlen. Szuggesztiv ereje minden növendékét elragadta. A Hollósy-iskola fogyatékosságát, az aktábrázolás teljes hiányát Benczurnál is igyekszik pótolni. Az ő mesteriskolájában négy évet töltött, melyek közül egy éven át utazási ösztöndijjal Antwerpenben tartózkodik. Itt kopiroz egy Rubens és egy Simon de Vos festményt.

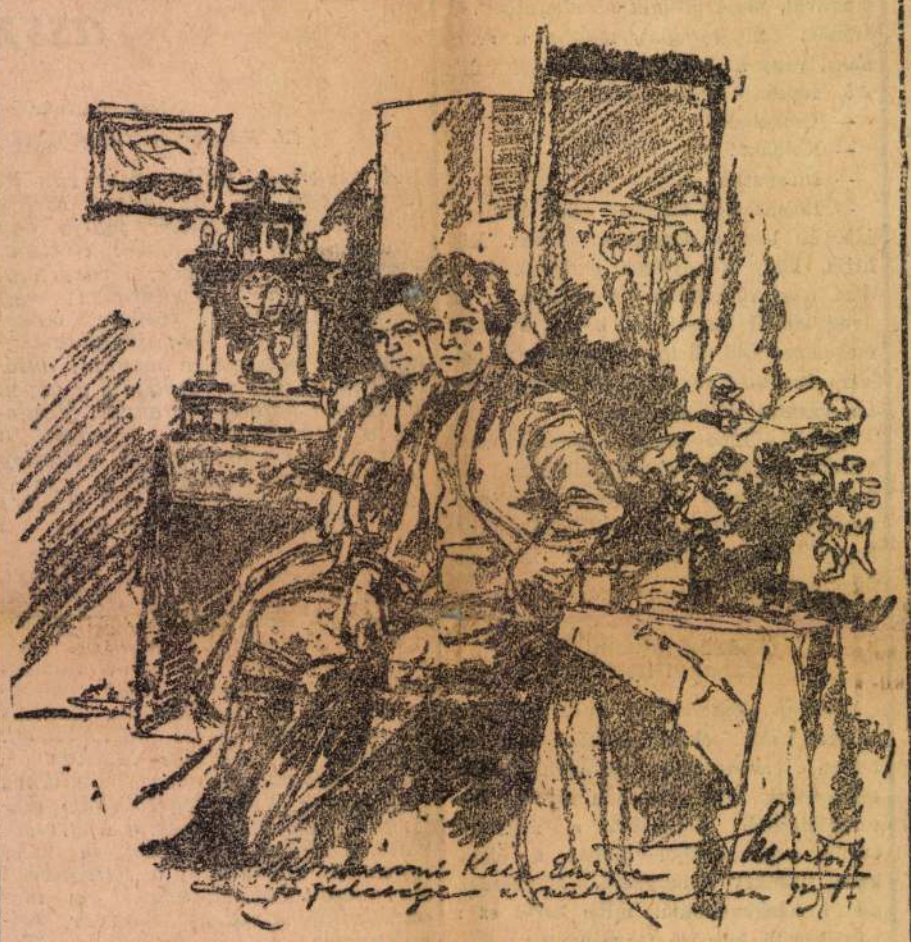

Komáromi Kacz Endre és felesége a müteremben

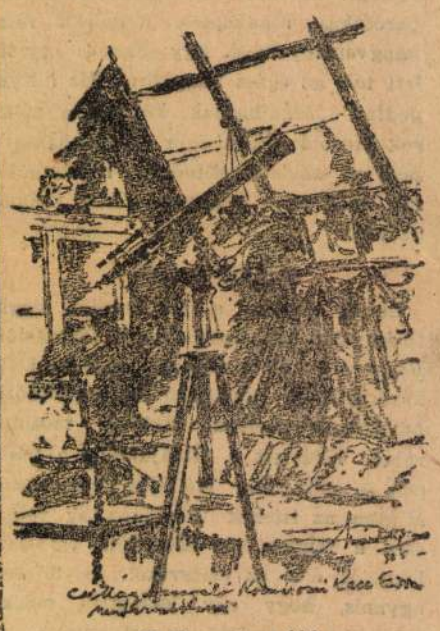

Csillagvizsgáló
Komáromi Kacz Endre mütermében

Egyéniségére a Hollósy- és Benczur-iskola volt hatással. Érdekes az, hogy a két ellentétes hatás hogy tagozza az ő müvészetét. Kompozicióin, enteriőrjein artisztikusabb, Benczuros, barnás szinekkel fest. Nem ragyog, nem duskál ugy, mint Benczur, puhább fényhatásokat keres s ez a plenériskola hatása lehet. Tájképein közelebb áll a Hollósy-iskolához, de ennek a nyers, hideg — ahogy Benczur nevezte — »selyempapir« szineit melegebb és puhább hamonniába szeliditette. Arcképein, az édesanyja és egy muzsikus arcképén különösen finom fakturában foglalja össze tudását.

Mindez, amit eddig mondottunk, Komáromi Kaczot a nagy epikus kor közvetlen lirikus örökösévé teszik. Liráját az az összpontositott érzésmód határozza meg, amit képein a centrális világitás segitségével ér el. Természetes, hogy elsősorban a szinjelenségek érdeklik, de a dolgok ilyen sajátságán át eljut az anyagi sajátságok visszaadásának problémájához. Nem a Hondecoeter aprólékos, részletező módján, hanem a szinértékek legpontosabb megfigyelése mellett nagy összefoglaló formák keresésével. Éppen ezért képei nem leirások, hanem hangulatábrázolások, melyek nem közvetlenül a jelenségeket, hanem a róluk keletkezett érzetekat adják. Különösen szépek, hangulatosak a tájképei, miknek széles stilusában zenei megnyilatkozások sajátos, közvetlen melegét érzem. Mütermében egy egészen kis, téli tájat ábrázoló képén szinte dekorativan egyszerü és mégis mélyen igaz.

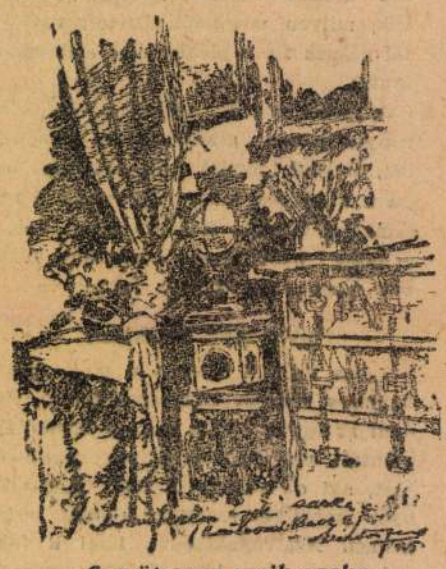

A müterem egyik sarka

Komáromi Kacz mütermével szomszédos a feleségéé. Kaczné főként akvarellel fest. Mély, hamvas tónusu árnyékok foltjai között virág, szövet és csendéleti tárgyak alkalmain csillogó szineket hint szét. Kevés akvarellistánk van, aki ilyen szép, mély és mégis harmonikusan könnyed szineket tud az egyszerü vizfestékkel kihozni.

Szokolay Béla

Komarómi Kacz Endre

The Situation of the Minorities in Hungary

By Béla Kenéz

A section of public opinion in Europe and the atmosphere of the peace negotiations were unfavourably disposed towards Hungary because of the accusation levelled for years, successfully and with malevolent intent, that the minorities there were oppressed and terrorised. The following authentic and easily controllable data clearly show that the accusation was ungrounded, and they throw light upon the Hungarian way of thinking, which never looked upon the minorities as hated aliens to be persecuted and rooted out.

If in this article, intended to enlighten the reading public, I choose as the first in a series of data the question of the complete autonomy enjoyed by the religious denominations belonging to the minorities, I do so because the latter lived their racial life undisturbed in the great social organisations pertaining to their Churches, and it was there that they resolved upon and attempted to realise those aims which were directed — often successfully — towards expansion at the expense of the Hungarians. They were able to do so because — as I have mentioned — the denominations enjoyed autonomy and also because in Hungary the persuasion a man belongs to often determines his nationality too.

For the greater part elementary education was in the hands of the Churches, which, on account of their enormous possessions, besides directing spiritual life, exerted a political influence all the greater because the clergy and the educational staffs were pressed into the service of racial aspirations.

When Hungary was delivered from the bondage of Austrian absolutism, legislature was organised in 1868 on a national basis, and it invested the Greek Orthodox Roumanian Church as well as the Greek Catholic Serb denomination wiht the most complete autonomy in all matters pertaining to ecclesiastical administration, education, spiritual life and the administration of the Churches' possessions. Besides this the Greek Catholic Church was guaranteed equal rights with the Roman Catholic Church. As regards political rights and wealth, the Greek Catholic and the Greek Orthodox Churches, the members of which were for the most part Serbs and Roumanians, were better off than the purely Hungarian Reformed Church with its 2 and ½ million souls. By virtue of their rank in the Church the 8 Greek Catholic and Greek Orthodox prelates (Croatia and Slavonia included) were members of the Hungarian Upper House, but only the three eldest bishops and superintendents of the five ecclesiastical districts belonging to the Reformed Church had a seat there. In consequence every 299.000 members of the Greek Orthodox and every 253.000 of the Greek Catholic Church had a representative in the Hungarian Upper House — even the Lutheran Church, 70% of the adherents of which were Slovaks or Germans, was represented by one member to every 223.000 souls — but the proportion for the Reformed Church was one to every 437.000. (Compared with this today the 1.300.000 Roman Catholics in Roumania, more than 800.000 of whom are Hungarians, have only one single representative in the Senate, — naturally not he head of the Transylvanian Roman Catholic Church, but the Bucarest Prelate who is a Czech national.) Their political dignity was supported by considerable wealth. The Greek Catholic Church had 279.000 the Greek Orthodox 124.000 — if we count the sister countries 173.000 — cadastral acres Those

schools, although the Church possessions devoted to maintaining Hungarian schools were confiscated by the State. Again, merely by way of illustration I would mention that whereas in pre-war Hungary there was a school for every 742 Roumaians, in Roumania itself at that time there was only one school to every 1418 inhabitants. This explains why the proportion of soldiers who could read and write in pre-war Roumania, where there was nothing to hinder the spread of Roumanian culture, was 59% as against the 70% of Roumanian-born soldiers who could de so in Hungary, where „the Roumanians were oppressed". The false nature of the accusation that the minorities were subjected to cultural oppression is clearly proved by the fact that the proportion of Germans in Hungary who could read and write was greater than the proportion of Hungarians, and that there is hardly any difference in their ability to read and write between the Hungarians and Slovaks of the younger generation.

Previous to the war in Hungary 51.3% of the „oppressed" Serbs could read and write, in Croatia and Slavonia 32.5%, and in Serbia, itself, only 20.3%. *The greater the political independence of the Serbs was, the farther back they were in civilisation.* Far from hindering the lingual and cultural progress of the minorities in the spheres of religion and education, the Hungarian State did what it could to further it in every direction. For instance the printing press belonging to the Budapest university supplied the Roumanians for decades with religious and educational books; *for a long time to begin with gratis,* later on at a cheap price. *The first Roumaian magazine was published in Budapest,* and the first and only Roumanian encyclopedia was also printed in Hungary. Serb literature had its origin in Hungary. It was disseminated in the matter printed by the university printing press. The national minorities were free to employ the income accruing from their considerable assets for cultural and economic purposes, and, in this respect, they were better off than the Hungarians who did not possess wealth of that kind. They were

La tableau intitulé „Sonny Boy" de M. André Kacz de Komárom est une belle composition.

Komáromi Kacz Endre „Sonny boy" cimü képe muzeális alkotás.

Andrew Komáromi Kacz's „Sonny Boy" is a werk worthy of a place in a museum.

If the dreadful lies spread abroad about the Hun-

Komáromi Katz Endre

Komáromy Katz Endre: Tanulmány

Színházi Élet

1934. Karácsonyi szám

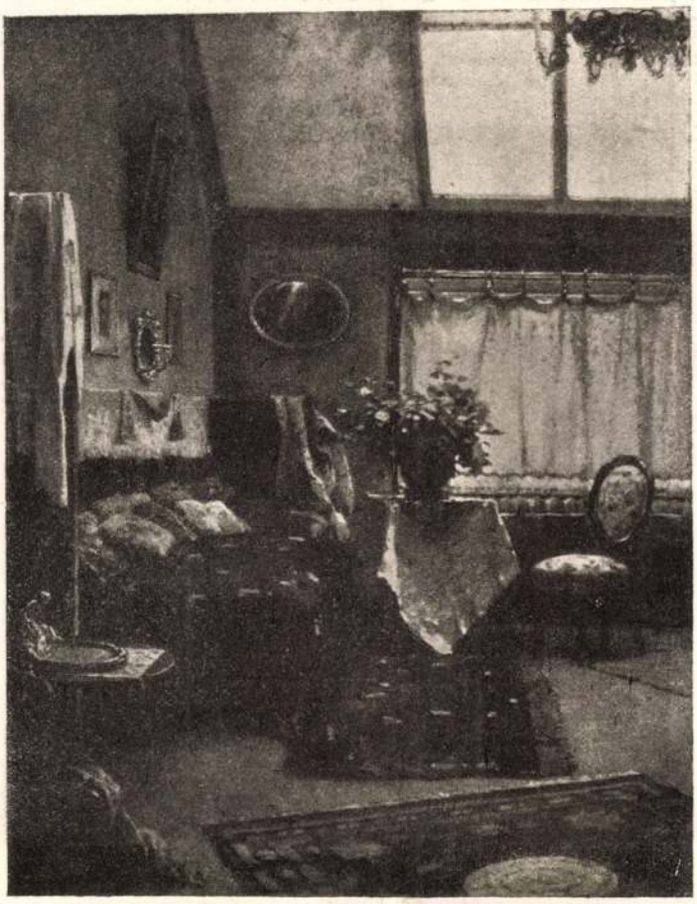

KOMÁROMI KACZ ENDRE ŐSZ

képet Kosztolányi Gyula, Herrer Cézár, Jendrássik Jenő és Knopp Imre festett. E teremben egy sor kisebb-nagyobb szoborműi is látható, különféle anyagból. Plaketteket állított ki Vaszary László, Csillag István, Reményi József, Kara Mihály és Szamosi Soós Vilmos. Vegyes tárgyú kisebb méretű szobrokat Koncz Antal, Medgyessy Ferenc, Martinelli Jenő, Farkas Béla, Siklódy Lőrinc, szorosan vett képmást Szamosi Soós Vilmos és Murányi Gyula.

A hetedik terem nagyméretű háborús képeket is tartalmaz, ezeket Leidenfrost Sándor és Kölber Dezső festette. Mellettük egy sor életképet és figurális tanulmányt helyeztek el, Moldován Béla, Knebel Riza, Pap Emil, Udvary Dezső, Kukán Géza, Kemény Nándor, Vajda Zsigmond, Tornay Gyula műveit. Egy akt is van itt, Rauscher Juliska festménye. Arckép csak kettő van, az egyik Udvary Dezső, a másik Papp Gábor munkája. Állatképet R. Istvánffy Gabrielle festett, interieurt pedig Károly Ernő és Komáromi-Kacz Endre. A figurális tárgyú művek sorát egy képmás-szobor is gazdagítja, Stróbl Alajos márványmellszobra. Változatos tájképek következnek: nyári emlékek Moldvai Krajna Jánostól, Zorkóczy Gyulától, Szüle Pétertől és Rátz Pétertől. Őszi motivumot festett Frecskay Endre, télit Gimes Lajos, Olgyai Viktor, Börtsök Samu és Szlányi Lajos. Ház- és utcaképek Artner Médi, Dános Dávid, Berkes Antal, Rátz Péter műtermében kerültek ide, tengert Dudits Andor festett. Még fel kell említenünk néhány csendéletképet, így Csákyné Örményi Mária és Zsigmondy Dezsőné virágait, Szlávik Dezső almáit, Kornai József és Kovács Sámuel porcellánjait. Ugyanebbe a terembe jutottak az összes grafikai munkák, rézkarcok és ceruzarajzok, amelyek befejezik a

Művészet 1918.

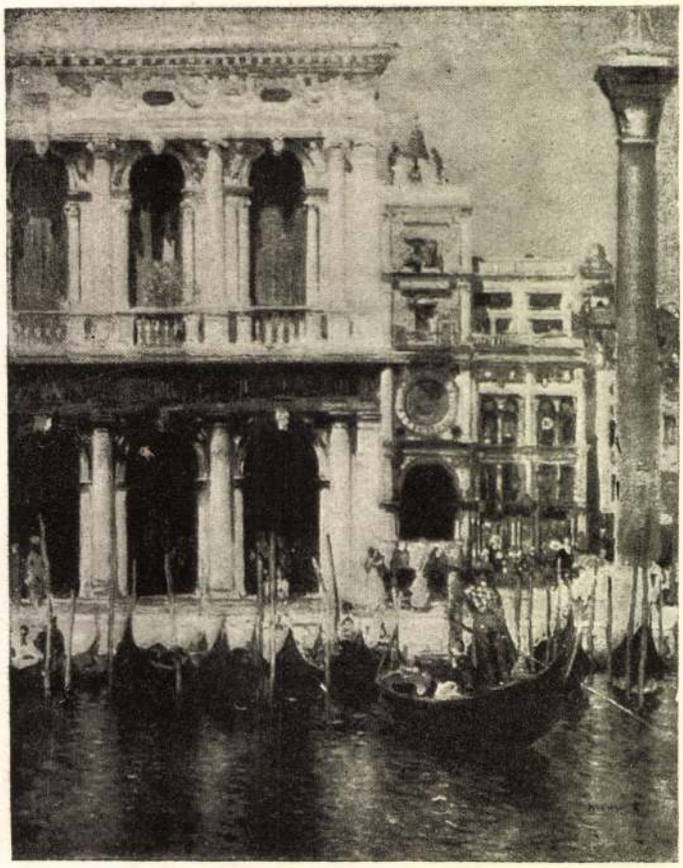

HERRER CÉZÁR LIBRERIA VECCHIA ED OROLOGIO

festés-rajzolás köréből vett művek sorozatát. E rajzok és reprodukciós műlapok szerzői: Prihoda István, Ürmös Péter, Kron Béla, Kron Jenő, Makoldy József, Sambugnac Sándor, Kácziány Aladár, Merényi Rudolf, Ambrus Manó, Kron Kara Mihály és Beron Gyula.

A nyolcadik terem a szoborcsarnok. Nagyméretű művek ezúttal — érthető okokból — nincsenek itt. Fa, gipsz, márvány az anyag. Egy akton, amelyet Kara Mihály mintázott és három síremléken kivül, amelyek Horvai János művei, az összes itt kiállított művek képmások vagy tanulmányfejek. Szerzőik Gläser Károly, Tenkács János, Vas Viktor, Damkó József, Csorba Géza, Schmidmann László és Lukácsy Lajos.

Négyszázharmincegy műtárgyról adtunk itt topografiai és tárgyi szemlét: temérdek szorgalmat és sok reményt jelent ez a terjedelmes anyag, nehéz viszonyok közt keletkezett, kedvezőtlen körülmények közt került a közönség elé. Rengeteg nehézséget kellett festőknek, szobrászoknak leküzdeniök, hogy létrejöhessen ez a bő kiállítás. E sok fáradozásért viszont rokonszenves fogadtatást várnak a közönségtől, amelyet ez — erre vall a szépen megindult vásár — nem is tagad meg tőlük.

KOMÁROMI KACZ ENDRE

TEMPORA MUTANTUR

Kiállított 1917. 76. l.

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kacz Endre

KOMÁROMI KACZ ENDRE:
LEÁNYOM ARCKÉPE

Pesti Napló Képes mell.
1935 márc. 31.

Komáromi Kacz Endre

Uj Magyarság Vasárnap

1935 március 24.

Komáromi Kacz Endre:
Leányom arcképe

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula
Festőművész és Restaurátor
urnak

Budapest VI.
Szondy utca 98/b

Kacz Endre, festő l. Komáromi Kacz E.

Kacz Endre festő.

1903. Izabella u. 2.

A Képz. Társ. 1903. tavaszi nemzetk. kiáll.

1) A vasorrú bába tanyája. Olajf. (257/02)

2) Vagymama. Olajf. (266/02).

Kiáll. cat.

Komáromi Kacz Endre, festő; szül. 1880 junius 9-én Komáromban.

Komáromi Kacz Endre

életrajz

irod

Csókássy 100 l.

T. 525.

, lovas tiszt látja el a gyalo-
.icatione dell Esercito uolante
. Souches ha battuto i Turchi
:ino al Villaggio di Szony l'Anno
ıagyarázó szövegének kezdete:
›efejezése: O. Fortezza di Totis.

7 cm.

Komáromi Kan Endre

Lepés a Hajnin-

Mircumban

Lelet, sombrón VI. 130.

Komarovi Kacz

~~[illegible]~~ Endre

Kollektiv Eiall

1917.

Müverölt

1918. 15. l.

Komáromvármegyei és Városi Múzeum-

Egyesület Értesítője IX. 29.

Komarómi Kacz Endre

Univerzeti lexikon
407 l.

Bécs V. 111.

Komáromi Katz Endre

Műcsarnok

1907. tav. kiáll. 305–307, 309–311.

1907–8. téli kiáll 176, 216, 305, 378

1908. tav. kiáll 207, 244, 245, 268

1908.–9. tav. kiáll. 108, 495, 668, 670, 679, 727, 748

1909. tav. kiáll. 145, 216, 227, 238 250–252, 334.

1909–10. téli kiáll. 408, 409 413, 414.

1910. tav. kiáll. 276–283

1910–11. téli kiáll. 378, 381, 382 384, 385, 387, 388, 392, 393, 409.

1911. tav. kiáll. 123, 322, 325, 374

1911–12. jub. kiáll 249, 466, 472, 473, 532–534, 537

1912. márc. kiáll. 339. 355, 429

1912. tav. kiáll. 71, 149, 221, 348, 414, 422–424, 442

, Chioggia előtt, a tengernek teljesen csön-
t és két gondolát látunk. A bárkában egy
fordulva bibelődik a háloval és a kinek
ny és sötét pantalló. A bárkának összegön-
fekszik és a kosarak egyike már a vizen
látszanak és az innensőben a poppe ül
bátban. Balról a háttérben még négy bár-
ak vitorláit felhuzták. Az égbolt derült.

m.
nánya 1892:XII.3.
jstr.6.)-- [illegible] A Nemz. Muzeumból
900: VI. 28-án (335/900) Ltsza. 615.

П: 684

Amália Királyné, I. József feleségének

arczk. III. 39.

Komáromi Kacz Endre

Műcsarnok

1912-13. téli kiáll. 418, 420–424, 533

1913. tav. kiáll. 91–99

1913-14. téli kiáll. 92, 96, 416, 459, 460

Komáromi Kacz Endréné

laid

Buea 38. l. arczk.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Komáromi Kacz Endre

festő

Cnód
Z

Napkelet. 1924.10.n.473.l.

Grafitos edények Somlyóról

VI. 127

4950.

Komáromi Kacz Endre:

A világtalan.
Fa, méretei 75.7:62.8 cm.

Értéke 800 K.
Vétel 1916.

Száma:
a leltnban 19205,
a szakleltban 37-916.

Mod 37-916

Komáromi Kacz E

U. 1991
1992

~~Avar szerszámcsatt~~ VI. 132.

Komáromi Kacz Endre

U. 4127

~~Szász Károly dr. VI. 227~~

20 · 748 · 716 · 656

0 · 625 · 718 · 708 ·

· 640 · 277 · 251 ·

679 - 624 ·

Komáromi Kacz Endre

Koll. Eiállítás a
műcsarnok 1924. évi
őszi tárlata Egeszében

1901.

II. Besser.

Grafik

Szárnyasok

876. Olasz festő a XVIII. sz.-ból

Komáromi Kacz Endre

Ofélia

Budapest nékesfőv. hilajd.

Komarom Kacz
Endre

Mütremsarok, olaft

Budapest székesfőv.
tulajd.

~~Bronzkobor, római V. 200.~~

~~Csontár V. 34~~

Komáromi Kacz Endre

Kitüntető oklevél

1920.

Komáromi Kacz Endre

1918. okt. koll. kiáll. a
N. Halonban. Az ecsetet mint
a Nemzeti Zenede végzett növen-
deke vette kezébe s a zenét kul-
tiválja ma is, sőt gyakran ke-
gedül nyilvános hangversenye-
ken is. Mint műkedvelő
csillagászt a M. Tud. Akadémia
„Jupiter megfigyelések" c.
műveért Lichtenbergel tüm-
tette ki sö volt, ki a
legutóbbi új csillagot elsö-
nek felfedezte.
22 olaff. volt kiállítva –

Nemzeti Halon 1918
okt. kiáll. kat.

~~Ásatás~~, berekháti

1903 VII. 28.

~~Deés~~

A hunyadmegyei régészeti társulatnak. Az 1902. évi elszámolási ~~okmányait~~ iratok nem megjegyzéssel tudomásul vétetnek. — (395/903.)

1907. november 19. 586

Pécs jz. kir. város tanácsának: értesítés a főfrégnek a városi múzeum megnyitásán leendő képviseltetése felől (902/1907.)

Komáromi Kacz Endre

elet -

Neureti

Halom

1918 dec.

~~Bruola II. 111.~~

Komáromy-Kacz

Endre

Gerő Ödön, Londesz Elek

Modern magyar festőművé-
szek. Budapest. é. n.

89. l, 90. l,

„Engedjétek hozzám a
kisdedeket!" c. képe.
repr. 123. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Kacz Endre

Kul. Komárom 1880 jun. 9.
Ref. 6 grim.

1897/98. I. művésznőv

1897/98 II " "

1898/99. I-II. 2. é. művésznőv.

1899/900. I-II. 3. é. " "

Domonkos János II. 229

Kacz

Lásd Komáromi Kacz E

TK. 228.

II
585

228. *Czobor Bálint.* Mellig látható, kissé jobbra fordult, de szembe néz, tojásdad medaillonban. Szemöldöke, szeme és kis bajusza barna, szakálla leberetvált. Prémkucsmáját az ékköves forgó mellett tollak díszítik. Atillája sárga és balvállára vetett prémgalléros mentéje kék. Az előbbin öt kis, az utóbbin pedig négy nagy díszgomb van. Felirata alól: »*Sperandum in aeqvore littus*« és a kép körül: »*Valentinus Czobor de Czobor Szent Mihály S. C. Rq(ue) M. Consiliarius Aō. 1650*«.

Vászon, méretei 18·1 : 14·1 cm. — Át. Képt. 147 (8). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Kacz Endre

Munsarnok Tyszek

1902-3. téli kiáll. 103, 439, 593
1903. tav. kiáll.
1903-4. téli kiáll. 199-201.
1904. tav. kiáll. 100, 327-330
1904-5. téli kiáll. 141, 143, 164.
1905. tav. kiáll. 617, 618.
1905-6. téli kiáll. 110, 166, 167

Lisa mej ~~to~~
Komáromi Kacz alatt

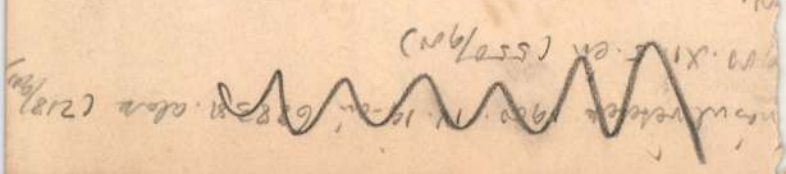

1855. Lotz Károly: A töröl
pápa, el

a) A nándor fehérvár

A belgrádi bastyákon jobbra fordulva
letet a magasba emelve,
csüggedő kereszt enyeket. A
kör éksiti, haja galamb-
da sorítja. Mögötte s
sága szurony szegezve ront a tö
döfi le a visnafordulva
val csap a lováról lebuk
fekszik a földön, ki kezeib
ben vörös kereszte fehér l

Szines szénrajz,
A budai Mát

A 1898. XI. 14-di
leirat alapján vétetett
22 én (18/99), az elm
el. (111/900).

Vázonra huzt
Költsegei elszámoltatta

Komarom Kacz Endre

laid

Komarom Lapot

33 eif 35 ff.

Kacz Endre, festő

1. Komáromi Kacz E.

Komáromi Kacz Endre

irod

Ernst-Museum aukciói,
38. sz. Apest, 1928.

ÁGOS BIZOTTSÁGÁTÓL
LLATKERTI-ÚT 1. SZ.

gytekintetü Elnökségének

Budapest.

IV. Deák Ferenc-u. 10.

15 – Komáromi Kacz Endre

415. Komáromi Kacz Endre (magyar festő, 1880–): Oláh paravetlány. Fa, olaj, 71×51 cm.

Esztergomi képtár.

Kikiáltási ár pengőben

Korona és a koronázási jelvények szép rézmetszetű képével . . . . . 4.—

5586. KOLOSVÁRY BÁLINT, A magyar magánjog tankönyve. Bpest, 1911. 8r., 2 kötet, fvktsek . 4.—

5587. KOMÁROMI KACZ ENDRE, TUBA KÁROLY, Ködön át. Költemények. Bpest, 1910. 8r., fve. Szerző s. k. ajánlásával PÁLYI EDÉNEK . . . . . —.20

5588. KOMÁROMY FERENC, Beszélyei. Pest, 1885. K. 8r., 2 kötet, fve, er. borítékben 1.50

5589. KOMLÓSSY FERENC, Széchenyi István gróf élete. Bpest, 1911. 4r., er. vkts . . . . . 2.—

5590. KONT, I., Histoire de la littérature Hongroise, par (C. Horváth, A. Kardos, A. Endrődi) Budapest, 1900. 8r., fve . . . . . 4.—

5591. KÓNYA SÁNDOR. MARCZALI FRIGYES, Ébredés. Versei. Bpest, 1910. 8r., fűzve . . . —.20

5592. KÓNYI MÁRIA, Az 1715—22. évi rendszeres bizottság javaslatai. Bpest 1932. 4r., fűzve . . 1.—

5593. KOPPE, J. G., A földmivelés és állattenyésztés. Ford.: GALGÓCZI KÁROLY. Pest, Heckenast. 1855. 8r., félvászonkts . . . . . —.50

Kikiáltási ár pengőben

5572. KOHL, J. G., Reisen in Schottland. Dresden u. Leipzig, 1844. 8r., 2 rész egybekötve, fbőrkts. . 2.40

5573. KOHN SÁMUEL, A zsidók története Magyarországon. I. kötet. Bpest, 1884. 8r., fbőrkts . . 1.—

5574. —, A zsidók története Magyarországon. Első kötet (melynél több nem jelent meg!) Bpest, 1884. 8r., fvkts . . . . . 1.—

5575. —, A szombatosok Történetük, dogmatikájuk és irodalmuk. Bpest, 1889. 8r., fvkts . . . . 2.—

5576. KOLINOVICS, GABRIEL, Chronicon militaris ordinis equitum templariorum. Pestini, 1789. 8r., fve. 3 rézm. képmelléklettel . . . . . 4.—

5577. —, Nova Hungariae periodus anno primo gynaeco-cratiae Austriacae inchoata. Budae, 1790. 8r., papírkts. Br. Orczy László rézm. arcképével. Mária Terézia uralkodása első éveire elsőrangú történelmi forrás . . . . . 3.—

5578. KOLLBACH, KARL, Rheinisches Wanderbuch. Bilder aus d. Natur- u. Volksleben d. Rheinlande isnbeson. d. Rheinprovinz. Bonn, 1897. 8r., er. vkts 2.50

5579. KOLLAR, FRANC. ADAM, Analecta monumentorum omnis aevi Vindobonensia. Vindo-

Komáromi Kacz Endre

*

Műteremkiállítás a Kelenhegyi-úton. A műteremház második emeletén egy háromtagú festőcsalád mutatja be művészi munkáit, *Komáromi Katz Endréék* állították itt ki legújabb kedves termésüket.

Függetlenség

1937 dec. 5.

Komáromi Kacz Endre

Művészet 1909. 156
– 1911. 134, 141, 142
– 1913. 28

Magyar Művészet
1925. 169
1926. 60

Komáromi Kacz Endre MDK

Hedda Gabler, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Komáromi Kacz Endre

R.Á-né arcképe, olf.

Micsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Komáromi Kacz Endre

Emlék a 70-es évekből,

repr.

Képzőművészek

1931-37-ről.

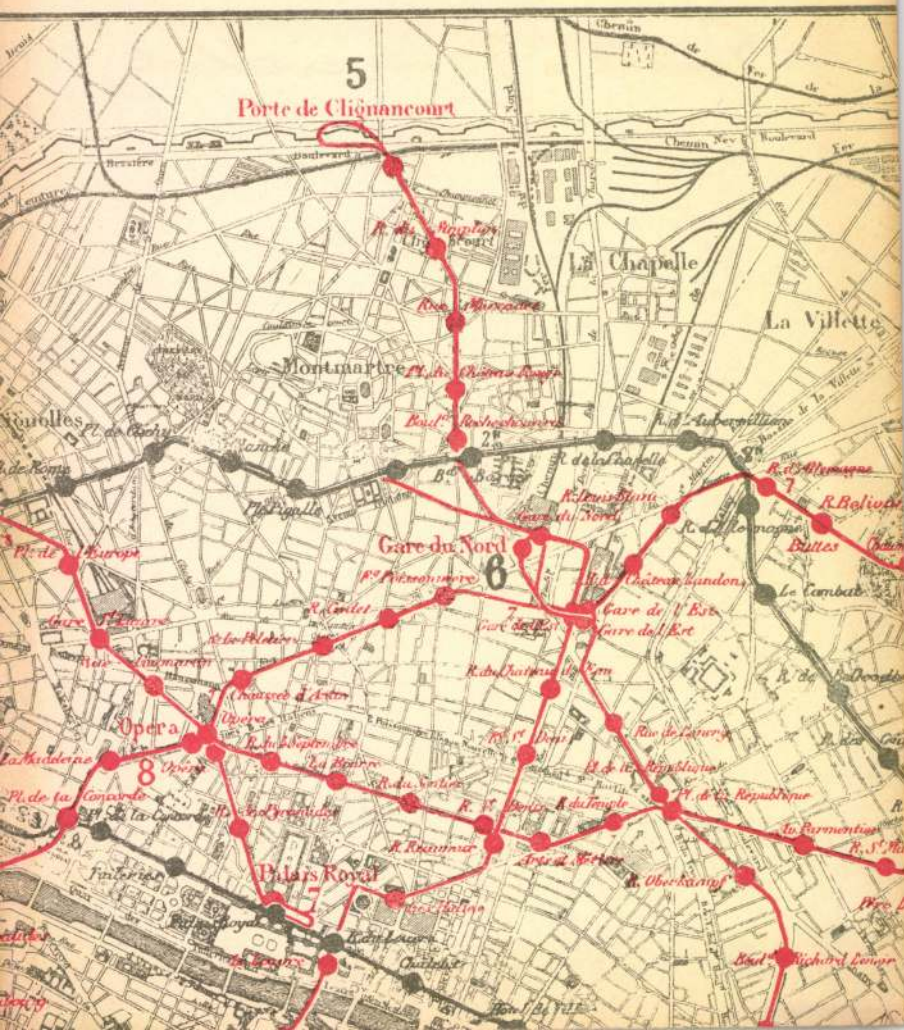
5
Porte de Clignancourt
La Chapelle
La Villette
Montmartre
Gare du Nord
6
Opéra
8
Palais Royal
7

Komáromi Kacz Endre

festő

Műcs. kiáll. 1901 tól

Pipics 115. C.

ELADÁSI FELTÉTELEK.

Az *eladó művek* árai a kiállítási termek ajtói mellett, vagy a termek sarkában vannak kifüggesztve. *A vásárlások közvetítését kizárólag a főtitkár végzi.* Azok a művek, melyeknek eladási ára nincsen kiírva, *nem eladók.* Úgy az ajánlatoknál, mint a vétel megkötésekor a vevő egy vásárlási nyilatkozatot köteles aláírni, amely föltétlen fizetésre kötelezi az aláírót, megállapított határidőn belül. A vételár egynegyedrésze a nyilatkozat aláírásakor azonnal lefizetendő, a maradvány legkésőbb *tizennégy nap alatt* a Társulat pénztárába készpénzben szolgáltatandó be, a törvényes forgalmi adóval együtt. Az eladó művek nagy része havi részletfizetésre is megszerezhető, külön egyezség alapján, melyre nézve felvilágosítással a titkári hivatal szolgál.

A kiállított és megvásárolt művek biztosításáról azok tulajdonosai tartoznak gondoskodni.

A megvásárolt műveket a Társulat a Műcsarnok helyiségeiben köteles átadni a kiállítás bezárása után, a befizetést igazoló nyugta és aláírott átvételi elismervény ellenében. Elszállításukról a tulajdonosok tartoznak gondoskodni.

Az 1926 március 15-én túl visszahagyott művekért a Társulat semminemü felelősséget nem vállal.

Az igazgatóság.

(Komáromi Kacz Endre)

Lud

( ) „Nem érdekel."
Pesti Hirlap 1910 feb.
13.

(Nyugat. 1910. 144. l.)

Komáromi Kacz Endre

Révai XXII. 575. 1.

Komáromi Kacz Endre

l.

Lex Magy Társ

301. b. l.

Donation Fees Subje

1

Exempt Fees

Sec. 6. C.

Komáromi Kacz Endre

arck. repr

Lex Magy Társ

41. tábl

erscheint in ein- bis zweimonatlichen Lieferungen zum Preise von M. 1,50. Titel, Vorwort, Inhalt, Register etc. zu den einzelnen Kreisen wie zu den einzelnen Bänden werden gratis beigegeben.

Die einzelnen Kreise, resp. Bände, werden wie bisher auch einzeln abgegeben.

Den bisherigen Interessenten werden die bereits erschienenen Hefte, sobald sie in Neubearbeitungen der Neuen Folge einverleibt werden, gratis geliefert.

Halle a. d. S.

Otto Hendel.
Verlagshandlung.

Komáromi Lacz Endre

Révai XX. 499. l.

361 Komáromi Kacz Endre: Tempora mutantur.

331 Tatz László : Fiatal nő képe.

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kacz Endre festő-
művész, XI. Kelenhegyi-út 12/I/1.
456-310
Komáromi Kacz Endréné,
XII. Pilsudski-út 8. 154-508

Budapest, 1940. márc.

Dèfense de plie
No bake! Inte

Szerkesztőségünk é
új helyisége: Budapes
félemelet 7.

Komáromi Kacz Endre

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. 459–461, 465, 467

1915. tav. kiáll. 46, 76.

1915–16. téli kiáll. 209, 266, 356.

1916. tav. kiáll. 247, 263, 317

1916–17. téli kiáll. 19, 78, 141

1917. tav. kiáll. 148, 200, 204

1917–18. téli kiáll. 329, 333, 361

1918. tav. kiáll. 329, 342, 404

1918–19. téli kiáll.

1919–20. téli kiáll. 90, 133, 239

1920–21. téli kiáll. 42, 51, 55, 57

1921. tav. kiáll. 63, 67, 80, 212

1921. őszi kiáll. 98, 132, 136, 306

1922. pub. kiáll. 62, 123, 331, 337

1922. őszi kiáll. 97

1923. tav. kiáll. 340, 342, 344, 346

Szerencle h.n. VI. 15.

Komáromi Kacz Endre

Műcsarnok

1924. tav. kiáll. 74, 77, 79

1924. őszi kiáll. 178 – 218.

1925. tav. kiáll. 283, 285, 287, 291.

1926. angol-magy kiáll. 338, 346, 348, 351, 352

1926. őszi kiáll. 292, 295, 297, 300 305

1926. téli kiáll. 12, 14, 35, 264

1927. tav. kiáll. 25, 26, 27, 54, 57

1927. őszi kiáll. 23, 41, 153, 159, 202

1927/28. téli kiáll. 9, 13, 281

1928. tav. kiáll. 351, 365

1928/29. téli kiáll. 10, 439, 442, 445

1929. tav. kiáll. 1, 17, 23

Tpolyszakállasi ev. iskola

VI. 226

Komáromi Katz Endre

Ungarnik Komárom

1901–2. téli kiáll. – 177, 342, 346

közbecsük más cédulán

1906. tav. kiáll. 136, 139, 141.

lind Kacz alatt is

Fibula verértekercses VI. 131.

Komáromy Kacz Endre

Jertő.

Grod

BKo 332. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Komáromi Kacz Endre

Szül. 1880. Komárom

1903/4 – 1906-7

a Benczúr mesteriskola

tagja

MÁRCIUS

21

Komáromi Katz E

U. 1008.

Komarom kach. E

illusztrációk

Művészvilág. 1899.

II évf.

és u. ott. 1900. évf

Komáromi Kacz Endre,

festő. szül. 1880 VI. 9. Komárom-
ban. ~~Budapesten,~~ Nagybá-
rzán, ~~s~~ München ~~tanult~~
és Budapesten a Benczúr mes-
teriskolájában tanult. Alakos
interieuröket és archépeket fest
Csillagásattal és zenével is
foglalkozik.

ö.

er a pusztában. (Ján 6r. 11.)

álló ~~[illegible]~~ Jézus. ~~Előtt~~ előtt egy fiú (térdel ~~a fiú~~ kéré-
kenyérrel és két hallal, a melyet a tálczán
bezzel ndrás), ki jobb át ~~[illegible]~~ a fiú vállára ~~[illegible]~~ tette és Jézus-
jobb kezét áldásra emeli és ~~[illegible]~~ a mar meg-
lőpnek adja át. ~~[illegible]~~
~~pusztában a nép tetepedett le, a mely őt halla-~~
kőiött) az apostolok járkálnak és oszrogatnak
r hegyes vidék.

Sej 5.

eti ~~57.5~~: 138 cm.
mond ajándéka.)

Ás. Képz. 181.

Oroszy Kingin. aj.

Komáromi Kacz Endre

Vrod Benczúr Kiáll. ~~Est~~. 27 l.

1921. Benczúr Kiáll.

A tékozló fiú hazatérése, olajf.

Elégia, olajf.

Rhône-melléki gallok

X.-57.

Komáromi Kacz Endréné

röd
2

Színházi Élet, 1924
28. sz. (A Komáromi-
Kacz művészpár. Arckép-
vel.) U. 2303

Rövid életrajza

Komáromi Kacz Endre

wód

Szinházi Élet. 1924. 28. sz.

(A Komáromi-Kacz mű-
veszpár. Arckeppel.)

U. 2302

Rövid életrajza.

Komáromi Kacz Endre: Feleségem arczképe cz. műve (VIII. 5. l.

Múzeumi és Könyvtári Értesítő)

Komáromi Kacz András

Maler u. Musiker, geb.
1880. in Komárom –

Zdroj

Krück II. 46 l.

Siculicák IV. 130

Komáromi Kacz Endre

koll. kiáll-

ród

Az Ujság. 1918. okt. 4.

(e.a.: Hét festő kiállitása a Nemzeti Szalonban.)

LXXXIII.

1322
1327

Komáromi Kacz Endre

KOMÁROMI KACZ ENDRE : 1829

Gaál Ferenc

GAÁL FERENC: ALKONY A SZAMOSON

KMTársz. 1929/30. Jeli kiáll.

Komáromi Kacz Endre

wód

Művész Kurír

1936. 2. 17.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Komáromi Kacz
Endre

Vasárnap délután
c. képe repr.
Művész Kurír
1936. 2. sz.

Komáromi Kacz Endre

koll. kiáll. Műcsarnok

irád

Ujság 1941. dec. 21.

(e. a.: A Műcsarnok
téli tárlata.)

Beke (Joos van Cleve).

gyermekének.

jobbrafordultan és egy pillér
rázolva, baljával a brokátpár-
ust fogja, a ki piros bort iszik
lkét kezével tart. Közülök a
a, fátyolt, derékon megkötött
visel, míg a göndörhajú szőke
lyótól szelt hegyes vidék bal-
yal, jobbról pedig szántó föld-
nelyhez léczkerítés csatlakozik.
. — Lelt. sz. 4329. — Becsértéke
János hagyománya 1907 novem-
átvételre és az átvétel jóváhagyá-
a 4316 lelt. számnál. — Bejelen-
453–913).
adatok a Szépművészeti Múzeum-
Beke (van Cleve):* Mária vörös

vonatkozó egyéb adatok és pedig:
8–909. pag. 55. Nº 939). *Bild:*
Rahmen (Neues Toilettezimmer);
7–909. pag. 11. Nº 133). *Nieder-*
Madonna, das Jesukind aus einen
im schwarzen Rahmen mit inne-
8 hoch, 42 breit (Neues Toilette-

en (1894–902. Nº III: 14). *Német-*
yermek Jézussal;
n (2165–912. Nº II: 14). *Német-*
ermek Jézussal. Fa, 52·8 : 42 cm.

III.

930 (4329).

971 (7)

14 (1906)

Komáromi Kacr Endre

Kol. Kiáll.
a Múcsarnokban.

Ujság. 1939. jan. 28.
(e. a.: A Múcsarnok
téli tárlata.)

[illegible] al.

IV. 12. Bpest válaszol az értékpapírt meghapta a kölcsön 4000 P. a hamat ápr 12 - től számítandó a megbírást teljesítette.

IX. 13. Bpest ír Tokajnak, kölcsön vissza fizetésére átutalt pénzt Geschwindt féle Dr. Lilién Kun gyár Pt.-tól meghapta az értékpapírokkal rendelkezdenek.

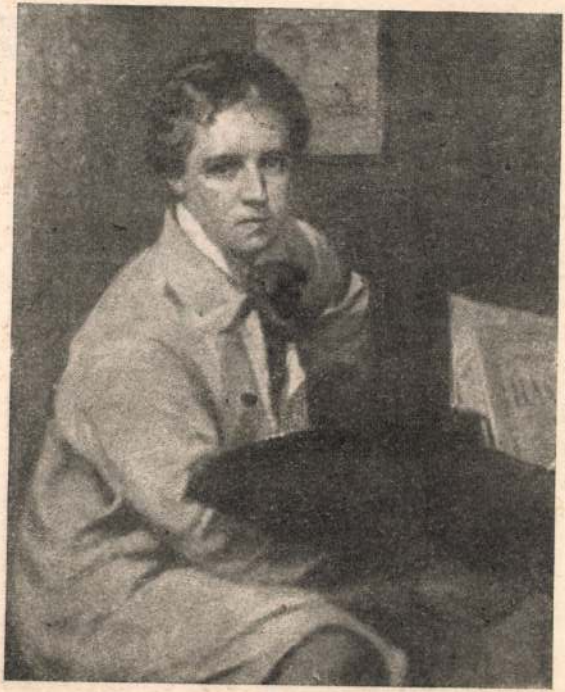

Komáromi Kacz Endre: Önarczkép.

Komáromi Kacz Endre

Keresztfiam nyaral
c. kipe repr.

Vas. Ujs. 1913. 228. l.

Terminus Post Quem

Terminus ante quem

c. 1900 AD

Alex. Sup. 1913 Ref. 1

Komáromi Kacz Endre

Utolsó éj c. Lépe
vepr. 241.

Vas. Ujs. 1904. 242. l.
(A Képzőművészeti
Társulat tavaszi ki-
állitásából.)

Kassa, dóm

243 –

Komáromi Kacz Endre

Carmen c. Kepe repr.

Kepes Krónika

1939. XXI. évf. 7 sz.

64. l.

HAHNE

ZIG-C1

REPRODUKTIONS-APPARATE

ENFABRIK

Komáromi Katz Ede. »Anyuka nincs itthon.«

A nagytarcsai leventeszázad szabadgyakorlatai.

Egyik dijnyertes lovasfogat.

Kistarcsai lányok és menyecskék gyönyörködnek a leventékben.

Komáromi Kacz Endre

Szefeltlex 179, 180. l.

~~181. l.~~

Elektr. arck.

n. o. 761. l.

Komáromi Kacz E.

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 169

1926. 60

1929. 637

3418. Lindberg Erik.
Sz. Stockholmban 1873

Forsberg Nils.

Egy Sima karimájú és e
~~a melynek~~ elvbapján ~~a neveret~~ Mellig, ~~[illegible]~~
rázolva. Haja fürtözött, b
pedig beretvált. Öltözete
korra kötött nyakkendő. Fe
félmagasságban: MDCCCC és
LIX. Jelzése a jobb váll a

Ezüst özön ~~[illegible]~~ plagu
Vétetett az 1907.
ján 150 Kán (160-907).--

III 3

Pl

Vét 1907

Komáromi Kacz Endre

Erod

Szokolay Béla. Komá-
romi Kacz Endre mütér-
meben. Magyarság 1925
márc. 1.

A 197. sz. BAROSS cserké

Budapest, IV., ker. Bástya-u.

Csak egy pengővel járuljon
cserkészünket elvihessük az

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Urunk!

Az 1933. év nagy erőpróbája l

A nemzetközi világtáborozás, l
kívüli követelményeket és feladatokat ál

A Baross Szövetség cserkész
részüket. Egyfelől a felelősséget érezzük
patok minden erejükkel részt vegyenek
szeretnénk, ha az ilyen ifjúsági világta
részesülhetne minden cserkészünk.

Elvünk, — amelynek eddig a
csületes munkája alapján mindig eleget

Komáromi Kacz

Endre

Kékruhás leány c.
képe repr-
KMTárs. 1943. tavr
kiáll. Est.

Komáromi Kacz Endre

Müterem részlet (5) 650

~~dolgt~~

T. m. Bp 1932.

~~...tris 1791"~~

~~...iar Lévén: „1. Prage Archiepiscopus"~~

~~...nna Cosmeta rubeo Pileto S. M. operis"~~

~~...retnek 23.2: 30.9 a réklapnak 26.7: 33.1~~

Mária Ludovika megk

(II. Lipót neje)

Balra van a főoltár, ho

Regia Maria (2) Arcisque
mig a „Provincie maxima Cometa
nam imponunt(. Kneliukb
no Joannes Dynastes de Hen
cie magnus Judex Comes d
lépcső oljan a „Bohemie Fe
gédkező" papság látható, kit
Imperatore dono data" (15).
Imperator" (4) körül a „Prov
gustus Princeps de Lobkowi
Signiferi" (8-9) és a „Duo
helyet. Az oltár mellett, meg
ac argenteus cum Vino" Fü
a püspökök, a meghivott fő
sagok helyedtek el. A pák
Felirata a kép alatt:

„S. M. Imperatrix In

Komáromi Kacz Endre

kiáll.

Nemzeti halon

1918. okt.

Föv. kept.

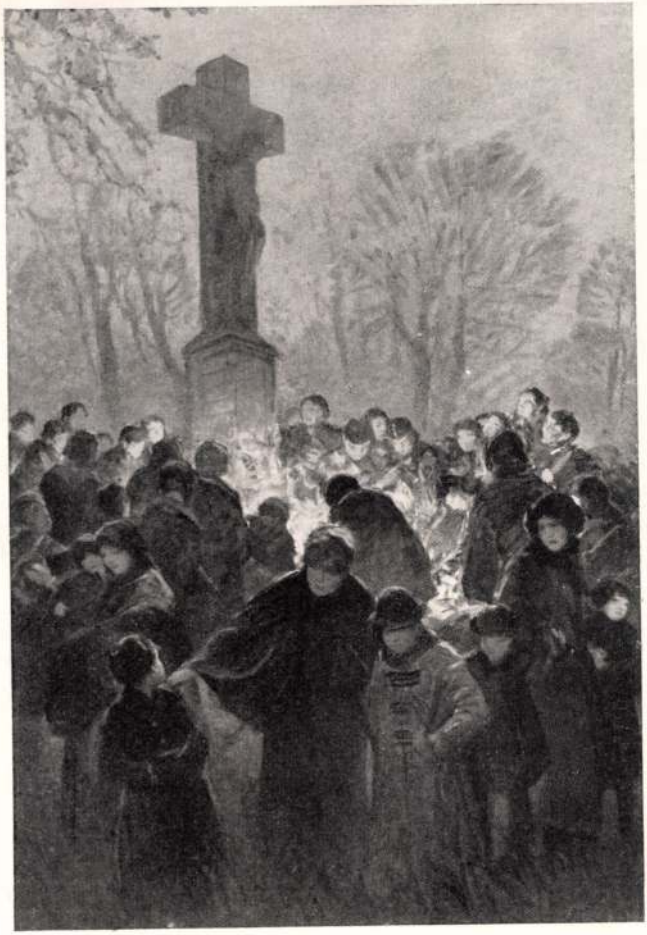

KOMÁROMI KACZ ENDRE: KÖRMENET.

Endre Komáromi Kacz: Prozession. — Endre Komáromi Kacz: Processione.

VASZARY JÁNOS: G
János Vaszary: Golgotha. — Já

Komáromi Kacz E

l.

Szépmüvészet

1942.42.l

Komáromi Kacz Endre

Kartészkedés c. Zépe
repr.

Árverési Közlöny
1937. 7-rk. sz.

ILLUSZTRÁCIÓK

Komáromi Kacz Endre

festő

arckeje repr.

Karczagmagyállam

683. l.

Achmet:

Mellig, kissé jobbra fordul
melyet ~~hadi~~ trophéák vesznek
bajuszt és szakált hord. Mag
csatok nagyok. Felirata a k

„ACMET GRAN

Rézmetszet, méretei a von

9iii.

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kacz Endre a nagy reményeket keltő fiatalok közé tartozott. Sajnos, letévedt a fejlődés helyes utjáról, a közönséggel kaczérkodó, modoros festővé lett. Kár érte, mert mint ezen a kiállitásán is megitélheti bárki, sokat tudó festő. „Merengés" czimü képe (143.) bizonyára ifjabb éveiből való, arra vall megfestésének nagy komolysága. Feleségének, Komáromi Kacz Endrénének müvészete szintén inkább virtuózi természetü. A müvésznő a vizfestésnek nálunk páratlan ügyességü technikusa. De persze komponálni gyöngén tud és szineinek összeállitása sem igazán müvészi izlésü.

Az Ujság

1918. okt.

(2. a.: Hét festő kiállitása a Nemzeti Szalonban.)

A NEMZETI SZALON 370-IK KIÁLLITÁSA

AZ

LIV. CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

Komáromi Kacz Endre

135. KACZ ENDRE: Szent Genovéva (olaj f.) Ára 240 kor.

139. KACZ ENDRE: Esthangulat a Vág partján (olaj f.) Ára 160 kor.

Nemzeti Szalon
1900. tav. kiáll.

Komáromi Kacz Endre

76. **Mikszáth Kálmán** t. tag, regényíró és publicista (* 1849 † 1910.). Festette: Komáromi Kacz Endre (1880—). Mellkép. Jelzése: Komáromi Kacz E. Kifüggesztését elrendelte az 1911. évi nagygyűlés. (L. Ak. Ért. 22. k. 404. l.)

Divald Akad. palotája

69. l.

Komáromi Kacz Endre

festő

élet.

l-

Karczagmagyállam

647. h.

Muz. Krt. Orsz. Szövetsége VI. 309

Komáromi Kacz Endre

Kingyes-puszta
c. képe repr.

Atilla. 1940. okt. 1.

Romainé Kacz Endre

egy ifjúkori műve az alábbi múzeumban:

Rell Lajos dr.: A Békéscsabai Múzeum. Békéscsaba, 1914. 78. l.

Komáromi Kacz Endre

Árverési Csarnok Kat. aukció

31. sz. 1926 febr.
33. sz. 1926 jun.
34. sz. 1926. okt.
35. sz. 1926. dec.
36 sz 1927 febr.
37. sz. 1927 mart
38. sz. 1927. maj.
39. sz. 1927. okt.
40. sz. 1927 dec.

Komáromi Kacz Endre

l.

Művészeti Hotek Komárom
33. l.

RNAPI KÖNYV
UDAPEST VIII. STAHLY-UTCA 1.

iványi Gyula dr.
vészeti Muzeum tit-
kára urnak

ér 7.IV.4. BUDAPEST

XII. Pius kihallgatáson fogadta a koronázási magyar küldöttséget

A Szentatya a legnagyobb melegséggel köszönte meg a kormányzói pár és az egész magyar nemzet nevében kifejezésre juttatott érzelmeket — Élete legszebb emlékének mondotta a budapesti eucharisztikus kongresszust

Maglione biboros lett az uj szentszéki államtitkár

Róma, március 11.

III. Viktor Emánuel királyt és császárt *Umberto* trónörökös képviseli *XII. Pius* pápa vasárnapi koronázásán. A fasiszta kormány képviseletében *Ciano* gróf külügyminiszter lesz jelen a koronázáson.

XII. Pius szombaton délben magánlakosztályának könyvtárszobájában magánkihallgatáson fogadta *Somssich* József gróf volt külügyminisztert, Magyarország első vatikáni követét, a pápa koronázására kiküldött magyar hivatalos küldöttség vezetőjét és vitéz *Farkas* Ferenc vezérkari ezredest.

Somssich József gróf tolmácsolta a Szentatyának Horthy Miklós kormányzó úr Őfőméltósága, a főméltóságú asszony és az egész magyar nemzet végtelen örömét afelett, hogy a szent kollégium választása Magyarországnak ilyen nagy és nemes barátjára esett.

A Szentatya a legnagyobb melegséggel köszönte meg a delegáció kiküldését és a főméltóságú párnak az egész magyar nemzet nevében is kifejezésre juttatott érzelmeit, majd nagy szeretettel emlékezett meg Magyarországról, különösen a multévi eucharisztikus nagygyűlésről, amelyet élete legszebb emlékének tart. A Szentatya külön megemlékezett arról a szívélyes vendéglátásról, amelyben a kormányzói pár budapesti tartózkodása alatt részesítette és *név szerint említette meg Imrédy Béla volt miniszterelnököt, Teleki Pál gróf miniszterelnököt, Kánya Kálmán volt külügyminisztert, akiről mint egykori nagyrabecsült berlini kollégájáról szólott és Csáky István gróf külügyminisztert,* akinek egészségi állapota iránt melegen érdeklődött. A Szentatya végül a felsorolt személyiségeknek és *az egész magyar nemzetnek apostoli áldását küldte.*

Somssich József gróf és vitéz Farkas Ferenc vezérkari ezredes kihallgatása után a Szentatya *Apor* Gábor báró szentszéki magyar követet fogadta, aki hivatalosan bemutatta a Szentatyának a vatikáni magyar követség tagjait, *Thierry* Heribert báró követségi titkárt és *Luttor* Ferenc dr.-t, a követség kánonjogi tanácsosát, továbbá *Csáky* Bóra grófnőt, a külügyminiszter nővérét, *Thierry* Heribertné bárónét, *Batthyány* László herceget, a küldöttség mellé beosztott szolgálattevő kamarást és *Ujpétery* Elemért, a küldöttség mellé beosztott külügyminiszteri fogalmazót.

A Szentatya hozzájuk is meleg szavakat intézett, majd reájuk és az egész magyar nemzetre ismét apostoli áldását adta. A jelenlévők a Szentatya áldását térdenállva fogadták.

A pápa koronázásán résztvevő nemhivatalos magyar küldöttségek is megérkeztek már Rómába, és pedig a budapesti tudományegyetem részéről *Kenéz* Béla prorektor és *Iványi* János dr. egyetemi tanárok, a katolikus akció részéről *Esterházy* Móric gróf és *Huszár* Károly.

A szombatesti gyorsvonattal érkezett meg *József Ferenc főherceg és Anna főhercegasszony.*

Az *Osservatore Romano*, a Vatikán hivatalos lapja, a pápa megválasztásának magyarországi visszhangjával foglalkozva, a következőket írja: *Pacelli biborosnak pápává történt megválasztását Magyarország nemcsak mély tisztelettel és szeretettel, hanem kitörő lelkesedéssel fogadta.* Magyarországon élénken él Pacelli biboros legutolsó budapesti látogatásának emléke és így pápává történt megválasztását Magyarország valósággal családi ünnepélynek tekintette.

A lap ezután ismerteti a magyar hivatalos körök örömének különböző megnyilvánulásait, majd beszámol a magyar sajtó visszhangjáról és rámutat arra, hogy Magyarország megítélése szerint Pacelli biboros személyében olyan ember került Szent Péter trónjára, aki *igaz barátja Magyarországnak.*

*

Szombaton délben különben *megtörtént az új bíboros-államtitkár kinevezése. XII. Pius pápa választása Luigi Maglione biborosra esett.*

Luigi Maglione a Nápoly melletti Casoria községben 1877 március 2-án született. A filozófiai és teológiai doktorátust a Szent Gergely-egyetemen, a kánonjogi doktorátust pedig a Sancta Apolinare pápai egyetemen szerezte meg. 1901 július 5-én szentelték pappá. 1908-tól 1918-ig a pápai akadémián a diplomáciai tanári állást töltött be, 1918-ban Svájcba küldték a Szentszék képviselőjének, 1920-ban pedig svájci pápai nuncius lett. 1925-ben Párisba nevezték ki nunciussá és ezt a tisztet egészen 1935-ig töltötte be. XI. Pius pápa 1935 december 16-án bíborossá nevezte ki.

*

XII. Pius pápa vasárnapi koronázásáról a magyar rádió helyszini közvetítést ad, amelynek rendjét rádióműsorunkban, lapunk 24-ik oldalán találják meg olvasóink.

7 Sákban hozza a meleget...

s akárhogy nézzük, bizony át kell öltözködni a tavasz kedvéért. Hogy ez pénzkérdés? Azért van a Divatcsarnok, hogy ezt is megoldja — az Ön kedvére. Olyan árakon hozzuk elegáns ujdonságainkat — ahogy azt tőlünk elvárják kedves vevőink. Például

Sportöltöny (kabát és nadrág) jó gyapjuanyagból, izléses divatmintákban, hosszu vagy rövid nadrággal — — P **44.—**

Divatöltöny az igényes urak részére jól megválogatott szövetujdonságokból, elegáns modern szabásban P 68.—, 58.— **48.—**

Ballonkabát eredeti angol selyemfényü anyagból, impregnált pehelykönnyü elegáns tavaszi ruhadarab — — — — — P **28.80**

Felöltő angolos mintáju divatszövetből, olyan kiállitásban, hogy többet mutat, mint amennyibe kerül — — — P **37.—**

Felöltő a válogatós urak részére, tiszta gyapjuanyagból, szimpatikus tavaszi színekben — — — P 77.—, 67.—, **57.—**

Lodenraglán impregnált tiszta gyapjuanyagból, praktikus, nagyon sokoldalu tavaszi kabát — — — — — — — — — P **37.—**

Gabardenraglán az urak klasszikus tavaszi kabátja a zöld és szürke árnyalataiban, gondos szabásban P 77.—, P 67.—, P **55.—**

Most 1 hónapig MAGYAR DIVATCSARNOK

RÁKÓCZI-UT 70—76.

Tolna megye tisztviselői elbucsuztak vitéz Thuránszky Lászlótól

Szekszárd, március 11.

Tolna vármegye törvényhatóságának tisztikara, valamint az egyes állami ágazatok tisztviselői szombaton délben szivélyes külsőségek között vettek búcsút a sajtófőnökké kinevezett vitéz *Thuránszky* Lászlótól, a vármegye volt főispánjától. *Szongott* Edvin alispán méltatta a tisztviselői kar élén vitéz Thuránszky László érdemeit. Kifejezte a tisztikar köszönetét azért a megértő támogatásért, amely *három és félévi főispáni működése alatt a vármegye fejlődést előmozdította* és amelynek eredményeképpen a hasznos építő munka legbecsesebb emlékeit hagyja maga után.

Vitéz *Thuránszky* László sajtófőnök meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért. Hangsúlyozta, hogy kötelességének teljesítésében nagy segítségére voltak a vármegye tisztviselői, akikhez a köteles fegyelmen túl a legerősebb szálakkal fűzte őt az igaz magyar barátság. Ő maga baráti kapcsolatok létesítésével igyekezett a surlódásokat megelőzni, mert érezte, hogy *a köz érdekében csak a szívek egybekapcsolásával lehet eredményes munkát végezni.* A Szekszárdon eltöltött három és fél év életének legszebb időszaka marad és ezért fájó szívvel válik meg a vármegyétől és a várostól. Nem akar búcsúzni, mert az ott szövődött szálakat nem fogja megszakítani.

Vitéz Thuránszky László vasárnap utazik el Szekszárdról, hogy *hétfőn átvegye a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetését.*

Bútori Keresztény Bútoriparosok Szövetkezete
Budapest, VIII., ÜLLŐI-UT 14 alatt VEGYEN

Délzemplén kisgazdapárti szervezetei csatlakoztak a magyar élet pártjához

Törs Tibor országgyűlési képviselő a megyaszói választókerületben tartott körútja során meglátogatta *Hernádnémeti, Alsódobsza* és *Sóstófalva* községeket, ahol a választók nagy érdeklődése mellett beszámolót tartott. *Hernádnémetiben* a mintegy ezerfőnyi közönség előtt *Göndöcz* István református lelkész, a magyar élet pártjának helyi elnöke üdvözölte Törs Tibort, aki beszámolójában részletesen foglalkozott a legutóbbi politikai eseményekkel. Visszapillantást vetett az utóbbi évek reformkormányaira és rámutatott azokra a nehézségekre, amelyekkel ezeknek a kormányoknak reformtörekvéseik megvalósításánál meg kellett küzdeniök. Ezután így folytatta:

— *Teleki Pál gróf töretlenül viszi tovább elődeinek politikai elgondolásait és megalkuvás nélkül kívánja helyreállitani a nemzet életében a magyarság érvényesüléséhez szükséges egyensúlyt, nemcsak a zsidó térfoglalás, de a földkérdés szempontjából is.* A parlament a népakarat kifejezője, de csak addig, amig vitathatatlan a parlament és a nép közötti kapcsolat. Ha ez a kapcsolat megszűnik élő valóság lenni, vagy ha akár csak kétséget hagy maga után, nincs mást tenni, mint *újra bizonyosságot szerezni a nemzet igazi felfogásáról s a politikai programoknak félreérthetetlen meghirdetésével ki kell kérni a nemzet döntését.*

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az egybegyültek lelkesen ünnepelték a miniszterelnököt és politikáját. Hernádnémetiben *Tisza* Miksa nyugalmazott rendőrfőtanácsos, *Fésüs* László, a kisgazdapárt elnöke és *Farkas* Lajos titkár bejelentették, hogy *a helyi kisgazdapárt csatlakozik a magyar élet pártjához. Ujcsanálos* községben ugyancsak csatlakoztak a kisgazdapárt vezetői *a magyar élet pártjához.*

PICI
Artin
hashajtó dragée
BIZTOS, ENYHE A HATÁSA

Kapható mindenütt és a főraktárban: Hunnia-laboratórium, Bpest, VII, Erzsébet-krt 56. Foto: ARLEN

Hetven tojás

Délelőtt közepe volt, amikor felnyitottam szememet. A lebocsátott redőny résein át harsány autó- és mótorkerékpárzuhogás dőlt be; távolról erőtlen harangkongás is elrepült fáradtan ide az ablakomig. Nagyvárosokban mindig temetnek valakit. Villanyt gyujtottam és első gondolatom a Joyce-könyv volt, melyet rövid időre kaptam kölcsön, tehát sietni kell vele. Rohanvást kezdtem olvasni a lapokon. Csengettek. Mérgesen mentem ajtót nyitni, a postás állított be egy nagy, világos, szálkás dobozzal. Rajta vörös bélyeg: „Törékeny". Feladó: Róza néni, Kocsolándról. Róza néni, úgy hiszem, egyik nagynénám, de soha nem láttam, azt sem tudtam, él-e, hal-e és hol? A gondosan leszögelt dobozt feszegetni kezdtem cipőhúzókanalammal. Szálka ment ujjamba, véreztem, de izmaim konok sietséggel dolgoztak tovább, mert a rokonságommal, e bonyolult, rejtelmes szövevénnyel kapcsolatos valamely genealógiai vagy hagyományozási titok előérzete hevített. Nem talán valami furcsa örökséget kapok most? ... Végre benyulhattam a fedőlap alá. A háncs közül összehajtogatott levélpapír került elő:

„Kedves Fiam! Én jól vagyok, de mostanában azt hallottam, hogy te ujságíró lettél. Ha már ez lett veled, csak Isten oltalmazzon. Hogy a kosztodon segítsek, itt mellékelek tojást teneked. Isten megáldjon. Róza Néned."

Öreg kéz reszkető írása. Bontani kezdtem a láda tartalmát. Tojás és tojás, gyönyörű, nagy falusi tojások. Minden darab ujságpapirosba csavarva. Kiteregettem a hírlapdarabokat, mind 1905-ből valók, az egyiken éppen kitör a japán-orosz háború. Róza néni azóta talán nem olvasott ujságot. A szép, szelídarcú tojásokat nagy ebédlőasztalomon katonás falankszba raktam. De ez csak egy sor, s a dobozban még számos réteg következik egymás alatt! ... A kölcsönkönyvet be kellene fejeznem és ebédelni menni, mert mindjárt ebéd után a dunaparti terraszon vár egy neuraszténiás külföldi nő, akiből kinéz valami fejetetején álló cikktéma. Azonban nem hagyhatom félben ezt a bájos küldeményt, aki láda tojást kap, viselje a következményeket. Maradok, bontom, fejtem a rétegeket, már belepték asztalomat. Aztán az íróasztalra ... Időközben meglehetős ügyességre teszek szert a gyengédsárga, ovális alakzatok kezelésében, lengő és váltott karmozdulattal emelem őket ládából az íróasztalra, a művészi átélés ütemével, szinte közönyösen és könnyed bravúrral, mint egy tyúkász. Fütyörészni kezdek és igazítom a sorokat. Végül megszámolom az állományt. Hetven nagy tojás. Igen, hetven, 70! Felhúzom az ablakredőnyt és kimerülten leülök.

A tojásoktól világos, viaszos derengés árad el a szobában. Még ha huszat vagy harmincat küld, az afféle naiv kedvesség lett volna. De hetvenet küldött. Fényezett, bordó asztalaimon mint különleges nyájak, vonulnak fel a hetven tojások. E mennyiségben már bizonyos makacs meggyőződés jut kifejezésre, mintha azon, aki ujságíró lett, csak így lehetne már segíteni, sok tojással, pontosan hetvennel. Babonás gyanu éled bennem: egy öregasszonytól kaptam a kiszámolt hetven tojást, azért, mert ujságíró vagyok; öregasszonyok sok mindent tudnak, ők a lórúgásos daganatra mindig négy szál kakukfüvet raknak, tehénrúgásosra hármat. Ők tudják, miért...

Aztán megnyugodtam, már csak azt nem tudtam, mit kezdjek a tojásokkal? Melegen gondoltam a tyúkokra, a kedvesekre, áldozatosakra, akik a kocsolándi ólakban tojták ezt a mennyiséget, talán szintén éberen reám gondolva, úrnőjükkel való egyetértésükben. Figyelmeztetésül, intésül, amiért ujságíró lettem. Hiszen biztosan igaza van Róza néninek és tyúkjainak: szebb, ildomosabb és emberségesebb úgy élni, hogy a kosztolásunkhoz magunk fejünk meleg tejet a tehéntől, a tyúkólból elszedjük a tojást és egy karaj sonkaszalonnát metszünk a magtárgerendáról lógó csülökből, — mint alanyi cikkeket írni a mindennapi naturszeletek érdekében.

Néztem a tojásokat, kicsit értetlenül és valami csendes, okos siránkozás indult el bennem. Mennyire más feltételek között élek, mint élhetnék, mondjuk Kocsolándon! Most van hetven tojásom és nem tudom, hogyan kell rántottát készíteni. Róza néniékhez képest minő elvetemedett idegen vagyok: Joyce-könyvet olvasok délfelé az ágyban, villanyfénynél, kapucinert eszem és az egyik Grill-ben recés-selyemharisnyás és a szandálcipőből kilátszó vöröslábkörmű idegen kalandornő vár, hogy elmondhassa legújabb szerelmi idegmoduláciőit. Kocsolándon eddig már sevrócsizmám, bütykös nádpálcám, monyaslovam, zöldszalagos vadászkalapom lehetne és uzsonnatájt jóizű szalonnát és újhagymát falatozva, csak úgy markomból, kinéznék a hátsó udvarra és nagyokat ordítanék rakoncátlan disznaimra. Sápadtan álltam fővárosi lakásomban, a pasztellsárga tyúktojások között, tanácstalanul: hát elvétettem volna sorsomat? ... Aztán éhes lettem, lementem a vendéglőbe és kismenüben zöldpaprikás rántotta mellől Kocsoländ holdvilágos, békakoncertes rétjeiről ábrándoztam.

Izsák-Gyarmathy László

1888-1938.
Papp Gedeon és Fiai faiskolái
Nagykőrös
Most rendeljen jubileumi akciós áraink on

Munkácsy volt a legnagyobb élményem, mondja a jubiláló Komáromi-Kacz Endre

Ezelőtt negyven esztendővel állított ki először *Komáromi-Kacz* Endre festőművész. Ebből az alkalomból beszélgetünk a mesterrel Kelenhegyi-úti hatalmas műtermében, ahol képei, eredeti interieurjei, elegáns, szellemes portréi, nemcsak az abszolút rajztudást bizonyítják, hanem tudvalevően erős kolorista értéket is jelentenek. Konzervatív művész, de amíg beszélgetek vele, ősz haja ellenére is, a fiatalságot érzem s tekintetéből árad egy puritán lélek nyugalma. Beszélgetünk erről a negyvenéves jubileumról s ezt mondja:

— Az úgy volt, hogy harmadéves festőnövendék voltam s több kollégámmal együtt elhatároztuk, hogy tárlatra küldjük a képeinket, mert úgy okoskodtunk, ne a tanárok döntsenek felettünk, hanem a zsűri. Egyedül az én képemet fogadták el akkor s nagyon boldog voltam, mert ez volt az első elismerés.

— Ha végiggondol ezen a négy évtizeden, művészetében milyen változásokon ment át?

Derűsen feleli:

— *Kérem, én pontosan ott tartok most, ahol negyven évvel ezelőtt. Semmit nem változtam.* Talán csak az történt, hogy *egész biztosan tájkép-festő lettem volna, ha nem kerülök a „Benczuriába"*, ahol tudvalevően a figurális problémákat keresték és festették. A nyolcvanas évek képei hatottak rám először, ma is ezeknek a nagy élményeknek a hatása alatt élek és dolgozom. Amikor 1892-ben édesanyám Komáromból felhozott a huszonöt éves koronázási évfordulóra, akkor láttam először nagy mestereket. Ez az élmény szabta meg egész pályafutásomat.

— Mégis melyik mester gyakorolta a legnagyobb hatást?

Határozottan, biztosan feleli:

— Munkácsy. *Akkor is, azóta is azt érzem, hogy a magyar festőművészetben Munkácsy mondta ki az utolsó szót.* Azóta sokan próbáltak mást csinálni, de olyan festőzseni egy sem akadt, mint ő. Emlékszem, megrendülve álltam az ujoncozási képe előtt.

Aztán elgondolkozva folytatja:

— Igen, a tájképet szeretem a legjobban, *de a közönség arra kényszerit, hogy interieuröket és portrékat csináljak.*

Elneveti magát:

— A tájképeimet, kérem, nem veszik. A közönség beleszólt a művészetembe.

Egy régi festményt tesz elém, aranyba borult őszi erdőt, egymás mögött megbúvó hegyeket.

— Látja, ezt Háromszékben festettem Zabolán, amikor a Mikes grófeknál jártam. *Tíz évig festettem az erdélyi tájakat*, de sokat jártam a Csallóközben, az Alföldre is, Nógrádba is.

— Melyik tájat szereti legszívesebben festeni?

— *Kiskunhalas és Kelebia között van az a vidék, amelyik a legközelebb van a szivemhez. Vegetáció kevés van itt, csak szikes tavak, nádasok, zsombékos mezők.* Ennek a tájnak gyönyörű színes alkonyatait szeretem.

Megint vidáman szól:

— Most úgy se vásárolnak az emberek képeket. Nem kell interieuröket csinálni folyton és így élhetek saját szórakozásomnak: a tájképfestésnek.

— A külföldiek közül kiket szeret?

— *Lenbach, Stuck.*

Elgondolkodik:

— Egyet mondhatok. Minden kép külön probléma. És más probléma. *Ha a természetet festjük, akkor is magunkat keressük benne.* Ezt híven visszaadni, minden egyes esetben külön gond. Különben is az a nézetem, hogy az ember egész életét illetően mindig a gyermekkori élmények a döntők, ezek megmaradnak állandó útjelzőnek.

Aztán a mai festők küzködéséről beszél.

— A minap olvastam ép a lapokban, hogy egy világítótoronyőr megbetegedett s rádiókészülék útján kért segítséget. Anglia külön hajót küldött huszonkét emberrel a toronyőr megmentésére. Óriási vihar támadt, tíz napig élet-halál közt lebegtek a torony körül. Anglia huszonkét embert küldött egy emberért. A magányosságban maradt festőt ilyen világítótoronyőrnek képzelem. Csak nem látom, ki menti meg ezt a keservesen küzködő emberfajtát. A Képzőművészeti Társulat elszegényedett. Tessék csak elképzelni, hogy valamikor nyolcezer tagja volt Nagy-Magyarország idején. *Ma pedig háromszázon alul van a taglétszám.* Egyrészt Erdélyt, a Felvidéket, a Bánátot elcsatolták, másrészt a régi képvásárló réteg tönkrement, úgy hogy segítség nélkül állunk. A Műcsarnok falai olyan kopottak, hogy amíg régen a kiállított kép mutatott, addig most a legszebb kép sem olyan hatásos éppen a sivár környezet miatt.

— Mikor állít ki legközelebb?

— Most lesz a Műcsarnokban egy kiállítás, amelynek ez az összefogó címe: *Derű a művészetben.* Ide küldök három képet.

Az egyik képen muzsikáló társaság uzsonnázik. A kép olyan, mint egy gazdag színű paletta. A másik képen vén bohém játszik gitáron, a harmadikon fínom öregúr csellózik.

Aztán ott van a műteremben a sok elegáns női portré között a mester lányának a képe is. A lánya több témájához ült már tudvalevően modellt. Nézegetjük ezt a dús színgazdagságot, a pompás kompozíciójú interieuröket, csodálatosan fínom női fejeket s közben odaérünk egy kis képhez, amelyen egyik alföldi puszta alkonyata gyullad ki. Itt szinte áhítattal jegyzi meg még egyszer:

— Most nem vásárolnak képeket. Megyek vissza az alföldi tájakhoz...

Diószeghy Miklós

ÖREG RUHÁJA SZINTE UJ LESZ
mert elhasznált, kinőtt, rosszállású, kifényesedett ruháját vagy felöltőjét külföldi speciális eszközökkel szinte újjá és divatossá varázsoljuk, amiáltal tavaszi ruhagondjai megoldódnak.
RUHAKERESKEDELMI K. T. IX., Ferenc-körút 39. szám, I. emelet, Telefon: 141-217.

London és Budapest szövetujdonságai
megérkeztek
BLUM ÉS TESTVÉRE angol úri szabóság
Piarista-palota, IV. kerület, Váci-utca 33. szám.

Komáromi Kacz Endréné

Vas. Ujs., az Uj Magyarság
képes mell. 1938. febr. 27.

Komáromi Kacz Endréné: Csendélet.

III. KÉPE

Biborvörös, fémfényű faïence edény MASSIE
P. CLÉMENT, Golfe-Juan ... ...
Sárga, fémfényű faïence edény. MASSIER P
CLÉMENT, Golfe-Juan ... ...
Virágtartó faïence edény. DECK TH. Paris ...
Rouge flambée. HACKE JULLIEN ALIE, Vierzo ...
Pâte-sur pâte, domború aranyzással. GOODE
(THOMAS) et Cie. (Minton) London ... ...
Modern olasz majolika (majolique peinte su
émail cru). ANTONION P. et FILS ... ...
Ezüstből öntött áttört művű tűpárna ... ...
Ezüstből öntött aranyozott függők ... ...
Zománczczal díszített óra ... ...
Ezüstből részint trébelt, részint öntött körte-
alakú serleg ... ...
Áttört zománczos díszű serleg ... ...
Úgynevezett velenczei zománczczal díszített
tányér ... ...
Zománczczal és gyöngyökkel díszített arany
szelencze ... ...

A Műcsarnokból. Beethoven. Komáromi Katz Endre festménye

Uj Idők. 1929. Újév. 1. sz.

AZ UJ IDŐK ELBESZÉLÉSPÁLYÁZATA

Az UJ IDŐK elbeszélespályázatára 458 pályamű érekezett be. A szerkesztőség az összes elbeszéléseket elolvasta. Minden elbeszélésről a bírálóbizottságnak legalább két tagja adott bírálatot. A pályázat feltételei értelmében a legjobb 8—10 elbeszélést ebben az évnegyedben közölni fogjuk az UJ IDŐKBEN. Közlésért elbeszélésenként 60 pengő honorárium jár. Az évnegyed végén az UJ IDŐK előfizetői fogják szavazással kifejezésre juttatni, hogy melyik elbeszélések tetszettek nekik a legjobban. Azt az elbeszélést, amely a legtöbb szavazatot kapja, a 60 pengős honoráriumon kivül, 300 pengős első díjjal, a másodikat 100 pengő második díjjal jutalmazzuk. A szerkesztőség úgy döntött, hogy a közlésre kerülő elbeszélések címeit előzetesen nem sorolja fel. A közlésre nem kerülő elbeszélések gépiratait március 15-e után igazolt tulajdonosaik átvehetik a szerkesztőségben. Olvasóinkat arra kérjük: olvassák el figyelmesen az elbeszéléseket és majd annak idején éljenek szavazati jogukkal. A szavazás tanulságos lesz reánk nézve, mert a döntésből meg fogjuk ismerhetni közönségünk ízlését. Bizonyára felesleges hangsúlyozni, hogy az elbeszélések közlési sorrendje és irodalmi értéke között nincs összefüggés.

Bús keringő

Jelige: „Zokog a tört szív, mint a hegedű“ . . .

A tanár úr végigballagott a kis fenyőerdőn.

A fák sötétzöld homályába úgy érkezett le a napfény, mintha a tenger fenekére esnék le. Puha, csudálatos zöld köd volt a világosság. Nem is lehet azt világosságnak nevezni. Csak valami szelid derengésnek.

A fák tövében ciklámenek nyiltak, mint kis koralvirágok. Igen, mint a koralgvöngyök. Nem is virágok, élőlények benyomását keltették, — nagyon is szüziesek, nagyon is tiszták voltak. Az alakjuk olyan, mint a szív. Minden hasonlat sántít, de a ciklámenek azért leginkább mégis szivekre emlékeztetnek. Hideg, merev, kis szivekre . . .

A tanár úr letépett egyet és szép, szürke kabátja gomblyukába tűzte. A kis virágszív egy arasszal volt a szive fölött. De az ő szive meleg volt, élettel teli, piros. Talán egy kicsit megvérezett is . . . De annál melegebb. A megvérezett szivek mindig melegebbek.

Sok minden eszébe jutott most.

Tizenöt év előtt éppen ilyen dobogó szívvel ment át az erdőn, ilyen remegő idegekkel, így, ifjúságtól lázasan. Szerelmes volt. A szerelemhez mindig kell ifjúság. És most is szerelmes, éppúgy, mint akkor. A szive tüzes verése kitöltötte a tizenöt év hézagát.

Akkor húszéves volt. Kitüntetéssel végezte el a zeneakadémiát. Nekiszaladt az életnek, mint telivér csikó a virágos hegyoldalnak. Az ember azt hinné, a csikó gázolja össze a virágokat, pedig a kicsi virágok illata szédíti el a csikót.

A tanár úr akkor húszéves volt és nyaralni jött a hegyek közé. Olyan édes, málnaillatú augusztus volt, mint most. A kristályos hegyi patakok rohantak, a madarak daloltak és cigány muzsikált a nagyszálló terraszán.

Itt a hegyen, a fenyőerdő mögött, a piros villában egy asszony lakott. Magas, vékony, — akkoriban még azt mondták rá: sovány. Vöröses fekete, cigányhajú, kreol arcában lángoló, éhes fekete szemmel. Amint végigjött a hotel szalonján, a csillárok alatt, a tompafényű fehér selymekben, kezében egy tűzpiros gladiolust lóbálva . . . a tanár úr, a tizenöt év előtti kis muzsikus, akkor azt gondolta: „Jaj, itt az élet. . .“ És úgy, de úgy a szivének vágódott a szerelem, hogy örökre megvérezte.

Vannak ilyen könnyen vérző szivek.

A többiek, akik ott voltak a szalónban, azt mondták:

— Szép ruhája van a bárónénak . . .

És:

— De, pózol azzal a virággal . . .

De a tanár úr muzsikát érzett ki belőle, élete lényegét: a zenét. Hogy ring a dereka, milyen kecses a kicsi, fehér cipője, hogy' suhog a ruhája, azok a bűvös fehér selymek! Jaj, szivem, szivem . . .

A báróné ott lakott a piros villában, a fenyőerdő mellett s ott lakott az ura s a kislánya is. A kislány ötéves lehetett s egy sovány, elkeseredett angol misszel lapdázott napszámba a hegvoldalon. A báró alacsony, vöröshajú emberke volt. Össze-visszadadogott a világ minden kultúrnyelvén s magyarul éppen úgy nem tudott jól, mint franciául, vagy angolul. Csodálatosan elegáns sportruhákat hordott, állandóan hóna alatt tartotta a flóbertjét és szenvedélyesen lövöldözött verebekre. Esténkint rosszkedvűen, szótlanul jelent meg feleségével a vacsoránál s a pincéreket szigorúan felelősségre vonta, hogy miért nem olajban sütik a pisztrángot?

A báróné nyugodtan játszott a piros virággal, néha, szeme sarkából, unottan mérte végig az urát. Egy kicsit igaza volt abban, hogy nem tetszett neki.

A tanár úrnak abban az időben sűrű szőke haja volt, hibátlan fehér bőre és álmodozó, nagy, barna szeme, akár az őzikének. És ha még a szivét látta volna a báróné! . . . Azt a muzsikával teli, töretlen, forró fiú-szivet . . .

Kétszer, háromszor meglorgnonozta a fiút, aztán szólt a fürdőigazgatónak, hogy mutassa be.

A tanár úr szédült a boldogságtól s vagy két hétig kábultan csetlett-botlott, imbolygott a bárónő körül. Mert az asszony mindenüvé magával vitte. Erdei sétákra, hosszabb kirándulásokra, autókirándulásokra. Megsimogatta az arcát, megfésülte a haját, belékarolt. Játszott a szegény, kis szőke csacsival, aki remegve, a szerelem és az élet nagy ajándékaképen fogadott minden aljas kis kacérságot. Mindennapos lett a piros villában és doboló szívvel, lázongó idegekkel ment át minden délután sietve, gyakran futva a fenyőerdőn. Ó, csak minél előbb, minél előbb ott lenni a hűvös szalonban, a bárónő mellett!

Irgalmas Isten, milyen hatalma volt fölötte ennek az asszonynak! Talán nem is volna szabad, hogy egyik ember ilyen tökéletesen birtokába vehesse a másik testét, lelkét, minden idegét és minden gondolatát. A szerelem szörnyű rabsága ez! A fiú már nem tudott érezni, látni, fölfogni mást, csak az asszonyt.

Az asszony csak játszott vele. Eszeágában sem volt, hogy vele csalja meg az urát. Másba volt szerelmes, megkínzottan szerelmes. S mert nagyon kínlódott, ő is nagyon kínozott valakit.

A fiú elfultan érkezett meg délutánonkint a villába. Az asszony a szalonban várta. A zongora nyitva volt. A fiúnak játszania kellett. Beethovent, Chopint, Debussyt.

Az asszony hallgatta, szó nélkül hallgatta, csak jobbkezében forgatta a zene ritmusára a virágot, hol gyorsabban, hol lassabban.

A fiú úgy érezte, hogy a zene és a virág piros hullámvonalai összekeverednek és szédült ebben a muzsikás, piros homályban. Szólni nem mert. Mit is mondhatott volna? A zenében már elmondott mindent. A dallamok után szegényes lettek volna a szavak. Az asszony sem szólt. Nem értette a zenét?

És ugyanezek a kezek teszik virágossá a Kacz Endre élete útját is. Mily összhang a művészetük és az életük közt! Mert az életük is egy gyönyörű kép, olyan, amilyent a világon senki se tud megfesteni annyi művészettel, mint — Kacz Endre és a felesége.

Nemzeti Szalon.

A Nemzeti Szalon-nak új palotája épült az Erzsébet-téren. Az egész épület szinte tüntetőleg hirdeti a modernségre való törekvést s ugyanez az akarat rögződik meg a kiállítási termek képein is. Egy páron burkoltan, bizonytalanul, de legtöbbjén nyiltan, céltudatosan. Helyesen-e? nem akarjuk elbírálni.

Szinyei Merse Pál négy képpel köszöntött be a kiállításon. A természetnek ezt a kiváló festőjét nem szükséges külön méltatnunk. Fényes Adolf és Ferenczy Károly erőteljes, nyers színei is jól hatnak. De Ripp-Rónai József, — aki különben dominálja a kiállítást — újdonságaival már igazán túloz s szecessziós című képein majd megütődünk, majd meg untatnak. Mednyánszky László „Csavargó"-ja és Kernstock Károly „Kertben" című képe jó munka. Ugyancsak sikerültebb dolgokat hoztak Vaszary, Strobentz, Zombory és Jávor.

Egy megjegyzést fűznénk még mindehhez. A Nemzeti Szalon már becsesebbet, szebbet is produkált s nézetünk szerint az új művészeti otthont impozánsabb kiállítással lehetett volna felszentelni. Ernszt Lajost, a Nemzeti Szalon igazgatóját és Déry titkárt dicséret illeti a fáradozásukért és szívós akaraterejükért, amivel ezt a sok viszontagságot látott egyesületet révbe segítették. Vágó László és József, az új épület tervezői, ha nem is mindenben tökéletes, de nehéz munkát végeztek.

Kacz Endre műtermében.

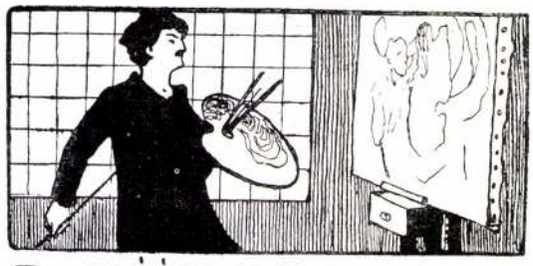

A MÜTEREMBEN

Kacz Endréék.

(E.—) A bajza-utcai művész-telep kertjében friss tavaszi szél suhogtatja a fákat. Az egyik műteremben pedig versenyre kél a természet tavaszával egy művészpár egyéniségének fiatalos ereje, mely épp oly megújhodást hoz a művészetnek, mint a kikelet a földnek.

Komáromi Kacz Endréékről van szó. Két becsületes, magyar festőről, akik külön-külön is erősek és önállóak. Írni csak azért kell együtt róluk, mert a jó Isten, meg az ő akaratukból férjemuramnak és édes feleségemnek szólongatják egymást. Aztán meg fiatal házasok is s azoknak még az írásban való szétválasztás sem esik jól.

Az ő mélységes együttérzésük nyoma meglátszik már a műtermükön is. Barátságos, kedves, ízléses. Nem annyira az arányaival, mint inkább a melegségével, az intim, a puha részleteivel igyekszik hatni. Régi veretű fegyvert, foszladozó, de színpompás pluviálékat, öblös fa-karosszéket, templomi gyertyatartókat minden műteremben lehet találni. De olyan egyszerűen, minden hivalkodás nélküli elrendezésben csoportosítva, csak Kacz Endrééknél. S ezenkívül van még itt valami, amit sok piktornál hiába keresünk. Jó képek. Nagyobb kompoziciók modern felfogással, de a régiek becsületes és tiszta látásával megfestve. Bájos és szines apróságok, tengeri képek, part-részletek telve igaz és költői hangulatokkal.

Ezért érdekes és szép a Kacz Endréék műterme.

Mert jó képet találni fiatal festőknél: ritkaság manapság. Jó képnek itt az olyant nevezem, amelyet megértek. Ami olyan vonalakat, színeket mutat, amilyent az én laikus szemem is lát. Nem ködös és bizonytalan foltokat, de határozott, érthető rajzot. Nem elmosódó, beteges színvegyüléket, de rózsás emberi húst, zöld mezőt, kék levegőt, az élet színeit.

Komáromi Kacz Endre ilyen színekkel fest. És nem forgácsolja szét az erejét jövedelmező haszontalanságokra. Nagy vásznakon dolgozik, mély és szép gondolatok vezetik az ecsetjét, ami sokszor bizony hálátlan dolog mínálunk. Ki ne emlékeznék a „Kossuth nóta“ merész és lelkes kompoziciójára? Kavargó porfelhőkben diadalmasan éneklő magyar nép, amint áhítatos, lelkesült arccal, a szent nótát dalolva jönnek előre. Ilyen mély érzésről tanuskodnak a „Kivándorlók“, az „Utolsó éj“, a „Kihallgatás előtt“, a „Chopin“, a „Falusi temetés“ című képei is. Ez utóbbi különösen megkapó és poetikus alkotás. Falusi temető kapuján át bevonuló szomorú menet, szegényes, fáradt emberek, amint némán, csendesen kisérik a koporsót. Lobog a gyertyaláng a bús, téli alkonyatban és a havas temető-kert dideregve várja a halottat. Gyönyörű dolog. Maga Kacz Endre is ezt a képét szereti a legjobban.

Ezek a nagy vásznak javarészt szomorú hangulatokat ébresztenek bennünk. Az atelier-nak egyik fala azonban már csupa napfény és derű. Az asszonyka képei mosolyognak itt, kedves és könnyed aquarellek, pompázó virágokat ragyogtatva a kartonokon. Ez már költészet. Szirmok, levelek csak úgy odalehelve, illatos bokréták, telehintve a tavasz minden verőfényével. Virágokat így csak gyengéd női kezek tudnak festeni.

Falusi temetés. K. Kacz E. műve.

A mi fürdőink.

Írta Hankó Vilmos dr.

A tulipán jegyében megindított hazafias mozgalom felkeltette a magyar lelkek érdeklődését minden iránt, ami a mienk, ami a magyar földnek és a magyar munkának a terméke. Nagy a mi reménységünk, hogy a lelkeknek ez a felbuzdulása rövid idő alatt gyökeresen átformálja a statisztikának adatait, amelyek hűségesen elmondják, mennyivel adózunk mi a külföldnek olyan értékekért, amelyek országunkban is megkaphatók.

Néhány használati cikkért (cipő, bútor, szappan, gyertya, gyufa, keztyű, dohány, bor, cukor, sör, gyümölcs stb.) évenként 100 milliónál jóval többet fizetünk a külföldnek (nagyrészt Ausztriának). Fürdőügyünk mai fejlettsége mellett is 50 millió koronát képvisel, mit magyar családok nyaralás, fürdőzés címen évenként külföldre visznek. Ez a sok pénz, ha visszatarthatnók, úgy folyna szét szegény országunkban, mint avar réten a hirtelenjött esőnek az áldása. Maradjunk fürdőinknél!

Magyarországon mintegy 180 fürdő kínálja az üdülésnek és az egészségfentartásnak olcsó és kényelmes módjait. Ezt a 180 fürdőt alig látogatja évenként összesen 100,000 vendég. Tekintélyes szám, de mi ez p. o. Wiesbaden látogatottságához képest, melynek gyógyító forrásainál már évek óta több mint százezer ember keres gyógyulást, környékét százezer ember gazdagítja pénzével, mintegy 20 millió koronával.

Ugyanannak a betegségnek több fürdőn is megvan a maga orvossága. Hogy ezek közül melyikre küldje az orvos betegét, első sorban a beteg anyagi viszonyainak helyes mérlegelése legyen az útmutató.

Míg az egyik fürdőnél a fősúlyt a száraz szobára és az egészséges kosztra helyezik, hogy egészséges és olcsó nyaralást biztosítsanak a vendégnek, addig a másik emellett a szórakozás eszközeit is kínálja, a harmadik pedig — ahol értékesítve van mindaz, amit a haladó kor a felszínre vet — nyugateurópai kényelmet nyújt vendégeinek. Természetes, hogy ezeken a fürdőkön a fürdők áldását nem egyforma áron árulják.

Több fürdőnk van (20), amelyeknek berendezésénél a tulajdonosok számoltak a nagy vagyonnak legtúlzottabb kényelemszeretetével is.

A 180 magyar fürdő között van azonban legalább is 60 olyan, amelyet berendezésének előkelőségénél, kezelésének szolídságánál, olcsóságánál fogva jólélekkel ajánlhat még a szerényebb viszonyok között élőnek is minden orvos.

Valamennyien feltalálhatjuk azt, amit a fürdőkben, nyaralóhelyeken a mai idők embere keres: a jót és olcsót együtt. Legyünk egyszer igazságosak! Valamennyi külföldi fürdőt úgy feltüntetni, mint az olcsóság, szolídság, a kényelem, a rend és a figyelmesség mintaképét, épp oly igazságtalanság, mint aminő valamennyi magyar fürdőről az ellenkezőt állítani. A magyar fürdők elviselhetetlen drágaságáról, hiányos berendezéséről terjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak.

A külföldi fürdők ijesztő drágaságáról magam szereztem tapasztalatokat. Arra is tudok nem egy esetet, hogy Stájerország, Karinthia kies földjéről különösen a gyermekek olyan bajokat hoztak haza, melyeket, ha otthon maradnak, elkerülhettek volna.

Nincs az a betegség, amely gyógyítóvizeinkben, fürdőinkben meg ne találná a maga enyhítő orvosságát. A Gondviselés jóvoltából nem kell idegenbe mennünk se egészségért, se felfrissülésért, se pihenésért. A magyar fürdők és nyaraló-telepek egy jelentékeny részében megvannak azok a feltételek, amelyeknek Tirol, Svájc, az osztrák és német fürdők látogatottságukat köszönik és mégsem élvezik a magyar közönségnek szárnyat adó pártolását. Nem, mert — valljuk be őszintén, — sem a közönség, sem az orvosok nem tudják, mit adott nekünk a magyar fürdőkben a természet.

Ennek tudatában határozta el magát a „Kor“ szerkesztősége, hogy tisztán az ügy érdekében a magyar fürdők számára állandó rovatot nyit; ebben a rovatban április 15.-től kezdődőleg sorban bemutatja — szóban és nagyon szép képekben — Magyarországnak minden előkelőbb fürdőjét.

Ennek a bemutatásnak a magyar fürdők kétségtelenül nagy hasznát fogják látni. Az emberek nagy forgatagában csak azt veszik észre, aki észrevételi magát. Bár a fürdőre nézve leghasznosabb reklám a meggyógyult és megelégedéssel eltávozott beteg, a fürdőknek lehető sűrűn egymásra következő ismertetése el nem maradhat.

Ha a közönség hónapról hónapra hallja a figyelmeztetést, hogy csak magyar fürdőket látogasson, mert — a képekből is láthatólag — vannak fürdő-

ink, melyek a külföldi fürdőkkel minden tekintetben fölveszik a versenyt, ha az orvosok lépten-nyomon olvassák a fürdő gyogyító tényezőinek therapeutikus hatását, illetőleg az empiria és a tudományos vizsgálat új adatait: a hatás alól nem fogják kivonhatni magukat. Egyetlen vízcsepp nyomtalanul lesiklik a szikláról, a cseppeknek sora azonban kikezdi, kivájja még a legkeményebb kősziklát is.

Magyarország fürdői nemzetgazdaságunknak valóságos rejtett kincsei. Bizton hiszem, hogy megismerve ezeket a kincseket, sokan fognak azokhoz fordulni, üdülést, gyógyulást merítendők a természet eme csodás őserejéből.

Megismerve azt, ami a mienk, nem is leszünk többé hozzája hűtelenek. Mert egyik-másik igazán olyan, mint az a csodaforrás, amelynek vizéből ha egyszer ittunk, más kútnak a vize nem enyhíti a szomjúságunkat.

Külföldi példák mutatják, hogy egy fürdő milyen bőséges kereseti forrása lehet a vidéknek, hogy látogatott fürdőhely ott is jólétet varázsol, hol az anyaföld mostoha mívelőivel szemben. Felette fontos volna, hogy fürdőre szánt pénzünket ne vigyük ki, hanem itthon adjuk tovább, hadd gyarapodjék tőle ez a szegény ország.

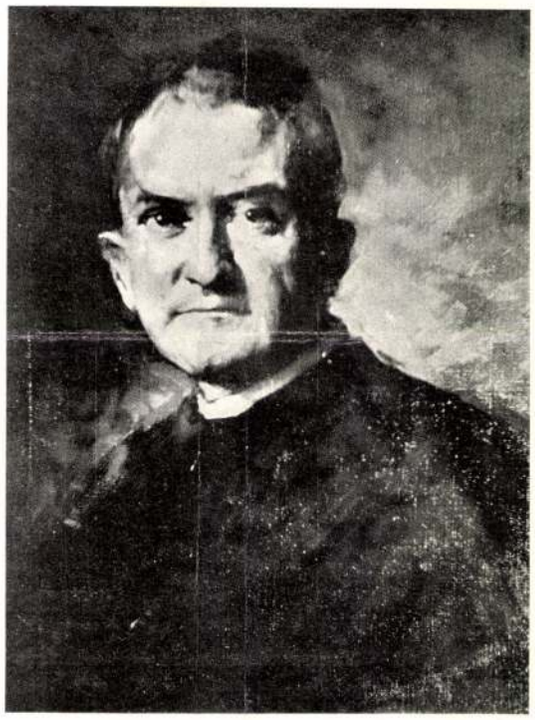

Arckép. K. Kacz E. műve.

KOMÁROMI KACZ ENDRE: CSELLISTA

Képzőműv. Tan. 1930.
Kav. Kiáll

Komáromi Kacz Endre

ŐSZ A TÁTRÁBAN

Komáromi Katz Endre

Komáromi-Katz Rózsi kedden önálló táncestélyt ad a Zeneakadémián.

Képes Pesti Hírlap

1938 nov. 19.

Komáromi Kacz Endre

koll. kiáll. a Műcsarnokban.

Komáromi Kacz Endre életképszerű kompozíciói és arcképtanulmányai nyugalmasabb idők békéjét árasztják és a szép tegnap harmoniájából keltek életre. A zeneiség adja érzelmes lírájú művészetének hangulatát és tárgykörében a muzsika mint téma is nagy szerepet játszik. Ezt a zeneiséget festi alá tömören csillogó meleg, máskor hűvösen hamvas színeinek dús hangszerelésével, sokalakos kompozíciói rajzának dallamos vonalvezetésével. Ez az eszményítő líra jellemző a női báj minden haóeszközét felszínre hozó finom portréfestészetére is. A „ma" művészete idegen tőle és az idealizáló naturalizmus világából hozza magával nemes konzervativizmusának színes, bensőséges összhangját.

Pápics Zoltán

Téli tárlat.

Új Magyarság,

1941. dec. 21.

Második kiadásban jelent már meg!

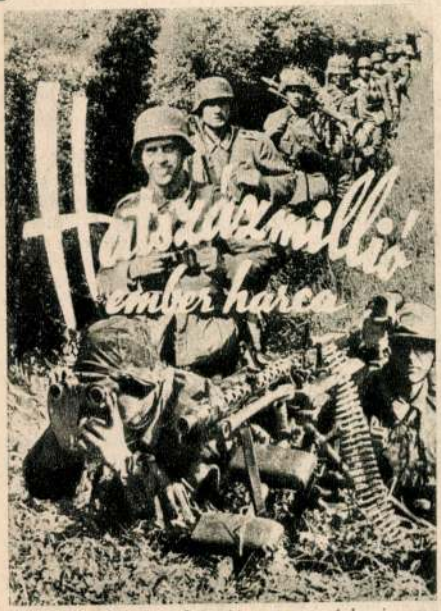

Székelyi Nyiry László ny. vezérkari ezredes lebilincselően érdekes, új könyvben ismerteti a haditechnika újszerűen alkalmazott csodáit, amelyek — mint tudjuk — a jelenlegi háború kimenetelére sorsdöntő hatásúak voltak. Különösen figyelemreméltók a tengeri háborúról írt fejezetek, valamint a hadviselők tengeri haderejének és a különböző csatahajó-típusoknak ismertetése. Mindezek, valamint a földközitengeri hatalom kérdésének korszerű megvilágítása a művet nélkülözhetetlenné teszi mindazok számára, akik az aktuális események forgatagában eligazodást keresnek.

A 64 oldalas, ragyogó képanyaggal dúsan illusztrált könyvecske ára

mindössze 10 fillér.

Megvásárolható trafikokban, könyvkereskedésekben, lapkihordóknál. Azok, akik postán rendelik meg, bérmentve kapják, ha 14 fillért levélbélyegben beküldenek Tolnai Világlapja könyvesboltjába (Budapest, VII, Dohány ucca 12.).

Különös fogadás

Kovács Zsigmond (1820—1887) pécsi püspök a tolnamegyei Nak községben járt bérmálni, Perczel szolgabíró kíséretében. Ebéd alatt a püspök adomázgatás közben szörnyen nagyokat mondott:

— Van olyan lencse is — szólt a püspök, — melynek szeme diónagyságú.

— Már megbocsát eminenciád, ezt már nem hiszem el — jegyezte meg Perczel.

— Szolgabíró úr — szólt a püspök ünnepélyesen, — ha mint magánember talán meg is engedhetek magamnak egy kis füllentést, de mint püspök, illusztris társaságban csak az igazat beszélem. Hajlandó vagyok be is bizonyítani állításaimat, ha jótékonycélra fogadunk.

Akkoriban volt a mohácsi árvíz. Tíz forintban állt a fogadás az árvízkárosultak javára. A püspök intézkedett, hogy huszárja hívja fel a kocsist. A kocsis belépett.

— Hogy hívnak? — kérdi tőle a püspök.

— Lencse István — hangzott a felelet.

— Nos, uraim, van-e ennek a lencsének diónagyságú szeme? — kérdé a püspök — s a hahotázó szolgabíró már guberálta is ki erszényéből a tízest.

Nem szaladhat el senki a mai élet kínzó kérdései elől. Sikeresen szembenézhet ezekkel a kérdésekkel, ha megismeri Tolnai Világlexikonát.

A vérzékenység

Irta Dr Wiesinger Frigyes kórházi főorvos

A test legnemesebb folyadékáról, a vérről, mindenki tudja, hogy ez az erekből kifolyva megalvad, akár magában a testben, akár azonkívül. A veséből, orrüregből és más helyekről már csak alvadt állapotban távozhatik a vér. A vérnek lehet olyan ismeretlen okú rendellenessége, amelynek következtében túlnehezen vagy ellenkezőleg túlságos könnyen alvad meg. Mindkét baj igen súlyos következményekkel járhat.

A vérerekből kikerülő folyadék nehezen vagy sehogysem alvad meg a *vérzékenység (haemophilia)* nevű betegség fennforgása esetén. Előrebocsátjuk, hogy nemcsak a nehéz megalvadás szerepel itt, hanem a vérerek könnyebb szakadása és más, eddig még ismeretlen tényezők is.

Olyan bajjal állunk szemben, amely az emberi szervezetet az egész életen át gyakori és nehezen csillapítható vérzésekre hajlamosítja. Többnyire férfiak kapják meg, nők ritkábban (11 férfira esik egy nő). Ez a betegség veleszületett. Sajátságos jelensége, hogy örökölni is lehet, de nem közvetlenül a szülőktől, hanem a vérzékeny férfi leánya adja át a bajt a gyermekeinek. A legsúlyosabb vérzékenységben szenvedő férfi vajmi ritkán terjeszti a bajt gyermekei között, ellenben unokái — leányágon — megkaphatják. Vannak közismert vérzékeny családok. Mindenki hallott az utolsó orosz cár és a spanyol király vérzékeny fiainak esetéről.

Némelyek szerint a cukorbaj s a szülők vérrokonsága játszik szerepet ennek a veszedelmes bajnak a keletkezése körül. Vannak betegségek, mint a vörheny, a skorbut és egyebek, amelyekkel kapcsolatban néha hasonló vérzékenység lép fel. Skorbutot egyoldalú, főleg vitaminszegény táplálkozás idéz elő. Az ebben a betegségben szenvedők foghúsa gyulladásos, fehéres lesz, amellett más nyálkahártyákon is vérzés lép fel, valamint a bőrben és az izületekben is.

Nem áll az a feltevés, hogy a vérzékeny emberek többnyire szőke vagy vörös hajúak, halvány, áttetsző bőrű, kék szemű egyének.

A betegség legsúlyosabb tünete rendesen az első évben, leginkább a fogzás idején lép fel. Sok gyermek, amely ezzel a súlyos betegséggel terhelten jön a világra, már az első életévben elpusztul a fogak áttörése következtében; soknak viszont már járókás korában, véletlen elesés miatt támadó sérülése válik végzetessé. Az ilyen gyermekek fele hal meg hét éven alul, az ötvenedik életévet kevesen érik el. Vannak olyan esetek is, hogy az első, erősebb vérzés csak az ifjúkorban jelentkezik. A haladó évekkel csökken ez a hajlam, sőt egészen el is mulhatik az öregkorban.

Jelentéktelen sérülésből (lehet tűszúrás, hímlőoltás), csillapíthatatlan, sőt halálosan végződő vérzés támadhat; ugyanilyent idézhet elő piócacsípés vagy foghúzás is. Volt rá eset, hogy valaki foghúzás után kilenc nap alatt hat liter vért veszített. Volt, aki kicsiny, szúrt sebéből hat hónapon keresztül vérzett; más ember kavics vagy egyéb tárgy okozta sérülés után, sőt ruhanyomástól is vérzést kap. A bőr alatt emberfejnyi vérömlenyek támadhatnak, de felléphet a vérzés az izületekben, a tüdőben, az agyban, a vesében, nem is mindig külső behatásra. Némelyik betegen idegizgalmak, kedélybehatások, alkohol élvezete is kiválthatja.

Sajátságos, hogy az ilyen egyének sebei néha rendesen gyógyulnak, de nehány nap mulva a sarjakból veszedelmes vérzés támad, nem sugárban, hanem szívósan, makacsan. A nemhalálos vérzéseknek is súlyos következményei lehetnek: például ha az agyban áll elő, gutaütésszerű állapotot okozhat; ha az izületben lép fel, akkor csúzos fájdalmat, az izületi csontvégek pusztulását okozhatja. Inhüvelyekben végtag-fájdalom, a fogmederben kínzó idegzsába (neuralgia) a következménye.

Az ilyen betegeknek hosszabb-rövidebb vérzésmentes időszakuk is van, ilyenkor rossz a közérzetük, szívdobogástól, lüktetéstől, fejnyomástól szenvednek; mind e tüneteknek a beálló vérzés egyszerre végét veti. Utána jobban érzik magukat, még akkor is, ha napokon, sőt heteken át véreztek. Ezt a nedvvesztést jobban tűrik, mint az egészséges ember. Néhány nap mulva megint virul az arcuk. A felfogott vér színre, összetételre, sőt alvadó képességére sem különbözik az egészséges emberétől; úgy látszik, csak magában a szervezetben nem bír megalvadni, ha a vérerekből ki is kerül.

A gyógyítás terén csak újabb időben történnek valamelyes biztató kísérlet. A kutató orvosok abból a tényből, hogy tízszer annyi férfi vérzékeny, mint nő, arra következtettek, hogy a női szervezetben van valamilyen anyag, amely ennek a veszedelmes betegségnek a kifejlődését meggátolja. Közelfekvő a gondolat, hogy belső elválasztásos anyag — hormon — lehet ez. Ebből készült injekciókkal próbálják újabban a vérzékenységet jó eredménnyel gyógykezelni. A gyógykezelésen kívül a baj, illetőleg a katasztrófa megelőzése nagyon fontos. Azt a gyermeket, aki könnyen és sokat vérzik, óvni kell ütéstől, sérüléstől; lehetőség szerint kerülni kell a sebészeti beavatkozásokat is. Nyugodt életmódot biztosító életpályát kell neki választania. Kedélyizgalmakat, sok folyadék ivását, természetesen az alkoholt is tiltsuk el. Vérzékeny családból származó nőnek nem kellene férjhez mennie.

ŐSZI LAKBERENDEZÉSI ÉS HÁZTARTÁSI VÁSÁR SZEPTEMBER 5—16

Több mint 30 ipari szakma nagyszabású bemutatója. — **Külön csoportok:** Magyar Barokk kiállítás. Mintakonyhák. Főzőbemutató. A hústalan napok étrendjének, a cukorral, zsírral való takarékosságának, az egytál ételeknek és a filléres főzésnek bemutatásával. Asztalterítési verseny „Gyöngyösbokréta" asztalsorozattal. Az asztalterítés történeti fejlődésének bemutatásával. Mintaműhelyek híres mesterek munkásainak bemutatásával. Magyaros női ruhabemutató. A színes fényképezés csodáinak vetített bemutatása és számos egyéb külön csoport.

50%-os utazási kedvezmény belföldieknek augusztus 30-tól szeptember 22-ig, külföldieknek aug. 25-től szept. 26-ig. Utazási igazolványok kaphatók minden utazási és menetjegyirodában, valamint a vásár minden tb. képviseleténél.

A lelkiismeretes portás

Tóni bácsi, a színházi portás tudvalevőleg igen lelkiismeretes ember. Minden üzenetet, minden apró-cseprő megbízatást nyilvántart és elintéz, mégpedig oly alaposan, hogy abból néha mulatságos esetek adódnak. Vele történt az alábbi epizód, amelyet most széltében-hosszában mesélnek a színháznál.

Egyik este a főrendező beszólt a portásfülkébe:

— Idefigyeljen, öregem. Ha látja B. József urat, mondja meg neki, hogy negyedóra mulva visszajövök.

— Igenis — hajolt meg szolgálatkészen Tóni bácsi.

Három nap mulva beállít a színházba B. József.

A kiskapunál megfogja a karját a derék portás és fontoskodva figyelmezteti:

— Kérem szépen! A főrendező úr azt üzeni, hogy negyedóra mulva visszajön . . .

A szerkesztőség postája

című rovatunkat egyelőre nem közölhetjük. Ezért arra kérjük tisztelt előfizetőinket és olvasóinkat, hogy ne intézzenek tanácsot és felvilágosítást kérő leveleket szerkesztőségünkhöz, mert a rovat szünetelése alatt sajnálatunkra nincs módunkban kérdéseikre válaszolnunk.

Életem legérdekesebb élménye

Különös találkozó az éjszakában

Elmondja Komáromi Kaez Endre festőművész

— Az én életem legérdekesebb élménye csöndben, az éjszaka némaságában folyt le... Találkozóm volt. De nem akárkivel ám!... Akihez vadul dobogó szívvel, remegő térdekkel közeledtem, azt a festőművészet fátyollal eltakartan szokta ábrázolni. Ezt a fátyolt kissé fellebbenteni, mögéje tekinteni: minden vágyam teteje volt. És amikor ígéretet kaptam, hogy ezt meg is tehetem, olyan izgatottság vett rajtam erőt, hogy már enni sem tudtam miatta. És amikor a „légyott" órája elérkezett, az éjszaka csendjét a gyomrom korgása bizony felverte. Mielőtt erről az éjszakáról megemlékezném, meg kell mondanom, hogy már kisgyermek koromban csillagimádó voltam. Nem lehettem több kéteszténdősnél, amikor az első csillagászati megfigyelést tettem, még az édesapám ölében ülve. 1882-ben járt arra egy fényes üstökös (olyan fényes azóta egy sem volt) és egy szeptemberi hajnalon a kanapéfiókban vetett ágyacskámból édesapám kiemelt és kivitt a kertünkbe, ahonnan jól látszott a keleti látóhatár. Még sötét volt és a virradat még alig jelentkezett: a mélykék égen ott tündöklött az — üstökös... Ez az impresszió nagyon élénk, nagyon erős volt bennem és attól kezdve szinte beteges vonzalommal tapadt tekintetem az égre. Mihelyt alkonyodni kezdett, kerestem a fényesebb csillagokat: vajjon melyiket látom meg először?...

— Azután a Holdat kerestem. Néha nyaktörő helyekre másztam, csakhogy azt a gyönyörű tüneményt, a holdfeljöttét lássam!... Környezetem persze nem értette, mit bujom a lexikont, amelyben mégis csak találtam néhány, bennem égő kérdésre választ. Egyéb könyv nem akadt a kezembe, amelyből ismereteimet bővíthettem volna, de a sóvárgásom nem mult el. Ha akkor már jártak volna autók, bizonyára valamelyik alatt leltem volna dicstelen halálomat, mert nem néztem én sem jobbra, sem balra, hanem mindig csak föl, föl az égre!... Egyszer azután a karácsonyfa alatt szerényen meghúzódva a sok mutatós ajándék mögött lapult csendesen a könyvek-könyve. Igaz, a Bibliát hívják így, és bár az én könyvem nem Biblia volt, mégis a könyvek-könyve lett nekem: Flammarion népszerű csillagászati könyve. Éjjel-nappal velem volt ez a könyv. Amikor teljesen áttanulmányoztam, beállítottam az ógyallai csillagvizsgálóba. Rosszkor mentem... Esett az eső... De Konkoly-Thege Miklós bácsi bevitt a nagy messzelátó kupolájába, megmutatta az egész misztikus műszert, dehát — mert zuhogott az eső — mitsem láthattam... Sógorom, aki elkísért, vigasztalgatott: — Ne búsulj! A csillag, ha puszta szemmel nézzük, akkorának látszik, mint egy krajcár, távcsövön át meg akkora, mint egy susták (négykrajcáros rézpénz, amely nagyobb volt, mint a mai pengő). Csak ez az egész, amit most nem láthattál!"

— Másnapra kiderült. Egy csendes, holdas nyárvégi éjjelen mégis találkoztam a fátyolos „Asszonnyal", Urániával, a csillagászat múzsájával. A torkomban lüktető szívvel, remegve léptem be a kupolába, amelynek nyitott része a Hold felé nézett, a messzelátó rá volt irányítva... A méla csöndben csak a csillagászati óra másodperc-ingája számolta az időt és a műszerthajtó óragép regulátora búgott halk nesszel...

— Életem végéig felejthetetlen maradt az a pillanat, amikor az észlelő létrára felhágva, szemem elérte a refractor-ocular végét és az alig két milliméter széles nyíláson — végre! — megpillanthattam és a kereken félmillió kilométerre lévő Holdat húszezer kilométernyi közelségben láttam... Később, a saját kis csillagvizsgálóm műszereivel sokszáz éjszakán találkoztam Urániával, de az igazi, nagy élmény csak az első éjszaka volt!...

Minden fogadását megnyeri, ha a vitás kérdésekben Tolnai Világlexikonát nézi meg.

Kimegy az ondolálás

— Ez a rengeteg ondolálás sirba visz, — jegyezte meg a férj tömören és igen céltudatos ökonomiával.

— Szóval azt akarja mondani, hogy sajnálja a fejemtől azt a girhes, nyavalyás kis egyharmincat.

— Nem azt akarom mondani, csak azt csupán, hogyha valahol, valaha, valamire hiábbravaló pénzt dobtak ki, mint ezek az ondolálások, ott valami suskus lehet.

— De hát értse meg, hogy az ember nem járhat olyan fejjel, mint egy borz. Arról pedig igazán nem tehetek, hogy egyszeribe kimegy.

— Miért megy ki? Azért megy ki, mert a fürdőben vizes lesz, mert a strandlevegő párás és esküdt ellensége az ondolálásnak, mert az eső is esni merészel néha, ugyancsak vésze a hajhullámnak és azonkivül minden földi jelenség arra paklizik össze, hogy az a frizuragöndörség ki menjen a fazónjából. Kimegy az ondolálás kedden, szerdán, pénteken, kimegy a páros és páratlan napokon, kimegy, ha felhős az ég, ha kék a lég és zöldel a határ, kimegy, ha a nép zúg, kívánja az esküt és csikorognak az érekakasok, sőt még akkor is kimegy, ha nem megy ki. Voltaképpen, kezdek rájönni, az egész ondolálásnak egyéb célja sincs, minthogy legyen minek kimennie.

— Szóval?

— Szóval bejelentem a legteljesebb közönyt a hajbodorokkal szemben. Értse meg, ezt nem lehet győzni. Reggel megcsettinti a forró vasat egyharmincért az Ali vagy Dönci vagy Miki, — mind ilyen égszínkéknevűek ezek a hajbodorító szakiffjak, — erre netán egy déli eső elmossa az ondolált irányokat és „ilyen fejjel nem mehetek Koricsónerékhez" kiáltással megint egyharmincat happol el a szünni nem akaró hajszépészet délután.

— Mond valamit.

— Na lássa. Nálunk férfiaknál nincs ilyen fej meg olyan fej. Mondja, mikor látott engem tépelődni, hogy ilyen fejjel nem mehetek el az izébe, mit szólnának hozzá? Nekünk jó, stabil fejünk van. Az is rendben van, hogy a hölgyek néha rendbehozatják a frizurájukat, de ami itt végbemegy mostanság, ez az ondolálási téboly, ez a dervisfrizirozkodás, ez a hajcsavarászati hullámbodorverseny, ez a józan ész ellen és oly módon minden férjek pénztárcája ellen irányul. Remélem, belátja, hogy már az a rengeteg, elrabolt idő is...

— Az már igaz. Nincs unalmasabb annál. Higyje el, ahogy ezeket mondja, magam is tünődöm, hogy leépítsem ezeket a fodrászhoz való szaladgálásokat. És ha még csak a fejemen dolgoznának, de arra is várni kell mindig. Még öt perc, nagyságos asszonyom, még öt perc, az ember könyökén nő ki a sok várakozás, mire odaülhet.

— Lássa, kedves dolog magától, hogy ezeket belátja.

— Ami igaz, az igaz. Egy kedves feleség, ha igaza van az ő kis csiribiri uracskájának, deferál. Mondja, nem tudna adni 35 pengőt?

— Mire, óh, messze kéklő csillagos egek?

— Ma délután egy tartós vízondolálást csináltatok. **Undi Imre**

Mutatvány a PÁRISI DIVAT kézimunkarajzaiból

Az itt bemutatott kézimunkák rajzait a PÁRISI DIVAT kiadóhivatala szállítja. A kiadóhivatal Budapest, VII, Dohány utca 12 sz. alatt van. Mutatványszámot 20 fillér beküldése ellenében készséggel küld a kiadóhivatal. **A Párisi Divat minden száma százakra menő kézimunka és divatképet közöl. Egyes szám ára 60 fillér, kapható minden dohánytőzsdében és ujságárusnál.**

A Párisi Divat előfizetési ára egy negyedévre 1 pengő 80 fillér, ha féláron kívánja megrendelni, tiszta új állapotban, 10 nappal a megjelenés utáni küldéssel, úgy az előfizetési díj ¾ évre 96 fillér.

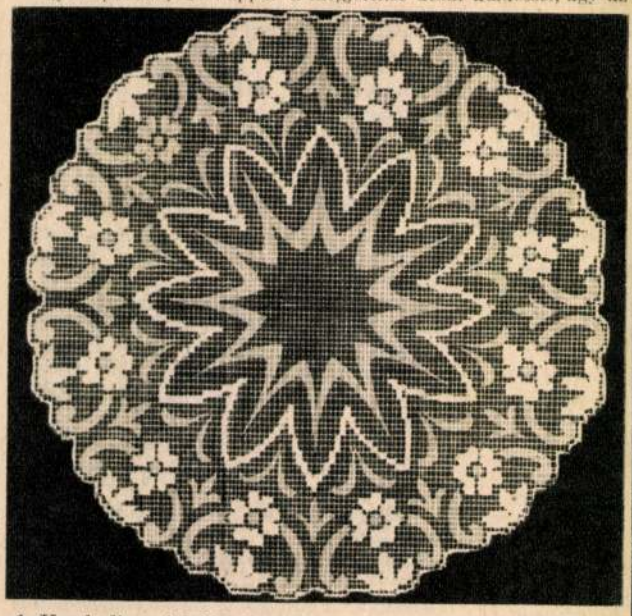

1

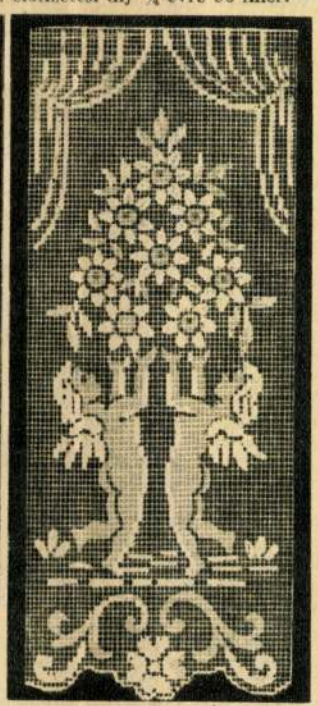

2

1. Kerek díszterítő filéből vagy horgolásból, 199×199 kockából. Mérete ½ cm-es kockával dolgozva 100×100 cm, 7 mm-es kockával 140×140 cm. Leszámolható minta rendelőszáma 1313, ára bérmentve 68 fillér.

2. Előszobaajtó-függöny filével, horgolással, 240×85 kockából áll. ½ centiméteres kockával dolgozzunk. Leszámolható minta rendelőszáma 1266, ára bérm. 68 fillér.

Fenti árak csak az összeg előzetes beküldése mellett érvényesek, mert az utánvételes küldés 75 fillérrel drágább. Kérjük, rendelésnél okvetlen hivatkozzék erre a hirdetésre.

Nem csökkentettük lapunk tartalmát,

miután a hirdetések nagy részét kihagytuk és annak ellenére, hogy a lapterjedelmet korlátoznunk kellett, lapunk tartalma majdnem ugyanannyi, amennyi volt. Mindent elkövetünk, hogy az engedélyezett oldalterjedelmet az olvasóközönség érdekében a legteljesebben kihasználjuk.

Megfejtések

A 34. számban megjelent rejtvények megfejtése. **Keresztrejtvény. Vízszintes sorok:** Páros, ujjú, patás, házi emlős. 16. Disznóólés. 32. Yorkshirei. 53. Zsir és hústermelés. 83. A szalonna. **Függőleges sorok:** 18. Magyar szőke mangalica. 28. Kefe. 36. Kukorica. 67. Hurka. **Képrejtvények.** Földrengés — Körözvény — Haszontalan — Makaróni — Emberöltő — Fordított arány. **Szótagrejtvény:** Margit. **Irénből—Iván:** Irén — Irán — írás — órás — óvás — ivás — Iván. **Nagyapáink kedvenc rejtvényei:** 1. Egy se, mert kakas és tyúk egy pár. 2. Ha kitekint az ablakon. 3. Mert még élni szeretne. 4. Mert hátul nincsen szeme. 5. Mert nem nézhet ki belőle. 6. „Hogy ez?" kérdés. 7. Zuza. 8. Lopótök. 9. Lyukas mogyoró. **Tréfaszámtan:** Pillangó.

Több mint 3000 elhunyt előfizető hozzátartozója kapta meg eddig lapvállalatunk útján az előfizetéssel kapcsolatos biztosítási összeget. A lapok terjedelmének hatósági korlátozása folytán az újabb kifizetésekről a fényképfelvételeket és a névsort helyszűke miatt nem közölhetjük.

1940. 36. szám

KOMÁROMI KACZ ENDRE: NŐI ARCKÉP

Kiállítás 1929. tav. Kiáll.

Komáromi Kacz Endre

VÉGI HÁZAK

KOMÁROMI KACZ ENDRE: SIPŐCZ JENŐ DR.

KMTársi 1927. Őszi kiáll

Komáromi Kacz Endre

A

PRIMITÍV MŰVÉSZET

új

kiadása

Komáromi Kacz pinx.

Könyves Kálmán, Budapest

Jézus a gyermekek közt.

Lasset die Kleinen zu mir kommen.

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kacz Endre

— **Komáromi Kacz Endre előadása.** Komáromi Kacz Endre, az ismert kitünő festőművész most tartotta második előadását a magyar képzőművésznők egyesületében, a csillagászatról. Előadása végén, melyen igen szép számú közönség gyült egybe, bemutatta rajzait, melyet a bolygókról saját megfigyelései alapján készített. A rajzokat annak idején, úgy a Magyar Tudományos Akadémia, mint Németország hivatalos körei is elismerő érdeklődésükkel tüntették ki.

Új Magyarság

1942. máj. 13

Forgalmi korlátozások a Máv egyes vonalain

A Máv igazgatóságától kapott értesülés szerint *ezidőszerint a következő vonalakon szünetel a forgalom:* Kisbér—Bánhida, Hidasnémeti—Szerencs, Nagykapos—Deregnye, Erdőd—Nagysomkut, Székesfehérvár — Komárom, Komárom északi pályaudvar—Uszor, Uszor—Somorja, Komárom északi pályaudvar—Guta, Nyiregyháza—Vásárosnamény, Érsekujvár—Léva, Nagysurány—Nyitranagykér, Zsitvafödémes—Verebély, Párkánynána—Léva, Csata—Ipolyság, Budapest — Székesfehérvár — Nagykanizsa — Csáktornya, Budapest—Székesfehérvár—Tapolca.

AMERIKÁBAN MEGKEZDIK A CUKOR ADAGOLÁSÁT

Washingtoni távirat szerint Henderson árkormánybiztos bejelentette, hogy az Egyesült Államokban február elsejétől megkezdik a cukor adagolását. Minden személy hetenként állítólag körülbelül egy font cukoradagot kap.

SVÉDORSZÁGBAN KIFOGYOTT A KÁVÉ, TEA ÉS KAKAÓ

Stockholmból jelentik: Svédországban most osztják ki az utolsó adag kávét, teát és kakaót. Ez az adag 250 gram és a január 19-től április 12-ig terjedő időre szól. Ez időpont után sem tea, sem kávé nem lesz Svédországban, noha Svédország volt eddig a legnagyobb kávéfogyasztó a világon, mégpedig évenkint 8.4 kilogram esett egy személyre.

A LONDONI TŐZSDE „KEDVETLENÜL" ZÁRULT

Amsterdamból jelentik: Az angol hírszolgálat szerint a londoni tőzsde a libiai helyzet „bizonytalansága" következtében „kedvetlenül" zárult.

— **A szegedi közjegyzői kamara közgyűlése.** A Délvidék visszacsatolása folytán megnövekedett szegedi közjegyzői kamara most tartotta közgyűlését, amelyen a bácskai közjegyzők is szép számmal jelentek meg. Tarján Béla dr. kamarai elnök megnyitója után Bottlik Dezső dr. zsablyai közjegyző a bácsmegyei tagok nevében örömének adott kifejezést, hogy a Délvidék visszakerült az anyaországhoz és a bácskai közjegyzők ismét a szegedi kamarához tartozhatnak. Gálffy Ferenc dr. titkári jelentése után tisztújítás volt, amelynek során a számvizsgáló bizottság új tagjává Magyary-Kossa Zoltán dr. újvidéki közjegyzőt választották meg.

TÖKÉLETES SZABÁSU BUNDÁT PILÁT -TÓL VEGYEN ÉS FERENC KÖRÚT 32. II. EM.

— **Nagyszabású adócsalás miatt letartóztattak egy zalamegyei zsidó kereskedőt.** Nagykanizsáról jelentik: Grünfeld Jenő galamboki kereskedő ellen nagyszabású adócsalás és fizetési eszközökkel való visszaélés miatt eljárás indult. Grünfeldet, aki már hasonló bűncselekmény miatt egy alkalommal büntetve volt, a csendőrök őrizetbe vették, majd a nagykanizsai ügyészség utasítására beszállították Nagykanizsára, ahol kihallgatása után a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte. A nyomozás természetesen tovább folyik Grünfeld Jenő ellen, ugyanis a hatóságoknak az a felfogása látszik valószínűnek, hogy a büntetett előéletű zsidó kereskedő ismételten súlyos kárt okozott az államkincstárnak.

— **A magyar világnézet szövetsége** Árpád-szemináriumában (IX. Ferenc-körút 2. sz. I. em. 5) csütörtökön, január 29-én este 7 órakor Pálos Ödön „I. János, Magyarország királya," Csicsáky Jenő „Magyarok öt világrész tengerein" címmel tart előadást. Belépődíj nincsen, vendégeket szívesen látnak.

x **Előadás a fényreklámokról.** A világítástechnikai állomáson (Eötvös-utca 11) január 28-án, szerdán délután 6 órakor Fazekas József, az Orion-gyár reklámfőnöke vetített képekel és bemutatással kísért előadást tart a fényreklámokról. Érdeklődőket szívesen látnak. Belépés díjtalan.

Halálozás

M. *Sós* Aloisia, a pécsi karmelita rendház alapító perjelanyja 65 éves korában elhúnyt. Temetése szerdán lesz Pécsen.

Keszler János nyug. igazgató-tanító 70 éves korában, január 24-én Ipolyságon elhúnyt. Január 26-án temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Özv. *Berkesi* Sándorné, szül. *Bíró* Juliánna 64 éves korában január 25-én Budapesten elhúnyt. Január 28-án, szerdán délután fél 3 órakor temetik a X. kerületi új köztemető halottasházából a római katolikus egyház szertartása szerint.

Mondok Sándorné, szül. *Jurenák* Erzsébet január 25-én hajnalban Budapesten hirtelen elhúnyt. A Kerepesi-úti ravatalozóban január 26-án megáldották, majd 27-én Törökszentmiklóson az evangélikus egyház szertartása szerint a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték.

Napi hirek

Fanni Luukkonen elbucsuzott a magyar asszonyoktól

Fanni *Luukkonen* tábornokasszony budapesti tartózkodásának hivatalos programja hétfőn este befejeződött. A Lották vezére azonban még másfél napig maradt a magyar fővárosban. Kedden délelőtt búcsúlátogatást tett az egyesült női tábor helyiségében, ahol meleg ünneplésben részesítették. Egymásután adták át a magyar asszonyok ajándékait: az egyesült női tábor hőveji hímzésű magyar címert, lenvászontakarót, a felvidéki nők gyönyörű halasi csipketerítőt adtak, eznkívül szebbnél-szebb erdélyi szőtteseket, terítőket és még egyéb kézimunkákat ajánlottak fel Luukkonen asszonynak, aki meghatottan mondott a figyelemért köszönetet. Ezután *vitéz Kereszteş-Fischer* Ferencné, a vendéglátó egyesült női tábor elnöke előtt kifejezte hálaját *a páratlan fogadtatásért és a rokonszenv számtalan megnyilvánulásáért.* Szívélyes szavakkal vett búcsút a tábor vezető asszonyaitól és annak a reményének adott kifejezést, hogy nemsokára már békés időben találkozhat a két testvérnép társadalma. Ezután átadták neki a magyar angoratenyésztés több szakkönyvét, a finn Lották elnöke ugyanis nagy érdeklődést mutatott az angoranyúltenyésztés iránt és kijelentette, hogy szeretné, ha hazájában a finn nők is foglalkoznának ezzel a hasznos háziiparral. Köszönettel vette át a könyveket és egy csomag angorapamutot, amivel az angoranyúltenyésztők kedveskedtek neki.

A tábornoknő a Főméltóságú Asszony meghívására kedden délelőtt ellátogatott még a Magdolna-otthonba is, ahol a hadiözvegyek, a katonatisztek özvegyei és azok az idősebb hölgyek találnak otthonra, akik elfáradtak a szociális munkában.

— **Miniszertanács.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai kedden délelőtt 10 órakor Bárdossy László miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács folyó ügyeket tárgyalt és délután 2 órakor ért véget.

— **A főváros ipari és kereskedelmi szakbizottságának** keddi ülésén Felkay Ferenc tanácsnok beszámolt Budapest ipari és kereskedelmi helyzetéről és többi között jelentette, hogy a fővárosban az olcsó népruházati akció keretében eddig mintegy 180.000 darab elsőrendű fontosságú ruházati cikk került forgalomba. Árusításuk most folyik. A tüzifafelhozatal visszaesett, azonban a nagykereskedők telepein fa volt elraktározva, úgyhogy az ellátás körül eddig nem mutatkoztak zavarok. A jelentéshez elsőnek Szakasits Antal szólt hozzá. Négyezer áruházi alkalmazott nevében kérte, hogy közvetlenül szerezhessék be a legfontosabb árucikkeket azokban az áruházakban, ahol kenyerüket keresik. Ilovszky János szerint az áruházi alkalmazottak üzemi ellátása igen káros lenne a kisiparosokra és kiskereskedőkre. Laczkó Sándor a fedezetlen kisipari akció alapösszegének emelését sürgette, mert a kisiparosok és kiskereskedők alig jutnak kölcsönhöz. Felkay Ferenc tanácsnok válasza után a bizottság elfogadta a jelentést, majd a fővárosi közraktárak bérleti ügyét tárgyalták. A szakbizottság elfogadta a polgármesteri javaslatot, azzal az észrevétellel, hogy kívánatosnak találná, ha a közraktárakat csak a községi takarékpénztárnak adnák bérbe.

— **A szegénysorsú leventék és iskolásgyermekek támogatása Makón.** Makóról jelentik: A városházán hétfőn délután osztották ki a város által adományozott 400 pár bőrtalpú cipőt a szegénysorsú leventék és iskolásgyermekek között. Ugyanekkor kerül szétosztásra az a 250 alsó- és felsőruha is, amelyet a Mansz makói csoportjának tagjai készítettek a Mansz által vásárolt anyagból.

— **Makkai János előadása a Sas-körben.** A Sas-kör legutóbbi összejövetelén Makkai János országgyűlési képviselő, az Esti Ujság felelős szerkesztője tartott előadást a faji kérdés jelenéről és jövőjéről. Részletesen fejtegette, hogy mi a különbség faj, nép és nemzet között és azt, hogy a három nagy emberi kollektívum hatása hogyan jelentkezik a politikában és a történelemben. Előadását azzal fejezte be, hogy a jövendő Magyarországot a magyar nép és a népet alkotó fajelemek alaptulajdonságaira kell felépíteni. Ez azt jelenti, hogy nem építhetünk országot idegen népek erényeire, csak sajátunkéra, viszont jelenti azt is, hogy saját fajtánk rossz tulajdonságait állandó neveléssel folytonosan gyógyítanunk kell. Az előadásért Nagy Ferenc ügyvezetőelnök mondott köszönetet.

— **Ítéletek árdrágítás miatt.** A budapesti büntetőtörvényszék Kristóf-tanácsa tárgyalta Kohn Sámuel szatócs, Klingenberg Lajos kereskedősegéd és Laufer Simor fűszernagykereskedő bűnügyét, akik ellen az ügyészség árdrágító visszaélés büntette miatt emelt vádat. Laufer nagyobb mennyiségű köményt agot adott el Kohnnak a megengedettnél jóval drágábban, Kohn üzletében azután Klingenberg árusította ki az árut. A bíróság Laufer Simont nyolchónapi börtönre és 300 pengő pénzbüntetésre ítélte, Klingenberget négyhónapi fogházzal és 100 pengő pénzbüntetéssel, Kohn Sámuelt pedig kéthónapi fogházzal és 300 pengő pénzbüntetéssel sujtotta. Az ítélet nem jogerős. Szücs Sándor dr. büntetőtörvényszéki egyesbíró Hudák Istvánné szatócsot bükkfadrágításért 200 pengő pénzbüntetéssel sujtotta. Bodor Gyuláné zöldségkereskedőt burgonyadrágításért jogerősen 200 pengő pénzbüntetést kapott.

— **Mussolini új könyvének első két kiadása elfogyott.** Rómából jelentik: Mussolini „Brunóval beszélek" című könyvének első két kiadása, összesen 105.000 példány elfogyott. A könyvek eladásából befolyt 3,243.000 lirából 2,243.000 lirát a repülő-árvák számára létesítendő ösztöndíjakra fordítanak. Egymillió lirából Mussolini Brunóról elnevezett röntgen-intézetet állítanak fel sebesült repülők részére.

— **Kitüntetés.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére vitéz Farkass-Jablánczy Ferenc dr. pénzügyminiszteri tanácsosnak kiváló buzgó eredményes szolgálata elismeréséül a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta.

Barcelona lelkesedéssel fogadta Francot

Barcelona, január 27.

Barcelona lakossága leírhatatlan lelkesedéssel fogadta a falai közé érkezett *Franco* államfőt. A város főterén a falangista párt titkára és *Kindelan* tábornok üdvözölte a Caudillot. Az utcákon mindenütt sűrű néptömeg állott sorfalat. A kivonult katonai csapatok és a falangista milicia osztagai díszmenetben vonultak el az államfő előtt, majd Franco beszédet mondott, amelyben dicsérőleg szólt a kataloniaiak hazaszeretetéről és kifejezte azt a meggyőződését, hogy minden nehézség mellett is a katalán nép a hadsereggel és a falanggal együttműködve tovább dolgozik az új Spanyolország megteremtése érdekében. *A nemzeti forradalom új láthatárt nyit Spanyolország előtt.* A zászlót győztesen ki kell tűzni oda, ahová majd a Caudillo parancsolja. A Caudillo beszédét az egybegyűlt néptömeg szűnni nem akaró lelkes tapssal és éljenzéssel fogadta.

— **Megkezdte működését a közellátásügyi miniszter tájékoztató szolgálata.** Az utóbbi időben a közellátási hivatal félés ügyforgalma annyira megnövekedett, hogy szükségessé vált olyan szerv létesítése, amely hivatva van az egyéni közellátási kérdésekben útmutatást és felvilágosítást adni anélkül, hogy egyes felvilágosítást kérők a főosztályok ügymenetét kérésükkel megterhelnék. A közellátási miniszter elhatározta, hogy a gyors ügymenet elősegítése érdekében tájékoztató- és panaszszolgálatot rendszeresít, amely a közellátási hivatal központi épületében (V., Széchenyi-rakpart 6.) működik. A tájékoztató szolgálat bárkinek ügyes-bajos dolgában felvilágosítást ad és azt a lehetőségekhez képest soronkívül elintézi vagy elintézteti. Éppen ezért mindenki, akinek a közellátással kapcsolatosan bárminemű panasza vagy elintézendő ügye van, forduljon bizalommal a tájékoztató szolgálathoz akár személyesen, akár írásban vagy távbeszélőn és csak az ott el nem intézhető kérésekkel forduljon magasabb helyre. (Telefonszolgálat: 120-710, 120-780, 148-as mellékállomás.) A tájékoztató iroda a szerdai nappal kezdi meg működését.

— **Orosházán megalakult a Baross-szövetség női tábora.** A Baross-szövetség orosházai fiókjának kebelében megalakult a szövetség női tábora. Az ünnepies gyülésen a budapesti központ részéről Spurné Féltoronyi Magda országos elnök és Posch Magda országos főtitkár jelent meg. A helyi női tábor elnökévé Torkos Bélánét választották. Ugyanez alkalommal avatták fel a Baross-szövetség helyi fiókjának díszes zászlaját is. A zászlóanyai tisztet Haviár Lajosné töltötte be.

KARL RITTER mestermüve:

Oroszlánkölykök

100 APRÓ KADETT KÜZDELME ÉS EGYENLŐTLEN HARCA

Történelmi epizód a hétéves háborúból

Mathias Wieman, Andrews Engelmann, Carsta Löck

A főszerep alakítója: Mathias Wieman a premier napján személyesen jelen lesz!

Premier MA! URÁNIA

Nagyvárad városának a tábla is visszaitélte a románok által elvett Széchenyi-palotát

Nagyvárad, január 27.

A nagyváradi törvényszék hetekkel ezelőtt helyttadott Nagyvárad város keresetének, mellyel *visszaperelte a megszállás alatt a román városi vezetőség által a görögkeleti egyháznak ajándékozott Széchenyi-palotát* és kötelezte a görögkeleti püspökséget, hogy az épületet adja vissza a város tulajdonába. *A marasztaló ítéletet a görögkeleti püspökség megfellebbezte. Az ítélőtábla kedden tartott tárgyalásán teljes egészében jóváhagyta a törvényszék ítéletét.* Miután a keresetre vonatkozó mindkét bírói ítélet egybehangzó, a tábla másodfokú ítéletét *felülvizsgálati kérelemre való tekintet nélkül végrehajtandónak nyilvánította.*

Babakelengye

nagy választékban

SALGÓ JENŐNÉL, Bpest, V. Gróf Tisza István-u. 20.

— **Piperecikkek és az angol had.** *Berlini jelentés szerint több német lap foglalkozik a Daily Express című lap hírével, amely szerint az angol katonai kantinok ezután figyelemmel lesznek a női segédszolgálatosok igényeire és szépítőszereket is fognak árulni pultjaikon. A sárkefe, viszki, ürüsült és patentkapocs összeszokott kantini képét ezután a női csin szerszámai is tarkítani fogják. Sőt még egy-egy útmutató táblát is kaptak a kantinok, amelyen a gondos és ráérő brit hadvezetőség a különféle fegyvernemeknél segédszolgálatoskodó nőknek előírja, hogy miként használják a szépítőszereket. Igy a tengerészetnél lévő, sötétkék egyenruhás lédik ajakpirosításhoz „hideg" piros szint használjanak, „közömbös árnyalatú" puderrel. A szárazföldi beosztásúak számára „meleg, barnás" szájpirosítót és rózsaszínű pudert ajánlanak. A légi fegyvernem hölgyei úgy puderben, mint pirosítóban a „tompa, szelíd árnyalatot" válasszák. Eddig az angol vezetőség harcias kozmetikai tanácsparancsa. Meg kell hagyni, a gondoskodás messzehatoló. Egy kissé idábbis jó lenne vonatkoztatni azonban a kozmetikai jótanácsokat, magánál a kombattáns angol hadnál is. Például, hogy mennyi pirosítót kellene Churchill mester képére szinezni, amikor a burmai út elvágásának hírére falfehér lesz, továbbá milyen puderre emlékeztessen az a por, ami a jó Tommyk hátából füstölög, amikor Agedabián túl, kelet felé, éppen Rommel tábornok vitézei poroljákőket? No nem? Csakis ...*

Házasság

Vida Klára és *Fülöp* Imre m. kir. **őrnagy** házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Vitéz *Sismándy* Ferenc m. kir. **százados** és felesége, récsei *Békeffy* Magda leánya: *Magda* és néhai tholdalagi *Nyárády* László református lelkész és felesége, *Fehérváry* Emília fia: *Lajos* m. kir. repülőhadnagy január 31-én délután 6 órakor tartják esküvőjüket a Bolyai János műszaki akadémia kápolnájában.

Külön orvosi intézmény felállitását tervezi a főváros a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálattal kapcsolatban

A főváros közegészségügyi szakbizottsága keddi ülésén *Salamon* Géza dr. tanácsnok elnöklésével a fertőtlenítő intézetről szóló szabályrendeletet tárgyalta és elfogadta a polgármesternek a pestszentlőrinci szeméttelep bányászati jogának bérbeadása ügyében készített előterjesztését. Ezután a tanácsnok bejelentette, hogy *a házasságkötés előtti kötelező orvosi vizsgálatról szóló rendelet ez év február elsején életbelép.*

A kérdéssel kapcsolatban, amellyel különben az *Uj Magyarság* már részletesebben is foglalkozott, a tisztifőorvos előterjesztése alapján *elrendelte a polgármester, hogy Budapesten a házasság kihirdetését csak akkor szabad végrehajtani, ha mindegyik házasuló fél harminc napnál nem régibb keletű tisztiorvosi bizonyítvánnyal bizonyítja, hogy fertőzőbetegségben nem szenved.* A bizonyítvány kiállításáért 8 pengő illeti meg a tisztiorvost.

Windisch Ödön hozzászólásában rámutatott arra, hogy Budapesten évente mintegy 13.000 házasságot kötnek, így *az ellenőrző vizsgálat óriási munkatöbbletet jelent a tisztiorvosoknak.* Sürgette, hogy a főváros e kötelező orvosi vizsgálat végrehajtására *külön orvosi intézményt* létesítsen. Felszólalására *Salamon* Géza dr. tanácsnok bejelentette, hogy a főváros vezetősége *a javaslattal foglalkozni fog.*

A hó eltakarításának kérdéseiről szólva megállapította a tanácsnok, hogy *az eltakarítás gyors ütemben folyik* külön munkaterv alapján. A köztisztasági hivatal állandó munkásai naponta 7.50 P-őt kapnak, ami aránylag elfogadható bér. *Bechtler* Péter után *Nyári* Miklós dr. nagy elismeréssel szólt a főváros tevékenységéről. Ezután a bizottság a tanácsnok bejelentéseit tudomásul vette.

Közvéleménykutatás

Mit szól a hideghez?

A hőmérő:

Itéletidő. És az ítélet ellen — sajnos — még mindig lejjebbezek.

Egy fakir:

Tegnap kinn terítettem az udvarban. Ott vacsoráztam egy kis fagylaltot.

Hóember:

Hol a boldogság mostanában: barátságos, hideg hófuvásban.

A nóta:

Gémberi-gémberi szép asszony...

Közmondás:

Szenesé a világ.

Churchill:

A befagyott reményeimet hű-hóval dörzsölöm.

A bekecs:

Szép is vagyok, jó is vagyok, csak egy kicsit kurta vagyok.

A szabadult:

Az egész város olyan, mint egy fagyanctelep...

Sobri Jóska:

Na kérem, hát ilyen időben legyen úton álló az ember!

Rómeó:

Julia, csak nem fogunk elhidegülni?

Jégkárbecslő:

Ez ám aztán a csúcsforgalom!

Népdal:

Fagy. Alusznak. Fagy. Nem hallják. Fagy. Hallani nem akarják...

Agedabia:

Hol van a tavalyi hó?

Medve:

Ezer bocs, de én alszom tovább.

Eszkimó:

Sok az eszkimó, de a hőmérőnek kevés a foka.

— undi —

— **Fegyházra ítéltek egy volt postatisztet, aki negyvenezer pengő értékű bankjegyet szedett ki a levelekből.** Keresztesi Sándor postatiszt a budapesti 72-es számú postahivatalnál teljesített szolgálatot. Munkaköre a külföldre menő közönséges levelek irányítása volt. Keresztesi tudta, hogy ilyen levelekben a feladók gyakran küldenek pénzt is, bár az tiltva van. A gyanus leveleket magához vette, lakásán ügyesen felbontotta a borítékokat, a bennük talált pénzeket elsikkasztotta s a leveleket a borítékkal együtt megsemmisítette. Huszonegy esetben bizonyult rá, hogy levelekből kisebb-nagyobb összegeket szedett ki. Később a külföldről érkező ajánlott levelek irányítása volt a feladata és itt is hasonlóan járt el a kezei közé jutott levelekkel. A külföldi ajánlott levelekből rövid idő leforgása alatt közel negyvenezer pengő értéket szedett ki. A budapesti büntetőtörvényszék hivatali sikkasztás büntette miatt háromhavi fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet a tábla, majd végső fokon a Kúria is helybenhagyta.

— **Csatornázási ankét a mérnökegyletben.** A magyar mérnök- és építészegylet Biró Zoltán felsőházi tag elnöklésével kedden folytatta csatornázási és szennyvízkezelési ankétjét. A szennyvíztisztítás mehanikai módszereit Gratzl László pécsi városi főmérnök ismertette. Andor György mérnök adott elő ezután a biológiai szennyvíztisztító berendezésekről. Az előadásokhoz többen hozzászóltak s a kérdés felett élénk vita folyt.

— **Egy megőrült gazda rémtette.** Székesfehérvárról jelentik: Köszárhegy községben Nyuli József gazdán kitört az elmebaj. Feleségét késszúrásokkal megsebesítette, aztán elővette beretvaját és kezén felvagdalta az ereket, majd saját torkát vágta el. Mindkettőjüket életveszélyes állapotban szállították a **székesfehérvári kórházba.**

— **Valutaüzérkedésért börtönbüntetés.** A budapesti büntetőtörvényszék Vályi Nagy István dr. elnöklésével kedden tárgyalta Suciu János volt kolozsvári kereskedő, Goldstein Sámuel alkalmi munkás és Feldmann Zoltán kolozsvári kereskedősegéd bünügyét, akik ellen az ügyészség külföldi fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés, illetve abban való bünsegédi bünrészesség miatt emelt vádat. Suciu a mult év májusában Goldstein közvetítésével összesen 2600 dollárt vásárolt zugforgalomban két nagyváradi lakostól, Feldmann pedig azzal követte el a bünsegédi bünrészességet, hogy megismertette Suciut Goldsteinnal. A bíróság Suciut és Goldsteint fejenként egyévi börtönbüntetésre ítélte, előbbit azonkívül 100 pengő pénzbüntetéssel is sújtotta és kötelezte 1500 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére. Feldmann egyhónapi fogházbüntetést kapott. Az ítélet jogerős.

— **A Mezőgazdasági Közlöny** most megjelent száma bevezetőül közli a kamara elnökének, Khuen-Héderváry Károly grófnak a kamara 1941 december 17-i közgyülésén elhangzott elnöki megnyitóját, amelynek keretében a kamara elnöke nagy jelentőségü gazdaságpolitikai bejelentéseket tett. Szeberthy János „Állategészségügyünk időszerü kérdései" cím alatt foglalkozik azokkal a problémákkal, amelyek állategészségügyi igazgatásunkban a legújabb időben felmerültek. Tanulmányában részletesen ismerteti az állatorvosi testületi képviseletről és a hatósági állatorvosi szolgálatról szóló, állategészségügyi igazgatásunkban rendkívül nagyjelentőségü törvénytervezetet, amelynek értelmében az állatorvosok kamarája az orvosi kamarához hasonló szervezeti felépítésben alakíttatnék meg. A rendelettervezettel kapcsolatban foglalkozik továbbá a hatósági állatorvosi szolgálat újjászervezésével kapcsolatban felmerült megoldandó kérdésekkel is. A továbbiakban kitér az állatvédelemről szóló törvénytervezetre, részletesen ismerteti az állattenyésztésben rendkívül nagy szerepet játszó ojtóanyagok termelésének problémáit. Foglalkozik továbbá a biztosítás legújabb ágazatának, az állatbiztosításnak minél szélesebb alapon való megszervezésének lehetőségével. Végül kitér az állati liszt- és zsírtermelésnek és a vágóhídi szervezet felépítésének kérdéseire. Rendkívül időszerü és nagyérdekességü kisebb tanulmányokat tartalmaz a „Figyelő" cimü rovat, amelyek az európai bőrellátással; a lentermelés általános helyzetével; a szovjet gabonagazdálkodásával és a japán mezőgazdaság ismertetésével foglalkoznak és sok uj és érdekes adatot tárnak fel. A kamarai közleményekben a Kamara mult év december hónapjában tartott közgyülésének előzményeit és eseményeit találjuk. A folyóiratot könyvismertetések és az európai államok legújabb gazdasági intézkedéseit tárgyaló krónika egészitik ki. Mutatványszámot készséggel küld a Mezőgazdasági Közlöny kiadóhivatala Budapest, V. Szabadság-tér 10.

Olvassa el a

MAGYAR FUTÁR KELETÁZSIAI

számát

Megjelenik ezen a héten, szerdán.

Singapur gazdát cserél — Japán háboruja — Holland-India harca és végzete — A világ legdusabb szigete nát ... — Burma és Singapur között

RAJNISS FERENC hadijelentése

Keitel látogatása, Fanni Luukkonen Budapesten, Régi magyar világ, humor és rengeteg kép és riport.

Ara: **20** fillér.

Mindenütt kapható!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 5. SZ.

Szinház, Film, Müvészet

Nagyszabásu történelmi film az „Oroszlánkölyök"

Az Uránia-filmszinház csütörtökön rendkivül érdekes történelmi filmet mutat be. A hétéves háború korát eleveníti fel, azt az időszakot, amikor Nagy Frigyes a fenyegető orosz támadás elől kénytelen volt kiüriteni Berlint. A katonaiskola magasabb évfolyamait is elparancsolták az intézetből és csak kel, érdekes környezetrajzzal és remek színészekkel pergeti a cselekményt. A fiú-szereplők a potsdami nemzeti szocialista nevelőintézet növendékei sorából kerültek ki. Mathias Wiemann, a kiváló német jellemszinész egy oroszokhoz pártolt porosz tisztet alakit, aki azonban végül is a gyermekek megmen-

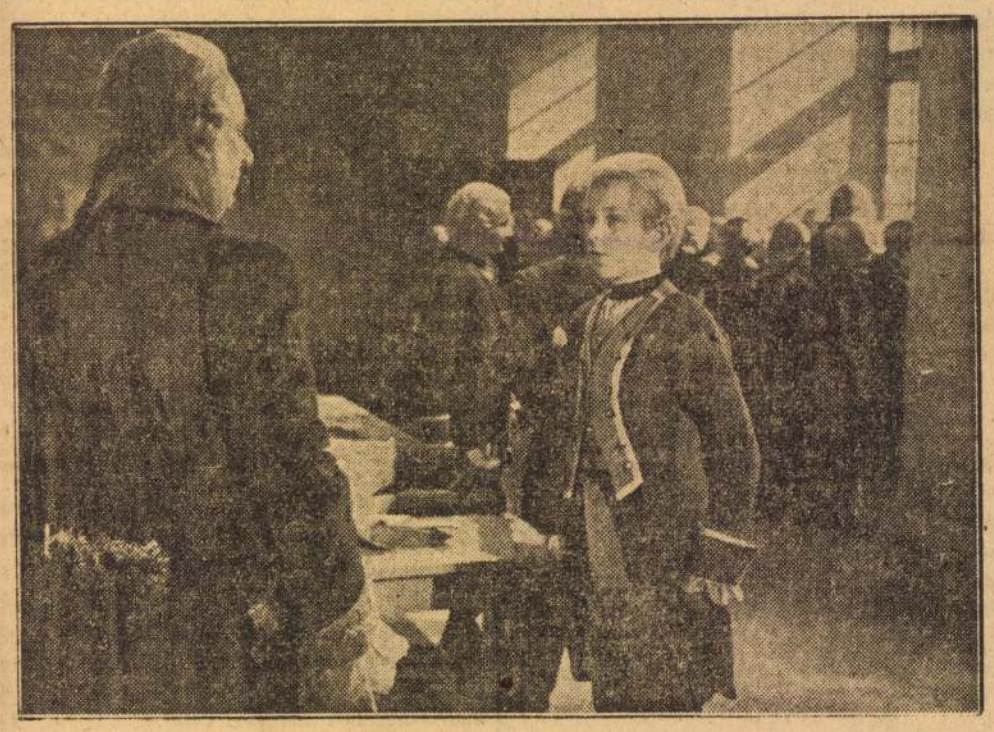

a legfiatalabbakat, a kilenc-tizenkétéves kis gyermek-kadétokat hagyták otthon azzal a meggondolással, hogy azoknak úgy sem eshetik bántódásuk. A bevonuló kozák sereg azonban még ezekkel a fiukkal szemben sem tanusitott kiméletet és szörnyü embertelenséggel hurcolta őket magával. Karl Ritter, a háborús német filmek nagyszerü rendezője végig feszülten izgalmas légkörben, lebilincselő fordulatokkal, hatalmas tömegjelenetektője lesz. Remek ember és rendkivül rokonszenves színész. Andrew Engelmann kozák ezredest játszik félelmetesen nyers és megragadó színészi eszközökkel. A sok férfiszereplő mellett nagyon hálás feladat jutott a bájos Carsta Löcknek. Az újdonság diszelőadás keretében kerül a közönség elé és azon Mathias Wiemann személyesen is megjelenik a rádió pedig csütörtökön este negyed hét órakor részleteket közöl a filmből.

Bolond Ásvayné

A Nemzeti Színházban megkezdték a soron következő újdonság próbáit. Az újdonság *Harsányi* Zsolt „Bolond Ásvayné" cimü színműve lesz. Négy felvonásból áll, az első felvonás meséje a szabadságharc idején történik, a többi pedig közel hatvan évvel később, a világháború idején játszódik le. A darab hősnője az első felvonásban fiatalasszony, a másodiktól kezdve nyolcvanesztendős dédnagymama. Harsányi Zsolt új darabjában azt a témát dolgozta fel, hogy Ásvayné férje a 48-as harcok alatt eltünik, Oroszországba kerül, az asszony pedig, aki nem tud semmi bizonyosat, évtizedeken keresztül mindennap visszavárja urát. Csökönyösen hiszi, hogy férje visszatér: ebédnél és vacsoránál mindig megterit számára, környezete pedig bolondnak hiszi, aki nem akar beletörődni a megváltozhatatlanba. Az 1914-es világháború idején azonban beállit Ásvayné birtokára egy fiatal orosz fogoly, aki a 48-as harcok idején eltünt Ásvay leszármazottja. A címszerepet *Bajor* Gizi alakitja s tulajdonképpen kettős szerepet játszik: a fiatalasszonyt és a dédnagymamát. Ugyancsak kettős szerepet játszik *Jávor* Pál, ő lesz az eltünt férj és az orosz fogoly. Nagy szerepe van az újdonságban *Szörényi* Évának, Ásvayné dédunokájának, továbbá *Kovács* Károlynak, egy földbirtokosnak, aki miatt történik a darabban a tulajdonképpeni drámai összeütközés. Az újdonságot február 7-én mutatják be *Nagy* Adorján rendezésében.

* **Jubileum a Pesti Színházban.** Január 28-án, szerdán este a Pesti Színházban századszor kerül színre Keith Winter „Tűzvész" cimü rendkivüli sikerü színműve. A jubiláris előadáson s a továbbiakon is a darab az eredeti szereposztásban: Tolnay Klári, Mezey Mária, Páger Antal, Orsolya Erzsi, Kőmives Sándor és Benkő Gyula fellépésével kerül színre.

* **Komáromi Katz Endre előadása.** Nagyszámú és előkelő közönség előtt tartotta meg a képzőművésznők egyesületében Komáromi Katz Endre Benczur Gyuláról szóló előadását. Miután annakidején tanitványa volt a mesternek, igy nemcsak müvészetét méltatta hozzáértéssel, hanem a mester életéből vett epizódokkal is színesebbé tette az előadást.

* **Február közepén nyilik a Vidám Színház.** A Vidám Színház épitkezése befejezés felé közeledik és Budapest legújabb színháza nemsokára megnyithatja kapuit. A színház háromszáz személy befogadására készül és egész estét betöltő, háromfelvonásos vigjátékokat ad elő. A vidámság jegyében induló színház első darabja zenés vigjáték lesz, amelynek muzsikáját Eisemann Mihály szerezte. A kapunyitás előreláthatóan **február közepén lesz.**

Hauptmann-dráma a Vigszinházban

A Vigszinház legközelebb megkezdi *Hauptmann* Gerhard „Naplemente előtt" cimü drámájának a próbáit *Somlay* Arthur főszereplésével. A színház ezelőtt tiz évvel már nagy sikerrel mutatta be a Hauptmann-drámát s akkor a darab hatalmas főszerepét *Csortos* Gyula alakította. A felujitás szereplői Somlay Arthur mellett *Fényes* Alíz, *Ladomerszky* Margit, *Sitkey* Irén, *Ajtay* Andor és *Szilassy* László lesznek. A Vigszinház azt tervezi, hogy későbbi időpontban *Zilahy* Lajos „Tábornok" cimü darabját is felujitja, amely ezelőtt tizennégy évvel a Nemzeti Színházban került bemutatásra.

Ma Kempff Wilhelm

zong. estje V. fél 8. Bérl. VII. (Világhirü müvészek „B" I. est (Harmónia).

* **Olasz iró szindarabja az Andrássy Színházban.** Ezen a héten csak egy színházban lesz bemutató: az Andrássy Színházban játsszák szombattól kezdve Mario Devilis „Viharos szerelem" cimü vigjátékát. Losonczy Dezső, a neves zeneszerző irt finom zeneszámot a darabhoz, amely a főszerepekben Muráti Lilivel, Vaszary Piroskával, Hajmássy Miklóssal és Latabár Kálmánnal kerül színre. Kisebb szerepeket játszanak az ujdonságban: Szemlér Mária, Hajnóczy Lívia, Pataky Miklós, Mihályfi Béla, Pálóczy László és Makláry János.

* **Az istvántelki főmühely dalköre** január 31-én este 8 órai kezdettel, a főmühelyi kaszinóban hangversenyt rendez, amelynek müsorán többek között Nicolai, Palestrina, Hubay, Bazzini, Bayer, Chopin, Johann Strauss, Verdi, Weber és Kodály zene- és énekkari számok kerülnek előadásra. Az énekkart Ádám Jenő karnagy, a főmühely szimfónikus zenekarát Jécsay József vezényli.

* **L. Rádai Ilona: Sikoltó Erdély.** Vérbeli iró pompás munkája ez az új könyv. Regény, amelyből frissen és élénken árad Erdély lehellete, üdeségével, cselekményének, alakjainak kristálypatak-tisztaságával valósággal magával ragadja az olvasót. Egy bécsi asszonyt Erdélybe sodor a sors. Az átültetett „virág" nem pusztul el, a Székelyföldön megerősödik, kivirul, pompázik és új, sok bimbót hajt. Magyarrá lesz... A Nemere zugása, az Olt halk csobogása csodálatos összhangba hozza az ellentéteket, kimélyiti az érzéseket, a germán Krimhilda lelki összhangba jön Emese álmodozásával. Rádai Ilona huszonkétíves regénye lebilincselően érdekes, szines és müvészi. Müvét az olvasóközönség megkülönböztetett figyelmébe ajánlhatjuk.

Komárom Kacz Endre

Mütérem, részlet, dass.

1932 főv új szorzem kiáll Mücsarnok

BIBLIOTECA DI STORIA

Komáromi Kacz Endre

Mindszentek napján
c. képe repr.

KMTárs 80 evés jub. kiáll.
1941 febr. – ápr. –

Vass Elemér f. Zebegény. (392.)
Vágner Andor f. Szekszárd, Munkácsy Mihály-utca 21. (606.)
Vedrődi István f. Elek-utca 10. (325, 329.)
Vidovszky Béla f. Munkácsy Mihály-utca 21. (71., 84., 88.)
Vigh Bertalan f. Eszék-utca 2. (157., 514., 517.)
izbégi Villám Rózsa sz. Angyal-utca 36. (230., 242.)
Viski János f. Horthy Miklós-körtér 1. (99., 101., 103.)
Visnyovszky Lajos sz. Százados-út, Művésztelep. (240., 244.)
Vitéz Mátyás f. Damjanich-utca 23. (438., 448.)
Vörös Géza sz. Újpesti rakpart 6. (121., 123.)
Wellisch Andor é. Kossuth Lajos-tér 4. (343., 346., 357., 360.)
Wetzel György f. Kakuk-út 4. (206.)
Zádor István f. Nagymező-utca 8. (86.)
Záhonyi Géza f. Szent László-út 26. (148., 160.)
Zentai Zrinszki János f. Nagy Lajos király útja 120. (318., 486.)
gróf Zichy Istvánné Jull Erika f. Stefánia-út 71. (510.)
Zolnay Géza f. Kádár-utca 8. (586.)
Zsákodi Csiszér János sz. Százados-út, Művésztelep. (238., 284.)

Komáromi Kacz Endre

Beethoven fája
Martonvásáron c.
képe repr.

KMTárs Horthy
jub. kiáll. 1939-40.

Komáromi Kacz Endre

érod
4

Pípics Szár

54, 55. l.

FOX

Komáromi Kacz Endre

„Engedjétek hozzám a kisdedeket!" c. képe

repr.

Modern magyar festő-művészek 123. l.

Komáromi Kacz Endre

koll. kiáll. a
Münsarnokban.
rövid életrajz a
kat.-ban.

KMTárs. 1941 dec –
1942. tél. kiáll.

Komáromi Kacz Endre

A faluban minden csendes c. kéje repr. -

KMTárs tav. tárl. Ed.
1942 ápr. - máj

.....

Cikke, tanulmánya, könyve jelent

.....

Milyen társaságnak, szövetségnek

.....

Szerkesztője, főmunkatársa, munka

.....

Cserkész, levente vagy ehhez has

.....

Esetleges másfajta felemlitésre

.....

A kérdésekre adandó feleletek m
zendő az 1940-1941. iskolai év

!!!!Ez az adatgyüjtő iv legkésőbb

Komáromi Kacz Endre

Látogatás c. Eepé
repr.

KMTárs 1937. tél. kiáll.
Eat

.....

Előadást tartott : hol és miről.

.....

Cikke, tanulmánya, könyve jelent m

.....

Milyen társaságnak, szövetségnek,

.....

Szerkesztője, főmunkatársa, munkat

.....

Cserkész, levente vagy ehhez hasc

.....

Esetleges másfajta felemlítésre

.....

A kérdésekre adandó feleletek m
zendő az 1940-1941. iskolai év

!!!!Ez az adatgyüjtő iv <u>legkésőbb</u>

Komáromi Kacz A.

vrad

Valence 1922

154. l.

Kedes Bandi!

Az új házas élethez kívánok
nektek nagyon hosszú és tartos
boldog életett, mindvégig az életen

24. KORB KÁROLY: Kalocsai táj télen.
25. DAMKÓ JÓZSEF: Árpádházi Szent Erzsébet Gipsz.
26. PÁLLYA CELESZTIN: Ökrök a vályunál.
27. PÁLLYA CELESZTIN: „Dicsértessék".
28. HESSKY IVÁN: Paplanjavitás. Vizfestmény

II. A) TEREM.

ények. Az eladó művek vételárai a terem sarkában vannak kifüggesztve.

NÓTI KOVÁTS ÁRPÁD: Külvárosi tájkép.
I ILLÉS ALADÁRNÉ: Dáliák a verandán.
IS ERZSI: Zivatar.
S KÁLMÁN: Gödi részlet.
RK LAJOS: Profil. Magántulajdon.
RK LAJOS: Dr. Sipőcz Jenőné. Magántulajdon.
RK LAJOS: Nyári délután.
RK LAJOS: Dr. Rajku Ödönné. Magántulajdon.
RFFY ISTVÁN: Pokorny Herman altábor-
. Magántulajdon.
VÁTH BÉLA: Erdőrészlet.
MEREY ZOLTÁN: Ünneplőben.
ES LAJOS: Erdő ősszel.
LÓDY LŐRINCZ: Szabolcs. Bronz.
LOVSZKY BERTALAN: Gróf Zichy Aladár.
ántulajdon.
TAY-HORVÁTH ETEL: Magyar Miklós. Bronz.
ántulajdon.
YÁS SÁNDOR: Taligások.
VESDY GÉZA: Dr. Perger Ferenc. Mgt.
RKÁSZ LAJOS: Csillaghegy.
RÉSZ GYULA: Borjak az állásban.

Komáromi Kacz Endre

KOMÁROMI-KACZ ENDRE: UZSONNA

KMTárs. 1927. tav. Szám

KNOPP IMRE: KNOPP E. MARY ARCKÉPE

Komáromi Kacz Endre

Látogatóban c.
képe repr.

~~Lücs. Kiáll, tól 7~~
Pipics 179. l.

Komáromi Kacz Endre

koll. kiáll. tára a
Múcsarnokban

KMTárs. 1939. téli kiáll.

Komáromi Kacz Endre

rajzos és festői tanulmányai

~~Műcs. kiáll. tól~~

Pipics 45. l

Komáromi Kacz Endre

Gróf Woracziczky
Hanna arcképe,

repr.

Színházi Élet

1936. 52. sz.

Komáromi Kacz

Endre

1 Déry 1927

30.1

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Komaromi Katz
Endre

vod
Szok Nagyb

Komáromi Kacz Endre

Kékruhás leány

Rajz

Szépművészet

1943 93. l.

cloth

Komáromi Kacz Endre

vrod

Csánki Dezső:

Árpád és az Árpádok

Bp. 1907.

Árpád szép, allegorikus kép fentitől

Repr.

Gyulafehérvári papnevelő intézet

VII. 141.

Komáromi Kacz Endre

KMTárs. törzstag

KMTÁRS művcsoptok

1931. feb-márc. kiáll.

I. 16, 18, 38,

1931. 23, 26, 63, 110, 179.

1931/32. 295, 308, 312, 314,
316. 318, 320, 323, 324,
325,

1932. febr.-márc. kiáll.
187

1932. tav. tárl. 16, 284, 291, 297

1932/33. téli kiáll. 679, 694,
696, 756, 757.

K. M. Egyetemi Nyomda Könyvesbolja

37859. — K. M. E. Ny.

Nagyméltósá
Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Szállitottunk

Mü

a mai napon: 5388 megt

Budapest, 1942 T. hó

Komaroun Kacz Endre

Uj hold

Ciupe Cat

~~Kisfaludy-hár, badacsonyi~~

VIII. 230

Komáromi Kacz Endre festő

Kelenhegyi - út 12. Műcsarnok

1930. tav. Kiáll. 18, 98, 104
1930. Szt. Imre Kiáll. 204

1930/31. jub. Kiáll 65, 69, 349, 381

1934. téli Kiáll - 304, 306, 308, 312, 313, 316, 318, 320, 322, 327
1934. nemz. képzm. kiáll. 77, 97, 103.

KE, HI, KE, R, T,

Döghei ref. egyház urasztali pohara

VI. 156.

Komáromy-Katz

Endre -

Thieme Becker

XXI - 256. l.

(Lyka)

MAKÓ
VÁROSI BÉRPALOTA — TELEFONSZÁM: 272
Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 4317

Europa R.t.
Könyv és Lapterjesztő
Vállalat
Budapest
V. Visegrádi u. 36.
IV. 1.

Komáromi Kacz Endre

Dilemma

Kopp

MAGYAR MUVESZET

1937.29.l.

M. KIR. KÖZPONTI ILLETMÉNYHIVATAL
BUDAPEST, I., VÁR.

szám.

BUDAPEST
1938 FEB.-8. 15.
1

Műemlékek Országos Bizottságának
Tek. Elnöksége.

Budapest

IX ker., Högyes Endre utca 10 sz.

Hivatalból.
Díj átalányozva.

1539/1937.

Komáromi Kacz Endre

Holdvilág

Bíró József

A marosvásárhelyi képtár

MAGYAR MŰVÉSZET

1937. 178 l.

Lód

Cinpe 1934.

EGYETEMI NYOMDA KÖ

KOSSUTH LAJOS-U. 18.
TELEFON: 89-5-40

ALAPÍTVA:
1577

Tek.

MAGYAR KÖNYVBARÁTOK

A Magyar Könyvbarátok közé való belépés minden kultúrembernek örömet okoz: az áldozat kicsi, az ellenszolgáltatás felbecsülhetetlen értékű
Kérjen tájékoztatót!

TAVASZ A MŰVÉSZETBEN

Szél.
Komáromi Kacz Endre olajfestménye.
Műcsarnok, Jubileumi Kiállitás.
(Budapest, 1941)

Komáromi Kacz Endre

ÉVSZAKOK A MŰVÉSZETBEN — TAVASZ A MUVÉSZETBEN

Sajtó alá rendezte: Szász Károly István

Telefon: 345-019. — Postatakarékpénztári csekkszám: 22.462.

A kéziratokért a szerzője felel, fényképeket és kliséket csak egy hónapig őrizünk meg.

Ujszerű, — teljesen magyar, — a népi költészet motivumait, a magyar lélek kincseit kiaknázó művészi vállalkozás a

Bábos

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 8. sz. alatt. Naponta két előadáson nagyot és kicsinyt egyaránt gyönyörködtető, művészi megoldásban és ötletben egyedülálló bábszínjá.ék.

Műsoron:
TOLDI
ARANYSZŐRŰ BÁRÁNY

Igazgató: Rév István Árpád. — Zenei igazgató: Laurisin Miklós.

Gera Mihály

Műkereskedő és rézkarc kiadó. — Olajfestmények, szentképek, szobrok, keretek nagy választékban.

Budapest, VII., Rákóczi-út 42.

Telefon: 426-672. (Corvin áruházzal szemben.)

Zálogtárgyait díjmentesen kiváltom és magas áron megveszem. Brilliánsért, aranyért, fogaranyért, ezüstért legmagasabb árat fizetek.

Baross ékszerház

VIII., Baross-u. 83. Telefon: 1347-70.

Tropp látszerész és foto

Budapest, VII., Rákóczi-út 84.
Fiók: VII., Erzsébet-körút 12.

1939. II. 4.

MAGYAR NEMZETI MŰVÉSZET

Szerkeszti: Szász Károly István

A tartalomból:

Képzőművészet

Szász István: Napkelet
Halasi Horváth István: Visszapillantás a Magyar Képzőművészek Egyesülete életére
Kiállításokról
Számos illusztráció a Nemzeti Szalon és a Műterem kiállításairól

Irodalom

Hainiss Elemérné: Zsók
Csongor István: Versek
Ádám Erzsi: Lázban
Szász Károly István: Páris
Kató A. János: Fájdalom
Berlányi Jenő: Öreg Gerli mesél...
Magyar Mihály: Egri csillagok alatt
Cz.-né M. Szabó Magda: Hátha...?
Rimóczyné Vereb Ilona: Tengeri kagyló a kommódon
Eördögh Imre: Kavics
Tóth Matild: Cristoforo Solari
Magyar Imre; Mennék
Abt Ferenc: Arató

Egyes szám ára 1 pengő

Ábrándozás. Komáromi Kacz Endre olajfestménye.

MAGYAR NEMZETI MŰVÉSZET

A Szittya Szövetkezet Irodalmi és Művészeti Osztályának hivatalos szemléje.

2. év, 4. szám *1939. június—július*

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Izabella-tér 5. VI. 1.
Hivatalos órák: Hétfőn és csütörtökön 5—7-ig.
Távbeszélő állomás száma: 133-739.

Előfizetési árak: egy évre 10 P, külföldre 3 dollár, vállalatoknak és jogi személyeknek 40 P. Egyes szám ára 1 P.

Felelős szerkesztő: *Szász Károly István*

A kliséket a Sokszorosító Kliségyár készitette.

Uj házban

Két szobás komfortos lakás kerttel augusztus 1-re kiadó. Cím: Budapest, XI., Sasad, Beregszász-köz 3. Érdeklődni lehet szerkesztőségünkben is hétfőn, csütörtökön 5—7-ig. Távbeszélő: 133-739.

Hibaigazítás.

Lapunk jelen számában közölt Magyar Imre „Mennék" című versének utolsóelőtti sora elnézés következtében kimaradt. Ez a sor igy hangzik:

„A kijelölt életugart."

Pályázati hirdetmény

A Szittya Szövetkezet Irodalmi és Művészeti Osztálya

irodalmi versenyt

rendez. A versenyen szépirodalmi munkáival minden iró részt vehet, aki tagja a Szövetkezet Irodalmi és Művészeti Osztályának.

A verseny két részre oszlik:

1. Vers.
2. Próza.

A pályaművek végső beküldési határideje 1939. agusztus 1.

A verseny nyertesei között

2 drb. első díj,
2 „ II. „ Arany Szittya oklevél,
2 „ III. „ Ezüst Szittya oklevél

kerül kiosztásra.

A verseny részleteiről és a Szövetkezetbe való beiratkozásról felvilágositással szolgál a Magyar Nemzeti Művészet szerkesztősége. Hivatalos órák: hétfőn és csütörtökön d. u. 5—7-ig. Távbeszélő: 133-739.

Komáromi Kacz Endre

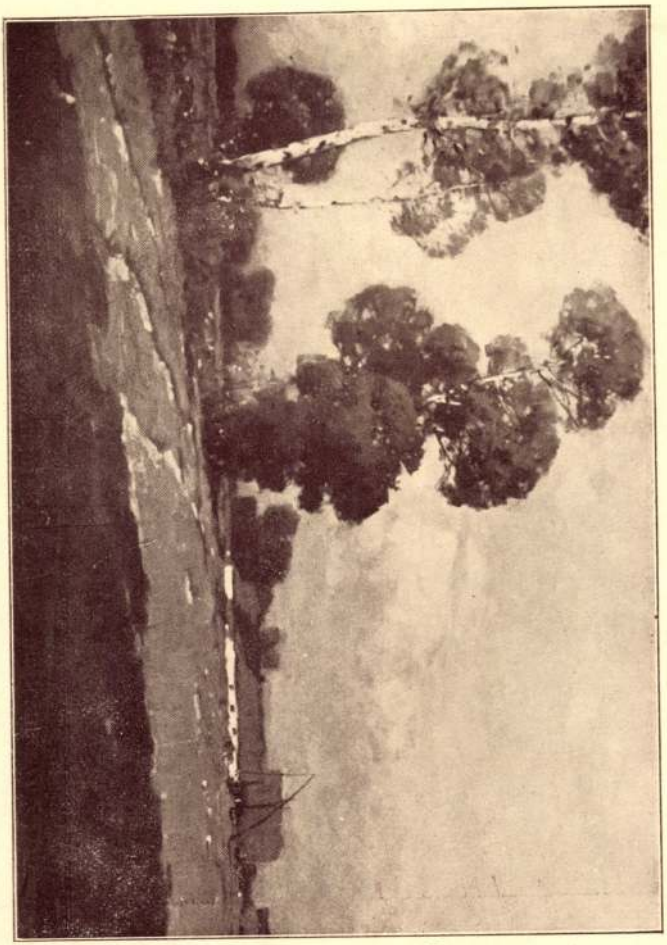

Kingyes-puszta. Komáromi Kacz Endre olajfestménye
Műcsarnok Őszi Tárlat

Magyar Nemzeti Művészet
1938. 4. 7. 68. l.

1938. I. 1.

MAGYAR NEMZETI MŰVÉSZET

A Magyar Képzőművészek Egyesületének hivatalos lapja

Szerkeszti: Szász Károly István

A tartalomból:

A M. K. E. elnöksége: Uj köntösben

Szász István, Karl Ferenc József, Gyenes Lajos: Szent István kiállítás a Műcsarnokban

Gaál Ferenc: A képzőművészek kamarája irthatja csak ki a képhamisítókat és kontárfestőket

Külföldi kiállításokról *Gy.*

Szász István: Kritika a kritikáról

A Magyar Képzőművészek Egyesületének közgyűlése

Kiállítások ismertetése, művészeti hírek stb.

Irodalom:

Szász Károly István: Lázrészeg

Cs. M. Szabó Magda: Petrarka után

Olt Vera: Élet

Walleshausen Éva: Igen, örültem

Paleta Éva: Az aszfalt panasza

Kató A. János: Sírnál

Egyes szám ára 1 pengő.

Komáromi Kacz Endre: Az én országom nem e világból való.
Műcsarnok, Szent István kiállítás.

MAGYAR NEMZETI MŰVÉSZET

A Magyar Képzőművészek Egyesületének hivatalos lapja

1. év, 1. szám — *1938. július*

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Izabella-tér 5. VI. 1.
Hivatalos órák: Hétfőn és csütörtökön 5—7-ig.
Távbeszélő állomás száma: 135-214.

Előfizetési árak: egy évre 10 P, Egyesületi tagoknak 8 P, külföldre 3 dollár, vállalatoknak és jogi személyeknek 40 P. Egyes szám ára 1 P.

Főszerkesztő: *Szász Károly István*

Munkatársak: *Kató A. János, Dr. Makk József, Mártonfi Marinovits László*

A Magyar Képzőművészek Egyesülete részéről kiküldött szerkesztőbizottság:

Szász István főmunkatárs
gy. Németh Gyula
Pap Domokos
festőművészek
Karl Ferenc József
szobrászművész
ifj. Gyenes Lajos
építőművész

Krusnyák Károly
Szabó Dezső
Viski János
festőművészek
Nagy István
szobrászművész
Györgyi Dénes
építőművész

Felhivás!

A Magyar Nemzeti Művészet, a Magyar Képzőművészek Egyesülete hivatalos lapja célul tűzte ki a magyar képzőművészet és képzőművészek érdekeinek védelmét, a közönség irányítását, felvilágosítását minden művészeti kérdésben.

Ezen célunk elérésére nagy nyilvánosságra van szükségünk, mert csak a magyar értelmiség bevonásával tudjuk a sikert biztosítani, hogy így összefogva képzőművészek és közönség közös erővel küzdjünk az izléstelenség, a nemzetrontó tulzás és felburjánzó álművészet ellen.

Képzőművészeti iróktól és művészektől származó szakszerü irásokkal tájékoztatjuk előfizetőinket és olvasóinkat a képzőművészetet érintő minden aktuális kérdésről, világot gyujtunk a sötétségben, melyet eloszlatni kötelességünk.

A képzőművészek érdekeiért harcba szállunk minden tényezővel, mely az egészséges fejlődés útján haladó művészet ragyogását elhomályosítani törekszik.

Értékelünk minden komoly tudást és művészi törekvést, de küzdünk a közizlést megmételyező idegen tulzások ellen.

Kritikáink és hozzászólásaink mindenkor a tárgyilagos igazság hangján közlik mondanivalóinkat.

A mai válságos időkben, a létért való küzdelem elforditotta a közönség érdeklődését a szép kultuszától. E nagymérvü közöny és részvétlenség veszélyezteti a képzőművészeti kultura továbbhaladását is, szükséges tehát egy orgánum mely az érdeklődést ébren tartja, a képzőművészetet ismét a közönség szeretetébe plántálja, mert ezzel szolgálatot tesz a közönségnek, a művészetnek, a nemzetnek.

Felkérjük a magyar művésztársadalmat valamint a nagyközönséget, hogy ezen törekvésünkben nagybecsü előfizetésükkel bennünket támogatni sziveskedjenek, hogy így közös erővel a képzőművészet szent ügyét diadalra vigyük.

Évi előfizetés 10 P, a Magyar Képzőművészek Egyesülete tagjainak évi 8 P.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

Komáromi Kacz Endre

Komaromi Kacz Endre: Faragó György zongoraművész.
(Műcsarnok.)

Művész Kurir. 1937. 1. 27.

189 KOMLÓSSY Ede. Férfi arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

190 LÁSZLÓ Fülöp. Incroyable 1793. Olajfestm. 600 frt.

191 MUNTHE Ludwig. Téli esthangulat. Olajf. 1200 frt.

192 STROBENTZ Frigyes. Arckép. Olajf. Magántulajdon.

193 CIFARIELLO Filippo. Nápolyi nő. Bronzszobor. 400 frt.

VII. Terem.

194 PFEIFFER Izidor. Libapásztor. Gipszszobor. 150 frt.

195 RÓNA József. Férfi arckép. Márvány mell-

Komáromi Kacz Endre

Magyarország Reggeli lap. 1941. ápr. 13.
Huszváti mellékle.

Komáromi Katz Endre:
Merengés

GÚ CZÉGEK

esterreichischer Hof» I., Rothen-
«König v. Ungarn» I., Schuler-
llodák, legmodernebb kényelem.
t árak.

*

splatz. Elsőrangú kávéház, kitünő
ás, bel- és külföldi lapok.

*

asomirgott-Strasse 3. Elsőrangú
s. Kül- és belföldi lapok.

*

offstrasse és Neuer Markt sarkán.
dern szálloda elegáns lakosztá-
nő konyha.

*

n, Stefansplatz. I. rangú családi
ítva. Riedl János szállodás.

*

PAAR JÁNOS ÉKSZERÉSZ, BUDAPEST, KORONAHERCZEG-UTCZA 3.

*

Graz. Hôtel Erzherzog Johann. Elsőrangú szálloda a város közepén. 100 kényelmes hálószoba és szalon. Lift, villamos világítás, fürdők és légfűtés. Mérsékelt árak. Müller Frigyes, tulajdonos.

*

Gröber Lajos kosárfonódája, IV., Kigyó-utcza 6. és IV. ker., Harisbazár. Ajánlja saját gyártmányait, kerti bútorok, nyugágyak és kosárfonó-munkáit. Árjegyzék ingyen.

*

Gries. Bozen mellett, (Déltirol). Klimatikus gyógyhely. Őszi-, téli- és tavaszi tartózkodás. Idény szeptembertől május végéig. **Hotel** és **Pensió Austria.** Elsőrangú, modern kényelem, kitünő ellátás. Obermüller R. tulajd

*

[illegible] Minden kényelem-

Komáromi Katz Endré-
né

cód

* **A képzőmüvésznők kiállitásának jutalmazottjai.** A Magyar Képzőmüvésznők Egyesületének a Nemzeti Szalon Müvészeti Egyesületben rendezett jubiláris kiállitásán a következő dijakat, illetve kitüntető elismeréseket osztották ki: Jubileumi olajfestmény-dij: *Müller* Ágosta, kitüntető elismerés: *Mészárosné Kisfaludi* Mária. Akvarell-dij: *Komáromi Katz* Endréné, kitüntető elismerés: *Mezey* Ilus. Grafikai-dij: *Feszty* Masa, kitüntető elismerés: *Frischaufné Lohwag* Ernesztin. Szobrászati-dij: *Zilzer* Hajnalka, kitüntető elismerés: *Baranyay* Ilona. Külön kitüntető elismerésben részesültek még *Rainerné Istvánffy* Gabriella, *Szántó* Mária, *Farádi Veress* Izabella, *Telkessy* Valér, *Dolányi* Ida, *Glatzné Wildner* Mária, *Endress* Alice és *Hentzné Deák* Adrienne.

Magyarság
1938. jun. 14

Komáromi Kacz Endre

„Tebenned biztunk
eleitől fogva..."
c. képeinek repr.

KMTárs. Szent István
Kiáll. Egt. 1938

Komáromi Kacz Endre

erőd
2
Ki-Kicsoda?

436. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Komáromi Kacz

Endre

5 műve kiáll-

KMTars. Derű a
művészetben. 1939.

KOMÁROMI KACZ ENDRE:

313. Leányom arcképe.
314. A regény jól végződik.
315. Hajnali álom.
316. Székely fonó.
317. Thais.
318. Vágyódás.
319. Gyermekarckép. Mgt.
320. Töprengés.
321. Nincs tovább ... Mgt.

Az igazgatóság.

* A *-gal jelölt művek a Képes Tá
sokszorosítva vannak.

Kmtair.
A nő a mű-
vészetben. 1936.

A nyitramegyei szabadelvü kör és kaszinó tulajdona.

* 8 AUGUSZTYNOVICZ Alexander. Sembratovicz Silvester lembergi biborosérsek metropolita arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

* 9 FABRÈS Antonio. Az ivók. Olajf. 7555 frt.

10 LANDENBERGER Christian. Séta a fürdő után. Olajf. 3000 frt.

* 11 Olgyai OLGYAY Ferencz. Utolsó őszi nap. Olajf. 2000 frt.

II. TEREM.

12 SPÁNYI Béla. Déli hangulat. Tanulmány. Olajf. 1000 frt.

13 MIHALIK Dániel. Napnyugtakor. Olajf. 400 frt.

KOMÁROMI KACZ ENDRE: BEETHOVEN

KARLOVSZKY BERTALAN: DR. NÉKÁM LAJOS ARCKÉPE

Komáromi Kacz Endre

Ősz. Komáromi Kacz Endre olajfestménye.
Műcsarnok, Jubileumi Kiállítás.

Tavasz a művészetben.
(Brest, 1941) S. L.

állítás az utóbbi évek legimpozánsabb kiállításaként említhető is meg, ezt a megállapításunkat viszonylagosnak kell minősítenünk. A kiállítás összhangja kedvező, de hiányzik belőle az a történelmi levegő, amelyet csak pár művész alkotása képvisel és amely nélkül nehéz elképzelni egy kiállítást, melynek leglényegesebb eseménye a történelmi pályázat.

Nem célunk a birálat és így inkább csak ismertetjük az anyagot.

Az első teremben Czencz János finom Aktja, Komáromi Kacz Endre átszűrt hangulatú Ősz-e, Mihalovits Miklós Önarcképe, mind kitűnő alkotások. Vidovszky Béla A gerendási kuriából c. képével elnyerte a Rökk Szilárd díjat, Kárpáthi Jenő Érkezés a hetipiacra c. képét megvásárolta Esterházy Pál herceg. Juszkó Béla Kanizsay Dorottya és Jön a tatár c. vásznai drámai erővel hatnak. Komáromi Kacz Endre Mindenszentek napja c. festménye áhitatot sugároz magából. Gaál Ferenc Kukoricamorzsolás c. képével, a herceg Esterházy Pál 1941. évi jubileumi díjának nyertese. Dudits Andor Mátyás király Bécs előtt c. képe ugyan-

Komáromi Kacz Endre

Ábrándozás c. Zepé-
nek repr.

Magyar Nemzeti

Művészet

1939. 5. n -

Komáromi Kacz Endre

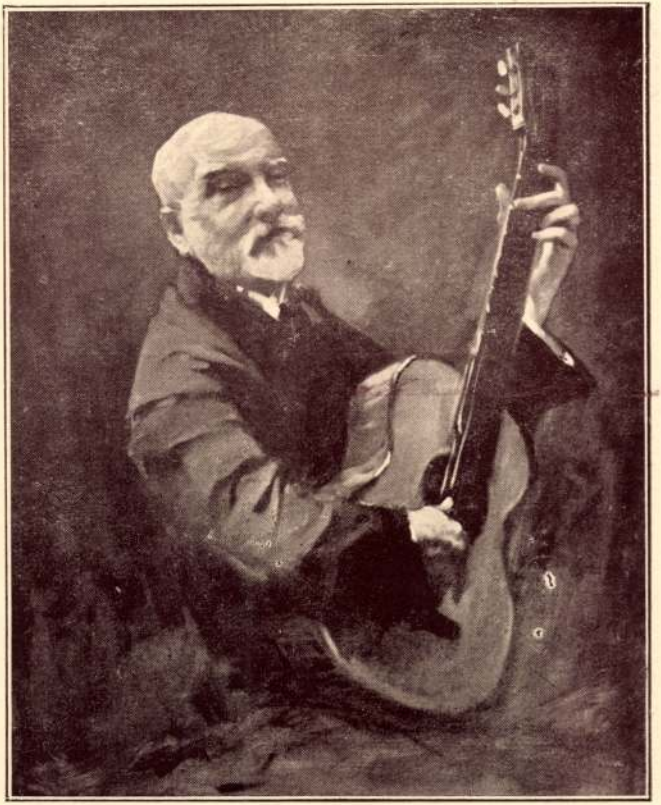

Bájdalú zenész, Komáromi Kacz Endre olajfestménye
(Műcsarnok, Derű a művészetben)

Beniczei és Micsinyei Beniczky Aladár,

Komáromi Kacz Endre

Nagyrombat c. képe
(Műcsarnok. téli tárl.)

repr.

Művészet Kurir
1938. 1-2. sz. 8. l.

Komáromi Kacz Endréné

2 vrij.

Nemzeti Kaszinó

MAPÉ 20-R jub. kiáll.
Kat. 1935. dec. 20-
1936. jan. 6.

~~58-6-5~~

Általános takarek pörtás Aut 839-33

Vizfestmény - Virágcsendélet

Komáromi Kacz Endréné
"Október végén"

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
237.
"Képzőművésznők Egyesületének dijai"

K i s s Sarolta, Komáromi-Kacz Endréné, festő, 1883-

Esterházy-féle vizfestményDij, 1913-14.,
"Nyugalom"

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
83. és 87.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztráció: 40.

Kiss Sarolta /Komáromi Kacz Endréné/
festő

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
237.
"Képzőművésznők Egyesületének dijai"

Komáromi-Kacz Endréné
festő:

MŰVÉSZET
XIII.évf.1914.
188.

K o m á r ó m i Kacz Endréné festő
1883 -

3 virágcsendélet
/Vásárlás a téli kiállitáson,
1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Kiss Sarolta k.

Komorémi Kacz

Endréné

Szl. Adalbert.

XIX. nd, Danninger-Kehely

Religio, 1866. I. félév 37. sz

288. o.

Vegyesek

K i s s S a r o l t a ,
Komáromi Kacz Ehdréné
festő, 1883 -

Rövid életrajz/Esterházy-
dij,1914/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztráció: 40.

Komáromi Kacz Endréné, Kiss Sarolta, festő,
1883 -

Rövid életrajz /Esterházy dij, 1914/

M Ű V E S Z E T
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztrácio: 40.

Komáromi Kacz Endréné Kiss Sarolta
festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
237.
"Képzőművésznők Egyesületének díjai"

Kiállitások, 1900-1919.

Képzőmüvésznők kiállitása/1912/
- Komaromi-Kacz Endréné -

M Ü V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

K. Kath Endréné

lásd helyesen:

komárom-kath. Endréné Lestó

alatt

Pozsony Nyság

1924 Sz. 26. 6. l.

K. Katz Endréné

lásd: Kovácsné-Katz E.-né alatt

Katol. Szemle. 1943. 215-16. l.

K. Kacz Endréné festönö.

Katol. Szemle. 1928. 929-36. l.

Kovácsné Katz Erzsébet festő

Pesti Hirlap. 1926. feb. 26. 9

Magyar festőművészek Bécsben

Komáromi Kalz Endréné festő

Pesti Hirlap. 1924. máj. 11. 15

k. k. l. a Magyar képzőművésznők kiáltása

Komáromi-Kacz Endréné festő
1883 -
/ 1913-14.
Esterházy-féle vizfestménydij/
"Nyugalom"

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
83. és 87.
"A Műcsarnok téli kiállitása"
Illusztráció: 40.

Budapest.

Komáromi-Kacz Endréné, Kiss Sarolta szülőhelye/1883/

MŰVÉSZET
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

Festészet,1900-191 Önálló tábla-
kép - Csendélet

Komáromi-Kacz Endréné:Csendélet
/kiállitva 1912.telén a Mü-
csarnokban/

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép - Virágcsendélet

Komáromi-Kacz Endréné :
Emlékezés
/Megvásárolva a téli kiállitáson, 1913-14/

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Egyesületek,1900-1919.

Képzőművésznők Egyesülete
ezüstérme a legjobb akvarell:
re/1913/
Elnyeri Komáromi-Kacz End-
réné,Kiss Sarolta

M Ű V É S Z E T .
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

Dijak, 1900-1919.

A székesfőváros 200 K-s festészeti dija, 1912,
Komáromi-Kacz Endréné

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép - Intérieur

Komáromi-Kacz Endréné:
Intérieur/kiállitva 1912.,
a Képzőmüvésznők kiállitásán/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép -Virágcsendélet

Komáromi Kacz Endréné:
Nyugalom
/ Megvásárolva a téli kiállitáson, 1913-14 /

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép - Virágcsendélet

Komáromi-Kacz Endréné:
Vidámság
/Megvásárolva a téli kiállitáson, 1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
85.

Grafika, 1900-1919. - Vizfestmény - Virágcsendélet.

Komáromi Kacz Endréné, Kiss Sarolta: "Nyugalom"
/:Esterházy-féle vizfestmény-dij, 1913-14:/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
83. és 87.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztráció: 40.

Festészet (1900 – 1919) – Önálló Fablakep.

Kacz: Fájkápek.

(Komáromi-k.?)

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. I. 777–782. l.

Nap. Tavassi Tárlat (Műcsarnok)

Komáromi Kacz Endréné MDK

Nyár, vizf.

Tópart, vizf.

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Ősz, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

A tatai parkból, vizf.

Vakáció, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné

Farsang, vizf.
Tavaszi virágok, vizf.
Április, vizf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Komáromi Kacz Endréné

Magyar kerámia, vizf.

Aranymadár, vizf.

A kék pillangó

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

MDK

1/. Komáromi Kacz Endréné, festőm.

K.K.E.-né Kiss Sarolta 1883-ban született Budapesten. 15 éves korában már a képzőművészeti iskola /tő/növendéke. - Rajztanitói oklevelet nyert. Már itt mutatkozott különösebb hajlama a vizfestészethez. Neogrády Antal volt a tanára, kinek ajánlására több kitüntetést nyert. -Fejlődése mégis ott kezdődik - mikor férjével évenként nagyobb utazást tett külföldre.

Komáromi Kacz Endréné gyüjteménye. Kat.
Nemzeti Szalon. 1918.okt.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

164. Japáni emlék.

165. Ezüst kehely, arany tál.

166. Tünö remények.

167. Szeptember végén.

Komáromi Kacz Endréné gyüjteménye. Kat. Nemzeti Szalon. 1918. okt.

204. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ : Inspiráció. Vizfestmény

Magy. Akvarell Pastell Egy.
XIV. kiáll
1928.

Komáromi Kacz Endréné

191. Komáromi Kacz Endréné: Biedermeier.

308. Pentelei Molnár: Ebédlőszekrény belseje.

Komáromi Kacz Endréné

BOJNIČIĆ VJERA.

631 Részlet horvát faluból. Rézkarc. Eladó.

632 Részlet egy horvát faluból. Rézkarc. Eladó.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ.

633 Őszi álom. Vízf. Eladó.

MARTIN HADZSY OLGA.

634 Rózsák. Vízf. Eladó.

VÁMOSSYNÉ ELEŐD C.

635 Készülődés. Vízf. Eladó.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ.

636 Falusi hangulat. Vízf. Eladó.

637 Hamutartó árnyékban. Vízf. Eladó.

KORONTHÁLY JENŐ.

638 Szobarészlet. Vízf. Eladó.

KOSZKOL JENŐ.

*639 Apátsági könyvtár. Szt.-Gotthardon. Pastell. Eladó.

KŐLBER DEZSŐ.

*640 Tervvázlat, a Palais de Danse színpad feletti freskójából. Temperaf. Eladó.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ.

641 Nippon virágai. Vízf. Eladó.

BÉR DEZSŐ.

642 Kandalló előtt. Rajz. Eladó.

KORONTHÁLY JENŐ.

643 Női arckép. Vízf. Eladó.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ.

644 Névnapi emlék. Vízf. Eladó.

ANDAHÁZI KASTNYA BÉLA.

645 Napsütötte fák. Olajf. Eladó.

HÖNIGSCHMIDT BÓDOG.

646 Bárkák. Pastell. Eladó.

KMT 1913. tav. Tárl.

ERBITS JENŐ.

614 Mese. Tollrajz. Eladó.

615 Vallomás. Tollrajz. Eladó.

MAKOLDY JÓZSEF.

616 Erdőrészlet. Rézkarc. Eladó.

617 Kapu Brassóban. Rézkarc. Eladó.

SZEKERES BÉLA.

618 Sulla Canale Corsini. Krétarajz. Eladó.

PÁRIS ERZSI.

619 Részlet a dachaui templomból. Rézkarc. Eladó.

620 Bajorországi tájrészlet. Rézkarc. Eladó.

RAMERNÉ-ISTVÁNFFY GABRIELLE.

621 Részlet Margitszigetről. Tollrajz. Eladó.

KRON JENŐ.

622 Akt. Rajz. Eladó.

TICHY KÁLMÁN.

623 Sötét lagunák. Illusztráció. Vízf. Eladó.

SZÉKELY ÁRPÁD.

624 Tövisi részlet. Rajz. Eladó.

BARTA ERNŐ.

625 A híd. Rajz. Eladó.

JÁMBOR LAJOS.

626 Hegyi beszéd. Olajf. Eladó.

TICHY KÁLMÁN.

627 Jézus a Genezáreth tavon. Vízf. Eladó.

SZÉKELY ÁRPÁD.

628 Szadai részlet. Rajz. Eladó.

KRÓN BÉLA.

629 Szabadság-tér a tőzsdepalotával. Ered. rézkarc. Eladó.

630 Pihenő munkás. Ered. színes kőrajz. Eladó.

Komáromi Kacz Endréné

BOJNIČIĆ VJERA.

631 Részlet horvát faluból. Rézkarc. Eladó.

632 Részlet egy horvát faluból. Rézkarc. Eladó.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ.

633 Őszi álom. Vízf. Eladó.

MARTIN HADZSY OLGA.

634 Rózsák. Vízf. Eladó.

VÁMOSSYNÉ ELEŐD C.

635 Készülődés. Vízf. Eladó.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ.

636 Falusi hangulat. Vízf. Eladó.

637 Hamutartó árnyékban. Vízf. Eladó.

KORONTHÁLY JENŐ.

638 Szobarészlet. Vízf. Eladó.

KOSZKOL JENŐ.

*639 Apátsági könyvtár. Szt.-Gotthardon. Pastell. Eladó.

KÖLBER DEZSŐ.

*640 Tervvázlat, a Palais de Danse színpad feletti freskójából. Temperaf. Eladó.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ.

641 Nippon virágai. Vízf. Eladó.

BÉR DEZSŐ.

642 Kandalló előtt. Rajz. Eladó.

KORONTHÁLY JENŐ.

643 Női arckép. Vízf. Eladó.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ.

644 Névnapi emlék. Vízf. Eladó.

ANDAHÁZI KASTNYA BÉLA.

645 Napsütötte fák. Olajf. Eladó.

HÖNIGSCHMIDT BÓDOG.

646 Bárkák. Pastell. Eladó.

Képzőm. Társ. 1913.

ERBITS JENŐ.

614 Mese. Tollrajz. Eladó.

615 Vallomás. Tollrajz. Eladó.

MAKOLDY JÓZSEF.

616 Erdőrészlet. Rézkarc. Eladó.

617 Kapu Brassóban. Rézkarc. Eladó.

SZEKERES BÉLA.

618 Sulla Canale Corsini. Krétarajz. Eladó.

PÁRIS ERZSI.

619 Részlet a dachaui templomból. Rézkarc. Eladó.

620 Bajorországi tájrészlet. Rézkarc. Eladó.

RAMERNÉ-ISTVÁNFFY GABRIELLE.

621 Részlet Margitszigetről. Tollrajz. Eladó.

KRON JENŐ.

622 Akt. Rajz. Eladó.

TICHY KÁLMÁN.

623 Sötét lagunák. Illusztráció. Vizf. Eladó.

SZÉKELY ÁRPÁD.

624 Tövisi részlet. Rajz. Eladó.

BARTA ERNŐ.

625 A híd. Rajz. Eladó.

JÁMBOR LAJOS.

626 Hegyi beszéd. Olajf. Eladó.

TICHY KÁLMÁN.

627 Jézus a Genezáreth tavon. Vizf. Eladó.

SZÉKELY ÁRPÁD.

628 Szadai részlet. Rajz. Eladó.

KRÓN BÉLA.

629 Szabadság-tér a tőzsdepalotával. Ered. rézkarc. Eladó.

630 Pihenő munkás. Ered. színes kőrajz. Eladó.

Komáromi Katz Endréné

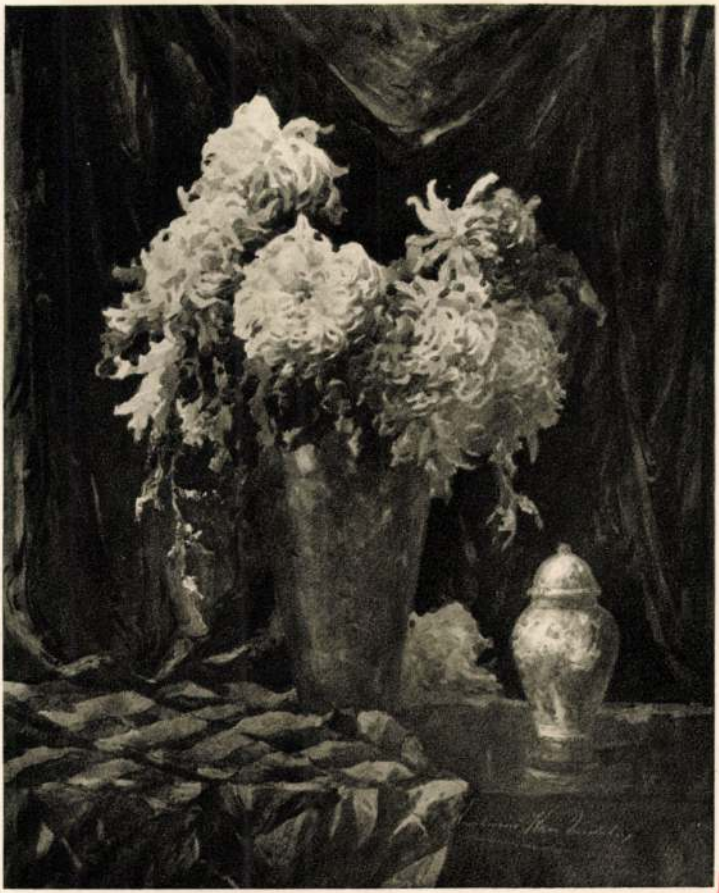

KOMÁROMI KATZ ENDRÉNÉ : AJÁNDÉKOK, EMLÉKEK

K.

Képzm. Társ. 1927/28.
péli kiáll. – Szat

EDVI ILLÉS ALADÁR: SZÉLMALMOK

Komáromi Kacz
Endréné

Arviva művészeti szalon
I. csop. kiáll.
1922. okt.

Rozsák

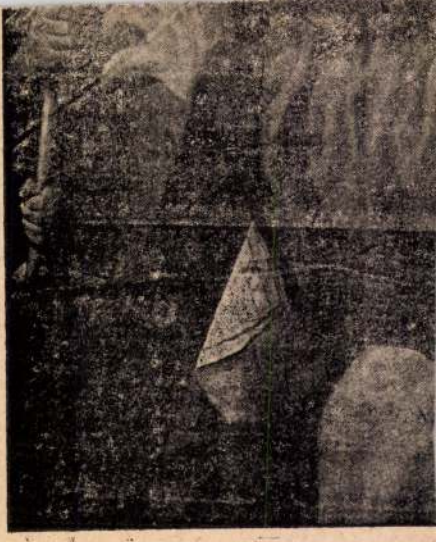

130. kép. *He*

MOEYAERT, NICOLAUS (holland fe
1592—1655)

Fülöp diakonus Kandaces főtisztjét megker

Fa, olaj, 76×106 cm.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki
Új Magyar Sion, VII., 1876., 33—3
Z.: Az esztergomi érseki képtár
Új Magyar Sion, XVI., 1885.,
(Bramer Lipót.)—Maszlaghy II., 134
(Bramer Lipót.) — Gerevich: A

tatta.

Komáromi Kacz Endréné

Műteren ~~Szoba~~ sarok és Sejárat a parkba c. vízf. a Komáromi Muzeumban

Komárom, 1913. Iérf.

4. n. 210. l.

telhetetlen mélységébe.

Bacsó Kanut élvezettel adta magát át a boldogság szemléletének, melyet ő okozott. Jó szíve elmerültségében észre nem vette, hogy a plébánia tornyán ötöt üt az óra. Az éhes kis szájak szapora munkája régi, vidám emlékeket támasztott fel benne... Mikor famászó suhancz korában, a mármarosi erdőben madárfészket szedett. A fészek csipasz lakói sipogva tátották sárga csőreiket. Így faltak azok is. Mekkora gyönyör volt jól tartani őket! Az akkori naiv elragadtatásnak fölujult érzése melegíté át az államférfi lelkét.

... Hanem a mint a főrendiházi elnököt látta a korzón fölfelé haladni, a maga fönséges merevségében, csodálatos kicsiségű fejének hajthatatlan tartásával, a mint megcsillanni látta a históriai nevezetességű monoklit a hideg, okos, szúró szemek fölött: Bacsó Kanut naiv, szinte gyerekes ellágyulása egyszerre véget ért. Eszébe jutott a nyilvánosság, az állás, a név. Egyszerre ugyancsak komikus színben tünt fel maga előtt — ezzel a három, pofázó gyerkőczczel... Az államtitkár, a gyermekkertész... Hogy nevetne a ház, a miniszterium, meg a közönség, ha holnap valamelyik lap ily czím alatt hozná az esetet.

És ha hozná! Hát aztán! Úgy is az a hire, hogy

Komáromi Kacz
Endréné
festő
XII - Pilsudszky
ut 18.

MKSz 1947

Komáromi Katz Endréné

KOMÁROMI KATZ ENDRÉNÉ : AJÁNDÉKOK, EMLÉKEK

EDVI ILLÉS ALADÁR: SZÉLMALMOK

Komáromy Kaczné

KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ.

615 Müteremsarok. Vízf. Eladó.

NAGY VILMOS.

616 Harag. Színes rajz. Eladó.

SZMRECSÁNYI PAJTÁS ÖDÖN.

617 Vasárnap. Vízf. Eladó.
618 Mi történt? Vízf. Eladó.
619 Dob-utcai elegancia. Vízf. Eladó.
620 Dunaparti corso. Vízf. Eladó.
621 Stefánia-út. Vízf. Eladó.
622 Buzalka. Vízf. Eladó.

FÖLDES IMRE.

623 Jó kedvben. Vízf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.

624 Tünődés. Színes rajz.

BENTHEIM ARTÚR.

625 A kolozsvári várfal romjai. Rajz. Eladó.

FÖLDES IMRE.

626 Lámpásnál. Vízf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.

627 Nagyapó unokáival. Szénrajz. Eladó.

BÁNK ERNŐ.

628 Itatás. Olajf. Eladó.

IFJ. FLUCK BÉLA.

629 Hadseregi akadályverseny. Vízf. Eladó.
630 Urlovasok a starthoz. Vízf. Eladó.
631 Drag-hunt. Vízf. Eladó.

WÁGNER GÉZA.

632 Utcasarok. Pastell. Eladó.

TÖRÖK GYULA.

633 Vasut mentén. Vízf. Eladó.

TIKÁTS ADOLF.

634 Részlet a Városmajorból. Színezett rajz. Eladó.

HEVERDLE MARGIT.

635 Öreg óra. Vízf. Eladó.

IFJ. FLUCK BÉLA.

636 Rókavadászat III. Vízf. Eladó.

FÖLDES IMRE.

637 Arckép-tanulmány. Vízf. Eladó.

TÖRÖK GYULA.

638 Velencei részlet. Vízf. Eladó.

DOBAI SZÉKELY ANDOR.

639 Bözsike. Pastell. Eladó.

BRUCK HERMINA.

640 Kora tavasszal. Pastell. Eladó.

BRUCK HERMINA.

641 Estefelé. Pastell. Eladó.

TÖRÖK GYULA.

642 Gondola-állomás. Vízf. Eladó.

BENJAMIN HERMANN.

643 Varróleány. Vízf. Eladó.

BÁNK ERNŐ.

644 Erős napsütés. Olajf. Eladó.

KOVÁCS GINA.

645 Augusztusi délután. Olajf. Eladó.

RÁKOSI GYULÁNÉ GEŐNCZY ILONA.

646 Öltözködés. Pastell. Magánt.

ZÁHONYI GÉZA.

647 Téli nap. Olajf. Eladó.

AZ A LEÁNY.

ANGOL REGÉNY.

IRTA: ETHEL TURNER. (Folyt.)

FORDITOTTA: KÉMÉNDYNÉ NOVELLY RIZA.

Egy napon az ácsmester abba hagyta a munkát és sértődve távozott, mert Curtis, a hátsó lépcsőházban használt száz csapszeg egyikénél valami csekély egyenetlenséget fedezett fel s követelte, hogy azt eltávolitsák. Az ács hiába magyarázta, hogy ennek az egynek kivevése majdnem az összesnek eltávolitását vonná maga után, a kapitány makacsul ragaszkodott kivánságához s egy másik ácsmestert hivatott.

Miközben Curtis igy segitett a ház felépitésénél, gyakran nézett le a völgybe, meg az öbölre és a tengerre, melyet gondolatban már a magáénak tekintett s pontosan meghatározta, hogy minek hol lesz a helye.

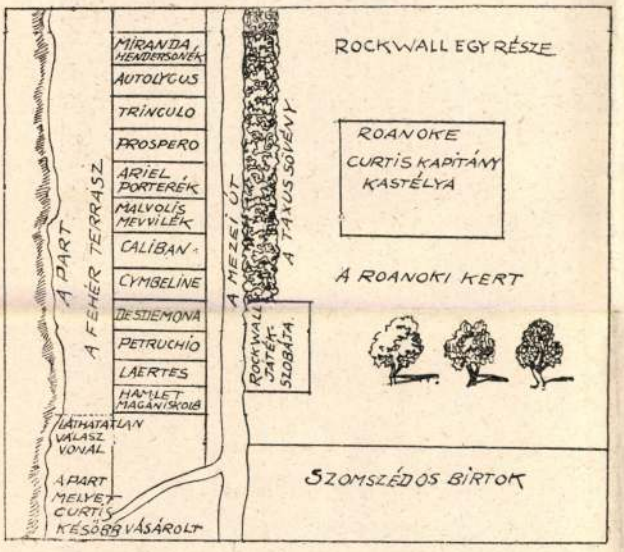

Itt lesz az ő magánrakodópartja és a csónakházai, meg a fürdője.

Arra a darab partra fákat ültet, szép fenyőfákat s egy embert tart majd, aki naponta összesepri a lehullott tüleveleket.

A völgyet megszabaditja attól a sok fölösleges bozóttól s a fáknak legszebbjét hagyja meg csupán. Azután begyepesitteti az egészet s ápolni fogja, mig olyan lesz, mint annak az angol főurnak parkja, amelyet egyszer megtekintett. Különbség csak az lesz, hogy ő nem türi, hogy a fü kedvére nőjjön, hanem addig kaszáltatja és hengerelteti, mig olyan lesz, mint egy szép sima tekepálya.

Mielőtt a ház elkészült, az egész birtoknak képe már tisztán állt a kapitány szeme előtt s csak az bántotta, hogy a felesége nem látta annak szépségeit épugy, mint ő, sőt egyszer tiltakozni próbált az öböl és a völgy bozótainak kiirtása ellen.

És azután hazatért «az a gazember Henderson».

Egy szerencsétlen véletlen folytán az, vagyis inkább a felesége volt a völgybeli birtok tulajdonosa, aki oly kétségbeejtően soká időzött külföldön, mig a kapitány pontosan kidolgozta terveit. A hölggyel természetesen közölték Curtis ajánlatát s férje válaszolt is helyette, hogy hajlandók lennének eladni, a megfelelő árért, de jobb lesz várni, mig hazatérnek. Az ügynökök azt mesélték Curtisnak, hogy a völgy eladásáról már előző évben szó esett s akkor háromezerért kinálták, ugy hogy biztosan számithat reá, ha ötezret megad érte. Igy hát a jó ember boldogan szőtte tovább terveit, tárgyalt kikötőépitészekkel s Amerikából meghozatta a legujabb tipusu tengeri fürdőházak rajzait.

És akkor hazatért «az a gazember Henderson».

Néhánynapi hallgatás után, melyet, ugy látszik, az ügynök lázas munkája töltött be, rövid levél érkezett a Curtis-házba. A völgybirtok Henderson asszonyé, — ugy hangzott a levél, de tudva, hogy Curtis ur, a *Roanoke* kapitánya óhajtja megvenni, semmi árért el nem adja. A kapitány és a hajó neve vastagon alá voltak huzva.

Curtis elvörösödött a dühtől s az ügyvédjét hivatta. Ez vállát vonogatta. Nincs kezünkben semmiféle kötelező irás, az eladó jogosan utasithat vissza egy vevőt s az ügynök nem vehette számitásba ezt az ellenséges hangulatot.

Heves küzdelem indult meg. Curtist kétségbeejtette a gondolat, hogy elveszthetné völgyét, kikötőjét, tengerét, hogy mindentől elvágva, dombjának tetején kell majd ülnie s ezért végül tizezer fontot ajánlott föl.

Egy nőnek kiolthatatlan gyülöletét azonban még a legnagyobb összeg sem tudja elnémitani.

Henderson, aki jó üzletember volt, szivesen fogadta volna ezt az ajánlatot, hiszen kétszeres értékét kinálták a földnek, de felesége elkeseredett haragjába burkolózva ez egyszer maga irt a kapitánynak. «Kereken visszautasitom Curtis urnak, a Roanoke egykori kapitányának ajánlatát». Igy hangzott a levél.

A dühtől tomboló kapitány a törvényszékhez fordult, habár mindenki figyelmeztette, hogy semmi alapja a panaszának. Olyan volt, mint egy haragosképü iskolásfiu, kit a társai jól megvertek s most majdnem bőgve megy panaszra tanitójához.

Azon a napon, amelyen megkapta az elutasitó itéletet s értesült a nem éppen jelentéktelen perköltségekről, kiment verandájára s pipaszóval akarta támogatni ennek a keserü pirulának megemésztését. Most már «Roanoke»-on laktak s a

Komáromi Katz Endréné: Piros bóbitás.

Magyar Lányok

1928. 2. 7.

Komáromi Kacz
Endréné

l.

Bende 1916.
145, 146 l.

rendás parasztszobában kereszt-
rdultan ülve ábrázolt pápaszemes
bolyít, a melyet neki a kis fiú
ötője fekete, barna vállkendő-
éklijének ujja bő, köténye kék,
ajú mezítlábas gyermek pedig,
urtaszárú gatyát hord. A szo-
rt ketreczben, kotlóstyúk költi
n vizes tál van és mellette kék
ön, a fiúnak ruhája meg kalapja
leterített asztalon korsó, törött
átható; az ablakban, melyen a
és kaliczka lóg; a falra három
két ugyanilyen köcsögöt akasz-
sztott ajtó közelében pedig seprü
l jobbra: »*Nemes Eliza 1874*«.
9·5 cm. — Lelt. sz. 1922. — Gróf
t Eliza hagyománya (100–900).
ber 31-én (711–900). — Értéke
lfogadta az 1901 április 24-iki
1).
ber 16-iki felterjesztés (607–901)
92507 ex 901 sz. leirat (33–
i letétül a békéscsabai múzeum-
2).

III

229 (1922).
640 (376).

600 Ka

: 229

Hag

saba

Komáromi Kacz Endréné

KMITáró 1927. őszi kiáll

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: NOVEMBER

ta be, az legközelebb a hittanórán

Teendők diákok és diákleányok u

megszervezé

1./ Minden középfoku fiu
szólitsa fel tanitványait a leg
utcájába, vagy annak környékére
szóló nagy boritékot, amelyben
egyházmegye elnöksége, hogy a s
lévő csekklapon küldjék be.

2./ A buzditó szóra jele
kik átnyujtandó jelentkező lap
azon az órán pontosan kitöltve
kat akár postán, akár személye
déli 12 óráig eljuttatja az egy

3./ A kiküldendő boritéko
előre elkészitve és összecsomag
között kezei közé juttatjuk /cs
az óra elején a hitoktató bekül
hitoktatójának kiviszi; villamo

4./ A képes tájékoztató r
ják fel a cimeket a boritékokh
május 12-17 között délután 1/2
/Vasárnap a 12-1/2 2 órai idő
öltöznek s mikor az ajtón bebo
nék a levelet a cimzettnek magá
gyon fontos üzenetet tartalmaz.
ják meg, hogy nagyon szerettek
velet neki okvetlen adják át. H
hogy követségbe jöttek a gimnáz
den meg van irva, olvassák el.
nem fogadhatnak el pénzt. A gye

BEDNÁR JÁNOS: VENUS

Komáromi Kacz Endréné

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ MŰVEI:

114. Színeim.
115. Hazafelé.
116. A multak emléke.
117. Május ünnepe.
118. A nyár ígérete.
119. Virágaim.

120. Tanulmány.
121. Erdei pihenő.

KMTárs, 1929. ősz

Kiáll

A

KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

RENDES TAGJAI TAGJEGYEIKKEL

ÖSSZES KIÁLLÍTÁSAINKAT

DÍJTALANUL LÁTOGATJÁK,

CSALÁDTAGJAIK SZÁMÁRA

ÖT INGYENJEGYET KAPNAK,

RÉSZTVESZNEK A RENDES TAGOK KÖZÖTT

RENDEZENDŐ

TÁRGYSORSJÁTÉKON

ÉS INGYEN KAPJÁK A

TÁRSULAT ÉVKÖNYVÉT.

BELÉPÉSI NYILATKOZATOKAT KÍVÁNATRA

AZONNAL KÜLD A TITKÁRI HIVATAL

BENJÁMIN HERMAN: FIÚARCKÉP

KIS-FARKAS MIKLÓS: KUJÓN

VITÉZ PATAKY FERENC: TANULMÁNYFEJ

A MŰCSARNOK TÉLI TÁRLATÁRÓL

István plakettjei gondos, művészi ízléssel látott darabok. Külön ki kell emelni *Nemes* György négy kis figuráját, melyek mindegyike komoly tanuság a művész tehetsége mellett.

IV.

A szolnokiak.

A szolnoki művésztelep jubiláris kiállításán a művésztelep „őseiről" beszámoltunk már

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: VIRÁGCSENDÉLET

III.

Tatz László.

Minha csak tegnap lett volna, hogy *Tatz* László képeit utóljára láttuk a Műcsarnokban. Oly eleven impresszióval él bennünk művészetének hatása. Pedig ezt a teremnyi kollekcióját hosszú hallgatás és külföldi utazás előzte meg. Hosszú évek multak el, míg most viszontlátjuk Tatz Lászlót, akinek művészete ma is maradandó benyomást tesz a nézőre. Színeinek finom analízise ugyanazt a nagytudású piktort mutatja be, portréinek finom egyéni beállítása és lélekkutató rajza ugyanazt a festői intelligenciát csillogtatja és szüzséinek előadásmódja ugyanazt az előkelő ízlésű művészt reprezentálja. Régebbi és új képei ugyanazt a Tatz Lászlót képviselik: a fiatalabb generáció egyik legjelentékenyebb tehetségét. Kívánatos lenne, hogy minél sűrűbben találkozzunk vele tárlatainkon, melyeknek mindig komoly értéke volt.

októberben, amikor a klasszikus gyüjtemény Szolnokra invitálta a magyar művészek barátait az ország minden irányából. Az indítók, élen Pettenkoffennel és osztrák társaival — Tina Blau, Thoren, Storio, Strassgeschwandtner — és a magyar klasszikusok — Bihari Sándor, Böhm Pál, Hegedűs László, Mihálik Dániel, Vágó Pál, Aggházi Gyula, Zemplényi Tivadar — már egyébként is a művészettörténelem lapjaira kívánkoznak. Kívülük is sok itt a múzeumi darab, melyet ezúttal szószerint is kell érteni, mert a múzeum falairól telepedtek ide át a Műcsarnokba. *Deák-Ébner* Lajos Húsvéti körmenete is ezek közül való. Azután itt vannak kimagasló műveikkel azok a festők, akiknek neve elválaszthatatlanul összeforrott a szolnoki művésztelep életével. A nagyszerű *Szlányi* Lajos, aki egy egész teremrevalót állított ki jobbnál jobb műveiből. *Zombory* Lajos, aki ugyancsak több, mint egy tucat képpel szerepel, köztük olyan klasszikussá lett művekkel, mint a *Magyar gulya*, vagy *Komp a Tiszán*. *Vidovszky* Béla is elhozta művészete java termését és néhány sikerült munkájával itt szerepel *Zádor* István is, akinek dr. *Juhász* An-

Képzőművészet
1928. 6. 4.

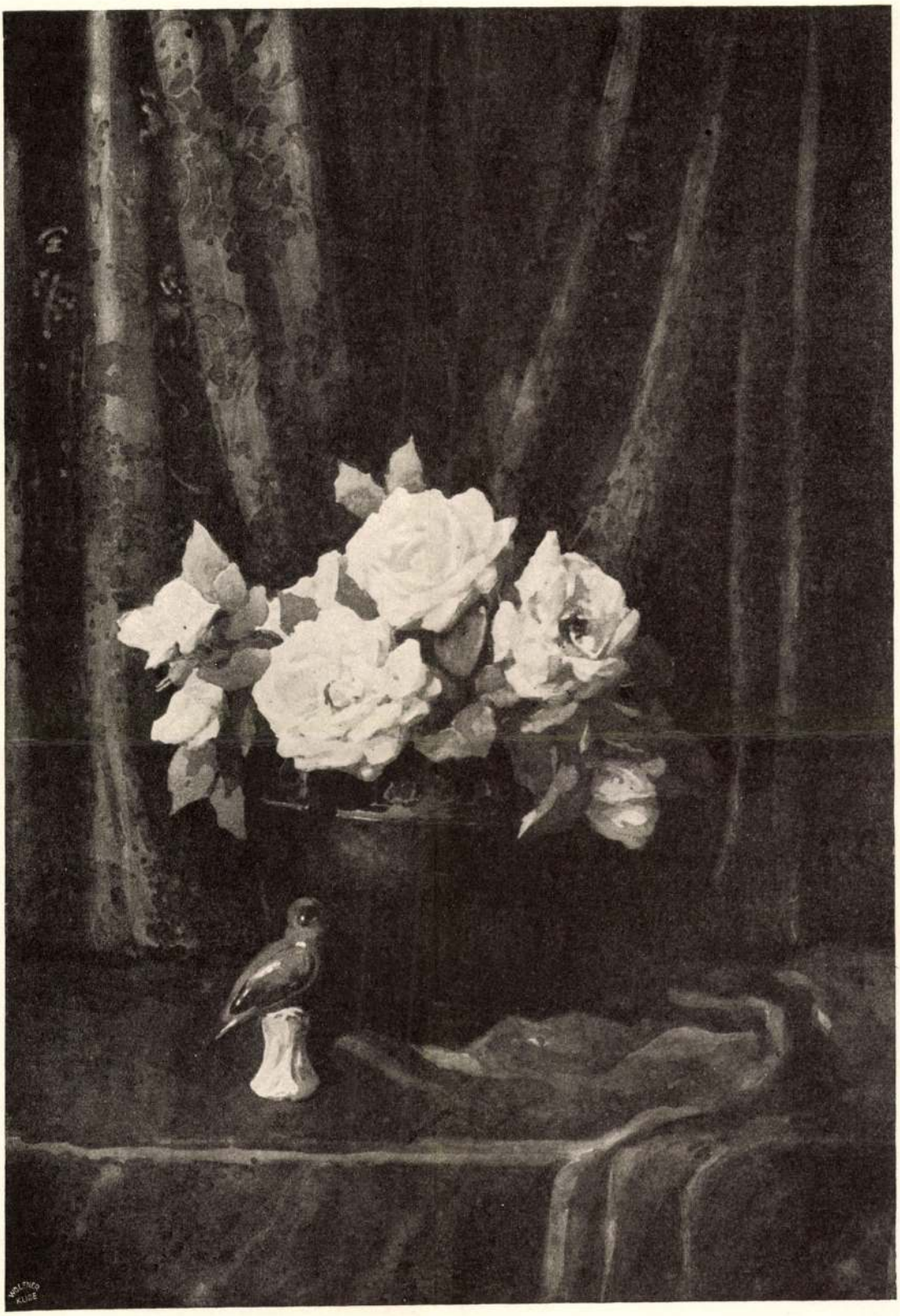

A MŰCSARNOK
TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

CSENDÉLET
KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ
VÍZFESTMÉNYE
AZ ESZTERHÁZY-DÍJ NYERTESE

Művészet 1914.

kényszeríteni, még kevésbé az, aki a maga dadogó nyelvének minden elemét maga alkotta meg, aki minden egyes tárgyat olyan szűz pillantással tudott szemügyre venni, mintha előtte még soha senkisem látta volna és senki sem akarta volna leírni . . .

Nem kevésbé különös az is, hogy az egész mozgalomnak a tehetség arisztokratikus érzése volt a lélektani elindítója, a különbözés vágya azoktól, akik merő teknikázássá sülyesztették az impresszionizmust, a klasszicizálás vágya, mely a túlságos szabadság, a művészi demagógia reakciójaként támadt . . . és ugyanez az arisztokratikus érzés volt elindítója a kiábrándulás oly szokatlanul gyorsan elkövetkezett folyamatának is. Az akadémia ugyanis mindenkor a legmegtanulhatóbb, tehát a tehetség arisztokratizmusának kell, hogy lényegénél fogva a legellenszenvesebb legyen. És csodálatos módon ennek az arisztokratizmusnak ezúttal éppen ide kellett menekülnie: a legdemokratikusabb akadémiába. Mert ez az akadémia aztán mindeneknél megtanulhatóbb, könnyebb, elleshetőbb volt. Ez még a tudásnak azt a legalább évek szorgalmával megszerezhető készségét sem követelte, melyet a régebbi akadémiák. Ez csupa könnyen eltanulható — hogy úgy mondjuk — gyorsirási jelényből állott és nagyon kapóra jött azoknak, akiknek sem megbízható tudásuk, sem egyéni mondanivalójuk nem volt. Természetes, hogy azok, akik éppen a tömegtől kerestek menekülést, ebben az új, még értéktelenebb tömegben, mind teljesebb csalódással néznek körül és ismét elkülönböződni akarván, rájönnek, hogy erre joguk és egyben eszközük csak egy van: a tulajdon egyéniségük. És az egyéniség, a kócos, rendetlen egyéniség, melyet a komoly «rend» és a szigorú dogmák száműztek, lassan-lassan — ez is szemünk láttára, sőt legközvetlenebb napjainkban megy végbe — visszatér jogaiba.

Az egyéniség . . . csakugyan, lehet-e ezt mellékesnek tartani bármikor, bármilyen művészetben? Van-e lényegesebb, átfoglalóbb kritériuma ennél bármely művészetnek? Lehet-e egyetlen szóval jobban kifejezni azt, ami a művészetnek emberi és művészi értéket ád? Hiszen ugyanegy korban a legellentétesebb irányok sem jelentenek oly lényeges eltérést, mint a legfinomabb imponderabiliákban megnyilatkozó egyéni különbségek. Csodálkozva revidiáljuk néha a művészettörténelemben megpecsételt ítéleteinket, mikor olyan festők képei elé kerülünk, akikről tudjuk, hogy irány dolgában a legharciasabban álltak valaha egymással szemben és ma ebből a tátongó ellentétből mi már alig tudunk észrevenni valamit . . . Legutóbb egy Couture-kiállítást láttam Münchenben és megdöbbenve kellett tapasztalnom, hogy ez az akadémikus Couture, a Louis Napoleon ünnepelt kegyence, roppant hasonlóságot mutat azzal a két művésszel, akik — különböző pontokon — a leghevesebb forradalmisággal támadtak ellene egyrészt: Delacroix-val, másrészt: Courbet-val. Couture és Courbet: mily végletesen ellentétesek a művészettörténetben! Itt szépen megférnének egymás mellett ugyanegy falon, mint ugyanannak a kornak logikus képviselői. A különbség köztük többé nem irányaiké, hanem — egyéniségüké. Szédületes elgondolni is, hogy valaha, egy nem is nagyon késői utód, alig-alig tudja majd fölfedezni egy Carolus Duran és egy Cézanne iránybeli különbségét . . . Egyéniségük vonásainak és értékeinek különbsége azonban sosem fog elmosódni.

BÁRDOS ARTUR

A Műcsarnokból. Piros legyező. Komáromi-Kacz Endréné festménye

Mariska: De még csak a felesége se szép, hogy féltékennyé lehetnél —

Ida: Ez is igaz. De van neki most egy flamméja, aki szörnyen fess —

Ida (a száját tátja): Flamméja? Zoltánnak?

Ida: Igen, igen, az erényes és pedáns Zoltánnak. Ezt én kinyomoztam —

Mariska: ... és te most megjelensz, mint büntető igazság?! Ki az a flamme?

Ida (büszkén): Sohse találod el. A híres magyar mozi-star: Miss Lilian de la Pousta, aki épp itt filmez most —

Mariska: Ah?! Hát ez izgat téged?

Ida: És még mennyire, drágám. Képzelheted, mekkorát ugrottam, mikor ennek a kis titkos panamának a nyomára jutottam. Az erényes, komoly, méltóságos Zoltán a filmdsungelben ... Igen, ott strázsálja a divát az operatőrök közt! Bürokrata burleszk ... de Lilian maga gyönyörű. Méltó ellenfél —

Mariska: Ez a tutyi-mutyi, gaz Zoltán? !

Uj Idők 1926.

Ida (közönyösen): Zoltán? Nekem semmi közöm Gaál Zoltánhoz.

Mariska: Nem értem. Hát nem érdekel... nem vagy szerelmes Zoltánba?

Ida: Én? Hova gondolsz? Mondom, nekem csak Liliannal van dolgom.

Mariska: Ugyan már! Nézd, hogy neked Liliannal lehessen dolgod, előbb mégis csak Zoltánnal kell udvaroltatnod magadnak.

Ida: Helyes. Már udvaroltatom is. Elkezdte. Csinálja. Hát igen, ez a szükséges rossz, amin át kell esnem, olyan, mint a szűk cipő, amit mégis csak mosolyogva kell felhúznom... Látod, már is mosolygok (csengetés), — épp jön! Adieu, csókollak. (Besuhan a szalónba.)

Férfihang: Kezét csókolom. Hát... hát mégis itt vagyok!

Ida hangja (vibráló kacajjal): Tudtam, hogy eljön... Tudtam!

Férfihang: Igazán? Hm... és azt is tudja, hogy ugyanebben az órában másutt is várnak engemet?

Ida hangja (diadalmasan): Azt is tudom. S épp ezért meggondoltam: menjen... odamenjen —

Férfihang (habozva): Maradok...

Ida hangja (szigoruan): De nem kell... nem fogadom —

Férfihang (ijedt hévvel): Könyörgök —

Ida hangja (kacaj): Hát jó... üljön le...

*

Tiz nap mulva a Gaálék lakásán. Ida a kerevet mellett ül, melyen plaid alatt dideregve, betegen fekszik a háziasszony. Gaálné az otthon penészedő, elhanyagolt, unalmas asszonyok siránkozásával temeti arcát zsebkendőjébe.

Gaálné (könyörög): ...mit tehettem? Magamhoz kérettelek —

Ida (hévvel): Szivesen jöttem, drágám.

Gaálné: Látod, oda vagyok, belebetegedtem...

Ida: Látom. Akarsz egy aszpirint?

Gaálné (keserűen): Nem aszpirin kell nekem —

Ida (szeliden): Hát micsoda, drágám?

Gaálné: Látod odavagyok, belebetegedtem... más kell nekem!... Mondd, Ida, mért bántasz te engemet?

Ida (angyali ártatlansággal): Én tégedet?

Gaálné: Igen, te engemet! Hisz annyi más neked való gavallér van a világon, mért keresed ki épp az én uramat? Miért?!

Ida (csitítóan): Tévedés... félreértés!

Gaálné (boszúsan)): Dehogy is tévedés! Az egész város erről a skandalumról beszél. Az én hű, az én komoly Zoltánom, aki eddigelé legfeljebb a kaszinóba járt bridgezni, most teljesen megbolondult. Igen, és utánad bolondul, te vezeted az orránál fogva. Ne tagadd, láttalak multkor azon a Blendorff-zsúron. Ott ültetek, ott suttogtatok a sarokban —

Ida (gyöngéden): Ugyan már, kis flirt-training, ártatlan szivgyakorlat... Hát hisz nem tagadom —

Gaálné: Na, úgy-e?!

Ida: ...s azért mégis tévedsz!

Gaálné (méregbe jön): Ördögöt tévedek! Felelj: miért bántasz, miért veszed el tőlem a férjemet?!

Ida (élénken): Tőled? Bocsánat... és ha elvenném, még akkor se tőled veszem el a férjedet!

Gaálné (felül): Megáll az ész! Nem tőlem? Hát ugyan kitől veszed el?

Ida (gyermeteg mosollyal): Hát a flamméjától!

Gaálné (ingadozva áll fel): Hogy mondod? A flamméja? Ugyan már, miket beszélsz te itt össze?...

Ida (kedveskedve): No igen, a kedvese, a hires mozi-star, a szép Miss Lilian de la Pousta... Te ezt nem tudtad?

Gaálné (visszahanyatlik párnái közé): Jaj... Zoltánnak kedvese van...

Ida (gyöngéden csitítja): Csak volt... én léptem közbe, hogy érted bosszút álljak. No, úgy-e, hogy mégis csak tévedés, szivem? Nem tőled vettem el, csupán Liliantól loptam vissza az uradat: neked, saját külön a te számodra. Ezennel ünnepélyesen vissza is adom, nesze... Jó barátnő vagyok, mi? Csókolj meg, drágám, és okvetlen nézd meg Liliant az új filmen... Pá!

Szerelem

— *Marceline Desbordes-Valmore* —

A szíved az enyém volt,
S az enyém a tiéd volt.
Szív a szívért cserébe.
És lám, mi lett a vége:

Visszavetted a szíved
S engem megöl a bánat,
Nekem most egy szívem sincs,
De kettő van tenálad.

És ott maradt a nyár is,
A szívek, a virágok,
Minden nálad maradt:
A vágyak és az álmok.

A szívem hova tetted?
Mondd, szerelmes királyom!
A szívem hova tetted,
Hogy seholse találom.

Lásd, itt maradtam árván,
Miként anyátlan gyermek,
Lásd itt maradtam árván,
Senkise védelmez meg.

Olyan sivár az élet,
Olyan keserves, árva,
Olyan sivár az élet,
A jó Isten is látja.

Mondd, hát te nem tudod még:
Eljő az idő egyszer,
Hogy te is ráeszmélsz majd:
Egyedül van az ember.

S a nagy magánosságban
A régi szerelemmel,
Egy csöndes alkonyórán
Találkozik az ember.

És akkor majd elindulsz
S a kapum előtt szépen
Megállasz álmodozva,
Szerelmem, úgy mint régen.

S azt mondják ott neked majd:
„Meghalt. Ilyen az élet".
S ha azt mondják, szerelmem,
Ki sajnál akkor téged?

Fordította: *Ruzitska Mária*

---

204. Komáromi Kacz Endréné: Egy év története: A nyár rózsái.

21. Mednyánszky László báró: 1915. március.

Komáromi Kacz Endréné

Magyarság képes mell
1937. febr. 21

Komáromi Katz Endréné: „Elégia"

Komáromi Kacz Endréné Kiss Sarolta, a 600 koronás Esterházy-díj nyertese, Budapesten született. 1883 márc. 31. 1898-ban növendéke lett a budapesti mintarajziskolának, ahol 4 év múlva rajztanítónői oklevéllel került ki. Első jelentősebb szereplése 1912 tavaszán a Képzőművésznők kiállításán volt, ahol egy kisebb kollekcióval szerepelt. Ott egy intérieur-képével megnyerte a főváros által nők számára adományozott 200 K-ás festészeti díjat. Ugyanezen év telén a Műcsarnokban is volt két csendélete és 1913 nyarán elnyerte a Képzőművésznők Egyesületének ezüstérmét a legjobb akvarellre.

Művészet 1914. 84. l.
(A Műcsarnok téli kiállítása.)

8715.

BOSNIA cum Dalmatiae parte. Mé-
ilön keretben: Miliaria Germa-
t lap felirata fölül középütt:
DALMAT és a jobb sarkon: 361.
án két hasábos német szöveg ol-

19.3 cm.

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1937 február 28-iki számához (9.)

ESTI IMA

Komáromi-Katz Endréné festménye

Báró Neurath német külügyminiszter látogatása Bécsben. Balról: a külügyminiszter fogadtatása a Heldenplatzon, jobbról; fogadóest a Belvedere-kastélyban (Schuschnigg, Neurath és Schmidt államtitkár)

Balról Graziani alkirály, aki könnyebben, — jobbról Liotta tábornok, aki súlyosan sebesült meg az addiszabebai merényletnél

Graziani alkirály lelkes ünneplése

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ

157. Ősz, vízf.

158. Székely ballada, vízf.

Nemzeti Szalon

1940. nov.-dec

MAPE 25. kiáll. -

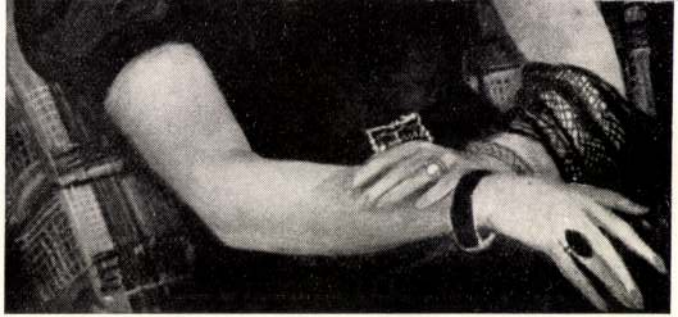

K. RÓNA KLÁRA : Hölgy

Komáromi Katz Endréné

Magyarság. Képes mell
1928 dec. 16.

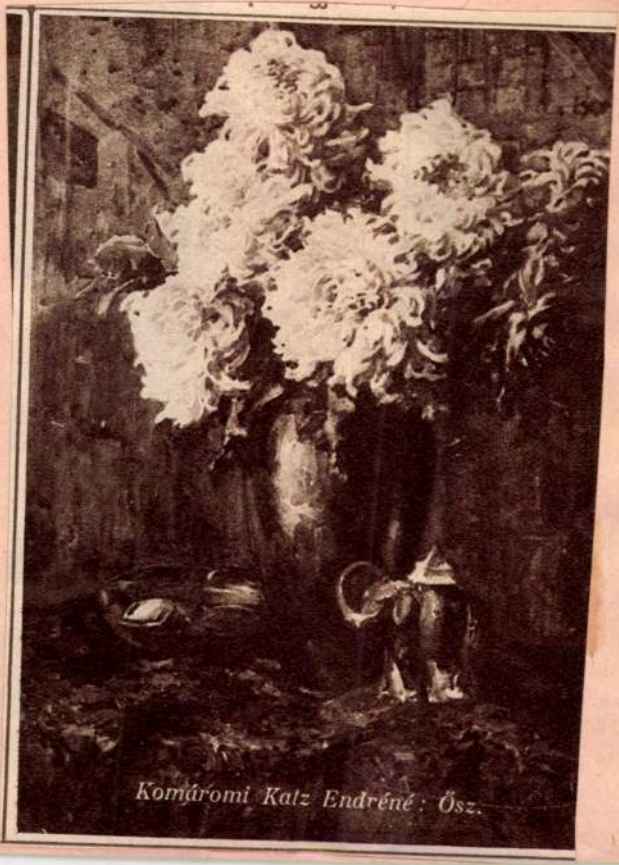

Komáromi Katz Endréné: Ősz.

939 MÁJ. 6.21.

Komáromi Kecz Endréné

festőnő

Komáromi Kacz Rózsi

GYULAI ÁDÁM: *A mi pénzünk.* Komáromi Kacz Rózsi rajzaival. A mai, praktikus gondolkodású, vállalkozó szellemű ifjúság regénye. É. n. 219 l. (K. K. K.) Vk. (Bolti ára: 3·80 P.)

Pontértéke: 8.

Komáromi Kacz Rózsi

KMTárs 1940. A gyermek

Békakirály, vinczett rajz

Álomtündér, vinczett rajz

Jancsi és Juliska, vinczett rajz

ésektől elkínzott korunkkal. Az impresszionizmusra úgy
tünk vissza, mint a boldogság pálmás, paradicsommadaras
tére, melyet megérdemelnénk, de melyet nem kaptunk
soha. Forradalmát nem értékeljük, nem is értjük, mi volt
e forradalmi és felháborító; csak azt tudjuk, hogy kevés
onikusabb kora volt a festészet történetének, mint a mult
d utolsó harmada. Talán Delacroix nagyobb volt, mint
nennyi impresszionista, mégis Manet vásznai állanak
ulatainkhoz közelebb, dobogni kezd a szívünk, ha londoni
sasszonyára gondolunk, vagy a söröslányra, a munkás
ibbonyos hátával az előtérben. Renoir mosolyánál nincs
iább, sőt párisibb, Degas lóverseny és balettképeinél jobban
ódunk tiszta és nagyvonalú, csöndbe burkolt arcképeihez.
korban vagy nemzetnél a másodrangú meste ek közömbö-
hagynak, itt mintha műveiken a vezetők szellemének
adó visszfénye ragyogna. Karnevál ez, minő csak egyetlen
a világon s húshagyó kedden ott várnak Cézanne bal-
tú Pierrot-i.

Csabai István könyve visszahívja ezt a mozgalmat szerep-
l és művestől, környezetestől és titkaival egyetemben.
zetes olvasmány, mely nemcsak a képek fejlődéstörténetét
hanem a műhelyekről is fellebbenti a függönyt. A művé-
nagyjainak nemcsak alkotásai érdekesek, hanem életük,
nényeik és környezetük is. Michelangelo szonettjei éppúgy
ájárulnak a Medici-kápolna szobrainak megértéséhez, mint
a-Noa sok tekintetben kulcsa Gauguin későbbi képeinek.
ai helyesen tette, hogy közeit színes kortörténeti miliőbe
zta be. Különösen szépek azok a lapok, melyeket a leg-
obbnak, Manetnak szentelt s az időtlenség, melyet vele
olatban hangsúlyoz, nemcsak igaz, hanem eredeti, az eddigi
lomból hiányzó megfigyelés.

A könyv szerkezete világos, a jellemzések sokoldalúak és
ktartóak. A szép illusztrációs anyag méltón kíséri a szöve-

Komáromi Kacz Rózsi

Magyar Kulturszemle
1941. 11. sz. 262. l.

Pálosy Éva: Boszorkányvár. Szent István-Társulat kiadása. 132 lap. (Ára kötve 3.90 P).

A „Boszorkányvár" Budán van és öt egyetemista leány lakja: bölcsészek, medikák. Van köztük egyszerű családból származó, de tehetséges, van alkalmazkodó szelíd lélek és csupa ötlet, csupa temperamentum leány és van zárkózott, érzékeny, minden jósága ellenére is akaratlanul önző leány, a főhősnő: Márta. A közös élet egymáshoz csiszolja őket, letördeli egyéniségük bántó éleit, megedzi őket a küzdelmes, de derűlátó életmódra. A csak önmagába forduló Márta is kinyílik és befogadja lelkébe azokat, kiket eddig nem értett meg. Ügyesen, a leánylélek mély ismeretével megrajzolt egyéniségekkel találkozunk a regényben, mely a leányifjúsági irodalom egyik értékes darabja. A rajzok *Komáromi Kacz Rózsi* munkái.

Komáromi Kacz Rózsi

Magyar Kulturszemle

1941. 11. f. 262. l.

Lintnerné Fittler Vilma: Mesefa: Szent István-Társulat kiadása. 152 lap. (Ára kötve 4.— P).

Kis, óvódás gyermekeknek, apró elemistáknak szóló mesék, versek, képek gyüjteménye. Némelyik mese még a vídám zsivajgású hallgatóságot is feltételezi, megszólítja őket, kérdést intéz hozzájuk, valósággal belekapcsolja kicsi hallgatóit a mesélésbe. Ügyes, ötletes, hangulatos, a gyermekek lelkét a szépség, jóság, igazság erejével formáló mesék gazdag tárháza Lintnerné kötete. *Komáromi Kacz Rózsi* rajzai, melyek a gyermeki képzelet ismeretében készültek, még csak fokozzák a mesék érdekkeltő erejét.

Pápay Klára a versről, a színpadról és közelgő előadóestjéről beszél

Családi meleget árasztó, kulturált magyar otthon. pirostapétás szalonjában ülünk szemben a lakás úrnőjével. Közvetlen, kedves asszony, kiegyensúlyozott egyéniség Pápay Klára. Higgadt és mégis megvan áldva azzal a tulajdonsággal, amit művészi tűznek, vagy a szellemesen vitatkozó emberek azonnal visszavágó készségének nevezünk. Nincsenek széles gesztusai, egyszerű szavakkal, finoman beszél. De van benne tartózkodás is. Nem árul el semmit személyes legbensőbb érzéseiről. Úgy érzi: mindnyájunknak van egy „magunk kincse", ami csak ránk tartozik. Érezzük ezt beszédjéből, egy-egy felvillanó mosolyán át.

Pápay Klára Egerből, vidékről indult el a színészi pályán, mint annyi beérkezett nagy művészünk. Szavalataival tűnt fel s később a fővárosba a Madách Színházhoz szerződött. Nagyszerű alakítása volt Ibsen Rosmersholmjában a házvezetőnő figurája. Babay József darabjában is nagy feltűnést keltett akkoriban. Legújabban a „Valamit visz a víz" című filmben aratott komoly sikert, lecgyszerűsített nemes művészettel és hozzáértéssel játszva szerepét. Március 22-én a Zeneakadémián rendez önálló előadóestet.

— Magam sem tudom, — mondja kérdésünkre, — hogy verset szeretek-e inkább mondani, vagy szerepeket játszani? Emberi alakokat megeleveníteni kétségtelenül felszabadultabban lehet, de verset mondani kikristályosodottabb művészet, kerekebb egész. Ezért drukkol jobban minden színész a pódiumon, mint színpadon. Mert mikor egy verset szaval, egy versre épül fel egész mondanivalója, arra a tizenöt-húsz, vagy néha nyolc sorra, amit a költő akar megéreztetni másokkal s amit tulajdonképpen az előadóművésznek kell közvetíteni a közönség felé.

— Milyen költőktől szeret szavalni inkább, — vetjük közbe a kérdést. — Pápay Klára elmosolyodik.

— Élő és halott költőktől egyforma lelkesedéssel és érdeklődéssel szavalok. Babits, Kosztolánnyi, Tóth Árpád verseiből éppen olyan szívesen adok elő, mint Petőfi, Arany, vagy Ady költeményeiből. Eddig sem voltam hűtlen a versekhez — folytatja, — annak ellenére, hogy a színpad, film és rádiószerepléseim eléggé lekötöttek.

— Úgy tudjuk, hogy jelenleg nincs szerződésben. Mi ennek az oka?

— Rám nézve kedvezőtlen körülmények között nem óhajtok sehol sem szerepelni, mint ahogyan egy színész, vagy színésznő nem hajlandó erre, különösen az nem, akinek egyébként családja és meleg otthona van, mint nekem. A legnagyobb örömmel játszanék el viszont bármely víg vagy drámai megfelelő szerepet, legyen az akár vidám, akár szomorú, akár öreg, akár fiatal, akár alakítás, vagy olyan, ahol önmagamat kell adnom, minden szerepet örömmel játszok el, csak lehessen valamit kihozni belőle. De a legjobb lenne valamilyen verses dráma. Sajnos, ma ilyen nincs.

A filmezés iránt érdeklődünk.

— Kilátásban van egy-két film főszerepének eljátszása, de ezekről bővebben még nem nyilatkozhatom. **(Biró)**

*** Holland zongoraművész hangversenye Budapesten.** Cor de Groot, a fiatal holland zongoraművész március 8-án mutatkozik be a budapesti közönségnek a székesfővárosi zenekar Mozart-estjén, amelyet Ferencsik János vezényel. A rákövetkező napon Székesfehérváron játszik, ahol önálló zongoraestet tart. Március 10-én a pesti Vigadóban működik közre a Schmiedel főzeneigazgató által vezényelt hangversenyen s ez alkalommal Beethoven Esz-dúr zongoraversenyét játssza.

Az irodalom és a zene remekművei a Marnitz zenei központban

A Petőfi Sándor-utcába költözött Marnitz zenei központ modern üzletének kirakatában néhány nap óta új elrendezést láthatunk. A kirakatmező egyik szárnyát könyveknek sajátították ki és ott ízléses elrendezésben megtalálhatók az irodalom mindama remekművei, amelyek az utóbbi időben forgalomba kerültek Budapesten. Marnitz Frigyes, a zenei központ tulajdonosa a gazdagon felszerelt és pompásan berendezett üzlet egyik helyiségét könyvosztállyá alakította át, amely már meg is kezdte működését. A könyvosztály megszervezésével együtt újjáalakították a kottaosztály berendezését és szervezését is, anyagát felfrissítették és szemléltető módon csoportosították. A zenei központ kottaosztályán bárki pillanatok alatt megtalálhatja a keresett kottákat, a legfrissebb tangóharmonikaátiratoktól kezdve valamennyi klasszikus mű zongora- vagy zenekari anyagáig. Az ismét kibővített Marnitz zenei központ látogatói körében a szellemes tehnikai újítások élénk feltűnést keltettek.

*** Film készül a kolozsvári színházban.** Az Auróra-filmvállalat igen érdekes tervet valósít meg. „A színház szerelmese" című új produkcióját nem műteremben, hanem a kolozsvári nemzeti színházban készíti el. Az új magyar film cselekménye színházban játszódik le, szereplői színészek, valamint a színházi üzem alakjai, kezdve az igazgatótól egészen a sugóig, úgyhogy az Auróra vezetősége a legalkalmasabbnak azt találta, ha újdonságát az ország egyik kétségtelenül legszebb és legjobban felszerelt színházában, a kolozsvári nemzeti színházban készíti el. Márkonffy Emil rendező, Fekete Ferenc operatőr, aki az „Emberek a havason" fényképezésével aratott nagy sikert, valamint több filmszakember most Kolozsváron tartózkodik, ahol megbeszélik Mihályfy Béla igazgatóval az elökészületeket.

*** A „Csodarepülő"** című francia film cselekménye a háború előtti időkben egy francia pilótalaktanyában játszódik. Hőse a szerelemcsinálta pilótajelölt, aki rengeteg mulatságos kalandon megy keresztül. A film a hírek szerint szerencsésen egyesíti magában a vidámságot és a lélegzetelállító repülőbravurokat. Az ujdonságot, amely nemsokára nálunk is bemutatásra kerül, a Kárpát-film hozza forgalomba.

A Kamara-varieté uj műsora

A kabarénak az időszerűség az ételtő eleme. Ezen az üdvözítő tantételen alapul a Körút tájain kitenyészett sajátságos szintetizáló parodia-műfaj, amely a pillanatnyi nagy szinházi sikereket és sikeres művészeket veszi célba, s bizonyos ügyeskedő mesterségbeli kiforgatással az alantasabb szórakoztatás szolgálatába állítja. A paródiának csak akkor van létjogosultsága, ha feltétlenül szellemes. A Kamara-varieté új műsoráról ez korántsem állítható. A helyenkint felcsillanó ötletek bizony csak szerény mazsolaszámban mennek az erőszakoltság, bornirtság és izléstelenség korpalisztjéből összeragacsolt körúti cukrászkészítményben", amelynek humora talán csak az egyetlen iskola-paródiában helytálló, mert emberi, szellemi sziporkái és ötletei többnyire üres közhelyek és szóviccek, amelyek a letünt kabaréirodalom virágkorának legszebb „hagyományai" revellálják. A műsor „szellemi" részéről ennyi is túlon-túl sok. A szereplők derekas igyekezetének tudható be, hogy megnyugtató színfolt is akad a majd háromórás műsorban. A hölgyek közt a lényegesen nagyobb feladatok megoldására hivatott és különb miliőbe kívánkozó Raffay Blankáról szólhatunk feltétlen elismeréssel. Kellemes, ügyes és mindig izléses színésznő, aki nem él vissza a kabarényujtotta kétesértékü lehetőségekkel. Kardoss Magda szemünk előtt nőtt kész színésznővé. Komoly tehetség, táncai elragadóak. Dárvas Marikáról ez már korántsem állítható. Kezdő mozgásművészeti tanszakaszos hölgy nívóján áll a tánctudománynak. Kökény Ilona Fedák-paródiája alakításban hibátlan. A műsor igazi vivő ereje Feleky Camill, humora, leleménye és ösztönös kedvessége elevenen hat. Kövári Gyula kipróbált mestere a kabarémüfajnak. Az artistaszámok közül az excentrikus táncospár kívánkozik megemlítésre.

UJ KONYVEK

Baróti Géza: Csincsilla. *Baróti Géza író és hírlapíró most megjelent új regénye a mai modern társadalom bonyolult világába vezet bennünket. Csincsilla, a fiatal, romlatlanlelkü lány, akit a dicsőségre vágyó anya a színpadra kényszerit, egy fiatal ujságíróban véli felfedezni élete társát. Ettől kezdve két szálon át szövődik a történet. Csincsilla anyjával szembeszállva, tiszta szerelméért harcol, a fiatal ujságíró pedig a színházi, szerkesztőségi és a kusza üzleti világ keretein túl valami szépre törekszik: szerető hitvestárs mellett szeretné végigküzdeni az életet. Végül is a történet szálai összefonódnak és a fiatalok megtalálják, amit kerestek: egymást. Baróti Géza új regénye a Dante kiadásában jelent meg.*

James Hilton: Más is szenved. *„A megtalált évek" szerzője új problémával lép az olvasó elé. Szinnai Tivadar jólsikerült fordításában kapjuk az érdekes, mindvégig lebilincselő történetet. Az író egy kisvárosi orvosnak fiáért való harcában mutatja be, hogy a valóság mennyire erősebb tud lenni, mint a maga sorsát irányitani akaró ember vágyai. Az emberi akarat véges, — mondja az író, — s ezt a tételt vezeti végig regényén. Az orvos beteg fiáért küzd, s felesége, a gyermek anyja áll éppen útjába az ura boldogulásának és a fia gyógyulásának. Évek hosszú sora után derül csak ki, hogy mily ártatlanul szenvedett és halt meg az orvos és a regényben szereplő fiatal táncosnő. James Hilton regényalakjai izig-vérig emberek, szigorúan és keményen megrajzolt arcéllel. Életük valójában káprázat, amely aztán életté valósul.*

Alföldi Géza: Csak a gyökér kitartson. *Rokonszenves és tiszta líra árad Alföldi Géza kötetének pallérozatlan, nyers rimelésü verseiből. Mély magyar gyökerekről tesz tanuságot, amikor népi származásáról szól: „Paraszt vagyok, vallom és állom! ... Nemesi rang ez, gróféval fölér: mi vagyunk az ösi fán a gyökér." A magyar föld fiának sorstudata és tiszta szemlélődése sugárzik megannyi versében. A gyöngéd szerelem csiralágyságú képei, a föld teremtő juniusi teljessége, mély szociális felelősségutdat azok az értelmi sarkpontok, amelyek köré érdekes mondanivalóit csoportosítja. Alföldi Géza igéretes költő. Egyszerüségében és őszinteségében van a főereje. Bizonyos formai iskola külsőleg is a belső értékek szinvonalára emelné líráját. Legközelebbi kötetében ezt a teljesebb arculatát szeretnők élvezni.*
didt.

Kisszakasz

Milliméter sor ára hétköznap 90 fillér, vasárnap és ünnepnap 1.20 P. Legkisebb hirdetés (10 mm) 9.— P, illetve 12.— P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

HEGESZTŐ TRANSZFORMÁTORT BÉRBE AD
KÖZVETITŐ ÉS ÁRUKERESKEDELMI KIL. MŰSZAKI OSZTÁLYA
Mária Valéria-u. 3. T. 188-070. 189-487

Házasság

ÉLETTÁRSAT VESZTETT idős urakat jól benősit, magányos özvegyeket árvákat férjhezad Méltóságos Asszony, Bp., Főpostafiók 304. Válaszboriték.

MEGISMERKEDNÉK csinos, fiatal leánnyal. Házasság lehetséges. Fényképes levelek **„Mérnökhallgató"** jeligére Bartoss-hirdetőbe, II. Bem J.-u. 24.

Oktatás

IRODAI GYORSIRÓVA, gépiróvá különórás, egyéni tanitásban olcsón, gyorsan kiképezi **DÉNES** József v. Keresk. Akad. tan., a „Stenografia" v. igazg. Rákóczi-út 14.

Magánnyomozó

Magán-nyomozó
Dr. Békési Tibor ny. m. kir. rendőrkapitány
Erzsébet-körút 17. Telefon 222-802

Vétel, eladás

Tollat ingyen
sehol sem kap, de a legjobb minőséget nagy választékban és a legolcsóbb árban, teljes szavatosság mellett szállitja
Vigh József
ágytoll vállalata, Kiskunfélegyháza, Szent János-tér. Kivánatra mintákat, árjegyzéket díjtalanul küld.

Rongykorongokat
szállit

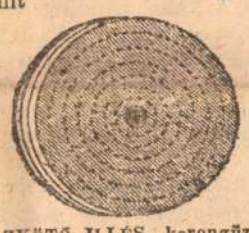

HÁZKÖTŐ ILLÉS korongüzeme, Thököly-út 31. Tel.: 496—182.

Szövetek Kötöttáruk
Aranytex
IX., Horthy István-körút 11. sz. (volt Vámház-körút)

Biztos megélhetést nyujt az **„ALKA"** harisnyaszem felszedögép. Megvehető! Bérelhető! Világszabadalom! V., Szt. István-körút 13. — Telefon: 119—518.

BRILIÁNST ezüstöt a legm. áron veszek. NAGY IMRE ékszerész, BAROSS-UTCA Mária Terézia-tér sarok **69**

Festmények
olcsón, részletre is. KÉPSZALON, VII. Garay-utca 5. Tel.: 425-348.

Olajfestményeket
VESZ, cserél, eladd részletre is ASVANYI ISTVÁN képszalon Szövetség-u. 17. Telefon: 424-476.

Trágya
Elsőrendü érett, vegyes 70—80%-ban marhatrágya, vagontételben eladó. Schwarcz M., Budapest, V. Báthory-u. 5. Tel. 9—3-ig: 123-996 és délután 3-tól: 153-206.

BRILIÁNST, ékszert, ezüstöt legdrágábban veszek BAROSS-U ÉKSZERHÁZ GROSZ, Baross-utca **63.** Telefon: 140—969.

ZSADÁNYI fizetlegtöbbet
BUTOR, szőnyeg, függöny, ruha, cipő és háztartási tomokért. Szigetvári-u. 4. Telefonhivó: 133-577.

Villany és gáz **HŰTŐSZEKRÉNYT,** autógejzert, villamos-mosógépet, parkettkefét, porszivót, ventilátort és egyéb elektromoskészüléket vesz **AUDION,** Gróf Zichy Jenő-utca 30. Telefon: 111—375.

Már most védekezzen a hernyok és a tetvek pusztitása ellen!
Ha gyümölcsöskertje segitségre szorul, ha nem bir a növénybetegségekkel és nem tudja szakember, felszerelés, anyaghiány miatt a kártevők ellen a harcot egyedül felvenni, vegye igénybe
HODÁCS növényvédőket Budapest, III., Flórián-tér 3. Telefon: 362—724.

Butor

UJ LAKÁSBA UJ BUTORT Ebnertől
VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/A

BUTOR modern, styl. új és használt
NAGY SÁNDOR
Károly-körút **26**

ANTIK BÚTOROK, Mária Terézia fivegcsillárok, biedermeyer bronz-, fa- és vascsillárok, nagy választékban a Magyar Vácuum Cleaner Beraktározó helyiségeiben — V., Visegrádi-utca 62. — Forgács-cég. vétel, csere.

Nagy választék! Fizetési kedvezmény!
Háló és kombinált berendezések, irodabútorok, szőnyegék
Butor és Textiker. r. t.
VI, Liszt Ferenc-tér 5. szám.

GLÓRIA fotelágy, Epedás kanapéágy
Kárpitozott bútorok prima kivitelben raktáron GLÓRIA kárpitosüzem, Thököly-út **89**

10 RAKTÁRBAN
100 KÉSZITŐ
1000 JÓTORA
UNIVERSAL MŰBÚTORGYÁR, IRODABÚTORGYÁR
VII., Wesselényi-utca 8. Telefon: 226—693, 226—692

BUTORT legjutányosabban vásárolhat továbbra is fizetési kedvezménnyel **KARDOS TESTVÉREKNÉL,** Wesselényi-utca 18. T. 223—359.

Nagy választék
hálókban, komb. és kárpitozott bútorokban
Kis árak!
FIZETÉSI KEDVEZMÉNY!
ROYAL BUTOR
Baross-utca 34. szám.

SZINES kombinált **KISIPARI** konyhák **BUTOR** termékek
NAGYMEZŐ-UTCA 12

NINCS FÉNYES KIRAKAT, olcsón konyha, szezon, matrac, recamier, hálók, kombinált berendezések kaphatók **KÁROLY-KÖRÚT 16.** udvarban.

MODERN, SZINES KONYHA-, hall-, leányszoba-, kombinált szoba- villaberendezés **Lapidesnél,** Nagymező-utca 8. Teréztemplomnál

BUTORT legjobban „BOG-MIL" bútorüzletében vásárol, VI., Vilmos császár-út 43. Báthory-utcával szemközt Kombinált szobák, hálók, ebédlők dús választékban.

Lakás- és irodabutor,
olcsón.
KLAUZAL-UTCA **26**

ANTIK BUTOROK
székek, szekrények, asztalok, fotelek, tálalók
RÉGISÉGBOLT. Bank-utca 4

BUTORT LEGOLCSÓBBAN
nosszú részletre is
MEISZTERTŐL
Budapest Andrássy-út 66. Ujpest, Árpád-út 120. sz.

László BUTOR OLCSÓ megbizható
Jókai-u. 6, bejárat az Ó-utcából.

Remekül fejlődött
az én babám MARS
gyermekkocsiban.

Fizetési kedvezménnyel
Előirt olcsó áron, nagy választékban
HÁLÓK
komb. és kárpitozott bútorok, konyhák, irodabútorok, irószatalok Bútormagazin Mária. utca 48. szám.

Ruházkodás

Ezüstrókák
SZEMERE SZUCSNÉL
olcsón. Erzsébet-körút 26.
Második emeleten

Róka kikészités, festés
KASZÁS, Váci-utca 67. szám
Uj és régi szőrmét veszek!

Bundák, rókák, bolerók
legolcsóbban **KOKAY** szücsnél, Budapest, Vilmos császár-út 10. Telefon: 386—784.

Bárkinél többet fizetek
használt férfiruhákért, egyenruhákért, **LEITERSDORFER,** Király-u. 33 II. em. T: 227-671

VESZEK a legmagasabb árban használt ruhát, fehérneműt, cipőt, zálogban lévő minden tárgyat, hagyatékot, egész háztartást. Nutovits, Népszinház-u. 26. Tel. 340—967, vidékre is megyek.

Hangszer

LEGESLEGOLCSÓBBAN vásárolhat
LYRA
Rt., Magyarország legnagyobb zongoratermében, Erzsébet-krt (Barcsay-u. sarokbejárat.) **19**

KERESZTÉLY

HIRNEVES ZONGORATERME, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT **66**
Csalódás sohasem érheti!

Vennék pianinót
harmóniumot, zongorát, vidékről is. MENDÖLNÉ, Bezerédi-u. 10. TELEFON: 140—352.

Zongorák
pianinók, újak és használtak alkalmi vételre részletre is **GRIMM** mesternél, **JÓZSEF-KÖRÚT 65**

OLCSÓN JÓ HANGSZER
Sternberg
RÁKÓCZI-ÚT HATVAN

EHALL Andrássy-út **15**
Legnagyobb keresztény vállalat, OLCSÓ ÁRAK!

Figyelmébe ajánlom Rákóczi-út ötven
ZONGORATERMET
Rengeteg zongora, pianinó vásárolható fel tűnően olcsón, részletekben is.

REMÉNYI VI. Király utca 58 a

REMEK páncélos ZONGORA
3000.— csodaolcsó ZONGORÁK, PIANINÓK részletre. KERNÁCS, Rákóczi-út 13. szám.

Színház, Film, Művészet

Willy Forst az ember és a művész

— „Willy Forsttal sohasem unatkozik az ember", — mondja a Mazurka a Maskerade, a Bel Ami, s nagyfilmek neves rendezőjéről, a Wien-filmek egyik főszereplője. Nála nincsenek fárasztó szünetek, ideges viták, s a különben véget nem érő műtermi nap pillanat alatt elrepül — ha Willy Forst a rendező. „Mert sehol intenzívebb, céltudatosabb és komolyabb munka nem folyik, mint Willy Forstnál", — fejtik meg filmkörökben a fenti kijelentés titkát. Willy Forst filmjei ennek a munkának köszönhetik hatásukat, s nem véletlenül sikerült ötleteknek.

Willy Forst különben filmszínészi, rendezői és forgatókönyvírói karrierjét, mint ismeretlen színpadi színész kezdte meg, kinek nevét még a színlapon sem említették!

* **Amikor a magyar költők első helyen voltak a világirodalomban.** — Büszkeséggel emlékezhetünk meg a XVIII. század néhány évtizedéről, amikor a magyar költők bátran kiállották a versenyt a világirodalom legjelesebbjeivel, s ma is kibirják azokkal az összehasonlítást. A fénykorát élő francia irodalom a rokokó világban Andre Chénier-n kívül nem tud maradandó értékű költőt felmutatni a mi Csokonainkkal, Verseghynkkel és Faludynkkal szemben. De folytathatnók a felsorolást Amadéval, Baróti Szabó Dáviddal, vagy akár Bessenyeivel, Virág Benedekkel, Pálóczy Horváth Ádámmal, Kazinczyval is. A rokokó sehol sem termelt ki annyi maradandó irodalmi becsü költőt, mint nálunk. Érdekesen szemlélteti az összehasonlítást március 6-án egy „rokokó-délután" keretében Koós Zsófia, a fiatal erdélyi színésznő, aki műsorát a XVIII. század költőiből állította össze a rokokó izlésnek megfelelően. A magyar költőkön kívül korabeli német, francia és angol költők verseiből is ad elő. A műsorszámokat kamarazene és kamarazenekísérettel előadott ugyancsak korabeli táncok kötik össze. Közreműködnek Pintér Margit és Zsedényi Károly, az Operaház tagjai, továbbá az Operaház gyermekbalettkara korhű jelmezekben. A kamarazenét a rádió kamaraegyüttese szolgáltatja.

* **Plank B. dr.** táncintézet Andrássy-út 24.

MARNITZ HANGVERSENYEK:

március 15. Műv. Háza:
MARCIUSI ÜNNEP.

Március 18. Zeneakadémia:
DOLECSKÓ—SEGESDY szerzői est.

Március 20. Művelődés Háza:
MAGYAR-EST
palotástól a csárdásig.

Március 24. Művelődés Háza:
TANCOLÓ SZAZADOK
Balett Est.

Március 26. Művelődés Háza:
MARNITZ TARKA EST

Jegyek Marnitznál IV., Petőfi Sándor-utca 14. (Tel.: 188—634, 386—151), VIII., József-krt 37. (Tel.: 134—028, 134—079), Művelődés Háza, Zeneakadémia és jegyirodákban.

HARMÓNIA

Ma: Muzeumi matiné fél 12
Kresz kamarazenekarral, Szalay Eszter.

Ma: MONSTRE OPERETT EST
Budapesti Filharmónikusokkal
Vez.: Fridl. Közr.: Gyurkovics, Farkas, Nagypál, Jámbor. V. ¾7. — Jegyek a Vigadóban 3 órától. Tel.: 185—005.

Ma: Beethoven IX. Ferencsik
Közr.: László Magda, Basilides, Rösler, Littassy, Szfőv. Zenekar, Szfőv. Énekkar. V. 4.

Szegedi Filharmónikusok
Vez.: Fricsay. III. 7. V. ¾7.

III. Mozart est
Vez.: Ferencsik. Közr.: Cor de Groot. III. 8. V. ¾7. Mozart bérl. III.

Martzy Johanna
hegedűestje III. 9. V. 7

Bach: Magnificat
Vez.: Schmiedel. — Közr.: Farkas, Basilides, Szabó, Littassy, Máté Jolán, BHÉV. Liszt Ferenc Kórus. — Vez.: Laskó. III. 10. V. ¾7. (Mestermüv. bérl. VII. Zenekari bérl. III.)

Bécsi léglerők zene ara
hangverseny. — Vez.: Paul Sigmund. III. 11. Sportcsarnok ¾7. Szimfónikus hangverseny. Vez.: Paul Sigmund. III. 12. Zeneak. ¾7.

Damokos
zongoraestje III. 13. V. 7.

Furtwängler
Bécsi filharmonikusok
III. 14. V. ¾7.

„Fegyverek zajában hallgatnak a muzsák"

Irta: Pataki József

Az 1914-ik esztendő nyarán kitört a világháború...

Új világ kezdődött. Mozgalmasabb a réginél, de sokkal nyugtalanabb és küzdelmesebb...

Valami elmúlt, ami többet soha vissza nem jön... A régi jó békevilág mögött mindörökre összecsapódott az előfüggöny.

Híre jött, hogy a Vígszínház tagjai az első próbájukon sírva fakadtak...

Bizony a Nemzeti Színháznál sem örültünk a nagy változásnak. *Garamszeghy Sándor, Mészáros Sándor és Sugár Károly már az orosz harctéren voltak.* Mi többiek egyelőre még itthon bizonytalankodtunk.

Elkezdődtek a próbák. De néhány nap múlva abba is maradtak. A próbatábla üresen feketéllett. Nem írtak rá semmit. *Minek a próba? Hiszen úgysem lesz előadás. A színház egyelőre zárva marad.*

Egy szép napon aztán megkaptuk a felmondó leveleket... *A háború szerződésbontó ok!* Mehetünk Kukutyinba zabot hegyezni.

Szomorúan gubbasztottunk a színház előtti zöld padon.

— Ne búsuljatok! — *ült közénk vigasztalólag Tóth Imre.* — Ez csak formaság. *A napokban új szerződéseket kötünk redukált gázsival.*

Az új szerződéseket aláírtuk, de aztán megint csak nem csináltunk semmit.

— Fegyverzajban hallgatnak a múzsák! — mondták a bölcsek. Mi hát hallgattunk. Nem tehettünk mást.

Gyönyörű szép őszi napok jártak. Vétek volt idebent a nagy házak között lebzselni. Sűrűn kijártam hát a budai hegyek közé. *Néztem a sárguló leveleket s a sárguló erdőt.*

Kürthy Laci sógorom többször hívott nyulászni Tápiósülybe. Ő volt akkor ott mint alezredes, a honvéd tábor parancsnoka. A szegény kis nyuszikra ugyan sohasem tudtam lövöldözni, sajnáltam őket, de a nyúlpecsenyét mindig szerettem. Kikijártam hát Sülybe s néha napokig voltam Laci sógorék szívesen látott vendége.

Megtörtént, hogy hetekig is távol voltam a fővárostól. Ráértem, nem volt semmi dolgom. Nem keresett senki.

Végre 1915 január 28-án a „Himnusszal", a „Szigetvári vértanuk" első felvonásával és a „Bánk bán" második felvonásával mégis csak megnyitottuk a színházat.

Zrinyit és Peturt Bakó Laci játszotta. Pethes Imre volt a Bánk bán.

Katona remekművét akkor még másképpen játszották, mint manapság. Volt abban a régi előadásban valami ünnepélyes méltóság. *Szép lassan hömpölygött a darab, akár az Alföldön a Tisza vize s csak itt-ott szülajodott haragossá a szavak árja.*

Sohasem felejtem el Pethes Imrének azt a mozdulatát, amellyel a békétleneket meggyőző beszédét bevezette.

Egyszerű mozdulat volt, de kifejező. Folyománya egy belső küzdelemnek. Szinte látni vélem most is, amint Petur keserű kitörése után két karját tanácstalanul széttárva lehajtott fejjel néz maga elé, majd mintha világosság gyulladna benne, fejét fölemelve beszélni kezd:

„És így hazátok elbúsultjait
Játszani akarjátok..."

Imre majszter ezeket a szavakat és egész felvonásbeli szerepét nagyon szépen mondta. *Az ő Bánkján érezni lehetett, hogy a lelke mélyén igazat ad Peturéknak s csak magasabb államérdekből akarja őket mégis leszerelni.*

Az előadás előtt az öltözőben általános feltűnést keltett, hogy elmaradt a két gyertya, amely pedig addig minden szereplőnek kijárt.

— Ja, háború van! — vigasztalták egymást egyes szereplők.

— „Ami elmúlt, vissza nem jön!" — idézték a régi nótát mások.

Hát bizony nem jött vissza a két gyertya sem. De hát sebaj! *Több is veszett Mohácsnál!*

*

Garamszeghy Sándor, Mészáros Sándor és Sugár Károly pályatársaink mingyárt a háború elején orosz fogságba estek. Sokáig nem tudtunk róluk semmit. Később is csak annyit, hogy Garamszeghy és Mészáros valahol egy szibériai fogolytáborban vannak. Sugár Károly pedig egy szibériai szénbányában dolgozik.

A háború harmadik évében egy őszi este megyek a színházhoz és ott ül a portásfülkében egy ismerősnek látszó, borotvált arcú főhadnagy.

— Te vagy az, Sándor? — kérdeztem félig bizonytalankodva, félig reménykedve.

— Én vagyok, Jóska.

Garamszeghy volt. Ő jött haza a hadifogságból először. Boldog örömmel öleltem magamhoz a rég nem látott jóbarátot.

Sándorkát a *„Dolovai nábob leányá"*-ban léptette fel a színház. Ő volt *Tarján Gida. A hazatért vitéz hadifoglyot dörgő tapsviharral fogadták és egész este ünnepelték.*

Háromévi hadifogság után ennyit igazán megérdemelt. Hadifogsága történetét különben *„Vörös bilincs"* címen ő maga írta meg. Nagyon tanulságos és érdekfeszítő olvasmány. Az események szinte drámai ütemben peregnek benne.

*

Egy szép tavaszi napon *egy különös ember állott meg a Nemzeti Színház színészbejárója előtt.* Hosszú haja s ritka rőt szakálla volt. A fején kozáksüveg, a lábán csizmába húzott lengyel nadrág, a derekán szíjjal leszorított orosz ing. El nem tudtuk képzelni, ki lehet és mit akarhat.

Ott ült velünk a padon Bodnár Jenő, a Nemzeti Színház új tagja katonaruhában. Akkoriban jött meg a hadifogságból ő is.

A különös ember egy hanyag mozdulattal süvegéhez emelte a kezét. Azután szó nélkül leült közénk Bodnár Jenő mellé.

Általános megrökönyödés... Kínos csend

— *Maga orosz?* — kérdezte Bodnár Jenő, hogy a csendet megtörje.

— Nem! — mondta a különös ember.

— Hát? Magyar?

— Az! Nem ismer?

— Nem!

— *De én ismerem magát! Maga Bodnár Jenő.*

Egymásra néztünk... Ki lehet ez az ember?

— Katona? — kérdezte a különös ember.

— Holnap szerelek le! — mondta Bodnár.

— *A harctérről jött?*

— *Nem! A hadifogságból*

— Szibéria?

— Igen.

— Fogolytábor?

— Igen.

A különös ember kicsinylőleg legyintett.

— Az semmi!

— És ön? — kérdezte Bodnár Jenő.

— Szintén Szibéria! *De szénbánya!*

Erről ismertünk rá.

— *Hiszen ez Sugár Károly!* — kiáltottam örömmel.

Erre mindnyájan nekiestünk. Öleltük, csókoltuk. És felvittük az irodába. Örömmel fogadták ott is. Sőt mingyárt le is szerződtették... *A szerződését az új titkár: Mészáros Sándor állította ki. Ő is akkoriban jött haza mindnyájunk örömére az orosz hadifogságból.*

Bizony, mozgalmas idők voltak azok nagyon. Határainkon ágyúk dörögtek, puskák ropogtak... De a színház azért állandóan nyitva volt és nagy tömegekben gyűlt belé a nép...

A régi mondás tehát megdőlt. A múzsák még a fegyverek zajában sem némulnak el!

Komáromi Kacz Rózsi táncestje

Jó néhány évvel ezelőtt mutatkozott be először, még gyermekleány korában, *Komáromi Kacz Rózsi.* Már akkor felfigyeltünk sokatigérő tánctehetségére. Azóta, komoly külföldi mértékkel is, számottevő táncművésznő vált belőle. A magyarok közül nem is tudnánk hozzáillő versenytársat megjelölni, mert önálló koreografiáival, festőművész édesatyjától örökölt képzelőtehetségével, választékos ízlésével, mint szólótáncművésznő, alighanem ma a legjobb Magyarországon. Világviszonylatban is kiváló operaházi balettünk kitünőségei ugyanis önálló táncszámaikkal nemigen szerepeltek még a hangversenyterem közönsége előtt, vagylegalább is ilyen irányú kísérleteik az átlagosnál nem értek el magasabb színvonalat. *Komáromi Kacz Senta Máriára* emlékeztet, tánca máris a kiváló német táncművésznő értékszínvonalát közelíti meg. Kellemes a megjelenése, szép az alakja, finomak, választékosak, ízlésesek és kifejezőek a mozdulatai. Minden táncszámával úgy le tudja kötni a közönség figyelmét. Meggyőződéssel, átéléssel, lelki kényszerből, szívvel-lélekkel táncol. Ötletei helyenkint igen érdekesek, találóak, helyzet- és jellemábrázolásra igen alkalmasak, éles megfigyelőképességéről tanuskodnak. *Határozott érzéke van a csintalan, felvidító komikum iránt.* Fogékony a modern izmusok grotteszkségei iránt is, mert például a *Casella* zenéjére komponált „Pirosvirák" című tánckölteményében, a tetszetős ízlés határain belül, szögletes, de nem bántó mozdulataival jólsikerült kubista kép mozgásparódiáját valósította meg. A mélyebb mondanivalótól sem idegenkedik. Egyik legsikerültebb táncszáma volt a *Schubert* zenére költött variációs téma. *Mozart* Bölcsődalára szerzett táncában össze akarta egyeztetni a dajkálás édes-keserves gyönyörűségét, az anya felmagasztosításának eszményítésével, ez a kísérlete azonban nem oldódott fel egységes átgondolásban. Remekelt a „Salome" táncával, (a levágott fejjel szerelmeskedő Salome énekjelenetét költötte át képzőművészi megelevenítő erővel mozgásba). A legnagyobb közönségsikert *Strauss* János „Tracc polká"-jával aratta. A tizenkét számból álló műsor egy beérkezett komoly táncművésznőt ismertetett meg a magyar közönséggel. A zongorakíséretet *Dankó* Aladár látta el.

(H. G.)

* **A kassai színügyi bizottság most foglalkozott a színház bérletének kérdésével.** A bizottság úgy döntött, hogy Kőrössy Zoltán jelenlegi igazgató koncesszióját 1947-ig, tehát további három évre meghosszabbítja.

* **A „Majális" című Pannonia-film szerzője,** Tóth Miklós szakított az általános szokásokkal és a sztárok helyett egy sereg fiatal színészt szerepeltetett vígjátékában. A szakmai körök véleménye szerint a film beváltotta a hozzá fűzött reményeket, friss és érdekes. Kertay Lili, Halász Géza, Soós Lajos, Puskás Tibor, Csákányi László, Mezei Lajos és Dévényi László játsszák a főszerepeket az ujdonságban a már beérkezettek mellett, akiknek sorában Bihary Józsefet, Mihályfy Bélát, Vértes Lajost, Kürthy Györgyöt, Sennyey Verát és Rácz Valit találjuk. A vígjátékot Balogh István rendezte.

* **Bubik Árpád kibérelte a Művelődés Házát.** Bubik Árpád, a Fővárosi Operettszínház és több németországi színház volt igazgatója április 15-től számítva egy hónapra kibérelte a Magyar Művelődés Házát. Terve az, hogy régi nagysikerű operetteket és prózai darabokat mutat be, természetesen új betanulással és új szereplőkkel. Bubik Árpád most kezdte meg társulatának szervezését.

Rózsavölgyi hangversenyei:

DANIEL ILONKA — PERÉNYI GABRIELLA
hétfőn Z. ¾7. Vez.: Kenessey, BHZ. Beethoven c-moll és Franck zong.-vers., R. Strauss, Beethoven, Liszt-dalok.

RACZ ALADÁR ZENEKARRAL
kedden. Brahms I., Stravinsky, Bonporti, 2 ária, Káray Lilly, Weber. Vez.: Komor. Z. ½7.

Szegedi Ernő 8-án
Beethoven Eroica-var., Brahms f-moll szonáta, Schumann Papillons, Bartók Bagatellek, Burleszkek, Dohnányi. Z. ¾7.

FÜZI MATILD, LENGYEL ERZSÉBET, VASADY, BALOGH LAJOS 10-én Z. ½7.

Dombay szalonzenekar
11-én, szombaton Z. ½7. Barabás Sári, Erőss Éva, Járay, Littasy, Mátray Márta, Szilvássy, Szabó Miklós. — Konf.: Szentgyörgyi Tamás.

OLASZ OPERAEST 14-én

RELLE GABI, JARAY, FODOR JANOS
Közr.: Szimf. Zenekar, vez.: Berg Ottó. — Legszebb áriák, duettek. Z. ½7.

Rokokó-est 17-én (nem 6-án).

PICHMICHIAN NOÉMI
zongoraestje 17-én, Z. ½7.

Liontas Konstantin II. ária-dalest 20-án.

Magyar Tamás zenekari hegedűest 21-én.

Lisznyay Szabó és Pongrácz szerzői est 22-én.

Járay József ária-dalestje 24-én.

Tina D' Orenzo, Koréh, Angyal Nagy 24-én.

Melita Lorkovics 10-iki zongoraestje ápr. 13-ra halasztva

*

KONCERT RENDEZÉSEI:

SCHUBERT MATINÉ MA. Z. 11.

SZABÓ ANDRAS: BARTÓK EST
9-én régebbi és újabb müvek. Z. ¾7.

Bach—Mozart est 11-én V. ¾7.

Uj Hang zenekari estje. Vez.: Somogyi László. Közr.: Basilides, Pataky, Böszörményi-Nagy, B. H. Z.

Hirschberg Erzsébet táncmatiné 12-én.

FARAGÓ ZONGORAEST 13. Z. ¾7.

Lengyel Gabriella
hegedűest 16-án.

Böszörményi—Nagy Béla matiné 19-én.

Károlyi zenekari zongoraest 21
Vez.: Ferencsik. Müsor: Schumann, Brahms, C. Franck.

Lászlóffy Margit operaest 23-án.

Bach: Mátépassió nagycsütörtökön, április 6.

Napi hirek

— **Elsötétítés az ország keleti részén.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az ország keleti részén szeptember 25-én este 6 óra 50 perckor kell elsötétíteni. Az elsötétítés szeptember 26-án reggel 5 óra 55 perckor ér véget.

— **Katolikus püspöki konferencia.** Serédi Jusztinián biboros-hercegprimás október 8-ra, szerdán délelőtt 9 órára szokásos őszi értekezletére hivta össze a magyarországi latin és görög szertartású római katolikus püspöki kar tagjait. A püspökkari értekezletet a hercegprimási palotában tartják meg a biboros-hercegprimás elnöklésével.

— **Raffay Sándor evangélikus püspök ötvenéves közszolgálati jubileuma.** Raffay Sándor bányakerületi evangélikus püspök most töltötte be közszolgálatának 50-ik esztendejét. Félszázaddal ezelőtti lelkésszé szentelése óta, különösen mint a pozsonyi teológia professzora, bibliafordító és templomépítő végzett áldásos munkásságot egyháza életében.

BUTORT Mózes Istvántól Szent István-körut 11 Keresztény cég

— **A szegedi olasz konzul elfoglalta hivatalát.** Szegedről jelentik: Pálfy József polgármesternek most adta át megbizólevelét De Gregorio Ottone olasz konzul, akit az olasz kormány a Szegeden létesített konzulátus vezetésével bizott meg. Az olasz konzulátus felállítása városszerte nagy örömet keltett, mert ez nagyban hozzá fog járulni a délvidéki magyar-olasz kapcsolatok kiépítéséhez.

— **A selyemharisnya alkonya Amerikában.** *Newyorkból jelentik: Amerika még csak féllábbal van a háborúban, de máris érzi a háború kisebb kellemetlenségeit. Igy például már a bőség hazájában sincsen többé selyemharisnya. Selyemből ugyanis inkább ejtőernyőt és szigetelőanyagot készítenek, mint harisnyát. Északamerikában még tavaly is 520 millió pár selyemharisnyát készítettek, az idén azonban már áttértek a gyapotharisnyára, amelyből összesen 480 millió pár készül. A selyemharisnyák gyártásának beszüntetése kinos meglepetést keltett az érdekeltek körében, akik attól is féltek, hogy a gyártásban foglalkoztatott mintegy 175 ezer szakmunkás elveszti a kenyerét. Azonban csakhamar megállapitották, hogy a harisnyakötőgépek 89 százaléka gyapotüzemre is átállítható. A szakmunkások kenyerét tehát komoly veszély egyelőre nem fenyegeti.*

Csillárt vegyen, béreljen, cseréljen, részletre is VOGEL csillárüzem üzleteiben: IV., Károly-körút 28 (Városháza) VIII., Mária Terézia-tér 1.

— **Pótkenyérjegyet kapnak a közlekedési vállalatok alkalmazottai.** A nemzeti munkaközpont közlekedési szakmai országos elnökségéhez igen sok felszólamlás érkezett a Beszkárt és egyéb közlekedési vállalatok alkalmazottai részéről, akik testi munkát végeznek. Az élelmiszerjegyközpont nyilvánvalóan nagy torlódás következtében ugyanis ezeknek az alkalmazottaknak csak 25 deka napi adag után járó kenyérjegyet szolgáltatott ki. A nemzeti munkaközpont megállapította ezt a tévedést és ezuton is közli az összes közlekedési alkalmazottakkal, hogy a tizenöt dekás pótjegyet a következőképpen kaphatják meg: minden alkalmazott lakásának folyosóján, kapualjában megnézi, melyik körzeti elosztó csoporthoz tartozik a kenyér igénybevétele szempontjából és személyesen, lehetőleg egyenruhában jelentkezik az elosztó csoport vezetőjénél, ahol arcképes igazolvánnyal való igazolás esetén a kenyérpótjegyeket erre a hétre azonnal megkapja. A többieket ezentúl már hivatalosan 40 dekagramra kiállítva szolgáltatják ki.

— **Ujabb közélelmezési korlátozások Horvátországban.** Zágrábból jelentik: Horvátországban ujabb közélelmezési korlátozásokat léptettek életbe. A vendéglőkben és a magánháztartásokban ezentul hétfőn, szerdán és csütörtökön a legegyszerübb étrendet engedélyezik. A hustalan napokat is beszámítva, ezentul csak szombat este, vasárnap és ünnepnapokon van szabad étrend.

Házasság

Kersztszeghi *Csáky* Irén és *Kállay* István m. kir. főhadnagy szeptember 27-én délben 12 órakor tartják esküvőjüket az erzsébetvárosi plébániatemplomban.

Haulik Jolán és *Mészáros* Ferenc dr. városi állatorvos szeptember 16-án tartották esküvőjüket az érsekújvári római katolikus plébániatemplomban.

Tamásfalvy Mária és *Zavaros* Béla dr. szeptember 27-én, szombaton este tartják esküvőjüket a budapesti Egyetemi-templomban.

Bende Izabella Juliánna (Abádszalók) és *Kalmár* Pál dr. járásbíró Beregszász) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Csillárok Mária Terézia kristály-üvegből, holland, kov. vas, minden stylben elsőrangú kivitelben BÁN ALADÁR, IV., Pilvax-köz

Biztositották a főváros zsirellátását

A főváros zsírellátásában a szállitási nehézségek miatt átmeneti zavarok merültek fel. Minthogy a hentesek a jegyre vásárolható zsírmennyiséget teljes egészében beszerezni nem tudták, a főváros a közellátási miniszter felkérésére az újabb szállítmányok beérkeztéig saját készletéből 30 vagón zsírt bocsátott rendelkezésre abból a célból, hogy a lakosság a hentesek útján fedezhesse zsírszükségletét.

— **Bánffy Dániel báró szilágymegyei látogatása.** Kolozsvárról jelentik: Bánffy Dániel báró földmívelésügyi miniszter, aki erdélyi utján meglátogatja Szilágy vármegye árvízsujtotta vidékeit is, szerdán reggel Csucsára érkezett. A miniszter kiséretében van Bauer Sándor, a minisztérium vizügyi osztályának főnöke. A földmívelésügyi minisztert Csucsán Jósika János báró, Szilágy vármegye főispánja, Balogh Vilmos miniszteri tanácsos, a földmívelésügyi minisztérium erdélyrészi kirendeltségének vezetője és Demeter Béla, az erdélyi magyar gazdasági egyesület osztályvezetője fogadta.

— **Kitaszitottak a hadseregből és börtönre itéltek egy angol századost.** Amszterdamból jelentik: A londoni Reuter-iroda közlése szerint Sir Herbert Paul Latham 36 éves angol századost, volt alsóházi tagot, akit nemrégiben állitottak a haditörvényszék elé, a hadseregből való kitaszitásra és kétévi börtönre itélték. Latham az angol tüzérség 70-ik fényszóró ezredében szolgált és szolgálat közben tanusított becstelen magatartással vádolták.

— **A kenyeret sütés után nyomban forgalomba lehet hozni.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány rendeletet adott ki, amely szerint hatályát veszti az a junius 26-án kiadott rendelet, hogy a kenyeret elkészitésétől számított 24 órán belül forgalomba hozni, a bérsütésre átvett kenyértésztát pedig a sütést követő 24 óra eltelte előtt kiszolgáltatni tilos.

— **Az első sorozás Ujvidéken.** Ujvidékről jelentik: A városban befejeződött az első sorozás. Az ujoncok nagy lelkesedéssel jelentek meg a sorozóbizottság előtt. A 17—19 évesek közül háromszázan önként jelentkeztek katonának. A sorozás befejezése után a fogadalomtételen vitéz Nagy Miklós polgármester buzdító szavakat intézett az ujoncokhoz.

— **A finn követ Zágrábban átnyujtotta megbizólevelét.** Zágrábból jelentik: Onni Talas, Finnország római követe, aki országát Zágrábban is képviseli, hétfőn este Zágrábba érkezett és kedden délelőtt megbeszélést folytatott Lorkovics külügyminiszterrel. A finn követ szerdán kihallgatásra jelentkezett Pavelics államfőnél, akinek átnyujtotta megbizólevelét.

A KAGGENMACHER KŐBÁNYAI ÉS BUDAFOKI SÖRGYÁRAK
ŐSZISÖR
csapolása megkezdődött. Palackokban lefejtve is kapható

— **A felszabadító dandár bucsuja Szabadkától.** Szabadkáról jelentik: Szerdán délelőtt visszatért állomáshelyére az a dandár, amely elsőnek vonult be a felszabadított Szabadkára és rövid hat hónap alatt helyreállította a rendet és megteremtette a békés fejlődés lehetőségeit. Meghitt ünnepségen bucsuztatták a dandárt. A város nevében Reök Andor dr. főispán és Székely Jenő dr. helyettes polgármester mondott bucsubeszédet. A dandárparancsnok megköszönte Szabadka város lakosságának azt a meleg fogadtatást, amelyben a magyar honvédséget részesitette és a szeretetet, amellyel mindenkor körülvette. Ezután Csajkás Margit, Strelitzky Dénesné és Purgly Lelli megkoszoruzta a dandár zászlaját, majd a csapatok diszmenetben elvonultak a pályaudvar felé.

— **Német műtörténész magyarországi körutja.** Szegedről jelentik: Néhány nap óta Szegeden tartózkodik H. von Straelen Conrad dr. berlini műtörténész. A német tudós a berlini néprajzi múzeum megbizásából a magyar népművészetet tanulmányozza Szegeden és a szegedi muzeum anyagát dolgozza fel, mint a leggazdagabb és legértékesebb gyüjteményt az országban. Von Straelen Conrad nagy megelégedéssel nyilatkozott a múzeum értékes anyagáról és tanulmányai eredményéről. Szegedről Erdélybe, majd a Felvidékre utazik s magyarországi utazásának befejezése után könyvben számol be tapasztalatairól.

— **Előnyök a főiskolai munkatáborosok részére.** Az egyetemi önkéntes munkaszolgálat férfitáborai már leszereltek. Most befejeződtek a női táborozások is. E héten érkeztek Budapestre Óhaj, Nagysurány, Jászómindszent, Imreg, Felőr, Somkerék, Galgó, Kérő és Nagyiklód községekből a „pirospöttyös kisasszonyok". A munkaszolgálatos leányok jó egészségben, frissen és vidáman szereltek le. Boldogok, hogy résztvehettek az önkéntes munkatáborok áldásos életében. A búcsú alkalmával kiosztották a munkaszolgálat igazolványait, amelyek egyetemi felvételeknél, különféle kedvezményeknél, állami és önkormányzati alkalmazásoknál előnyt biztosítanak.

x **Minden háziasszonyt érdekli**, hogyan főzhet családja számára a most rendelkezésre álló élelmiszerek felhasználásával ízletesen, olcsón és jól. Erre a kérdésre adnak választ az elektromos művek gyakorlati főzőbemutatóin. Az előadások csütörtökön és pénteken délelőtt 10 órakor, szerdán pedig délután 5 órakor kezdődnek. Belépés, ruhatár díjtalan.

x **Migrénes főfájások, idegesség, hipochondriás állapotok** gyakran a legrövidebb idő alatt megszünhetnek, ha gyomoremésztésünket reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József" keserüvizzel kellőképpen elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

— **Sopron ünnepe a Széchenyi-jubileum alkalmából.** A budapesti országos Széchenyi-emlékbizottság által megindított Széchenyi-emlékévbe nagy lelkesedéssel kapcsolódott bele a nyugati végvár társadalma. A soproni Széchenyi-emlékbizottság az ünnepségek technikai lebonyolításával a Tesz soproni kerületét bizta meg, amely a hüség városa társadalmának bevonásával nagyszabású ünnepséget készit elő szeptember 28-ra. Az ünnepség szónoka Varga József, kereskedelmi és iparügyi miniszter, Sopron város országgyülési képviselője lesz. Az ünnepség alkalmából meggyujtják a Nagycenkről fáklyás futókör által behozott emléktüzet, majd az egyesitett soproni dalárdák a Szózatot adják elő. A soproni Széchenyi-emlékbizottság elnökéül Högyészy Pál főispánt, előadójául vitéz Bojkor Rezső müegyetemi h. tanárt és jegyzőjéül udvardi Lakos János kerületi főtitkárt választotta meg.

SARRASANI
IX., Haller-tér. Telefon: 134-903
PROLONGÁL
a nagy érdeklődés miatt hétfő délutánig
szeptember 29-ig
Naponta 2 előadás
d. u. 4 és este 8 órakor
A cirkusz légfütése kellemes szobameleget nyujt!
Helyárak: P 1.—től P 7.—ig
14 éven aluli gyermekeknek délután félár.
Az állatok megtekintése d. e. 10 órától

— **A lemondott perzsa sah Indiába utazik.** Az ankarai rádió jelenti Teheránból, hogy a lemondott sah családjával együtt elhagyta Iszpahant. A sah Indiába szándékozik utazni.

— **Hollandi mintájú facipőket készitenek a Székelyföldön.** *Marosvásárhelyről jelentik: A marostordamegyei szociális szervezetek bevezetik a hollandi mintáju facipők előállitását. A cipők készitésére a háziipari szervezeteket használják fel. A cipőkészitő tanfolyam Kibéd községben szombaton reggel kezdődik. A szükséges anyagot a szociális szervezet bocsátja a tanfolyam rendelkezésére. A kész cipőket ugyancsak a szociális szervezet veszi át és osztja ki az arra rászorult lakosság között.*

— **A magyar vöröskereszt** nem alamizsnát, hanem a társadalom megértő támogatását kéri, hogy a mostani háborus időkben teljesiteni tudja rendkivüli kötelességeit.

ARTIN ENYHE, BIZTOS HASHAJTÓ.

— **Bolgárszármazású személyek nem dolgozhatnak zsidó családoknál.** Szófiából jelentik: Gabrovszi belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amellyel megtiltják bolgárszármazású személyeknek, hogy bármiféle munkát vállaljanak zsidó családoknál. A még zsidóknál dolgozó háztartási alkalmazottak két hétre mondhatnak fel.

Délkeleteurópa

— a dunai államok — politikai, gazdasági és kulturális élete, azoknak egymáshoz és a Német Birodalomhoz való viszonya tükröződik a „Donauzeitung", a Délkeleteurópa részére hivatott új, nagy közgazdasági- és napilap hasábjain.

Szemelvények a tartalomból:

Rendszeres időszerű jelentések az összes fővárosokból; megfigyelések a Dunamedence eseményeinek általános fejlődéséről; a német- és a délkeleteurópai élet gazdasági és kulturális tükre; felvilágositó, iránymutató cikkek és közlemények.

Aki tájékozott akar lenni a délkeleteurópai viszonyokról és súlyt helyez napilapja értékére, az a

DONAUZEITUNG

olvasója lesz.

Minden ujságárusnál kapható
Havonta előfizethető

Ára példányonként 30 fillér, havi előfizetés 6 pengő

A HÉT FILMJE

Csüt.	Dankó
Pént.	Pista
Szom.	zenés magyar világfilm
Vas.	főszerepben
Hétfő	Lukács Margit
Kedd	Jávor Pál
Szer.	Simor Erzsi

Okvetlen megnézendő a Simplon-Hollywood Savoy-Pátria-Elit filmszínházakban

— A játszadozó gyermekekre omlott a hegyoldal. Székesfehérvárról jelentik: Vértesacsán hat kisgyermek a Pató-hegy aljában játszadozott. A hegyoldal egy része rájuk omlott és három gyermeket maga alá temetett. Két gyermek csakhamar kiásta magát a homok alól, társuk, a hatéves Flier György azonban megfulladt. Csak este vették észre, hogy eltünt. Szülei ásták ki a hegyomladék alól.

— A szövetkezetek és Széchenyi István gróf jubileuma. A magyarországi szövetkezetek szövetsége, amely már legutóbbi kongresszusán is megemlékezett a legnagyobb magyar 150-ik születési évfordulójáról, idei közgyülését Széchenyi István gróf emlékezetének szenteli. A közgyülésen ünnepi elöadás hangzik el, amely elsősorban azokat a bensőséges kapcsolatokat mutatja ki, amelyek Széchenyi István gróf eszméi és a magyar szövetkezeti mozgalom célkitüzései között fennállanak.

— Másfélévi börtönt kapott a tolvaj érettségizett takarítónő. Az ügyészség Neumann Éva húszéves, érettségit tett takarítónő ellen lopás büntette miatt emelt vádat. A vádirat szerint a takarítónő legutóbb egy főorvos szolgálatában állott s amíg gazdája nyaralt, a lakást kifosztotta, mintegy nyolcezer pengő értékü ezüsttárgyat és ruhanemüt vitt el. A bünügyet szerdán tárgyalta a budapesti büntetötörvényszék Schadl-tanácsa. Neumann Éva töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy szülei jómódúak voltak, öt taníttatták, úgyhogy érettségit is tett, később azonban szülei tönkrementek és ezért vállalt bejáró takarítónői állást a főorvosnál. Miután beismerte a lopásokat, a törvényszék jogerősen másfélévi börtönnel sujtotta.

Agyvérzésre hajlamos idősebb embereknek, akiknél igen fontos, hogy erölködés nélkül mindennap könnyü bélürülésük legyen, a természetes **„Ferenc József"** keserüvíz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral bevéve — gyakran a lehető legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát!

KERESZTÉNY KERESKEDŐK IRAKATA

ÁDÁM J. finom úriszabósága, II. Lánchid-utca 7-9
TELEFON: 150-586. — NAGY VÁLASZTÉK

Hunor IRODABUTOR és lakberendező Tervszerinti bútorok
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 11. TELEFON: 184-611.

KERN ÉS TÁRSA OPTIKA-FOTO
Kossuth Lajos-u. 3. Tel.: 188—604. Honvédségi szállítók. Baross-szöv. és Nyugdíjas tagja

Mogyoróssy hangszergyár Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. sz.
Tangóharmonikák, gramofonok, rádiók és az összes hangszerek részletre is. — Árjegyzék ingyen

IRODABUTOROK
MOLCSA .YI és PÉTER-től
Budapest, Eskü-tér 6. Telefonszám: 18-36-08

KERESKEDŐK, IPAROSOK, FIGYELEM! Férfi- és női szövetek gyári lerakata!
TEXTILÁRUK BEHOZATALI KFT
Budapest, IV., Múzeum-körút 11. Telefon: 182-400.

— Széchenyit ünnepelték Győr—Moson—Pozsony vármegye közgyülésén. Győrből jelentik: Győr—Moson—Pozsony vármegye szerdai közgyülésén Polniczky Lipót főispán megemlékezett Széchenyi István gróf születésének százötvenedik évfordulójáról és bejelentette, hogy a vármegye október 25-én Magyaróváron díszközgyülést tart a városházának ugyanabban a termében, ahol Széchenyi 1847-ben átvette követi megbízólevelét. A továbbiakban méltatta a főispán a magyar honvédség hösi harcait, majd megemlékezett a kormányzó németországi látogatásáról. A közgyülés ezután az üresedésben levő két aljegyzői állásra megválasztotta Modrovics Györgyöt és Hanzély Lászlót. Hegyi Jánost szolgabíróvá választották.

Az ékszercsaló Róna Szigfrid büntársait letartóztatták

Néhány nappal ezelött *Ringwald* Zoltán Wesselényi-utca 41. szám alatti ékszerész feljelentése nyomán nagyarányú ékszercsalási ügyben indított nyomozást a budapesti rendörség. Az ékszerész feljelentést tett *Róna* Szigfrid bankbizományos ellen, aki a Groedel-család 140.000 pengő értékü ékszerhagyatékára 5000 pengő készpénzt vett fel töle azzal, hogy a Hermes-bankház széfjében elhelyezett hagyaték felbontása után joga lesz két arany cigarettatárcát megvásárolni. A hagyatékról a bankbizományos hagyatéki jegyzéket is felmutatott, azonkivül Groedel Dóra bárónö igazolását arra vonatkozólag, hogy a nagyértékü ékszerek a család vagyonát képezik.

Amikor a jelzett időpontban a széfből kivett csomagot felbontották, abban *a drága ékszerek helyett mindössze egy ujságpapirba csomagolt flaszterkövet találtak.* Mint később kiderült, *a törvényszéki hagyatéki leltár,* amelyet Róna az ékszerésznek felmutatott, *közönséges hamisitvány volt.* Róna Szigfrid bankbizományos már nem várta be ezt a fordulatot és *megszökött Budapestről.* Kézrekerítésére a főkapitányság körözőlevelet adott ki.

A nyomozás további folyamán kiderült, hogy a csalás elkövetésében része volt *Korbuly* Lajosné, született *Groedel* Dóra bárónönek és *Magos* Kálmánné, született *Gottlieb* Etelnek, akiket az ellenük felmerült *terhelő adatok alapján a rendörség előzetes letartóztatásba helyezett.* A két letartóztatott nöt szerdán délben átkisérték az ügyészség fogházába.

— Olasz kulturintézet Szabadkán. Októberben felállítják Szabadkán az olasz kulturintézetet. Igazgatója, Francesco D. Alessandro tanár, szerdán Szabadkára érkezett és megkezdte az intézet megszervezését. A kulturintézet célja a magyar-olasz kulturális kapcsolatok ápolása.

— Szünetelnek a nagymisék a koronázó főtemplomban. A budavári koronázó főtemplomban most szerelik a fütővezetéket. E munkálatok elvégeztéig, körülbelül még három hétig vasárnapokon nem lesznek a templomban zenés nagymisék. A délelött 10 órai csendes szentmisék alatt Sugár Viktor orgonál.

— Maróthy Károly pöre a 8 Órai Ujság ellen. Maróthy Károly országgyülési képviselő, a Pesti Ujság főszerkesztője vádat emelt Kertész Róbert dr., a 8 Órai Ujság főszerkesztője ellen sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége címén. A két lap között politikai polémia folyt s ennek során Kertész Róbert Maróthy Károllyal szemben cikkében olyan kitételeket használt, amelyeket a Pesti Ujság főszerkesztője magára nézve sértőnek talált. Az ügyben szerdán tartott főtárgyalást a budapesti büntetötörvényszék Kovács Miklós-tanácsa. Kertész Róbert dr. tagadta bünösségét és bizonyitási indítványt terjesztett elő. Maróthy Károly az indítvány elutasítását kérte. A törvényszék a bizonyitási indítványt elutasította, mert sem közérdeket, sem jogos magánérdeket nem látott fennforogni. A perbeszédek elhangzása után a törvényszék bünösnek találta Kertész Róbert dr.-t sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségében és ezért 400 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

— Nyilatkozat. Alulírott kijelentem, hogy az Uj Magyarság 1940. évi október 6-iki számában „Esztergom a választúton" című cikkben senkit személyében megsérteni nem akartam, a cikke téves információ alapján irtam és igy, amennyiben a cikkben érintett városi fötiszviselök közül bárki is megbántva érezte volna magát, őszinte sajnálkozásomat fejezem ki. Budapest, 1941 junius 4. Grátzer Antal.

Halálozás

Szeberényi Lajos Zsigmond dr. felsőházi tag, arad-békési evangélikus esperes életének 83-ik évében meghalt. Temetése szeptember 26-án, pénteken délután 3 órakor lesz a békéscsabai evangélikus nagytemplomból.

Özv. sarkadi *Nagy* Sándorné szeptember 22-én 64 éves korában elhúnyt. Szeptember 25-én délelött 11 órakor temetik a Kerepesi-úti temető halottasházából a római katolikus anyaszentegyház szertartása szerint.

Léh Jenő dr. orvos szeptember 21-én Lengyeltótiban elhúnyt. Szeptember 23-án temették el a római katolikus egyház szertartása szerint.

Szabó Árpád, a pénzintézeti központ főrevizora, a beregszászi hitelintézet volt vezérigazgatója szeptember 22-én 63 éves korában Budapesten elhúnyt. Temetése 25-én, csütörtökön délután félnégy órakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából a református egyház szertartása szerint.

Olasz Imre ny. postafőtiszt, balatonalmádi postamester, az ottani református egyházközség gondnoka kedden hirtelen meghalt.

Szinház, Film, Müvészet

A Dankó-film további öt mozi műsorán

Az utóbbi évek egyik legnagyobb filmsikere kétségtelenül a „Dankó Pista", amely immár tiz hónapja szünet nélkül a budapesti filmszinházak műsorán van. A nagy szegedi nótaköltő filmregénye eljutott külföldre is, igy például Olaszországban, Törökországban sőt Svédországban is bemutatták komoly és nagy siker mellett a Hunnia-filmgyárnak ezt a produkcióját. A sikerben természetesen nagy része van Jávor Pálnak, Simor Erzsinek, Lukács Margitnak, valamint a többi szereplőknek, akik müvészi alakitással szolgálták a szövegirót és a rendezőt. A Dankó-film az elmult napokig három hónapon keresztül a Palace műsorán volt, most tovább folytatja sikeres útját öt fővárosi moziban: a Savoy, Hollywood, Simplon, Pátria és Elite filmszinházakban.

*** A Varázsfuvola a magyar-német társaság részvételével az Operaházban.** A Mozart 150 éves Varázsfuvoláját ünneplő, szeptember 30-án tartandó operaházi előadás estéjén a magyar-német társaság is hódolni kiván a nagy zeneköltő emlékének. Beszédet mond az előadás előtt Pukánszky Béla dr. egyetemi tanár, a társaság müvészeti bizottságának elnöke.

*** A Nemzeti Múzeumba kerül a kolozsvári alsóváros református templomának orgonája.** Kolozsvárról jelentik: Az alsóváros református templomának régi orgonáját megvásárolta a Nemzeti Múzeum. Az orgonát 1771-ben Farkas Jánosné készittette a templom részére a saját költségén s azt 1851-ben az egykori fatemplomból helyezték át az alsóvárosi templomba. A templom új orgonája megérkezése után a régi orgonát Budapestre szállitják és a Nemzeti Múzeum zeneműtörténelmi osztályán állitják fel, mint a régi orgonaépitészet egyik figyelemreméltó alkotását.

*** Megyery Ella a római rádió magyar hirszolgálatának állandó munkatársa.** Beszámoltunk már a sorozatos előadásokról, amelyeket Megyery Ella, az Uj Magyarság római munkatársa az olasz rádió felkérésére a római hirszolgálat keretében részint Amerika, részint Magyarország számára tartott. Ezek a felolvasások a hallgatók körében olyan széleskörü tetszést arattak, hogy az itáliai rádió most rendes munkatársul szerződtette Megyery Ellát, aki ebben a minőségében szeptember 23-án, kedden este 10 óra 10 perckor tartotta „Velence ünnepnapjai" cimü előadását.

*** A legnehezebb filmfelvétel.** *A filmhez értők előtt nem titok, hogy a legnehezebb filmfelvétel a tánc. A rendező és operatőr, a színész és a muzsikus számára a legkinosabban pontos munkát jelenti, mert a tökéletes illuzió érdekében a táncfelvételnél a legapróbb részletekre is megfeszitett figyelemmel kell ügyelni. A „Leányvásár" cimü magyar filmoperett rendezője, Podmaniczky Félix és a gyártás többi résztvevője nem kiméltéke a fáradságot, hogy a legjobb táncszámokkal is megadják a film operett jellegét. Szeleczky Zita, Sárdy János, Kiss Manyi és Latabár Kálmán játsszák a főszerepeket a Jacobi-operett filmváltozatában, amelyet nemsokára a budapesti közönségnek is bemutatnak.*

Ököljog Wallace Beery Bodograf

*** Az „Intermezo" sikere.** Hat hete szerepel a Radius műsorán Leslie Howard és Ingrid Bergman „Intermezzo" cimü kitünő filmje, amely müvészi eszközökkel és az irodalmi igények szemmeltartásával mutatja be egy deresedő hajú muzsikus életének romantikus szerelmi epizódját. Kétségtelen, hogy az uj évad egyik legnagyobb sikere ez a film, amely hat hét alatt esténként táblás házak előtt került előadásra és bevétele máris meghaladta a 200.000 pengőt.

*** Artisták napja a fővárosi nagycirkuszban.** Fényes György, a fővárosi nagycirkusz igazgatója a pénteki esti előadás jövedelmét a magyar artista egyesület téli inségakciójára ajánlotta fel. Az artisták kérik a közönséget, pénteken is zsufolásig töltse meg a cirkuszt, ahol a ragyogó szeptemberi müsor előadásában gyönyörködve, segitséget is nyujt az arra rászoruló kiváló magyar artistáknak.

Walt Disney parádés filmjei

Walt Disney hat színes kisfilmje jelenik meg legközelebb Budapesten. Ezek a filmek a mult évben a legnagyobb amerikai díjat nyerték. Az egyikben *Donald* kacsa hösszerelmest játszik, *Daisynek,* a kacsalovagok hercegnőjének udvarol. Másik ismerősünk, *Miki* egér nyakig merül a tengerbe, mikor az ellenség hajóját megtorpedózza. *Pluto* is hálás szerepeket kapott a filmekben, amelyeknek zenefelvételei *Stokowszki* vezetésével készültek. Egyébként Walt Disney a hollywoodi ujságirók előtt kijelentette, hogy *több kisfilmet nem csinál,* mert ezek előállitása rendkivül sok ötletet és aránytalan nagy munkát igényel. Az egész estét betöltő rajzfilmek gyártása ugyanis kiadósabb.

Ősi filmlelet a Cityben

Valami filmmúzeum számára talán érdekes lenne megörizni a „Fekete vénusz" cimü francia „újdonságot", hogy ime: volt idő, amikor Páris egy Josephine Baker nevü csúnya, ellenszenves és nem is tehetséges négernarab táncosnőért rajongott, sőt érdemesnek találták ezt a „müvészetet" még filmre is vinni. A búvárkodókat valóban érdekelhetik az ilyesmik, a nagyközönség azonban általában nem ezekért a „különlegességekért" jár a moziba. Hallatlan merészség kellett ahhoz hogy ezzel a tiz esztendővel ezelőtt készült és annakidején is csak nagyon mérsékelten sikerült filmmel most a közönség elé hozakodjanak. Az egész darabban még csak a csirája sem lehet felfedezni azoknak a müvészi értékeknek, amelyeket a francia filmektől általában várni szoktunk. Meghökkenti az ember az a naivitás, amivel a „nagy revüsztár" körül a forgatókönyv meséjét kiagyalták, a vontatott rendezésről s a szereplők kényszeredett játékáról nem is szólva. A bemutató előadás közönsége igazán hősi türelemmel viselte a sorsát és amikor végérvényesen rájött, hogy alaposan rászedték, kedélyes közbeszólásokkal igyekezett vigasztalódni, olyannyira, hogy az előadás után végül is mindenki kacagástól derüs arccal lépett ki a nézőtérről!

Azt kell hinnünk, hogy a mozi keresztény igazgatója valószinüleg teljhatalmú, de rejtélyes ügykörü „ellenőre" unszolására s a lipótvárosi törzsközönség százalékos gondjainak feledtetésére halászta ki a régiségek gyüjteményéből ezt a régi Páris hajdani izraelitáinak oly kedves meztelen táncosnőjét. Dehát — tempora mutantur — s hol vannak már a párisi „ősbennszülöttek", s hol van már a ruhátlan bálványuk egykor talán vonzó fiatalsága?

CSÁKÓ ÉS KALAP
10. premierhét OMNIA

*** Komáromi Kacz Rózsit,** a neves festőművész-házaspár leányát Hampe Kurt, a drezdai városi színház intendánsa, mint szóló táncosnőt egy évre a színházhoz szerződtette. Komáromi Kacz Rózsit itthon is ismerte és méltatta a magyar közönség, mint müvészi táncok kreálóját és kifejezőjét. A drezdai intendánst is táncának eredetisége, magyaros tüze és ötletessége ragadta meg. Komáromi Kacz Rózsi bizonyára meg fogja kedveltetni a német közönséggel a magyar képzelet eleven játékát és a magyar temperamentum és fantázia lobogását.

Manderley-ház asszonya
Rendkivüli előadás-kezdetek Otthon-Belvárosi

*** Meghosszabbitották a „Baj van a mennyországban" előadássorozatát.** A főváros népszerü kisszinháza, a nemzeti bábszinjáték, mint ismeretes, egész nyáron át játszotta Sima Ferenc „Baj van a mennyországban" gyüjtőnevet viselő vidám bábjátékát. A színház együttese már teljesen felkészült az őszi évadot megnyitó uj darab, Rév István „Istvánka, az örök élet meséje" cimü finom hangulatu színművének előadására. A „Baj van a mennyországban" sikere azonban most arra késztette a bábszinházat, hogy a bemutatót október első felére halassza. Addig a nagysikerü vidám játék és a 200-ik előadást elért „Toldi" váltják egymást a müsoron.

IFJ. SZELECZKY A. J.
kiválóan FEST, TISZTIT
VII., Izabella-u. 36. T.: 228—307.
Házhoz küldök, hazaszállitok!

*** Filmelőadások a Müvelődés Házában.** A Magyar Müvelődés Háza ez évben is tovább folytatja a nagysikerü filmelőadások sorozatait. Müsorán értékes müvészi magyar és külföldi játékfilmek, továbbá szórakoztató kultúrfilmek és színes ismeretterjesztő filmek szerepelnek. Szeptember 25- és 26-án az „Eladó birtok" és színes kultúrfilmek, 28, 29 és 30-án pedig az „Uj Ázsia" cimü nagyszabású expediciós film kerül bemutatásra, délután 4 és fél 7 órai kezdettel 50 filléres helyárakkal.

*** Befejezték a „Kisértés" külső felvételeit.** Bónyi Adorján „Kisértés" cimü filmjének külső felvételei a radványi kastélyban és környékén készültek. Miután Farkas Zoltán rendező a munkát az előirányzott időnél hamarább elvégezte, a filmkolónia visszatért Budapestre s szerdán reggel már a Hunnia-filmgyár pasaréti mütermében folytatta a belső felvételeket.

Budapest környéki előkelő vegyi gyár keres október 1.-i belépésre fiatal

okl. vegyészmérnököt.

Lehet kezdő is. Ajánlatokat „Klórezüst" jelige alatt Rudolf Mosse r.-t. hirdetővállalat, Erzsébet-krt 23 továbbit.

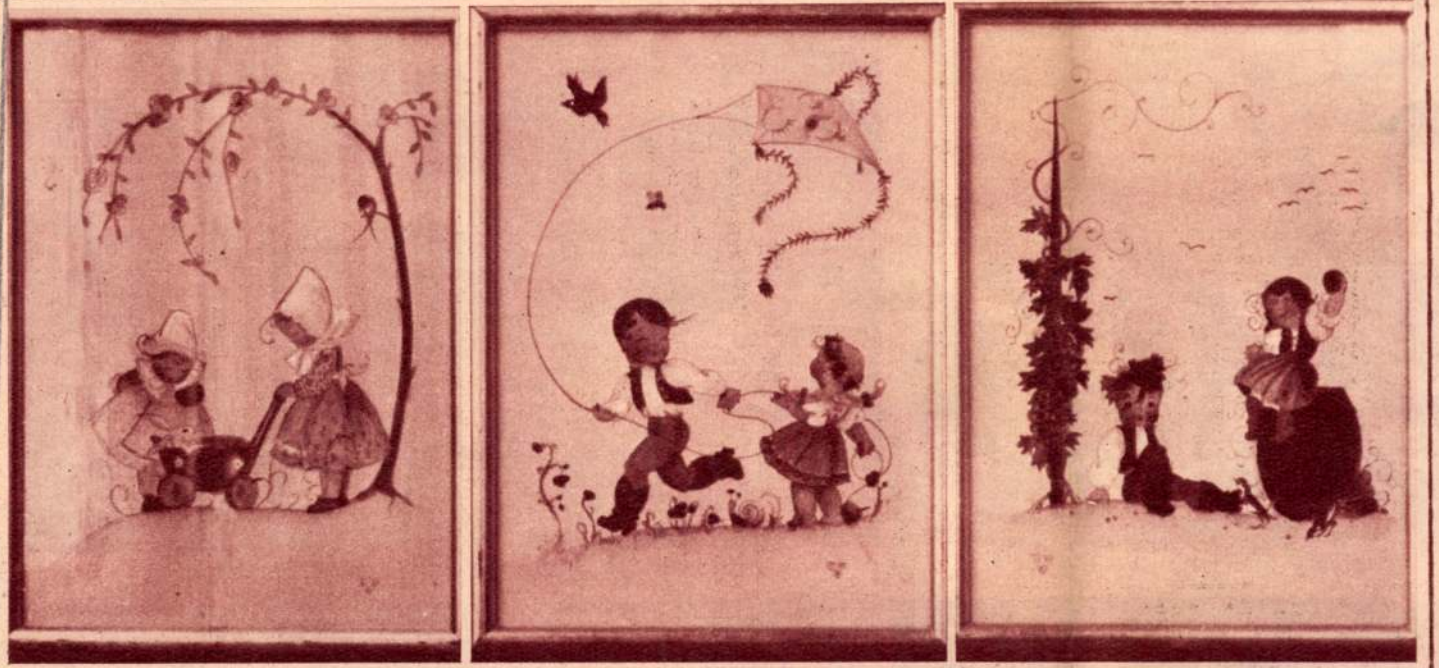

Komáromi-Katz Rózsika: „Tavasz—Nyár—Ősz" aquarell illusztrációi

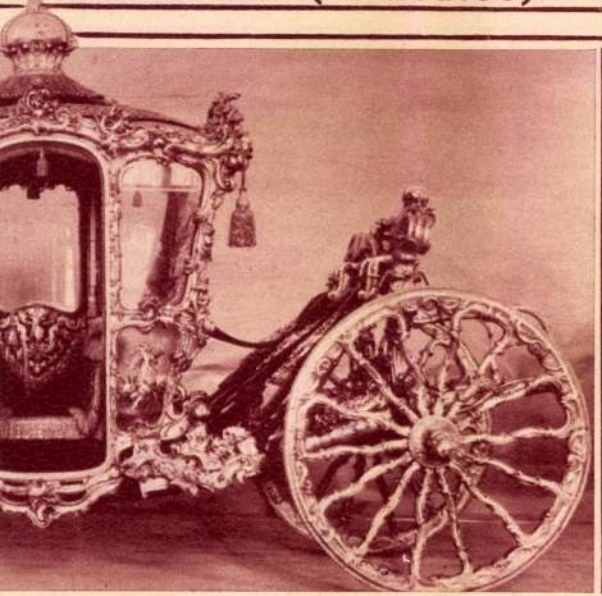

diszhintó

Öröktartósságu kinai lakkfestményekkel burkolt falak

Jackie és a mamája

*

Egyik esti lapunkban olvasom a következő kis hírt, melyet némi magyarázattal kívánok ellátni:

Jackie Coogan furcsa nyilatkozata

Az amerikai sajtó hetek óta hasábokat szentel annak a különös pereskedésnek, amelyet Jackie *Coogan* indított édesanyja és mostohaapja ellen. Az egykori gyermeksztár most nyilatkozott anyagi helyzetéről és a következőket mondotta:

— *Négymillió dollárt kerestem* és most szüleim jóvoltából éppen olyan ágról szakadt szegény ember vagyok, mint a Kid című filmben, amikor Chaplin mellett a nincstelen kisfiút játszottam.

Jackie Coogan most huszonhároméves. Nemrég nősült. Szegény, mint a templom egere, pedig azt mondja, hogy négymillió dollárt keresett... Hova lett az a sok pénz? Hiszen négymillió dollár annyi, mint húszmillió pengő! Elverték ezt a sok pénzt? Nem, a pénz megvan, de Jackie nem kaphat belőle semmit, egy vörös centet sem.

Az eset egészen rendkívüli: egymillió olyan esetre, mikor a gyermek tönkreteszi szüleit, legfeljebb egy olyan esetet találhatunk, amikor a gyermek mondhatja:

— Kifosztottak a szüleim!

De ez is csak Amerikában történhetik, ahol más a jog és a törvény.

Nálunk is akadnak kedves szülők, kik nem dolgoznak, hanem gyermekeiket kiküldik az uccára koldulni.

Akadnak kedves szülők, akik elküldik a leányukat szolgálni, s a leány keserves keresetéből annyit szednek el, amennyit csak bírnak. A falusi élet nem pénzforgalomra van berendezve; a faluban húsz vagy harminc pengő óriási összeg, s ha a leány Pesten annyit megkeres, a kedves papa, mama, testvér, sőt a sógor nemcsak irígykedve gondol a szegény cseléd keresetére, hanem részt követel belőle, — »küldj húsz pengőt adóra«, — »küldj harminc pengőt egy pár malacra«, — »a sógorodnak küldhetnél egy öltözet ruhát«, stb.

Megfigyeltem, hogy az olyan család, melyben csak egy keres, igen könnyen élősdivé válik; a világon a legtermészetesebb és legjogosabb dolognak tartják, hogy abból, aki keres, az utolsó csepp vért is ki kell szívni.

A Jackie esete mégis egészen más. Ez a fiú rendkívüli színésztehetség volt — kicsiny korában. A tehetségén kívül szerencséje is volt. A színészvilágban a szerencse nem egyéb, mint olyan testalkat, s a beszédben és a mozdulatokban olyan modor, mely »az ideális átlagnak« megfelel. Annak van nagy sikere, akiről tömérdek sokan gondolják, hogy »ilyen vagyok én«! Természetes, hogy a néző a valóságban nem olyan, mint akiben fölfedezi önmagát a színpadon vagy a mozivásznon, — de a néző azt szeretné, tehát nagyon könnyen képzeli is, hogy olyan.

Jackie erős, jól fejlett gyerek volt, korához képest nagy, izmos és inkább kövér, mint sovány. Az amerikai gyermeket kicsiny korában nem nevelik, hanem hízlalják; ha kétéves korában még nem tud járni és egy szót sem tud beszélni, — nem baj, ha a súlya elegendő. Aki hatéves »gyenge« gyermekét már iskolába adja, arra úgy néznek, mint egy hülyére, akkor is, ha a fiú olyan nagy, mint az esztendős borjú. A vékony, »könnyű« gyermeket nem is sajnálják, csak lenézik és megvetik, szüleivel együtt. Az a gyermek »kedves« és »bájos«, aki kerítéseken mászkál, birkózik, verekedik, sáros, piszkos, a ruhája foltos, a mosdást utálja, de hosszú hajat visel, beszéde parasztos és durva s ha még hozzá szeplős is: *thar a boy!* De mihelyt kinől a kamaszkorból, már rá se néznek, — hacsak rabló nem lesz belőle.

Jackie tökéletesen megfelelt az amerikai gyermekideálnak s a film hőskorában, amikor a fizetésnek nem háromnegyedét, hanem csak egynegyedét kellett reklámra költeni, tényleg milliókat keresett. Tizenhárom vagy tizennégy évvel ezelőtt Budapestre is ellátogatott egy-két napra, — népszerűsége akkor volt virágjában. Attól kezdve azonban, hogy hosszú nadrágot viselt, egyre kevesebbet keresett, mert gyermeknek az amerikai fogalmak szerint bájos volt, de felnőttnek — közönséges, unalmas. Nem hiszem, hogy havi kétszáz dollárt valaha meg fog keresni.

De ha tíz évvel ezelőtt olyan sokat keresett, akkor kellene, hogy legyen miből élnie... Szülei közönséges, műveletlen emberek voltak, de a nagy keresetet nem verték el, hanem bankba hordták. Az apa meghalt. A mama új férjet vett, »úri embert«, aki most a mamával együtt kezeli a nagy vagyont. De a szegény Jackienek nem adnak belőle semmit, mert »nem dolgozik«. Amíg dolgozott és heti négyezer dollár fizetést kapott, adtak neki hetenként három dollár »zsebpénzt«. Az is sok egy gyereknek, nemde? Amióta azonban nincsen szerződése, nem adnak neki egy centet sem.

Ez nekünk furcsa; mert ha a négymillió dollár megvan és ha azt a négymillió dollárt elvitázhatatlanul Jackie kereste, akkor őneki ehhez a pénzhez, úgyebár, kétségtelen joga van, vagy legalább is a pénz nagyrészéhez?

Igen, a mi fogalmaink szerint ez így van; azonban Amerikában más a jog és ha Jackie most perli az anyját, ennek egyéb értelme nincs, mint hogy botrányt csinál vele és a botrányt talán majd megúnja a mama és »kiegyezik« a fiával.

Nem hiszem, hogy ki fog egyezni, mert ha választania kell egy botrány és négymillió dollár közt, akkor a négymillió dollárt fogja választani.

Amerikai jogi elv: »*The father is the one entitled to the child's earnings.* Egyedül az apának van joga gyermeke keresetéhez.« Az amerikai huszonegyéves koráig »gyermek« — jogilag; kivéve, ha végrendeletet akar iratni, mert a végrendelkezési jog a tizennégyéves fiút és a tizenkétéves leányt már megilleti.

Némelyik amerikai államban az apa halála esetén az anyára száll a gyermek keresetéhez való jog. Tehát egyes államokban esetleg lenne jogos követelése Jackienek, ha tudná bizonyítani, hogy az apja halála után mennyit keresett egy olyan államban, melyben az apáról nem száll át az anyára a gyermek keresetéhez való jog, de miután a szegény Jackie az apja halála óta alig keresett valamit, — a négymillió a mamáé és a mamának joga van az egész összeget az új férjének adni, vagy esetleg ezen a pénzen egy még újabb férjet venni.

Aki eddig nem hitte el, hogy milliókat keresni nem okvetlenül érdemes, — most már elhiheti.

Minden külön értesítés helyett!

Kovács Manóné szül. **Szittner Mária** úgy a maga, mint gyermekei **Antal** és **Gréte** nevében fájdalmas szívvel tudatja, hogy szeretett férje és édesapjuk

Kovács Manó

e hó 23-án, életének 69-ik évében elhúnyt.

Gyászolják leányai **Bihari Sándorné** Kovács Mária, **Tarján Antalné** Kovács Erzsébet, testvérei **özv. Markstein Dezsőné** és **Kovács Ernő**, sógorai, sógornői, unokái és a kiterjedt rokonság.

Temetése e hó 25-én. szerdán déli 12 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük!

Szent István kiállítás a Műcsarnokban

A Szent István év megünneplésében résztvesz a *Képzőművészeti Társulat* is, azzal a jórészt egyházművészeti anyagot felölelő kiállítással, amelyet mai magyar festők, szobrászok és építészek műveiből rendezett a *Műcsarnok* termeiben. Ebből az alkalomból az épület homlokzatának oromzatát *Haranghy* Jenő színes mozaiktervével díszítették fel. A mozaik Szent Istvánt, mint a művészetek pártfogóját ábrázolja. Igy a Műcsarnok már külsőleg is figyelmeztet első szent királyunk kulturális érdemeire, amelyek főkép a templomépítkezések terén mindmáig emlékezetesek.

Maga a kiállítás méginkább ezt a vezetőszólamot hangsúlyozza. Az első teremben csupa olyan kép és szobor sorakozik fel, amely a Szent Istvánra vonatkozó témakörbe illeszkedik. Ez a stílus, sőt érték tekintetében is meglehetősen vegyes anyagot a motivum-közösségen túl szinte semmi sem hangolja művészi egységbe. Legkevésbé a rendezés, amely — úgy tetszik — ezúttal pusztán a méretek szerint való elosztással törődött, egymás mellé aggatva *Rakssányi* Rezsőt és *Heintz* Henriket, *Merész* Gyulát, *Gál* Jánost és *Feszty* Masát, *Viski* Jánost és *Udvay* Pált, *Kacziány* Aladárt és *Istokovits* Kálmánt, *Chiovini* Ferencet és *Remsey* Jenőt, *Márton* Ferencet, *Szőnyi* Istvánt, *Döbrentey* Gábort és *Aba-Novák* Vilmost. Hasonló aggálytalan »változatosság« érvényesül a középfolyosón és oldaltermek képanyagának csoportosításánál is, ahol például *Vaszary* Jánossal *Gulyás* Sándor, *Fényes* Adolffal *Bosznay* István, *Iványi-Grünwald* Bélával *Kövesdy* Géza, *Vidovszky* Bélával *Kézdi-Kovács* László, *Glatz* Oszkárral *Romek* Árpád, *Bernáth* Auréllal pedig — nyilván a keresztnevek titokzatos vonzóereje révén — *Náray* Aurél és *Emőd* Aurél társaságában találkozunk. De még ennél is zavaróbban hat a szokásos műcsarnoki »higítás«, amely a mennyiség áradatát zúdítva a minőségre, menthetetlenül lenyomja az általános színvonalat. Végül sajnálattal kell konstatálnunk, hogy *Csóktól Kernstokig, Egrytől Márffyig, Medgyessytől Pátzayig* egész sereg kitűnő művészünk nem vett részt a kiállításon.

A nagytermen kívül sok vallásos tárgyú freskóterv s egyéb egyházművészeti vonatkozású darab foglal helyet a többi teremben is, szétszórtan a »profán« anyag között. *Molnár* C. Pál, *Korbuly* Béla, *Diósy* Antal, *Hende* Vince, *Mihalovits* Miklós, *Hollós Mattioni* Eszter, *Basilides* Sándor, *Fáy* Dezső, *Ruzicskay* György és *Jeges* Ernő

Horthy Miklós kormányzó feleségét virágcsokorral üdvözli Komáromi Katz Rózsi, a Szent István kiállítás legfiatalabb kiállítója. Balról Glattfelder Gyula püspök, a Képzőművészeti Társulat elnöke áll

munkái közülök a jelentősebbek. De a tárlat legnemesebb, magasan kiemelkedő művészi értéke e nemben mégis *Szőnyi* István tompított színekbe hangolt temperája: a *Szent István* és *Aba-Novák* Vilmos három mozgalmas freskóterve, míg a profántárgyú képek sorából a baloldali utolsó teremben méltatlanul eldugott *Bernáth* Aurél két pompás vászna tartja a jusst az elsőséghez. A többiek sorából kiválik még *Basch* Andor, vitéz *Bajor* Ágost, *Boldizsár* István, *Förstner* Dénes, *Herman* Lipót, *Komjáti* Gyula, *Kunffy* Lajos, *Lohweg* Ernesztin, *Mendlik* Oszkár, *Nagy* Sándor, báró *Schossberger* Klára, gróf *Teleki* Ralph, *Udvary* Dezső, *Vargha* Nándor és *Weil* Erzsébet. Megkapóan szép *Pekáry* István székesfehérvári gobelinje.

A szobrászati rész legmegkapóbb darabja *Csorba* Géza monumentális hatású *Turáni harcosa*, továbbá *Cser* Károly Szent-István-feje, *Lux* Elek *Magyar Madonnája*, *Beck* Ö. Fülöp *Szent Ference*, *Vargha* Oszkár *Feszülete*, *Ohmann* Béla oltára, *Berán* Lajos *Szent Istvánja* és *Antal* Károly domborműve. Az építészek sorából különösen *Györgyi* Dénes, *Gyenes* Lajos, *Lechner* Jenő és *Szivessy* Tibor emelkedik ki, jórészt modern templomterveivel.

—io.

Üzletek zárórájának meghosszabbítása

A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter az iparügyi miniszterrel egyetértőleg kiadott rendeletével megengedte, hogy Budapest székesfőváros, továbbá Kispest, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota és Ujpest megyei városok területén május 25-én és 27-én mindazok a nyilt árusítási üzletek, amelyeket egyébként korábban kellene bezárni, *este 7 óráig nyitva tarthatók* legyenek.

Lingua nyelvkönyvek

Magántanulók és nyelvtanfolyamok használatára

a kiejtés megjelölésével!

Angol nyelvtan
Ára félvászonkötésben ..... 4.80 P

Francia nyelvtan
Ára félvászonkötésben ..... 4.80 P

Német nyelvtan, kezdőknek
Ára félvászonkötésben ..... 4.80 P

Német nyelvtan, haladóknak
Vászonkötésben ..... 6.— P

Olasz nyelvtan
Ára félvászonkötésben ..... 4.80 P

LINGUA ZSEBNYELVTANOK

Angol zsebnyelvtan, **esperanto** zsebnyelvtan, **francia** zsebnyelvtan **német** zsebnyelvtan, **német** társalgó és magyar-német beszélgetés, **olasz** zsebnyelvtan **orosz** nyelvkönyv **román** zsebnyelvtan **román** társalgó magyar-román beszélgetések **szerb-horvát** nyelvtan **szlovák** zsebnyelvtan. Egy-egy kötet ára ..... 1.50 P
Spanyol zsebnyelvtan ára ..... 2.— P

Kapható Az Est könyvkereskedésében, VII., Erzsébet körút 18–20

ket megújító szavának köszönheti a mai kultúra mindazt, amivel felülmúlja a régit; hitünk, reményünk és szeretetünk ehhez a Krisztushoz, az emberi és az isteni korok e királyához emelik most ujjongó dicshimnuszukat, mégpedig annál szentebb büszkeséggel, annál feltétlenebb odaadással, annál forróbb vezeklési vággyal, minél istentelenebb hálátlansággal vitatja el tőle ez a kegyetlenségben a judeai kormányzóval *vetélkedő* kor uralmának jogát s minél erősebben rázza az ő magas királyi trónusát. Ha mindez keserűvé is teszi a száműzetést a jók számára, szívük hevét azonban nem oltja ki és nem lankasztja, sőt jobban lángralobbantja; ennek a jele és záloga a nemzeteknek ez a tömege, amely összejött a Duna partjára és *boldogan alázkodik meg az Eucharisztia trónja előtt, mely misztériuma a megváltásnak és imádásnak, a kegyességnek és megbocsátásnak, imádságnak és megtisztulásnak.* Itt minden lélek magába száll és a megvilágosodás és a nyugalom értékes óráiban mindenki a saját utait keresi és titokban és nyiltan az isteni Üdvözítőt hallgatja, akinek egyedül vannak szavai az örök életről és aki megadja a vigasztaló malasztot a földi élethez is annak, aki az ő országát keresi. Mert *az Oltáriszentség Istene tudja, hogy mire van nekünk szükségünk!* El akarta vállalni a mi földi életünket, szolgai alakot öltött, hasonlóvá vált az emberekhez és helyzeténél fogva elismerték, mint embert. Mint főpap részvéttel volt a mi gyengeségeink iránt, ő is kísértésnek volt kitéve, mint mi, mert meg akarta ismerni az emberi természetnek minden gyengeségét, a bűnt kivéve.

„Megáldom ezt a nagyszerű gyülekezetet"

— Amennyire igaz az, hogy a bűn boldogtalanná teszi a népeket, épúgy igaz az is, hogy a vallás, amely nem az emberektől, hanem Istentől jön, boldogokká és nagyokká teszi őket: *mert a vallás teszi jóvá a polgárokat*, amikor megtanítja őket arra, hogy az uralkodóban Isten fenségének egy sugarát lássák és hogy a felsőbb hatalmaknak épúgy engedelmeskedjenek, mint Krisztusnak. Az a meggyőződés, hogy a vallás és az élet közt fennálló ez a benőséges kapcsolat és hogy az égből alászálló világosság- és erőáradatok életképességben növelik a földi dolgokat, ez a mély belátás vezette ide a közhatóságok képviselőit a nép minden rétegével és osztályával egyetemben és gyűlésünkre ez vezette a tudatos és tevékeny behatás kiváló tanusítóját, a két legfelsőbb hatalom, az Egyház és az Állam kölcsönös kapcsolatainak őrét, az est főszónokát, akinek szakértő és finom kezeire bízta az állam e kapcsolatok ápolását s aki buzgón egyengeti a kölcsönös bizalom és a baráti megértés útját. A tapasztalat is megerősít abban a meggyőződésben, hogy ezek a kapcsolatok kölcsönösen használhatnak s ezekután ki kételkedhetik abban, hogy *az ünnepélyes napok közös öröme csak megszilárdítja viszonyunkat és új lökést ad az ősi és szent köteléknek, mely Szent István koronáját és városát Krisztus Helytartójához és az Apostoli Székhez fűzi* s hogy kapcsolatunk a jövőben is változatlan marad, mint valami tündöklő vezércsillag, amely sohasem alkonyodhatik le a nemes magyar nemzet lelki horizontján.

— Ebben a boldog és bizakodó várakozásban mint a dicsőségesen uralkodó XI. Pius Pápa Őszentségének Legátusa, *megáldom ezt a nagyszerű első gyülekezetet*, amelynek keretében a Kongresszus előkészítő bizottságának szerencsés rendelkezése folytán a társadalmi rétegek és az élet végletei találkoztak Isten dicséretében, hogy mint a zsoltárköltő énekli: *»ifjak és szűzek, öregek és gyermekek együtt magasztalják az Úr nevét.«*

Az áldásra letérdelt mindenki, a beszéd után *hosszasan ünnepelte a közönség a legátust.* Ezután a fővárosi és vidéki iskolák növendékeiből álló énekkar *Liszt* Ferenc »Tu es Petrus«-át énekelte, majd a gyáliúti elemi iskola növendékei bájos köszöntő énekeket énekeltek. Magyar karácsonyi és köszöntő énekek következtek, azután a mikrofón elé állt egy *négyéves* magyarruhás kislány, aki a legkisebb magyar lánykák nevében köszöntötte a pápa követét. Utána egy szívgárdista kisfiú beszélt, az énekkar újabb száma után egy kecskeméti öreg magyar. *Balla* Sándor lépett a mikrofónhoz és öreges, reszkető hangon tolmácsolta a magyar nép üdvözletét. Az üdvözlő est közönsége meghatottan hallgatta a legöregebb — *százéves és héthónapos* — magyar köszöntését. A gyermekek összkara végül magyar népdalokat adott elő, azután az egész közönség elénekelte a kongresszusi Himnuszt.

Most Pacelli bíboros valamit mondott Serédi hercegprímásnak, aki a mikrofónhoz sietett és felkérte a közönséget, hogy senki se távozzék, mert *a legátus még néhány szót kíván szólni.* Elcsendesedett mindenki, Pacelli felállt és *magyarul* a következőket mondotta:

— *Éljen az eucharisztikus Krisztus király!*

A közönség lelkesedése határtalan lett, percekig ünnepelték a bíborost. Pacelli még állt, majd amikor elcsendesedett mindenki, ezt mondotta magyarul:

— *Magyarország Nagyasszonya áldjon meg benneteket!*

Újabb tapsvihar után így fejezte be szavait:

— *A Szentjobb védjen meg benneteket! Éljen Magyarország!*

Az emberek kipirult arccal éljeneztek, a lelkes ünneplés addig tartott, amíg a bíboros kíséretével együtt eltávozott az ünnepségről.

Egyházfejedelmek érkezése

Este 8 órakor különvonat érkezett a Nyugati pályaudvarra, amely mintegy *ezer zarándokot* hozott. A lengyel vendégeket *Hlond* Ágoston gnesen-poseni érsek, Lengyelország prímása vezette. Fogadtatásukra kimentek a pályaudvarra a hercegprímás, *Orlovszky* lengyel követ, a kongresszus elnöksége, a Pálos-atyák és a budapesti lengyel kolónia. Hlond bíborossal együtt *öt lengyel püspök* jött. Lengyelország prímása a megjelent magyar előkelőségek közül néhányat *magyar szóval* üdvözölt. A budapesti lengyel kolónia nevében *Bartel* Jan ügyvéd köszöntötte a bíborost, aki ezután a királyi Várba hajtatott.

Este féltizenegy óra után a déli pályaudvarra érkeztek előkelő vendégek. Van *Roey* József, mechelni érsek, Belgium prímása, *Verdier* János párizsi érsek, *Goma* y Tomas Izidor toledói érsek, Spanyolország prímása, akiket Serédi hercegprímás és kísérete szintén ünnepélyes külsőségek között fogadott. Szerda reggelre várják *Fossati* Maurizio turini érseket, délelőttre *Piazza* Adeodato velencei pátriárkát, *Katowski* Sándor varsói érseket, estére *Hinsley* Artúr westminsteri érseket, *Ascalesi* Elek nápolyi érseket, *Gerlier* Péter lyoni érseket, Gallia prímását, *Kaspar* Károly prágai hercegérseket és *Sapieha* tvardovici érseket.

Ma este érkezik az angol zarándokcsoport

London, május 24.

Körülbelül 500 angol zarándokból álló csoport utazott ma Londonból a budapesti eucharisztikus kongresszusra *Hinsley* bíboros, westminsteri érsek vezetésével. A zarándokok között voltak Liverpool és Edinborough érsekei, *Myers* westminsteri prépost, *Dey* püspök, igen sok angol egyházi és világi előkelőség, továbbá *Sean O'Kelly*, Eire kormányának elelnöke (az ír helyettes miniszterelnök) és a dublini pápai nuncius.

A Victoria-pályaudvaron vitéz *Marosy* Ferenc követségi tanácsos, londoni ügyvivő búcsúztatta Hinsley bíborost, akinek *Lukács* Mária, a zarándokút magyar szervezője nemzetiszínű szalaggal átkötött virágcsokrot nyujtott át. A vonat indulása előtt a perrónon egybegyült nagyszámú közönség vallási dalokat énekelt, majd Hinsley bíboros a kocsi lépcsőjéről áldást osztott és amidőn a vonat megindult, a közönség lelkes éljenzése közben virágszirmokat szórt ki ablakából.

A zarándokcsoport szerdán este 9 órakor érkezik Budapestre. Az angol külügyi hivatal *egyetlen közös útlevelet* állított ki az egész csoportnak.

EUCHARISTIA.

E vallásos nagy manifesztációra idesereglett vidéki közönséget

A KRISTÓFTÉRI SZÉNÁSY GYULA CÉG

igaz tisztelettel üdvözli, egyben meghívja magyaros diszítő elemek felhasználásával alkotott különleges nőiruha anyagainak szíves megtekintésére. Vásárlásra való késztetés — nincs. Minden érdeklődőt önzetlen szívességgel fogadunk.

„A hős francia parasztlány szavaira figyelmezzünk: Az Isten szolgálata mindenekelőtt!"

Ghika Vladimir herceg, pápai protonotarius Budapesten beszél a hitélet általános fellendüléséről

Hosszú fehér szakállú, elefántcsont sápadtságú, halk szavú püspök érkezett Budapestre. *Ghika* Vladimir herceg, pápai protonotarius, aki Európa egyik legismertebb főnemesi családjából származik, nagyapja, V. Gergely volt Moldva utolsó fejedelme.

Ghika Vladimir herceg

— Konstantinápolyban születtem 1873-ban, — meséli. — Ortodox hiten voltam, mint családom. De éreztem, hogy egyre jobban és jobban vonzódom a katolikus egyház tanításaihoz és végre, 1902-ben Rómában katolikussá lettem.

Azt nem említi a herceg, hogy pár nappal később XIII. Leó pápa hosszú magánkihallgatáson fogadta unokanővérével, *Natalia* szerb királynővel együtt, ki ugyancsak akkortájt tért át a katolikus vallásra.

— Húsz évig mint laikus igyekeztem az Egyházat szolgálni, bejártam a világot és tanulmányoztam a katolicizmus útját, fejlődését. Végre, 1923-ban pappá szenteltek és azóta a párizsi eklézsiában működök. A Kelet vallási kérdései annyira érdekelnek és születésem folytán annyira közelről érintenek, hogy szinte úgy érzem, »szakommá« váltak és ezért fokozottan hálás vagyok XI. Pius pápának, ki felhatalmazott, hogy úgy a latin, mint a görög ritus szerint misézzem.

Lelkipásztori minőségben szerzett tapasztalatairól beszélünk most.

— *Talán lesznek, akik megmosolyogják szavaimat, de legmélyebb meggyőződésem szerint soha nem remélt vallási megújhodást tapasztalok mindenütt. Hiába mosolyognak, így van! Lehet, hogy e percben még csak az elit, a valóban értékes, bensőséges lelkeket érintette meg ez az áramlat, de ahová csak eljutok, — és Európa minden táján megfordultam az elmúlt évek alatt — érzem, mint nő, mint dagad, mint válik mind hatalmasabbá ez a vallási megmozdulás.*

— *Nem baj, hogy szinte párhuzamosan pogány mozgalmak is felütik a fejüket, az igazi vallásosság az üldöztetés idején fejlődik legerőteljesebben.* Például éppen Franciaországban óriási haladás észlelhető vallási téren. Ifjúkoromban, 1902—1903-ban, csupa ateista, hitetlen tant hallottam az egyetemen, mindenütt körülöttem. Ma pedig... mindig újból szeretnék leborulva hálát adni az Uristennek azért a lelkiségért, melyet Franciaországban főleg az ifjúságban érzek. Ha hallja ezt a fiatalságot, olvassa, amit írnak, higgye el, egy pillanatig sem kételkedhet abban, hogy végül mégis csak a hit, Isten keresztje és útja diadalmaskodik!

— Csodálatos dolog, hogy *Oroszországban* milyen sokan, éppen a legjobbak közül, fordulnak mind élőbb vággyal a katolicizmus felé. *Tifon* pátriárka, akit mise közben az oltár előtt gyilkoltak meg, pár hónappal mártírhalála előtt egyik barátomnak, ki meglátogatta, azt mondta: »Szemeim mindinkább Róma felé fordulnak, mert *látom, hogy onnét fénylik az igaz világosság*«.

Búcsúzóul ezt mondja:

— Úgy érzem, ma inkább, mint máskor, mindig a hős paraszt leány, Jeanne d'Arc szavaira kell visszaemlékeznünk: *»Isten szolgálata mindenekelőtt!...«* Éppen ma, amikor oly sok helyen materialista tanokkal igyekeznek az uralmat magukhoz ragadni, fontos ez az elv, mely Istent, a szellemet, a szívet, a jóságot és a lelket helyezi mindenek fölé, mindenek elé!

Báró Doblhoff Lili

— **Bajtársi találkozó.** A volt kanski hadifogolybajtársak ezidei összejövetelüket e hó 28-án, szombaton este 8 órakor tartják meg a budai Spolarits-sörözőben, Krisztina tér 9. sz. (volt Zöldfa-vendéglő).

ABBAZIA
Dr. HORVATH
SZANATÓRIUM ÉS PENZIÓ
közvetlen a strandon, meleg tengeri fürdők, diéták, minden modern kényelem. Szobarendelés: d. e. 11-től d. u. 4 óráig **BRITANNIA SZÁLLÓ**, Teréz körút 39. Telefon: 120-645.

A komintern hivatalos lapja Besszarábia miatt a legélesebben támadja Romániát

Az angol cenzura nem tudja, vajjon érvényben van-e még a románoknak adott garancia

London, december 7.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) A londoni lapok jelentik, hogy *a komintern hivatalos lapja: a Kommunist International a legélesebb hangon támadja Romániát,* mint a kisebbségek elnyomóját, kiemelve, hogy *különösen tarthatatlanok a viszonyok Besszarábiában és lehetséges, hogy a szovjet elnyomott testvéreinek segítségére fog sietni.* A cikk azt is állítja: a román nép létérdeke a legsürgősebben követeli, hogy kölcsönös védelmi egyezményt kössön a szovjettel, a szovjet és a balti államok között létesült egyezmény mintájára.

Newyork, december 7.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) A Newyork Times budapesti különtudósítója lapjában beszámol arról, hogy *Magyarország túlnyomó többsége lelkesedéssel támogatja a kormányt* az Európát fenyegető felforgató törekvések elleni harcban. *Teleki* Pál gróf miniszterelnök vasárnapi beszédének kedvező hatásáról a Newyork Times budapesti és bukaresti tudósítói hosszan számolnak be, úgyszintén a finnek iránti magyar szimpátiákról is.

Bukaresti tudósítás *az angolok garanciája körül támadt nehézségeket hangsúlyozza.* Érdekes ebben a viszonylatban a Newyork Times londoni tudósítása, amely szerint *az angol cenzura egy kábeltáviratukat azzal a megokolással tartotta fel, hogy nem tudják, vajjon a románoknak adott biztosíték, amelyről abban említés történik, még érvényben van-e.*

Imrédy Béla emlékbeszéde Vörösmarty Mihályról

A budapesti piarista diákszövetség csütörtökön este a Gellért-szálló nagytermében ünnepi vacsorát rendezett, amelyen a Vörösmarty-serleggel kezében vitéz *Imrédy* Béla ny. miniszterelnök tartott Vörösmarty Mihályról, az egykori piarista diákról emlékbeszédet. *Degré* Miklós üdvözlő szavai után emelkedett szólásra Imrédy Béla és ezeket mondotta:

— Választ keresek a kérdésre, miért Vörösmarty emléke nyujtja nekünk ezt az egybefonó motivumot, hogy évről-évre ilyenkor ünnepet ülünk. Két oszlopon nyugszik ez a kultusz. Az oszlop alapanyagát maga *a hős adja költői és emberi jellemének gazdag, sokrétű és mégis kristálytiszta összetevődése és sajátos kapcsolódása a nemzeti lélekhez, a másikat egy egyetemes eszme márványából faragták,* amely hol elfakul, hol felragyog, de elpusztíthatatlanul dacol az időkkel, abba a tradicióba ágyazva, amelyet iskolánk és merem mondani, a spirituális alapon nyugvó egész magyar nevelés töretlen és szakadatlanul képvisel. A csodálkozás ejt rabul, ha gondolatunk befutja e rövid, alig félszázadra terjedő életet, amely a lankás Dunántul harmónikus és egyensúlyba hangoló tájairól indul el egy szegény gazdatiszti lakból. Elindult ez az élet, hogy egyre tágabb, *szélesebb horizontokat nyitó magaslatokra emelkedjék, képzelőerejével megjárjon egeket és poklokat, felhágjon a fenség égbenyúló ormaira, onnan a báj könnyed felhőszárnyain szálljon a szeretet mennyei szinét tükröző bölcsességtenger fölé,* majd pedig a humornak az emberi részvét könnyesőjén átragyogó szivárványhídján bocsájtkozzék alá *a magyar realitások verejtékes, mély szántást kívánó földjére.* Mondják róla: dicsőítette a mértéktartást, a középutat, elítélte az ábrándozást, amely kancsalul festett egekbe néz. *Mondják róla: józan volt, a földön állott és ebben is magyar volt.* Igaz, mind igaz, de az a józanság, amely Vörösmarty egyik-másik művéből kicsendül, nem az a józanság, amelyről egy szerencsére már mulóban lévő kor egyetlen és mindenható erkölcsi receptről emlékezik meg. *Józanság: a realitások, a valóság helyes értékelése, a feladatok meglátása és alkalmazkodás hozzájuk; de soha nem jelentheti a józanság az ideál, az eszmények sutbadobását,* soha nem jelentheti a földhözragadást, a tapinthatónak, a foghatónak és e világra szorítkozónak imádandó bálványává emelését. *A hős, — még a hétköznapokon is, — Csongor lesz és nem Balga.* Az ember kitör a földi lét korlátaiból, vendég e földön, a transzcendens világ valóságai igazi valóságok, talán — mert időtállók, igazabbak, mint a róffel, vagy fonttal mérhetők. A reális, jól számoló nem állhat meg a kétszer kettő négy elméleténél, hanem *be kell állítani a kalkulusába a lélek értékeit.* Az igaznak a fiókját s a jónak és szépnek rekeszeit ki kell ürítenie és tartalmukat be kell vennie leltárba épügy, mint annak a vágyódásfeszítő energiáját, amely a luciferi mélységekből a szent ég magasságai felé irányul. *Ez, csak ez az igazi realitás, az igazi józanság.*

— Tágul a kebel, az ifjúnak szűk lett a családi ház. *Beleolvadt a nemzetbe és a nemzetet magába olvasztotta. Beszélni tudott minden magyar helyett, nemcsak korának, hanem minden koroknak magyarja helyett. Amikor kimondta az „Itt élned, halnod kell" parancsát, kötelességünket a haza iránt négy szóval örökérvénnyel meghatározta. Ez az a kör, amelyből nem lehet kitörni sem az életben, sem halálba,* amely lezár, körülvesz édes és néha fájdalmas szorítással, amelyből kiszakadni csak az tud, akinek a lelkét megölte mammon, vagy elfojtotta a nyomor. A költő, aki immár eggyé lett nemzetével, tovább emelkedett és magával ragadta nemzetét. *És a nemzet lépést tart vele és szomjasan issza szavát,* mert lehet, hogy hibája is, de mindenesetre diadalmas erénye, hogy a gyűlölet nem kenyere. Ha vannak is korok és ha vannak is ingadozások, amikor ez a sötét idegen tulajdonság belopódzik a magyar élet tiszta berkeibe, *akkor is elhangzik a kiáltás, amely munkára és szeretetre serkent: „A gyűlöletnél szebb a tett, kezdjünk egy újabb életet.* Igaz, a vakmerő reményekre vert hadak következtek. Nemzet és költő osztoztak egymás sorsában. Borulás lett osztályrészünk és a nehéz felhők alatt hallgatás honolt. Mégegyszer megrázza villámfegyvereit a magyar olimpus Zeusa, *azután elpattannak a vén cigány hangszerén a húrok.* Más lett volna bizonyára sorsa, ha nemzetére rámosolyog a szerencse, ha az újjászületés energiái nem fulladnak bele, mint annyiszor, nemzeti tragédiába. *És mégis: él a nemzet és folyton megújul és él a költő és műve folyton új és új értelemmel telik meg.* E serleg mellett mit kívánhatnánk szebbet, jobbat, újabbat és örökebbet, mint ami a fóti szüret pohárcsengésében elhangzott: *„Hű egyesség tartsa össze fiait, hogy leküzdje észak rémes árnyait."* Él a költő és él a költészet és amikor a költő előtt fejethajtunk, — s ez a másik oszlopa évről-évre ismétlődő kultuszaktusunknak — a költészet, az irodalom előtt, *a lélek primátus előtt hódolunk.* Legyen ez a hű egyesség ne csak kívánság, hanem valóság. Összeforrás és találkozás a jövőt álmodó, az idealok pillangóit kergető, a transzcendens valóságot lélekkel foghatóvá tevő művészet és a nemzeti munka prózai művelői között. *A költő Vörösmarty mellett lássuk meg a minden nemest, jót támogató, minden friss nemzeti törekvést felkaroló, mindig egyesíteni, mindig összehozni, mindig barátkoztatni akaró ember Vörösmartyt is,* tanuljunk tőle miképpen kell szóval, tettel, a lélek láthatatlanul áradó energiával ébreszteni és ápolni azt a nemzeti közszellemet, amelyből késő gyümölcseként egy évszázad kemény jégverései és tikkasztó aszályai után — Istenem add, hogy úgy legyen —, *mintha igazán feltámadóban lenne Magyarország!*

Budapest télen!

M. O. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT
Budapest, Mária Valéria-utca 12

„HEREND 100 ÉVES" KIÁLLITÁS

Nyitva: köznapokon 10—16 óráig, vasár- és ünnepnapokon 10—13 óráig

Belépődíj P 1.—, kedv. utalvánnyal 50 f

Európaszerte rendkivüli figyelmet keltett Teleki Pál gróf beszéde

Berlin, december 7.

„Magyarország új gazdasági céljai" címmel a *Berliner Börsenzeitung* foglalkozik *Teleki* Pál gróf miniszterelnöknek a képviselőházban elmondott beszédével. A lap közli, hogy a miniszterelnök visszapillantást vetett *kormányának az elmult tiz hónap alatti tevékenységére,* valamint vázolta a még megoldásra váró feladatokat. A lap a továbbiakban idézi a beszéd egyes mondatait, majd kiemeli, *Magyarországnak már most elő kell készülnie arra, hogy a háború után a piacok teljesen átalakulnak.* Az európai népek együttélése békeidőben csak a feltétlenül szükséges kereteken belül engedi az önellátási törekvéseket.

Belgrád, december 7.

A *Vreme* cikket szentel *Teleki* Pál gróf miniszterelnök személyének. Mindenekelőtt ismerteti élettörténetét, majd *mint földrajztudósnak a komáromi és a bécsi döntőbirósági tárgyalásokkal kapcsolatos szerepét.* Teleki Pál, — írja, — a mult év márciusa óta ismét visszatért a politikai életbe. Miniszterelnöki kinevezése után tett első nyilatkozatában kijelentette, hogy *Magyarország bel- és külpolitikája nem fog megváltozni.* Eddig Teleki gróf vezetése alatt sikerült is Magyarországon megtartani ezt az irányvonalat. Teleki kormányzása alatt *a szélsőségek visszafejlődése tapasztalható.* A legutóbbi időközi választás megmutatta, hogy Teleki miniszterelnök *olyan határozottságot tanusit, amilyent csak egy professzortól lehet elvárni.*

Páris, december 7.

Teleki Pál gróf miniszterelnök balatonfüredi beszédét helyesléssel fogadták Párisban. Teleki Pál gróf legidőszerűbben elhangzott szavai *remélhetően hozzájárulnak a dunavidéki kedélyek lecsillapitásához,* — mondják a külügyminisztériumhoz közelálló körökben. A sajtó egy része kidomborítja Teleki Pál gróf kijelentéseinek fontosságát. Az *Intransigeant* vastag betűkkel szedett címében megállaptíja, hogy Teleki Pál gróf szerint *a magyar nemzet lelkületétől távoláll minden szélsőséges irányzat.* A lap idézi a beszédnek azt a bekezdését, amely a magyar nemzet bel- és külpolitikai függetlenségével és a *kalandoktól elforduló mérsékletével foglalkozik.*

A felsőház módosításai

mindössze 3 százalékkal csökkentik az igénybevehető földterületet

a birtokpolitikai javaslatban

A felsőház földmívelésügyi, igazságügyi és pénzügyi egyesített bizottsága csütörtökön délelőtt *Töreky* Géza elnöklésével ülést tartott, amelyen *Khuen-Héderváry* Károly gróf előadásában letárgyalták a földbirtokpolitikai javaslatnak *eddig függőben tartott szakaszait az egyesített bizottság által kiküldött huszas albizottság javaslatai alapján.* A kormány részéről *Teleki* Pál gróf miniszterelnök, *Teleki* Mihály gróf földmívelésügyi miniszter, *Antal* István igazságügyi államtitkár és vitéz *Lukács* Béla földmívelésügyi államtitkár vett részt az ülésen. *Prónay* György báró, *Ostffy* Lajos és *Purgly* Emil felszólalásai, valamint *Teleki* Mihály gróf földmívelésügyi miniszter felvilágosításai után az egyesített bizottság a függőben tartott szakaszokat a huszas albizottság módosító javaslataival *egyhangúan elfogadta.*

A módosítások, amelyeket a felsőház egyesített bizottsága a birtokpolitikai törvényjavaslaton tett, *a javaslat lényegét nem érintik.* Változatlanul megmaradtak azok az alapvető rendelkezések, amelyeket a képviselőház elfogadott, csupán a részleteket illetően történtek változások.

A változtatások, illetőleg módosítások egyrészt *a középbirtok hatályosabb védelmét* célozzák, másrészt pedig *a családvédelmi szempontokat* kívánják jobban kihangsúlyozni. A középbirtok védelmét szolgálja az a felsőházi egyesített bizottság által elfogadott módosítás, amely szerint az 1500 holdon aluli birtokok igénybevehető részét *csak tulajdonul lehet igénybe venni,* valamint az a módosítás is, hogy ezeknél a kategóriáknál — de *csakis ezeknél a kategóriáknál* — az átadásra kijelölhető területek kiszámítása szempontjából *csak a szántó- és rét-területeket lehet számításba venni.* Ez a módosítás a törvényjavaslat végcélját is hatékonyan szolgálhatja, mert a kisbérlet kikapcsolásával *egyenesen a tulajdonszerzést segíti elő.* Egyébként ez a kérdés nem is annyira birtokpolitikai, mint inkább *pénzügyi kérdés,* viszont a középbirtokos osztály szempontjából lényeges, mert az igénybevett területek ellenértékéhez a törvényjavaslatban statuált módon hozzájut.

Családvédelmi szempontból fontos az a módosítás, hogy *a gyermekek után járó kedvezményt felemelték.* A felsőház egyesített bizottsága által elfogadott javaslat szerint ugyanis az első és második gyermek után *egyenként 250—250 katasztrális hold,* a harmadik és negyedik gyermek után *300—300 katasztrális hold,* a többi gyermek után pedig *400 katasztrális hold* lenne az a terület, amelyet a tulajdonosnak meg kell hagyni. Itt azonban fontos annak megjegyzése, hogy ezek a területek *csak a tulajdonosnak visszahagyandó területek szempontjából jönnek figyelembe.*

Az együttes bizottság az ingatlanért adandó *kötvények kamatát 3.5 százalékról 4 százalékra javasolta felemelni.* Ezt a javaslatot elfogadták azzal a korrekcióval, hogy a törlesztési időt felemelték *25 évről 30 évre.* Ezzel a módosítással kapcsolatban a kormány javaslatára a kisbirtokszerzők érdekében ugyancsak elfogadta az egyesített bizottság azt a módosítást is, amely arra irányul, hogy *a vételárhátralékot a kisbirtokszerzők is 30 év alatt törleszthetik,* az eddigi 25 év helyett. Azonban természetesen a birtokszerzők a hátralék után ezután sem 4 százalékos kamatot, hanem a telepítési törvénynek megfelelően és a képviselőház által elfogadott *3 százalékos kamatot fizetik.* A sokgyermekes birtokszerzők részére pedig az eddigi kamatkedvezmények *változatlanul megmaradnak.*

A törvényjavaslatnak a házhelyekre vonatkozó intézkedéseit a felsőház egyesített bizottsága *általános helyeslással változatlanul fogadta el.* A mezőgazdasági hitelélethez és a termelés zavartalanságának biztosításához fűződő elsőrendű érdekekre való tekintettel olyan értelmű módosítás történt a javaslaton, amely szerint a tulajdonos méltánylást érdemlő kérésére a földmívelésügyi miniszter *kijelölheti, hogy a javaslat keretén belül az egyes birtokokból mekkora területet és a birtoknak melyik részét kívánja földbirtokpolitikai célokra igénybe venni.* Ezt a rendelkezést azonban nem tették általános szabállyá, hanem csak *a kivételes esetekre korlátozták.* Az előzetes kijelölés a miniszter diszkrecionális joga.

A felsőház egyesített bizottsága által elfogadott módosítások végeredményben azt jelentik, hogy az eredeti javaslat szerint igénybevehető terület, *mintegy három százalékkal csökken.* Ennek a területcsökkenésnek a törvény célkitűzései szempontjából egyáltalában nincs jelentősége, de még a végrehajtás kereteire és ennek ütemére sincs jelentősebb befolyással. Viszont a középbirtok közérdekű védelmét hatékonyan szolgálja.

Herend százéves

Csütörtökön délután ünnepélyes keretek közt nyílt meg az iparművészeti társulat rendezésében a „Herend százéves" című kiállítás. A herendi porcellángyár jubileumi kiállításával kapcsolatban a társulat bemutatta karácsonyi vásárának anyagát is. Az ünnepségen megjelent előkelőségeket *Szablya* János ügyvezető-elnök üdvözölte, majd *Varga* József kereskedelem- és iparügyi miniszter nyitotta meg a kiállítást s többek között a következőket mondotta:

— A magyar iparművészet az utóbbi években is *sok dicsőséget* szerzett magának és hazánknak. *Iparművészeink képességeit elismeri a legtávolabbi országok társadalma is.* Azok között az intézmények között, amelyek mindenkor harcosai voltak a magyar iparművészetnek, jelentős helyet foglal el a herendi porcellánüzem, amely most üli alapításának százéves évfordulóját. Az elmult évszázad sok művészi tárgya került külföldre, császárok és fejedelmek háztartásának ékességei napjainkban is. Büszkék vagyunk erre a múltra, de ugyanezt mondhatjuk a jelenről is. Művészeink színe-java tervezi a szebbnél-szebb porcellánokat, amelyeket ma már beszerezhetnek azok is, akik nem rendelkeznek bőséges anyagi javakkal.

A továbbiakban a miniszter méltatta a gyár működését és örömét fejezte ki, hogy alkotásait méltó keretben mutathatja be a nagyközönségnek. Ezután az előkelőségek megtekintették a kiállítási termeket és az iparművészeti társulat karácsonyi vásárját. Varga József iparügyi miniszter, amikor eltávozott, elismerésének adott kifejezést a látottak felett.

Arató-Maréchal dec. 13. V. fél 9

*

III. karácsonyi múzeumi matiné kedden, dec. 26. fél 12 (Rózsavölgyi).

*

A „Koncert" rendezései:

Károlyi Chopin-estje hétfőn. Már csak néhány jegy.

Névay Ilonka zongoraest 13.

Faragó Beethoven-estje 14, az operai fúvóskvartett közrem. Beethoven-ciklus VI.

Maurice Maréchal világhírű francia gordonkaművész estje 16.

Bánóczi tarka-estje 17-én

Fischer Edwin 19-én

vezényel és zongorázik (Vigadó 8).

Vidám karácsonyi-est 25-én Z. ½9.

Händel: A Messiás dec. 27.

---

* **Műteremkiállítás.** Komáromi Katz Endréné és Komáromi Katz Rózsi december 6-tól 20-ig műteremkiállítást rendeznek, amelyen saját munkáikon kívül iparművészeti munkák is bemutatásra kerülnek. A kiállítás megtekinthető délelőtt 10-től 2-ig és délután 5-től 7-ig, I., Pilsudszki-út 8. szám alatt, a 75-ös és 59-es villamos, a 2-es és 3-as autobusz végállomása közelében.

* **A budapesti szimfonikus zenekar** három bérleti hangversenye közül az elsőt december 13-án este 8 órai kezdettel tartják a pesti Vigadóban. Bach III. Brandenburgi versenye, Bartók: Magyar képek, Lalo: Gordonkaverseny, Fl. Schmitt: Mirages című művei, továbbá Milhand: Gordonkaversenye és Franck: D-moll szimfóniája kerülnek előadásra.

* **A faluszínpad fóti bemutatóját** olyan általános érdeklődés kiséri, hogy szombaton, december 9-én este fél 8 órai kezdettel megismétlik. Az eddig megtartott két előadást ezerkétszáznál több néző tekintette meg, de mind Budapestről, mind a fótkörnyéki falvakból igen sokan kénytelenek voltak jegy nélkül visszatérni. A szombati előadásra Budapesten telefonon: 187-679, Fóton pedig a gazdakörben fogadnak el helyigénylést.

Szlovákia Tátra Fátra

Sporttelepei és gyógyhelyei olcsó, nyugodt téli idényt biztosítanak. Felvilágosítással szolgál — valutaigénylés, vizum soronkívüli beszerzése, szobarendelés stb. —

SZLOVAKIA HIVATALOS IDEGENFORGALMI KÉPVISELETE: „CONTINENTAL", idegen- és fürdőforgalmi iroda kft., V., József nádor-tér 8. Telefon: 182-062.

Csorbató - Tátralomnic

Függővasút a Kőpataki-tóhoz, 1760 m. Uj sport- és gyógylehetőséget nyujt.

VIZGYÓGYINTÉZET — INHALATORIUM

Asthma speciális kezelése. — Magyarnyelvű kiszolgálás. — Jelentkezéseket elfogad:

SZLOVAKIA HIVATALOS FÜRDŐFORGALMI IRODAJA

„CONTINENTAL", V., József nádor-tér 8. sz.

Ludas Matyi Kecskeméten

Csütörtökön este mutatta be *Beleznay Unger* István kitünő cseretársulata a kecskeméti Katona József-színházban *Dékány* András és *Laurisin* Miklós „Ludas Matyi" című színdarabját, amely a Nemzeti Színház elmult szezonjának jelentős sikere volt. Zsúfolt házban, Kecskemét város vezetőségének jelenlétében tartották meg a premiert, amelyen a címszerepet *Jávor* Pál, a Nemzeti Színház kiváló művésze játszotta szünni nem akaró tapsok között. A nagyszerű társulat tagjai közül különösen *Jurik* Ica, *Hamvay* Lucy, *Kormos* Ferenc, *Szigethy* Irén és *Simon* József alakítása emelkedett ki. A „Ludas Matyi", amely most Beleznay Unger István társulatával országos körútra indul, nagyon szép kiállításban, kifogástalan zenekarral és kórusokkal került Dékány András szülővárosában, Kecskeméten bemutatóra.

Ilyenek a férfiak

(Uránia)

Lendületes és elejétől végig izgalmas cirkuszfilmet mutatott be az Uránia. A hasonló műfajban feldolgozott gyenge produkciók után ez az újdonság épkézláb meséjével, egységes rendezésével és a jó színészek mértéktartó játékával egyaránt megérdemli a figyelmet. A kis táncosnő útját kisérjük végig a szülői ház megnemértő légköréből a világhirnévig. Hertha Feiler, az Ufa új sztárja, teljes sikert arat nehéz szerepében. Egyszerűen és finoman játszik, szépen táncol. Vannak jelenetei, amikor a tigrisketrecben táncol a fogukat vicsorító és hörgő vadállatok között. Egyhamar nem lehet elfelejteni! Hans Söhnker hódító állatszelidítő, Hörbiger Pál mulatságos, mélyhumorú bohóc. A kisebb szereplők is mind a helyükön vannak. Mindent ad ez a film, ami érdekes, humoros és izgalmas a cirkusz világában.

Mikádó

(Radius)

Gilbert és Sullivan japántárgyú operettje a filmen is megőrizte minden bübáját, ami annakidején világhirnévre segitette. Ragyogószínű meseország elevenedik meg a mozivásznon, kitünő zenekar, széphangú énekesek és pompás kórusok tolmácsolják az ismerős, fülbemászó melódiákat. A történet a fiatal japán hercegről szól, aki vándorénekes és költő álruhájában megismeri a szépséges Yum-Yumot. A japáni babát azonban már eljegyezte a gyámja, aki hamarosan főhóhéri méltóságra emelkedik. Mindez egy Ti-Ti-Pu nevű városkában történik és ebből elgondolhatjuk, hogy milyen csodálatos, mesés bonyodalmak kerekednek belőle. Kenny Baker és Jean Colin a főszereplő az angol produkcióban, amely elejétől végig stilusos és finom. Megmondhatjuk bátran, hogy nem filmszerű ez az ujdonság, de ha operettként nézzük, nem tagadhatjuk meg vonzó értékeit.

Tizenhatévesek

(Metro)

Mickey *Rooney* kilépett a Heardy-család egyszerű és meleg fészkéből és legújabb filmjében tehetséges, de beképzelt és szemtelen kis zsokét játszik. Amolyan amerikai „vagány", akinek azonban szive van és ezért mindig meg tud maradni a tisztesség útján. Persze, ez nem megy könnyen, Mickeynek sok keserves percet és könnyet kell elszenvedni a becsületért, de a közönség jól jár, mert a szeplős kedvencet régen láttuk ilyen komoly drámai szerepben. Két kitünő fiatal partnere van. Az egyik Judy *Garland*, a pompáshangú, remekhumorú kislány, a másik Roland *Sinclair*, aki Mickeyhez méltó tehetséggel alakít egy kis angol lordot. Sok humor, kedves zeneszámok és egy-két „vérre menő" lóversenyjelenet kiemelkedő filmeseménnyé teszik az újdonságot.

---

* **Előadás a nyomorgó nyugdíjas színészek javára.** A Turul-szövetség szépmíves bajtársi egyesülete mozgalmat indított az öreg nyugdíjas színészek karácsonyi felsegélyezésére. December 20-án este 9 órakor a Magyar Színházban kitünő szereplőkkel nagyszabású előadást rendeznek a mozgalom anyagi alapjának megteremtésére. A bajtársi egyesület végső célja azonban a nyugdíjas színészek megélhetésének intézményes rendezése, hogy a havi járandóságokból megélni nem tudó színészek öreg napjait egyszer s mindenkorra biztosítsa. Az előadóestre jegyeket a bajtársi egyesület vezérségénél lehet igényelni: VIII. Rökk Szilárd-utca 20. III. 5/b.

* **Uj Claudette Colbert-film.** Sokaknak kedvence a francia származású Claudette Colbert, aki a hírek szerint „A férj közbeszól" című filmjében úgynevezett testére szabott szerepet kapott. A Paramount érdekes és mulatságos vigjátékában John Barrimoore, Don Ameche és Francis Lederer a partnerei.

Megnyilt a Hiradó filmszinház

A sajtó képviselőinek csütörtökön délután mutatták be Budapest új filmszínházát: a Hiradó-filmszínházat, amely egyfelvonásosokat, filmriportokat és világhiradókat játszik péntektől kezdve napnap után délelőtt 10 órától éjfélig egyhuzamban. A főváros egyik legszebb, legművészibb kiállítású moziját ragyogó portál világítja az Erzsébet-körút felé, a nézőtér pedig izléses, szép és célszerű. A sajtó képviselőit, valamint a megnyitó előadás közönségét Tőrey Zoltán dr., a filmiroda igazgatója üdvözölte, majd vázolta a Hiradó-filmszínház kulturális rendeltetését, s egyebek között ezeket mondotta:

— Amerika és Nyugateurópa nagyvárosaiban működnek már ilyen mozgók, a hiradó-filmszinház azonban hiányzott eddig a magyar film glóbuszáról. Ezt a hiányt nekünk, a filmirodának kellett pótolni, mert tizenöt esztendeje foglalkozunk ilyen filmek gyártásával.

Tőrey Zoltán beszéde után levetítették az első műsort, a megkapóan szép ünnepi magyar hiradót, érdekes beszámolót a finnországi eseményekről, egy pompás felvidéki filmlevelet, azután különböző, Ufa és Fox hangoshiradókat, amelyek minden tekintetben igazolják a Hiradó-filmszinház létjogosultságát.

*

A Hiradó-filmszínház átütő sikeréhez nagymértékben járult hozzá az izléses és újszerű formakialakítású belsőberendezés, amit a patinás nevű és közismert Nagy Antal és fia lakásberendező cég a tőle megszokott finom kivitelben készített.

---

* **Százéves az ungvári társaskör.** Bensőséges ünnepségen emlékezett meg Ungvár város egész társadalma a nagymultú ungvári társaskör alapításának századik évfordulójáról. Az elnöki megnyitót Székely József nyugalmazott főerdőtanácsos, a társaskör elnöke mondotta, kiemelve a cseh uralom alatti húsz év küzdelmeit a magyar jelleg megtartása érdekében. Antal Miklós pápai kamarás a társaskör százéves multjának történeti eseményeit méltatta. *Fülöp* Árpád nyugalmazott gimnáziumi tanár a százéves társaskörről verses apotheózist olvasott föl. Az ünnepély fénypontja a társaskör tagjai áldozatkészségéből megfestett Horthy Miklós-arckép leleplezése volt. Az ünnepi beszédet nagy lendülettel és viharos tetszésnyilvánítások mellett Tahy Endre dr., a csehek által elűzött ungvármegyei volt főjegyző mondotta. A kormányzó művészi arcképét Platthy György festőművész készítette.

* **Petőfi-versek a belgrádi rádióban.** A belgrádi rádióállomás szombaton, december 9-én délután 6 órai kezdettel Petőfiről és költészetéről félórás adást iktatott műsorába. A bevezetőt Veljko Petrovic, a rádió igazgatója mondja. Összefoglaló képet ad a délszláv hallgatóságnak a halhatatlan magyar költő életéről és költészetéről, majd a belgrádi nemzeti színház legjobb művészei szavalnak szerb nyelven Petőfi-verseket. A versek Jovanovic Jovan Zmaj délszláv költő fordításai.

* **A filharmóniai társaság idei III. bérleti hangversenyét Beethoven emlékének szenteli.** A nagy zeneszerző halálának évfordulója december 16-ra esik. Az évforduló előestéjén, 15-én tartja meg a filharmóniai társaság idei Beethoven-estjét. Műsorán a III. Leonora-nyitány, az „An die ferne Geliebte" dalciklus és a IX. szimfónia szerepel, Dohnányi Ernő elnökkarnagy vezényletével. Az „An die ferne Geliebte" dalciklus hét dalát Pataky Kálmán kamaraénekes, az Operaház tiszteleti tagja énekli, aki hosszú évek óta szerepel nálunk ismét hangversenypódiumon. **Az eredetileg zongorára írt dalok Rékai Nándor hangszerelésében kerülnek előadásra. A IX. szimfóniát két évvel ezelőtt** vezényelte legutóbb Dohnányi Ernő. A beethoveni remekmű magánénekesei Rigó Magda, Basilides Mária, Pataky Kálmán és Székely Mihály. Közreműködik még a székesfővárosi énekkar Karvaly Viktor karnagy betanításával. A filharmóniai társaság Beethoven - estjét megismétli szombat délután az ifjúság, vasárnap délelőtt a munkásság számára a zeneművészeti főiskolában. Erre a két utóbbi hangversenyre jegyek nem válthatók, a pénteki operaházi hangverseny jegyei már kaphatók.

* **„A nőnek mindig sikerül"** című új magyar filmet csütörtökön éjjel levetítették néhány ujságíró és meghivott szakember előtt. A Turay Ida, Tolnay Klári és Páger Antal főszereplésével készített film érdekes vegyüléke a romantikus történetnek, a modern vigjátéknak és a burleszk-paródiának. A film rövidesen a közönség elé körül.

A Dunaparti Szinpad uj müsora

A dunaparti kis színpadon csütörtökön este mutatták be a második műsort, amelyet *a vidámság jegyében* állítottak össze. Az első, megnyitó műsorban még nem alakult ki egységes szellem, az új műsor bemutatása után azt látjuk, hogy *a színház a vacsorautáni könnyű szórakozást kívánja szolgálni.* Ennek a célnak a létjogosultságát pedig el kell ismernünk. Többek között *Éri Halász* Imre és *Rejtő* Ernő írtak a színpad számára többnyire jól sikerült kabarészámokat s ezeken kívül egy dramatizált Maupassant-novellát és Pierre Véber egyik sikamlós jelenetét adták elő ügyes és ötletes rendezéssel támogatott és jól egybehangolt színészi játékkal. *Antal* Ila, a vidékről felkerült kiváló énekesnő és az operettszínpadokról jól ismert *Neményi* Lili Kacsóh-, Buday- és Eisemann-dalokat adtak elő. *Két hangulatos számuknak a szövegét Karafiáth Jenő főpolgármester írta.* Az egész műsorból különösen ki kell emelnünk *Köpeczi Boócz* Lajosnak, a társulat igazgatójának színészi teljesítményét. Az utóbbi években végzett filmszerepléseit is számítva, azt kell megállapítanunk, hogy *magyar színpadon ezidőszerint alig van nála színesebb és változatosabb emberábrázoló karakterszinész.* Mellette *Baló* Elemér, *Berki* József, *Pálóczy* László, *Szabó* Ferenc, *Szemere* Sándor, *Zordon* Gyula, *Mindszenthy* Magda és *Dán* Hédy szolgálták a jó együttest. *Gombaszögi Ella az új műsorból kimaradt.*

Katolikus egyházi zene pénteken és vasárnap

A fővárosi katolikus templomokban a ***népénekes*** szentmisék kötelező énekrendje pénteken, Szeplőtelen fogantatás ünnepén: 174. Boldogasszony, édes, 123. Most lett a kenyér és 287. Angyaloknak királynéja; advent második vasárnapján: 2. Harmatozzatok égi magasok!, 134. Üdvözlégy Krisztussnak és 154. Jézusomnak szívén.

A belvárosi főplébániatemplom ének- és zenekara *pénteken* d. e. 10 órakor Mozart: F-dur miséjét adja elő, offertóriumkor Kersch: Ave Maria-jával. A déli 12 órai kismise műsorán Harmat, Liszt, Perti és Molnár szerzeményei szerepelnek. *Vasárnap* d. e. 10 órakor az énekkar Deák-Bárdos György: C-dur miséjét adja elő, Fux offertóriumával (Deus tu convertens). A déli 12 órai szentmise műsorán Palestrina, Suriano és Harmat művei szerepelnek.

A Szent István-bazilika ének- és zenekara *pénteken* d. e. 10 órakor Demény: Szegedi miséjét adja elő, offertórium után Demény: Rosa vernans kezdetű motettájával. E mise egyházi zenéjét a rádió is közvetíti, Marczell Mihály dr. tb. kanonok, egyet. tanár miseutáni szentbeszédével. *Vasárnap* d. e. 10 órakor az énekkar Palestrina: Missa brevis-ét adja elő, Harmat graduáléjával és Palestrina offertóriumával.

A budavári koronázó főtemplom ének- és zenekara *pénteken* d. e. 10 órakor Kereszty Jenő: Missa votiva-ját adja elő, Beretvás Hugó offertóriumával. *Vasárnap* d. e. 10 órakor Zöld Károly: Budavári miséje van műsoron, melynek egyházi zenéjét Madarász István dr. kassai püspök szentbeszédével a rádió is közvetíti.

A Ferdinánd-téri plébániatemplomban pénteken a vegyeskar Griesbacher: C-dur miséjét adja elő, Halmos offertóriumával. A fél 12 órai szentmise alatt Pintérné Kazda Edit énekel szólót. *Vasárnap* d. e. 10 órakor a vegyeskar Rheinberger G-dur miséjét adja elő, ugyancsak Halmos offertóriumával. A fél 12 órai szentmise alatt Bozsiné Fadgyas Emilia énekel szólót.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban pénteken déli 12 órakor az énekkar Goller: Lorettói miséjéből énekel részleteket, Goller offertóriumával. *Vasárnap* déli 12 órakor az énekkar korális misét énekel és egy Mária-éneket ad elő vegyeskari feldolgozásban.

Legszebb ajándék

IBRINKÓ A TÁLTOS

Nelly néni szines, verses meséje, sok képpel

Vászonkötésben ára csak 2.50 P

Megrendelhető, VIII., József - körut 5.

2. *Gyulai Ádám*

A MI PÉNZÜNK

Ifjúsági regény a mai gazdasági viszonyok közt élő vállalkozó szellemű ifjúságról. Mély tanulságokat ültet olvasója lelkébe ez a nagyszerű humorral írt könyv.

KOMÁROMI KACZ RÓZSI ILLUSZTRÁCIÓIVAL

Ára egészvászonkötésben 3·80 P

(Könyvbarátok Kis Könyvei. Pontértéke 6)

Ifjúsági Könyv. Egyetemi ny. Kiadása

Komáromi Kacz Rózsi

ADOX FOTO
ADOX FÉNYKÉPÉSZETI KFT.
BUDAPEST IV. MÚZEUM-KÖRÚT 15.

Pozsonyban elrendelték az elsötétítést

Pozsony, szeptember 15.

A rendőrigazgatóság rendeletet adott ki, amely szerint *Szlovákia fővárosában az utcákon este 9-től kezdve nem szabad a lámpáknak égniök és a lakásokban a sötétség beállától kezdve ugyancsak szigorúan be kell tartani az elsötétítésre vonatkozó előírásokat.* A rendelkezés megszegőit szigorúan büntetik.

— **Ujabb hét kivégzés Prágában.** Prágából jelentik, hogy az ottani törvényszék hét protektorátusi alattvalót kémkedésért és hazaárulásért halálra ítélt. Az ítéleteket még szeptember 12-én végrehajtották.

— **Zágrábban este 10 óra után minden nyilvános helyiséget bezárnak.** Zágrábból jelentik: A rendőrhatóságok a légikészültség hatályosabbá tétele miatt elrendelték, hogy este 10 óra után minden nyilvános helyiségnek be kell zárnia. A villamosok féltizenegykor végállomásaikra futnak be. Azokat a személyeket, akik az elsötétítésnek nem tesznek teljesen eleget, a büntetésen kívül még azzal is sujtják, hogy eltiltják a villannyal való világítástól.

— **Óvóhelyre menet vasárnap elesett egy öregasszony és kedden belehalt sérülésébe.** Kedden az Uj Szent János-kórházban meghalt Hanicsek Andrásné 76 éves eltartott, akit vasárnap éjjel bordatöréssel szállítottak be a kórházba. Az idős asszony vasárnap este a rádió légi veszély jelzésére túlbúzgóságból lesietett az óvóhelyre, menet közben elesett és bordatörést szenvedett.

Csillár METEOR csillárgyárnál vásároljon
Podmaniczky-utca 27. József-körút 44.

— **Repülőnap Karcagon.** Karcag város meghívására a szolnokmegyei repülőegyesület vasárnap vitorlázó repülőbemutatót rendezett Karcagon, amelyen megjelent vitéz Urbán Gáspár báró főispán és vitéz Lipcsey Márton országgyülési képviselő is. Délelőtt közgyülést tartottak s azon megalakult a szolnoki repülőegyesület karcagi csoportja Sántha Miklós dr. polgármester elnöklésével. A közgyülésen Schneider Emil főoktató ismertette a vitorlázó repülés nagy jelentőségét. Délután került sor a vitorlázó bemutatóra, többezerfönyi közönség jelenlétében. A bemutatót három géppel végezték: egy kétüléses repülőgéppel, egy nagyteljesítményü vitorlázógéppel és egy iskolagéppel. A nagyteljesítményü vitorlázó gépen Molnár István segédoktató, az iskolagépen pedig a szolnoki és karcagi kiképzett növendékek mutattak be célrepülést. A kétüléses repülőgépen Schneider Emil főoktató a késő esti órákig sétarepülésre vitte a jelentkező közönséget.

— **Isztanbul és Ankara között megszakadt a vasúti összeköttetés.** Ankaráról jelentik: Isztanbul és Ankara között a nagy esőzések miatt megszakadt a vasúti összeköttetés. A víz alámosta a töltést és egy vonat kisiklott. Más helyen is megrongálódtak a vasútvonalak

Ayax, vagy légkalapácsot,
1—2 számút veszek. Holczmann József mérnök, Nagykároly.

— **Kitüntetés.** Csávossy László bárót, az Uj Magyarság belső munkatársát a kormányzó úr a nemzetvédelmi kereszttel tüntette ki.

— **Egy küldönctől elloptak 40 nemzetvédelmi keresztet.** Kedden délelőtt a nemzetvédelmi bizottság egyik küldöncétől Budapesten, a Szalay-utca 10 számú ház előtt elloptak egy kerékpárt egy aktatáskával együtt. Az aktatáskában 40 nemzetvédelmi kereszt volt, a keresztek viselésére jogosító kinevezési, illetve adományozási oklevéllel együtt. A küldönc éppen egy kinevezési okmányt kézbesített és kerékpárját kint hagyta az utcán. A rendőrség felhívja mindazokat, akiknek ilyen keresztet és okmányt eladásra kínálnak, adják át az árusitót a rendőrnek.

OLVASSA MINDENKI!
DR. KAUSZ JÁNOS orvos:
Az emberfajok élete és jövője
értékes élet- és államböleseleti művét
Ára 20.— pengő
Kapható a szerzőnél: II., Zárda-u. 34. Tel.: 155-037.

Házasság

Geleji makói *Makay* Edit gyógyszerész (Hevesvezekény) és *Harnisch* József m. kir. főhadnagy (Lébény) szeptember 10-én a hevesvezekényi plébániatemplomban házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Napi hirek

Baromfi és tojás „feketeforgalma" miatt letartóztatták egy élelmiszervállalat vezetőit

A zalaegerszegi rendőrség hosszabb nyomozás után felgöngyölítette a baromfiakkal és tojással üzött feketeforgalom frontját. Kiderült, hogy a *zalai élelmiszer kft.* hónapok óta feketén szerzett be különféle élelmiszereket és azokat a megállapított árnál magasabban adta el a vevőknek.

A rendőrség a nyomozás adatai alapján *Friedrich* András hévizszentandrási szállótulajdonost, valamint *Németh* Lajos budapesti vendéglőst, a vállalat igazgatóit letartóztatta és internálta. Rajtuk kívül a vállalatnak még két másik vezetője, *Binder* Artur és *Binder* Mátyás került rendőrkézre. Kihallgatásuk során kitünt, hogy a zalai falvakban baromfit és tojást vásároltak össze és azt részben a megyében, részben pedig Budapesten értékesítették zugforgalomban és méregdrágán.

PRO PATRIA

Marton Péter m. kir. híradóhadnagy 22 éves korában augusztus 27-én az orosz harctéren hősi halált halt. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot szeptember 17-én, csütörtökön délelőtt fél 9 órakor mutatják be a Szent Imre herceg-úti ciszterci plébániatemplomban.

— **A posta felhívása a közönséghez.** A posta vezérigazgatósága felhivja a közönséget, hogy légiriadó esetén, annak megszünésétől számított tizenkét órán át, a távbeszélőt mind a helyi, mind a távolsági forgalomban csak elkerülhetetlenül szükséges esetben vegye igénybe. Közérdekből rendkívül fontos ugyanis, hogy ilyenkor a távbeszélő összeköttetés elsősorban a légitámadással kapcsolatos hatósági és közérdekü beszélgetések céljaira álljon rendelkezésre. Ha ennek a felhívásnak nem lesz eredménye, a posta a szóbanlévő időre a telefonforgalmat magánosok számára a szükséghez mérten fel fogja függeszteni.

— **Adományok a téliruha-akcióra.** A keleti fronton küzdő honvédeinknek téliruhával való ellátására újabban a következő adományok érkeztek az Uj Magyarsághoz: Csilléry Kálmán dr. örököseinek középhontpusztai gazdasága 100 pengő, özv. vitéz Morvay Béláné és özv. Szaplonczay Mihályné 50—50 pengő, özv. Koritsánszky Ferencné és özv. Vajda Istvánné 15—15 pengő, Horváth Géza és Pataki András 10 pengő 10 fillér, Csóka Józsefné, özv. Hollós Károlyné, özv. K. F.-né, ifj. Fedák János, Fodor Lóránt, Tatorján Dezső és Brszorád Vilma dr. 10—10 pengő, Török Lajos és Molnár Bandika 5—5 pengő, Vén Sándor 3 pengő 90 fillér. Ezekkel az adományokkal az Uj Magyarsághoz érkezett összeg 2214 pengő 30 fillérre emelkedett. Parnói Molnár József egy régi bundát, takarót, egy flanel inget, egy flanell pizsamát, teveszörmellényt, két jägernadrágot, vitéz Réczey István folyóiratokat és képeslapokat, Krammer Ferenc ruhanemüt küldött. Az összes adományokat rendeltetési helyükre továbbitottuk.

— **Nemzetgyalázásért fogházra ítéltek egy háztulajdonost.** Az ügyészség vádiratot adott ki özv. Berger Józsefné budapesti háztulajdonosnő ellen, aki a vád szerint egy társadalmi gyüjtőakció alkalmával súlyosan becsmérlő és nemzetgyalázó kifejezésekre ragadtatta magát. A bünügyet kedden tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék ötöstanácsa Héthelyi Ferenc dr. elnöklésével és özv. Bergérnét egyhónapi fogházzal sujtotta.

— **Munkaszolgálatra kötelezik az iskolázott horvát leányokat.** Zágrábból jelentik: Az usztasa ifjúsági szervezetének vezetősége felszólította az érettségizett és egyéb középiskolákat végzett leányokat, hogy három napon belül jelentkezzenek kötelező munkaszolgálatra. A szolgálat legfeljebb tizenkét hónapig tart.

— **Rendőrkézre került egy pályaudvari tolvaj.** A budapesti főkapitányságon kedden letartóztatták a budapesti pályaudvarok notorius tolvaját, Grünsberger Sándor 28 éves rovottmultú bőrkereskedőt. Azzal a trükkel operált, hogy egy üres kis böröndöl beült a pályaudvaron várakozó vonatok első- és másodosztályú fülkéibe és kileste az alkalmat, amikor a gyanutlan utasok csomagjaikat őrizetlenül hagyták.

— **Hármas mérgezés.** Horváth József pátrohai gazdaember 16 éves Vilmos, 10 éves Miklós és 17 éves István nevü unokáit életveszélyes mérgezési tünetekkel a nyiregyházai közkórházba szállították. A mérgezést arzénes liszt idézte elő. A vizsgálat megindult.

Felmentés a bőjt és hustilalom alól

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás 6-ik számú körlevelében a következőket közli:

„Az apostoli Szentszék felhatalmazása alapján az élelmezési nehézségekre való tekintettel a jelen háború tartamára — hamvazószerdát és nagypénteket kivéve — felmentem híveimet a bőjt és hústilalom alól."

— **A német hadbírói kar főnöke Budapesten.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: Otto Neumann hadbíró-tábornok, a német hadbírói kar főnöke szeptember 15-én Budapestre érkezett Georg Eigenwillig őrnagy, segédtisztje társaságában, hogy a honvéd hadbírói tisztikar főnökének multévi látogatását viszonozza. A német hadbírói kar főnöke magyarországi tartózkodását felhasználja arra, hogy a honvéd büntető igazságszolgáltatást tanulmányozza.

— **Bonczos Miklós államtitkárnak átadták Nagyszalonta díszpolgári oklevelét.** Nagyszalontáról jelentik: Vitéz Bonczos Miklós igazságügyi államtitkár vasárnap délelőtt Nagyváradról jövet repülőgépen Nagyszalontára érkezett. Ebből az alkalomból a város képviselőtestülete díszközgyülést tartott, amelyen ünnepélyes keretek között nyujtották át az államtitkárnak, a város szülöttének Nagyszalonta díszpolgári oklevelét. Nagyszalonta még a felszabadulás után választotta díszpolgárává vitéz Bonczos Miklóst. Az államtitkár megköszönte a megtiszteltetést, majd nagyobb beszédben szólott a magyar feladatokról s a társadalmi osztályoknak egymás iránti kötelességeiről.

— **A tejkiszolgáltatás rendje szerdán és csütörtökön.** A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya a tejfelhozatal jelenlegi helyzetére való tekintettel úgy rendelkezett, hogy a tejviszonteláruslók szeptember 16-án, szerdán és 17-én, csütörtökön az „A" jegyekre a teljes mennyiséget, tehát egy litert, a „B" jegyekre pedig 3—3 deciliter tejet szolgáltatnak ki.

— **A londonkörnyéki autóbuszforgalom megszünik.** Londonból jelentik: A város és környéke között közlekedő autobuszok forgalmát a gumi-, benzin- és olajszüke miatt szeptember 30-tól kezdve teljesen beszüntetik.

— **Árdrágítás fokhagymával.** Grünfeld Adolf Andorné, gyümölcs- és zöldségkereskedő neje a Király-utca 11 szám alatt lévő üzletében az árellenőrzést végző detektívektől 15 deka fokhagymáért 48 fillért követelt. A budapesti törvényszék uzsorabirósága ezért két hónapi fogházra ítélte el. A tábla Horváth Géza-tanácsa ezt az ítéletet helybenhagyta.

— **Megölt a gránát egy angol altábornagyot.** Amszterdamból jelentik: Az angol hirszolgálat közlése szerint Potter altábornagyot gyakorlatozás közben megölte egy felrobbant gránát.

— **Sikkasztás és lopás miatt fogházra ítéltek egy volt postatisztviselőt.** Az ügyészség vádat emelt Mezei István volt kisegítő postatisztviselő ellen, aki a pestszenterzsébeti postahivatalnál egy 82 pengőről szóló utánvételi díjat, valamint három idegen névre szóló csomagot s ezenkívül Szepesi Sándorné postamesternőtől egy arany karikagyürüt, cigarettákat, ruhanemüt, kenyérjegyet és 35 pengő készpénzt eltulajdonított. A budapesti büntetőtörvényszék Rád-tanácsa négyhónapi fogházra ítélte.

Halálozás

Kokovay Teréz tanítónő elhunyt. Szeptember 12-én temették el Hódmezővásárhelyen a római katolikus egyház szertartása szerint.

Gallé Tibor festőiskolája Bulyovszky-u. 21 Telefon 126-541
Alakrajz. Szobrászat. Reklám- és plakáttervezés. Mozdulatrajz. Mütörténet. Szakkönyvtár. Festőtechnikák és anyagismeret. Vidékiek részére levelező-korrektúra. Iskolai kiállítás és beiratás szeptember 19—29.

Szerdán szirénapróba

Budapest polgármestere felhívja a székesfőváros lakosságának figyelmét arra, hogy szeptember 16-án — a mai napon — szerdán déli 1 órakor a szirénák megszólalnak, mert müszaki ellenőrző próbát tartanak.

Biztositó társaságoknál

igen nagyjelentőségü feladat a külszolgálat ellátása. A hatalmas gyártelepek, előkelő ügyfelek, magánemberek, de kis emberek közötti kapcsolatot is a biztositó társaság külszolgálatot teljesitő tisztviselői látják el.

A keresztény fiatalság eddig csaknem érthetetlen módon húzódozott ezektől a feladatoktól, amelyek pedig nemcsak szinesebbek, gazdaságilag értékesebbek és főleg lényegesen jövedelmezőbbek az iróasztali beosztásnál, hanem a jövő exisztencia szempontjából is döntő fontossággal birnak, mert a jó üzleti érzékkel biró tisztviselőkből kerülnek ki a biztositó társaságok képviseleteinek vezetői is.

Aki hivatottságot érez magában, hogy a gyakorlati gazdasági életben érvényesüljön és nem akar örök életére iróasztal mellett görnyedő tisztviselő maradni, az jelentkezzék mielőbb személyi adatainak és eddigi pályafutásának pontos feltüntetésével. Megfelelő urakat fixfizetéssel és jutalékrészesedéssel alkalmazunk. **Beválás esetén státusbeli tisztviselővé minősitjük és elismert vállalati nyugdijpénztárunkba is felvesszük.** Ajánlatokat: „Jövedelmező exisztencia" jeligére Pogány Hirdető irodába IV. Váci-utca 45.

— **Súlyos ítélet lakásdrágításért.** A budapesti V. kerületi rendőrkapitányság lakáskihágási büntetőbirája annakidején Székely Ede dr. ügyvédet, aki a Szent István-körút 17. számú házban lakik, mint a Gömbös Gyula-út 15 számú ház gondnokát és társtulajdonosát hatvannapi elzárásra és ötezer pengő pénzbüntetésre itélte, mert egy kiadott lakás bérösszegén felül egyéb ellenszolgáltatást is kért és kötött ki. Az ügy fellebbezés folytán harmadfokon a belügyminisztérium kihágási tanácsa elé került, amely az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, Székely Ede dr. ügyvédet a terhére rótt bünselekményben bünösnek mondotta és ezért harmincnapi elzárásra és nyolcezer pengő pénzbüntetésre itélte. Az ítélet jogerős.

Évtizedek óta megbizható szaküzlet
Libál és März TERÉZ KÖRÚT NYUGATI ÁL. 54

— **Fajgyalázásért húszhónapi fogházat kapott egy ügyvéd.** A budapesti büntetőtörvényszék Kristóf-tanácsa tárgyalta Sátor Endre dr. bünügyét, aki ellen az ügyészség fajgyalázás bünselekménye miatt emelt vádat. A bíróság bünösnek mondotta ki az ügyvédet a terhére rótt bünselekményben és ezért egyévi és nyolchónapi fogházbüntetésre itélte.

— **Lopást követtek el a bünügyi kiállításon.** Kopenhágából jelentik, hogy az ott bemutatott bünügyi kiállításon, amely a tavaszszal Stockholmban szerepelt sikerrel, nagy feltünést keltő lopást követtek el. A kiállítás termeit zsufolásig megtöltő közönségnek jóformán a szemeláttára emeltek el több rendőrségi pisztolyt, amely a főterem egyik falán elrendezett fegyvergyüjteményhez tartoztak. A rendőrség azonnal bezáratta a kapukat és minden látogatót megmotozott, de hiába, mert nem került elő sem a tolvaj, sem a zsákmány. A kiállítási csarnok homlokzatát ez a jelszó diszíti: „Harc a tolvajok ellen". A jelszónak, ügylátszik, nem volt sikere a tolvajok körében.

— **Léván hősi emlékművet avattak.** A lévai helyőrség parancsnoksága hősi halált halt katonáinak emlékére a laktanya udvarán szép emlékművet emelt, amelyet ünnepélyes keretek között lepleztek le. Abaváry Lajos őrnagy mondott ünnepi beszédet.

Késedelmes adós terhére 1942 szeptember 19-én délután 4 órakor a K. T. 347. paragrafusa alapján 4 tonna mogyoró árvereztetik el az Árverési Csarnok közbenjöttével Budapest, Ujpesti rakpart 9. X. raktár, Együttmüködő Hajózási Vállalatok kikötőjében.

Kikiáltási ár 38.400.— P. Az árverés esetleg a kikiáltási áron alul is megtartatik.

dr. Mezey István ügyvéd,
Budapest,
Szentkirályi-utca 32.

Színház, Film, Művészet

A „GPU" az Urániában

Az Ufa nagyszabású filmalkotásban mutatja be, hogyan fejtette ki tevékenységét Európában a GPU szervezete, amelynek tagjai Moszkva veszedelmes ügynökei voltak. Ki nem deríthető gyilkosságok, emberrablások, bombamerényletek és szabotázsok jelzik földalatti munkáját. Az iszódik 1939-ben, közvetlenül a mostani háborút megelőző hónapokban. Jelenetei lenyügöző hatással vonultatják fel a GPU-k kíméletet nem ismerő, kegyetlen vezetőit s megismertetnek a GPU forradalmakat szító munkájával, amellyel az egész világot lángba akarta borítani. A

galmasan érdekes filmtörténet női főszereplője a német hegedűművésznő, aki kémszolgálatokat teljesít Moszkva számára, de csak azért, hogy felkutathassa azt a terroristát, aki a mult háború vörös forradalma idején dúsgazdag szüleit és testvéreit meggyilkolta. A filmtörténet Rigában, Kovnóban, Rotterdamban és Párisban játhegedűművésznőt a hódító megjelenésű Laura Solari, a vele szemben álló bolseviki ügynököt Andrews Engelmann játsszák s mellettük egy szerelmespárt játszó Will Quadflieg és Marina v. Dittmar haladnak a szereplők élén. A filmet, amely történelmi dokumentumnak számít, Carl Ritter, a nagy német filmek alkotója rendezte.

Három filmszínház mutatja be a „Házasság"-ot

Muráti Lili és *Páger* Antal a főszereplői annak a mai tárgyú vígjátéknak, amelyet „Házasság" címmel egyszerre három filmszínház, a *Scala*, a *Szittya* és a *Casino* mutat be csütörtökön. Szövegkönyvét *Vaszary* Já-

nos írta s a rendezés munkáját is ő végezte. Páger Antal a munkájának élő kórházi sebészfőorvos, Muráti Lili pedig a feleség szerepét játssza a filmtörténetben, amely azzal indul el, hogy a főorvos lakásán nagyobb társaság készül megünnepelni az asszony születésnapját, a férj azonban nem érkezik meg a vacsorára. Ebből a helyzetből származnak az ötletes, fordulatos filmjáték bonyodalmai, amelyek azzal érnek véget, hogy a feleség, aki már-már válni készül, észreter s belátja, hogy férje különb férfi, mint azok, akik el akarták idegeníteni tőle. Páger Antal és Muráti Lili mellett Perényi László, Zsilley Margit, Pethes Sándor, Árpád Margit és Makláry Zoltán játszanak nagyobb szerepeket az érdeklődéssel várt újdonságban.

*** A hét filmeseménye: Isten rabjai.** Ezen a héten mutatják be a magyar gyártás legfrissebb történelmi filmjét, Gárdonyi Géza „Isten rabjai" című hatalmas regényéből készült ujdonságot. A film IV. Béla király korát eleveníti fel. A királyt Lehotay Árpád, a királynét Tasnády Ilona, Boldog Margitot Bulla Elma és János barátot Szilassy László alakítja.

*** A Forum újdonsága: a „Tavaszi szonáta".** A Forum eheti újdonsága a „Tavaszi szonáta" című magyar film, amelyet az olasz Esperia hoz forgalomba. Lévay Béla produkciójában készült s szerephez jut benne a komoly muzsika, amennyiben Beethoven egyik szonátája valósággal belekapcsolódik a cselekménybe. Főszerepét vitéz Benkő Gyula játssza, fiatal hegedűművészt alakít, akinek pályafutását majdnem derékban töri ketté az a végzetes szerelem, amelyet egy fiatal zongoraművésznő iránt érez. A zongoraművésznő szerepét Szörényi Éva, azt a férfit pedig, aki a két szerelmes útjába áll, Uray Tivadar játssza. Az újdonságot Hegedüs Tibor rendezte.

*** A „Sziriusz" műsorra került az Atriumban is.** Herczeg Ferenc „Sziriusz" című fantasztikus regényének filmváltozatát, amely a velencei nemzetközi versenyen is feltűnést keltett, eredetileg két filmszínház, a Radius és a Corso mutatta be. Kétheti sikeres előadássorozat után Szilassy László és Karády Katalin filmje most az Átriumban is műsorra került s így az érdekes újdonság jelenleg három moziban ötödik premierhetébe lép. A film kivételes sikerét bizonyára a Herczeg-regény különös témája, továbbá az anyag művészi feldolgozása és a szereplők kitűnő játéka biztosította. Az időgépen a Mária Terézia korába repülő fiatal gróf és az akkor élő ősei szembeállása a legmeglepőbb helyzeteket idézik elő s frappánsan hatnak a mai időkben. A filmgyártó Mif-vállalat, valamint Matolay Géza dr., a gyártás művészi vezetője és az új utakon járó Hamza D. Ákos, a film rendezője, költséget nem kímélve, pazar, kiállítással készítette el a filmet. Karády Katalin és Szilassy László mellett Rajczy Lajos, Csiky Nagy Ila és Baló Elemér játéka kelt meglepetést a kivételes értéket képviselő újdonságban.

Komáromi Katz Rózsika beszél a drezdai színházban eltöltött esztendejéről

Egyévi drezdai tartózkodás után tért vissza jóleső itthoni szabadságra *Komáromi Katz* Rózsika, a kitünő festőművészházaspár leánya. Egy év előtt táncosnőként szerződtette a drezdai *Stadtstheater*. A fiatal leány, aki elvégezte az iparművészeti főiskola grafikai osztályát is, többszöri budapesti szereplése után örömmel vállalta a megbízatást, már azért is, hogy *ízlését, tudását elmélyítse.*

Komáromi Katz Rózsi barnapirosra sült a Balaton mellett, szabadságát jól kihasználta. Beszélgettünk vele elindulása előtt:

— Ujabb szerződésem van, de nem táncosnői szerepben. Egy balettest próbája közben *inrándulást kaptam*, szerencsére nem a színpadon történt az incidens és az orvos *kéthónapi pihenésre ítélt*, mivel a lábam erősen megdagadt és nagy fájdalmaim voltak. Ezalatt az idő alatt elővettem lappangó grafikai tudományomat és *rajzolni kezdtem*. Ismerőseim felfigyeltek a privát szórakozásból készített fantasztikus rajzokra és *megrendeléseket kaptam tőlük*. Többek közt egy színész-író meséjét illusztráltam és eljutott hírem messzebbre is. Most a kitünő drezdai színpadtervező, *Reuther Wolf* Georg szerződtetett asszisztenseként egy fiatal bécsi kolléganővel együtt.

— Milyen minőségben dolgoztok?

— *Reuther Wolf Georg, a főnökünk megadja nekünk a színpadi elgondolás vázlatát, a mi feladatunk a részletes kidolgozás.* Kolléganőm, a bécsi Candida *Sösse*, a tehnikai részt látja el, az építészeti alaprajzot készíti és a színpad térbeosztását. *Én a festői részt, a díszleteket, a kosztümöket.*

— Nem érződik az anyaghiány a színpadtervezésnél?

— Nagyon ökonomikusan járunk el. *A meglévő régi díszletekből tervezzük az újakat*, asztalosunk átdolgozza, átszabja a régieket aktuálisakká. A toalettek anyagáról a színház gondoskodik, természetesen *a pontrendszer keretein belül.*

— Nem fáj a szived a színpad után?

— Kezdetben kissé hiányzott a tánc, amibe már beleéltem magamat. De az illusztrálás, a grafika éppen olyan életelemem, ezért nem okoz megrázkódtatást az áttérés más munkakörbe, sőt fantáziám itt még jobban kitombolhatja magát, mint a színpadon, ahol nem produkálhattam önálló táncszámokat, ahogyan itthon, hanem mindent előírás szerint kellett végeznem.

— Milyen darabokat játszottál?

— A drezdai színház zenei és prózai műveket egyaránt előad. Én az operákban szerepeltem. Itt említem meg, hogy a drezdaiak kedves bonvivánja a magyar *Falvay* Ottó, aki tizenhat éve énekel már Drezdában. Magyar aktualitásként kerül most színre Márai Kalandja, amit *Németh* Antal rendez.

— Mi volt kedves szereped?

— Kezdő létemre még szólószerephez is jutottam. A *Glöckner von Notredameban* karneváli kosztümben elsőnek lendültem ki és a *Bűvös vadászban* táncoltam szólótáncot. Ezeken kívül állandóan szerepeltem az össztáncokban. Megemlítem egy matinészámunkat, a „Grausame Kalb" ősi, 1400-ból származó darab előadását is. Breughel modellü kosztümökben öltöztünk és jól ki voltunk tömve, hogy méltók legyünk a teltidomú németalföldi szépségideálokhoz. Mondhatom, *nagy teljesítmény volt így táncolni a kánikulában.*

Rózsika emlékezik:

— Nehéz dolog bejutni a színházhoz. Kamarai tagsághoz van kötve a szereplés, kérvényt kell benyujtani, s az engedély után *vizsgát kell tennünk.*

— Van-e magyar kolléganőd?

— Egyetlen magyar lány vagyok kint, de jó barátnőm Ljuba *Welitsch*, a hires bolgár énekesnő. Gyönyörű hangja van! Magyar szempontból érdekes, hogy az idén a *Cigánybáróval* nyitott a színház.

— Nincs honvágyad?

— De bizony nagyon erős, ezt az érzést mindig le kell győznöm. Most is azzal a szándékkal megyek vissza, hogy alaposan kitanulom a színpadrendezést és aztán németországi tanulmányaim eredményét felhasználva, *szeretnék hazatérni és tudásomat a magyar közönség számára gyümölcsöztetni.*

sz.

*** Az olasz filmművészet remeke a „Király bolondja".** Magasan kiemelkedik a nálunk eddig bemutatott olasz filmek sorából a Kárpát-film olasz újdonsága, a „Király bolondja", amely Hugo Viktor „A király mulat" című drámája nyomán készült, épúgy, mint a „Rigoletto" című opera, amit Verdi zenéje tett világhírűvé. I. Ferenc francia király tragikus sorsú udvari bolondját Michel Simon, a franciák világhírű jellemszínésze játssza a filmben, amelynek művészi értékei egészen kivételes helyet biztosítanak ennek az olasz újdonságnak.

*** Az első szabadtéri előadás Debrecenben.** Vasárnap a koraesti órákban rendezték Debrecenben az első szabadtéri előadást. Beleznay-Unger István színtársulata mutatta be a nagyerdei stadion nézőterén a János vitézt Hámory Imre vendégszereplésével. A mozgalmas színpadi képek és a szereplők művészi játéka nagyhatásúvá tették az előadást, amelyet ötezer ember nézett végig.

*** Herms Niel vidéken is vendégszerepel.** Herms Niel, a világhírű német zeneszerző és karmester, aki saját katona-zenekarával két koncertet ad a magyar fővárosban, nemcsak Budapesten, hanem több magyar vidéki városban is hangversenyezik. Igy Győrben, Pécsen, Kolozsváron, Besztercén és Szegeden. Budapesti hangversenyeit szeptember 22-én és 26-án a sportpalotában este fél 7 órai kezdettel tartja.

A **Harmónia** jegypénztárak árusításai:
I. sz. pénztár: **V. Mária Valéria-u. 12.** 10—2-ig, 4—6-ig, vasár- és ünnepnap 11—1-ig. Telefon: 184-501.
II. sz. pénztár: **Rákóczi-út 36** (Szöv. Bolt) hétköznapokon 10—2-ig, 4—6-ig. Tel.: 226-437.
Filharmóniai bérletek, **mesterbérletek, hangversenyügyekben** felvilágosítások stb.

„A sas visszatér" a Corvinban

Kedves és vidám Tobis-filmet mutat be szerdán a Corvin-filmszínház „A sas visszatér" címmel. A vígjátéknak egy repülőőrmester a főszereplője, aki parancsnokától háromnapi szabadságot kapott abból az alkalomból, hogy éjszakai vadászgépén a tizedik ellendóan viselkednek, bár megszerették egymást. A leány véletlenül meglátja, hogy a repülő a tárcájában egy idegen nő fényképét hordja, hirtelen féltékenység vesz erőt rajta és otthagyja a fiút. A másik nő miatt vidám bonyodalmak támadnak, közben azonban a közön-

séges bombázót lőtte le. Az utazás a frontra oda-vissza két nap s így 24 órája marad, amit Berlinben tölt el. Ezalatt megismerkedik egy munkaszolgálatot teljesítő kedves úrileánnyal, aki a pályaudvaron teljesíti feladatát. Később egy strandfürdőn véletlenül találkozik vele újra, ahol meglehetősen tartózkodóség valósággal keresztmetszetét láthatja annak, hogyan élnek a fiatalok a mai háború idején Berlinben. A vidám játéknak Monika Burg és Karl John a főszereplői s egy másik fiatal szerelmespárt Hansi Wendler és Marianne Simson játszanak a filmen, amely elejétől-végig érdekes és szórakoztató.

Komáromi Kacz Rózsi

GYULAI ÁDÁM

A mi pénzünk

Egy vállalkozó szellemű kisdiák elhatározza, hogy megküzd a felnőttek legnagyobb ellenségével: a pénzzel. Humoros, de elgondolkoztató kalandokon keresztül el is éri célját. Oly példaadóan, hogy törekvéséhez hasonlóan ma már szerte az országban megvalósítják elgondolásait az iskolák Diákkaptárai.

Komáromi Kacz Rózsi rajzaival.

kérdésünk.

Az ex-trónörökös könnyedén, mosolyogva válaszolt:

— Sokat teniszezem, sokat lovagolok és sokat autózom. Sok autóversenyen vettem részt és amikor a kormány mellett ülök, csak egy célom van, hogy minél sebesebben rohanjon a gépem. Természetesen a sporton kívül egyebet is csinálok. Nagy magánlevelezésem van, sokat olvasok. A háborúutáni idök egész memoár-irodalmát elolvastam. Megírhatja, hogy én nem írok memoárt, mert még nem fejeztem be munkámat, még dolgozni akarok. Ha most írnék emlékiratot, az nagyon hiányos lenne, mert remélem, lesznek még emlékeim és remélem, hogy ezek az emlékek kellemesek lesznek.

— Császári Fenség, van egy kényes kérdésünk: hogyan érzi magát a német fövárosban, abban a városban, amelynek minden uccája a régi jó idökre emlékezteti, abban a városban, amelynek minden terén emlékoszlop és szobor hirdeti a császári idöket és ahol most Fenséged csak egyszerü polgár?

— Kérem, bátran mondhatom, hogy a régi jó idök csak relative voltak jó idök, mert én most sokkal kényelmesebben élek. Rettentöen

Komáromi Kacz Rózsi

LINTNERNÉ FITTLER VILMA:

MESEFA

Szebbnél szebb mesék, csilingelő versek, játékos, kacagtató tréfák követik egymást ebben a pompás kötetben. A vitéz Gunár Gábor, a morgó Diridongó, a fecskefarkú lipilepke, Friss Juliska, Fürge Klára, Fapapa, Famama és még sok csodálatos mesealak köré sző vidám.

Szt István Társulat
Kiadása. 1942

mókás, tanulságos, hosszabb rövidebb történeteket benne a kitűnő írónő. Komáromi Kacz R. rajzaival.

Díszes kötésben 4.–

Komáromi Kacz Rózsi

Szt. István Társulat kiadása 1942

PÁLOSY ÉVA:

BOSZORKÁNY-VÁR

E kitünő regény hősei nagy leányok. Budán, egy leányotthonban laknak. Köztük van Márta is, aki minden szándékosság nélkül önző, merev, rideg

természet, s kesernyés életérzésével csaknem Boszorkányvárrá változtatja az otthont. De Gabi melegsége, vidámsága, talpraesett ügyessége egybekovácsolja az otthon lakóit, s mikor Márta is megtalálja boldogságát, tündérvárrá változik a budai villa.

Komáromi Kacz R. rajzaival.

Díszes kötésben 3.90 P

A Szent István-Társulat könyvesbo

PÁLOSY ÉVA : **Békességre**
történetét meséli el eb
káét, aki egyszerű ott
nő fel és Erzsébetét, k
értés uralkodik. Pedig
ragaszkodnak zárkóz
de nem tudják szerete
és egy nagy szerencsé
amikor elszökik hazu
házat, akkor talál haz
lelje a boldogságot : a békességet. Komáromi Kacz Rózsi
rajzaival, díszes kötésben 3.40

Komáromi Kacz Rózsi

A Szt István Társulat
Könyvei 1941.

A madárkérdés

Ez egyszer ne háboruról legyen szó, tankokról és repülőgépekről, s azokról, akik hajtják őket: az emberekről. Beszéljünk ma az állatokról. S nem is a simogathatókról és törleszkedőkről, hanem a vadállatok messzi testvéreiről, a madarakról, amelyek csak addig szépek, míg elérhetetlenek, mint egy teljesületlen kívánság. Ha kézbe kapjuk őket, oda a varázs.

Mert ugyan kinek van öröme a boltban vásárolt madárral? S még ha kalitka jutott volna osztályrészül a szárnyas és szabad népnek! De volt idő, mikor uruk jóvoltából fazékba és rostra kerültek az énekesmadarak. Jó ideig tartott, míg az emberek rájöttek, hogy sokkal érdekesebb az élő madár, mint a holt! S még tovább tartott, míg felfedezték, hogy a madárnak nem a kalitka rácsát, hanem a kék mennyboltot rendelte háttérül az Isten.

Ebben az egy kérdésben aztán egyetértettek az újkor nagy államférfiai, írói hadvezérei is. A madárkérdést közös nevezőre hozta a legkülönbözőbb világnézetű, meggyőződésű és temperamentumu hiresség eket. Olyan ez az egyetértés, mint valami tündérmese.

Ha belelapozunk a londoni Times egyik 12 év előtti számába, elámulunk, mert Mussolini dicséretét olvassuk, — természetesen a madárkérdésben elfoglalt álláspontja miatt! „A Marica su Roma óta törvényt bocsátottak ki Olaszországban, — irta a Times, — mely megtiltja a bizonyos madárfélék lövését és fogását, azonkívül hálók és tőrök használatát, s a csalétek részére való madárvakitást is. Signor Mussolini személyes érdeklődést is tanusított a kérdés iránt, s úgy hirlik, hogy Axel Munthe könyvének olasz kiadása gyorsitotta meg Mussolini állásfoglalását a madárkérdésben. Capri szigete a madarak szentélye lett a nagy erők elbűvölő együttműködése folytán, s szinte bizonyosnak vesszük: a madarak tudják, hogy kiknek köszönhetik szabadságukat. Nem csodálkoznánk, ha Capri szigetének magas kertjeiben a madarak ezentul hálából felváltva csicseregnék Mussolini és Axel Munthe nevét...“

A madarak menedékhelyének, Caprinak Mussolinival való kapcsolata önkénteleniil is Anglia másik nagy ellenfelének, Krüger Paulust, a búr felkelők vezérét juttatja eszünkbe, akit a madárkérdésben tanusitott humanitása miatt szintén megdicsérne a Times. A délafrikai hires államférfi, a nép legendás Krüger apója meg volt győződve róla, hogy az utókor számára bizo-

Szinház, Film, Müvészet

Toldi Miklós

Daljáték-bemutató az Uj Magyar Szinházban

Aligha ront az *Uj Magyar Szinház* idénykezdő vállalkozásának érdemén és titkot sem sértünk vele, ha emlékeztetünk rá, hogy *a legendás Toldi Miklós históriájának színpadi változatát néhány évvel ezelőtt a megboldogult vitéz Tolnay Andor lelkes tábori színjátszó társulata hozta először színre és nem Budapesten, hanem a mély magyar vidéken*, a vasi végektől Zágonig egy sereg színháztól távoleső faluban és katonai táborhelyeken. Akár színjátszásuk bölcsőkorának pionérjai, legtöbbször falusi csűrök hordóra rögtönzött színpadain vagy éppen a csillagos ég alatt verték fel a derék auktorok magukka hozott színpadportáljukat s miniatür díszleteiket és zengették meg az eszményi magyar katonahős sorstörténetéből kicsendülő tanulságos igéket és üdvös példamutatást a lovagi önzetlenségről, a hűségről és a helytállásról. A közönség pedig, a világ leghálásabb közönsége — derék honvédek és messze falvak egybeseregiett népe — lócákról és hasmánt elheverve feszülten, kigyult lélekkel, el-elszorulva és ujjongva figyelt a saját sorsát festő, saját belső világát feltáró színpadi kinyilatkoztatásra. *A Toldi-daljáték esztendőkig állandó műsordarabja volt a tábori színháznak* s hasznosan szolgálta a magyar katonaeszmény ápolását, történelemtudatunk ébresztését olyan időkben, amidőn a mai világvivó erőpróba apokaliptikus szele már ott lesengett a magyar sors küszöbén.

A Toldi-daljáték első, primitívebb változata kívül-belül kicsinosodott, meggazdagodott és módosult is, mig a nagyobb követelményű, de nagyobb lehetőségű pesti színpadig eljutott. Arany János elbeszélő köiteményéből és a mondák anyagából kerekded és nemes hangolású történetet szőtt vitéz *Zitás* Bertalan, az ismert katona-iró. Munkájában nyilvánvalóan maradéktalan alázat és hagyománytisztelet vezette, addig a mértékig, amely az iróban sokszor éppen nem üdvös módon elhalványítja a költői kezdeményező készséget és öntevékeny dramatizáló lendületet, pedig epikus természetű alapanyag dramatizálásáról lévén szó, bátrabban élhetett volna a költői kötetlenség lehetőségével. Bizonnyal e túlzó forrás-tisztelet teszi aztán, hogy a színpadi munka helyenként terjengős és részletező, s a cselekmény sodrása néha elfullad a túltengő epikában. Viszont nem egyhelyütt a térben széteső események együvé csoportosításában és folyamatosításában vérbeli készségeket csillantott meg vitéz Zitás ezredes. Feltétlenül dicséretére szolgál az is, hogy pillanatra sem vált méltatlanná a nemes alapanyaghoz. Munkája szándékban, szellemében és eszközeiben választékos és magyar, nem pedig magyarkodó, mint a legtöbb mai vitézkötéses, hazafias operett és daljáték. Alakjai emberszabásuak, magyarul élnek és gondolkoznak, humoruk szívből jövő s beszédjük ritkán hallható ízes magyarsággal csendül. Áll ez kiváltkép a szép dalszövegekre.

A darab igazi lendítőereje és értelemre emelője *Losonczi* Dezső mély ihletettségű, operai kvalitású és a legdesztilláltabb értelemben magyar muzsikája, amely ragyog és magával ragad, anélkül, hogy öncélú kívánna lenni. *Oláh* Gusztáv, a vendégrendező figyelmét inkább az operai hatású tömegjelenetek és balettek ragadták meg, ezek beállításában ragyogó fantáziával operált, a darab prózai részleteit azonban elég mostohán sorsukra hagyta. Pompázatos színpadképei fölött kivétel nélkül nyiltszini tapssal mondott ítéletet a közönség. A népes művészgárda élén a címszereplő *Hámory* Imre meleg árnyalású tömör baritonjával, roppant erőt és lelki emelkedettséget sugalló kiállásával tökéletesen kielégítette az eszményi hős fogalmát. A magyar ember azonban nem mócosan kieresztett hajjal s betüretlen kucsmában jár. *Szondy* Biri kellemes játékú mutatós jelenség, hanganyaga is értékes, a fiatal primadonna utánpótlás komoly reménysége. Kívánjuk, hogy ezúttal tartósan gyökeret tudjon verni pesti színpadon. *Pethes* Ferenc minden operett-rekvizitumtól mentes őserejű humorára két dicsérő jelzővel utalunk: őszinte és emberi. Ifjú Bencéje kabinetalakítás. *Pataky* Miklós intrikus Toldi Györgyén a gonddal csiszolt művészi munka szellemi jegye fénylik. *Földényi* László Nagy Lajos-alakítása felfogásban kissé a flitterrel vértezett operettkirályok felé hajlik. *Halassy* Marika özvegy Toldi Lőrincnéja lélekkel bélelt igazi magyar nagyasszony. *Harcos* Irén és *Pákozdy* Ferenc kedves-szeles szerelmes. kettőse sok derűre adott okot. Néhány vidéki színész „pesti-rangú“ alakítását kell még kiemelnünk, így *Miskey* József veretes országbíráját, *Szemethy* Endre megindító vén Bencéjét, *Vinczo* András dörgedelmes cseh bajnokát, *Harasztosy* Irént, az ugrifüles, ízes szolgálót és az álnok Prokop csatlóst maszkban is leleményesen hozó *Varga* Józsefet. *Dobay* Bella és *Besse* Miklós is megérdemel egy szép jelzőt. A mozgalmas balettek éltáncosai, a szép *Komáromi Kacz* Rózsi, *Szivcr* Imre és *Goda* Margit döntő szerepet vittek a játék atmoszférájának megteremtésében. A táncokat betanító *Misley* Anna és a pompázatos jelmezek mestere, *Márk* Tivadar le nem becsülhető szolgálatot tett a félreismerhetetlen jelekben megnyilatkozó siker érdekében.

Széfeddin Sefket bey

Hallatlanul mulatságos vidám filmjáték egy békebeli kisváros életéről:

*** Négy filmszínház mutatja be a „Makkhetes“-t.** *Bánky Viktor új filmjét, amelynek szellemes szövegkönyvét Barabás Pál irta, egyszerre négy filmszínház, az Atrium, a Korzó, a Nemzeti Apolló és a Szittya mutatja be. A vidám történet egy jellegzetes magyar kisváros társadalmi életében hirtelen felmerült bonyodalmakat eleveníti meg. Legérdekesebb figurája a filmnek Pethes Ferenc. Vidéki zugügyvédet játszik, akinek privát szenvedélye, hogy másoknak békés életét felforgassa. Ezúttal egy elnökválasztási küzdelmet, két vendéglős vetélkedését használja fel erre a célra. Az ujdonság főszereplői Mednyánszky Ági, Vaszary Piri, vitéz Benkő Gyula és Mihályi Ernő játsszák.*

*** Pályázat operaházi titkári állásra.** Az

A Teleki-téri razzián rendőrkézre kerülnek az életkufárok

Csak fiatal, csinos és gazdag nőkön segit a „jószivű emberbarát"

Titkos vidéki menedékhely: penzió vagy hárem?

(II.) Már korán reggel kimegyek, hogy találkozzam a tegnap megismert *okmánykereskedővel* és rejtélyes barátjával, aki tisztán „emberbaráti" szeretetből hajlandó segíteni fiatal, sárgacsillagos nőkön havi háromezer pengőért. A tér ma is népes. Árusok, vevők zsibonganak. Az aszszony, aki az okmánykereskedővel összehozott, ott áll régi helyén, a szamovár és egyéb ócskaságai felett.

— Még nem volt itt, — szól rám, ahogy meglát, — korán van, tessék később jönni!

Hirtelen nagy mozgolódás támad a téren. Az emberek szaladni kezdenek a közeli utcák, házak felé. Visszamegyek az asszonyhoz. Nyugodtan áll a helyén.

— Mi van? — kérdem. — Miért futnak a emberek?

— Győr, Sopron zavaró repülés, — válaszol változatlan nyugalommal. — Nem lesz semmi.

Neki volt igaza. Félóra mulva ismét zsúfolt a tér. Lassan múlik az idő. *Végre meglátom a különös tekintetű okmánykereskedőt.* Kifogástalanul szabott és vasalt a ruhája. *Arany cigarettatárcát* vesz elő, rágyújt egy szimfóniára. *Csuklóján arany karóra.* Bizonyára svájci. *Ujján nehéz pecsétgyűrű.* Észreveszi, hogy figyelem a drága ékszereket.

— Tetszik tudni, az úgy van, hogy az ember sok jót tesz, hát segíti az Isten, — mondja, miközben jelentőségteljesen megcsillogtatja az aranytárcát a tűző nap fényében. Azután rápillant karórájára:

— Barátunk minden percben itt lehet, — jelenti ki és fürkészve nézi az embereket.

gyek? *Oda senki nem teheti be a lábát és senki nem hagyhatja el a házat,* mert rajtam van a felelősség. Mit tetszik gondolni? Sokat reszkirozok?

— Hát akkor hogy lehet mégis lebonyolítani a dolgokat? — teszem fel a kérdést.

— Egyszerű az, kérem, nagyon, — feleli, — el tetszik vinni a hölgyhöz, vagy meg tetszik mondani a címét, *én felkeresem, megállapodunk, kifizeti a hat hónapot és már mehetünk is. Természetesen iratok kellenek. De azokról a barátom már gondoskodik* — mondja és piszkos ujjával rámutat az okmánykereskedőre.

Az okmánykereskedő büszkén kihúzza magát és kijelenti:

— Abban nem lesz hiba, *minden itt van nálam!*

A két ember összenéz. Szemükben a diadal fénye csillan. Már biztosra veszik, hogy sikerül a üzlet. Az okmánykereskedő ki is jelenti:

— A legjobb lesz, ha mindjárt elindulunk, felkeressük a hölgyet, át tetszik venni az iratokat, mi meg átvesszük a pénzt és a hölgyet és rendben van minden. Hihihi — nevet a különös tekintetű kufár, kezét dörzsölve.

Most valami olyasmi történik, amire a két ember nem számított: mintha felzúdított hangyaboly lenne, úgy mozog, szalad össze-vissza a Teleki-tér népe. Az emberek riadtan adják tovább egymásnak a hírt:

— *Razzia! Razzia!*

A két kufár elsápad, az arcukra kiül a félelem.

— Tessék talán itt gyorsan átvenni az okmányokat és ideadni a pénzt, — mondja *az én igazolványom* — és átnyujt egy másik iratot.

A detektív megnézi, majd mind a két iratot zsebreteszi és odaszól a most már idegesen mozgó embernek:

— A többit a rendőrségen — *és már int is az egyik rendőrnek, aki az okmánykereskedőt elvezeti.* Az tiltakozni próbál, de a rendőr erélyes fellépésére megadja magát sorsának. *A detektív már a másik férfival foglalkozik. Nézi az igazolványt és elégedetten bólogat.* A kis embernek felderül az arca, azt hiszi, hogy ő megmenekült. Nem sokáig tart az öröme. A detektív megszólal:

— *Hát megkerültél, jómadár? Már két napja hajszolunk. Talán itt is áldozatokat kerestél a dunaharasztii háremed részére?*

A kis ember teljesen megtört, szinte szemmellátható tólag még kisebb és soványabb lett. Szó nélkül áll a rendőr mellé és várja, hogy vigyék. El is viszik.

... A razzia jó órahosszat tartott a Teleki-téren, a folytatása pedig a főkapitányságon játszódott le. Itt hallgatták ki az előállítottakat. *Kiderült, hogy a dunaharasztii penzió valóságos hárem volt.* Az életkufár *az ideszöktetett lányokat rabságban tartotta.* Elvette minden értéküket azzal az ürüggyel, hogy megőrzi, de ez sem volt neki elég, hanem a csinos, fiatal nőktől *szerelmet is zsarolt.* Aki ellenszegült, azt megfenyegette, hogy *rendőrkézre juttatja.* Mikor kihallgatták, szembesítették az öt lánnyal. A lányok ráolvasták az igazságot: a gnómszerű szörnyeteg naponta üldözte, szarolta őket. *Még a ruhájukat is elvette, nehogy meg tudjanak szökni.* A vizsgálat során az is kiderült, hogy *az életkufár néhány hét alatt több mint 100.000 pengőt szedett el áldozataitól.* A jó üzlet és a dunaharasztii háremélet azonban nemsokáig tartott, mert a rendőrség ébersége megszüntette. A lélekkufár a cellába került, míg a lányok a toloncházba, ahol valószínűleg jobban érzik magukat, mint a dunaharasztii „penzióban"...

Kemény András

Rotschild és Sztalin jelvénye

Honnan származik a vörös zászló?

Az angolszászok a tüzzel és bombával „felszabadított" területeken mindenütt azt hirdetik, hogy ők a szabadságot hozzák a lakosságnak. A valóságban azonban a „felszabadítók" útját nem a polgári jólét áldásai, hanem éhség és tifusz szegélyezik, s nyomukban egy mindennél veszedelmesebb ellenség tör előre: a bolsevizmus. Az angolszászok római bevonulása után vörös tömeg öntötte el az örökvárost és mindenütt ott lobogott a bolsevizmus véres jelvénye: a vörös zászló.

Eddig úgy tudtuk, hogy a vörös lobogó a párisi rendőrség kelléktárából került át a kommunistákhoz harci jelvénynek. A vörös zászlót a párisi rendőrségtől rabolták volna el utcai tüntetéseknél és utcai harcokban a kommunista tömegek, később aztán utcai felvonulásaiknál ezeket a zsákmányolt diadaljelvényeket használták. Most két francia ujternacionaléja buzgón együtt dolgozik. Ezek a zsidó internacionalénak két frontját alkotják. Zsidó összeesküvés áll fenn minden nemzet ellen."

Ez tehát a magyarázata annak, hogy a bolsevizmus vezérkarában olyan sok zsidó található. A zsidók és bolsevisták egymás kezére dolgoznak. A bolsevisták ideáljai teljes összhangzásban vannak a zsidóság legmagasabb ideáljával, mint egy angliai zsidó lap írta már 1919 április 4-én, tehát kevéssel a bolsevizmus uralomra jutása után.

Minthogy pedig a zsidóság az angol-amerikai táborban óriási szerepet játszik, magától értetődő, hogy az angolok és amerikaiak térfoglalása az európai érdekterületen nem a felszabadítást, hanem a bolsevizálást hozza meg a lakosságnak.

B. B.

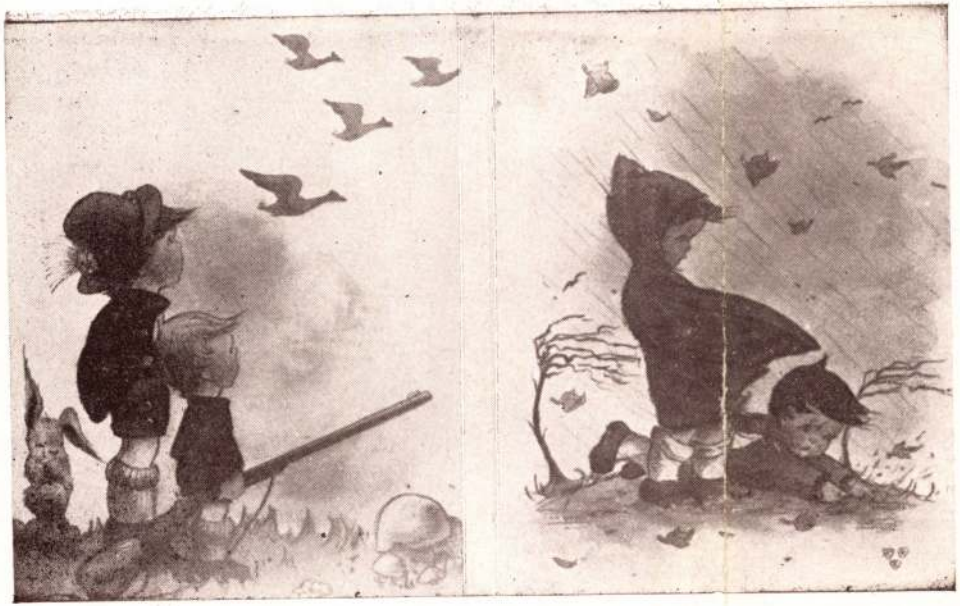

Komáromi Kacz Rózsi: Kocavadászok. — November.
(Műcsarnok, Téli tárlat.)

Gergely Imre

Város-vers.

Este a város
harc-ízű béke
lámpa-virágos
pomparuhája.
Gyúlnak a pettyek.
Jönnek az egyek
s jönnek a párok . . .
Festik a fáradt,
szürke kis énük.
Dobban a város
köd-színű szíve
messzire zsongó
szolga-hadában.
Halkul a hangja
lassú-rekedten . . .
s könnyed iramban
pillanat siklik!
Macska nyivákol . . .
suttog az élet . . .
hold szeme bujik
s tiszta pihéket
dob le az égbolt.
Este a város
harc-ízű béke
lámpa-virágos
pomparuhája.

Paletą Éva.

és zene lelkes barátainak köre február 14-én tartott előadói estjén hallottuk Dori József finomkulturájú énekét, Selymessi Seyde Rezső verseit, közülük a „Sorsom“ című tetszett különösen, Hajdu Anna, a magyar nóták egyik leghivatottabb előadónője énekelt gyönyörűen néhány számot, — közülük kiemelkedik Murgács „Tagadja az asszony“, kezdetű, úgy zenei, mint szövegalkatban érdekes és különleges felépítésű dala.

*

„A hölgy hozzám tartozik“ címmel mutatta be az Andrássy Szinház Pierre Veber bohózatát. Aki szereti a bohózatok kacagtató fordulatait, a szerepben tökéletesen mozgó Kabos és kiváló társainak mókáit, nézze meg ezt a darabot. Beszámolni róla és véleményt mondani, anélkül, hogy a legremekebb helyzeteket az ismertetéssel tönkre ne tegye az ember, nem lehet.

Komáromi Kacz Rózsi

Művész Kurir 1938. 1-2. z. 18. l. kep

Értem jött a tavasz

Mint hogyha messzi (tán keletről)
szólna csodás orgona-ének,
mint hogyha messzi (lenn a parton)
Valakit nagyon szeretnének.

És mintha a nagy vizek hátán
megülne minden vágyak álma . . .
Én úgy érzem, (talán csalódom)
mintha Valaki nagyon várna!

És mintha zöld mezőkön járnék . . .
és letépném a kis virágot . . .
Bokrétába kötözném őket
Néked! (Bokrétás virágálmok.)

És érzem, mintha játszi kedvvel
a szél új meséket dalolna . . .
Én úgy érzem, (félek, hogy álom)
mint hogyha máris tavasz volna!

Szász Károly István.

A „Műcsarnok" az 1938. év első felében a következő kiállításokat tervezi: Téli tárlat, február 6—március 6-ig. Utána, március 20-tól Lengyel kiállítás; május 15—junius 26-ig Szent István kiállítás, beküldés: május 2—3—4-én.

A magyar kulturának, önmagának és lapunknak javára cselekszik, ha kávéházában, klubjában kéri és forgatja a Művész Kurirt

Gergely Imre: Biedermeier vásári jelenet.
(Műcsarnok, 1936.)

MÁRCIUS.

Ráfeszítve, mint keresztre
kinzó kemény vaslugasra
sereg szálkás szőlőtőke
görnyedezik álmodozva.

Komáromi Kacz

Rozália

grafikus

1933-34

Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 45.l.

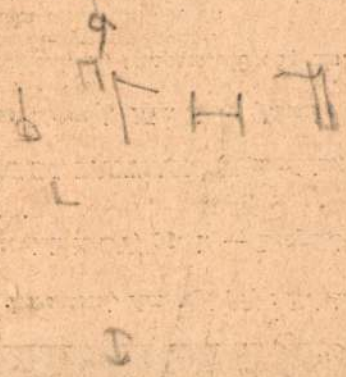

86. kép. *Lorenzetti, Ambrogio(?) : Dániel pr*

Gerevich IPGY, 99. l. — Leopold—Li
55. l.

MAINARDI, BASTIANO (firenzei festő 14
1513)

*Madonna Jézussal, Ker. Szent Jánoska és S
Jeromos* (88. kép)

Nyolcszögletű, fa, tempera, 68×64 cm.
A Bertinelli-gyüjteményből.
Hátoldalán olasz vámpecsét.

—ó: Az esztergomi hercegprímási kép
Magyar Korona, III., 1879., 20. szám.
Rényi 16. l. — Z.: Az esztergomi é
képtár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 67
— Maszlaghy II., 51. szám. (Ghirlandaio)
Leopold—Homor 97. l. — Gerevich

Komaromi Kacz
Rózsi
festő

XII Pilsudskiego ut 8.

MKSz 1947

Komáromi Kácz
Rózsi

tovább Wagner Edith

illusztrálták az
alábbi tankönyvet.

(Oldal Anna) – Első
könyvünk. A városi
iskolák számára.
Bp. 1948. VKM kia-
dása 237 l.

rák, német és török lobogókat
m e d e t, hogy ez ügyben a s
hatáskörében mielőbb tegye me
Budapest, 1915. évi

Valamennyi közvetlenül a mini
és közalapitványi hatós

Komáromi Kacz Rózsi

1.

Szabad művészet

1948. 29/I. l.

belseje nagyvárosi jellegű, élénk a forgalma is. Lakosainak száma meghaladja a 180.000-et. A Kulpa nyílásában *Károlyváros* a Túrmező gazdasági középpontja, s É-on *Varasd* (Varaždin) a Dráva hasonlónevű, de már a Dráva völgyére szolgáló medence gazdasági középpontja. Ez a medence olyan sűrű lakosságú, mint a Muraköz.

A Karszt-vidék.

Mutasd meg a térképen a Zágráb—Károlyváros—Fiume vasútvonalat! Melyik hegységen megy át a vasútvonal? Mi a neve a tengerparton vonuló, s a vele párhuzamosan futó hegységnek? Hol ered a Kulpát tápláló Korana folyó? Hol folytatódnak a Dinári-Alpok? Rajzold a térképbe a Száva és a tenger vízválasztóját! Figyeld meg a Karszt folyóit! Hol erednek, s hová torkollanak? Fiumén kívül találsz-e nagyobb települést az Adriai-tenger partján? Hová folyik az Una folyó? Olvass le néhány magassági számot a Karsztban! Hogyan ereszkednek alá a hegyek a tengerre? Van-e terjedelmes parti síkság? Milyen irányban sorakoznak a part előtt a tengerben levő szigetek? Melyek a legnagyobbak köztük?

A Zágrábi-medence és a tenger között sajátságos világ terül el. A haszontalan mészkő és dolomit világa ez, a *Karszt-vidék*. Ennek már semmi köze nincsen a Dunántúlhoz. Abban

Komáromi Kacz Rózsi

MESÉSKÖNYVEK

SIMA FERENC

PESTI PISTA, GÓBÉ GABI ÉS OKOS MUKI ERDÉLYORSZÁGBAN

Kincses Erdély hazatérésének napjaiban indul el a bűbájos történet, hogy csengő-bongó rímekbe szőtt mese-versek lebilincselő sorozatán át végigvezesse a kis olvasókat a százszínű mondák, legendák újra szabaddá lett termőföldjén. Ez a sorozat a legszebb magyar napok történelmének könnyedén szórakoztató, felejthetetlen mese-mása, művészien alátestve Erdély gyönyörű mondáival, sajátos lelkével, életének jóízű érdekességeivel. A pesti huszár kalandvágyó fiát, a borvizes székely csavaros eszű Gabiját és Mukit, a két gyereket száz kalandon átsegítő bölcs szamarat örökre megszereti és a szívébe zárja minden gyerek. A könyvet a kitűnő tehetségű fiatal rajzoló: Komáromi Kacz Rózsi illusztrálta. *Ára P 5·80*

SIMA FERENC

PIPÁS KUTYÁK KALANDJAI

A pesti utcákról és az ujságok hasábjairól jólismert, világot járt három pipás bulldognak hihetetlenül érdekes és teljesen ismeretlen kalandjaiból szőtt csupa-derűs, kacagtató, verses mesesorozatot Sima Ferenc, a fiatal székely író. A három pipás kutya a mese szerint maga meséli a gyermekeknek a berlini filmgyárban, majd Budapesten átélt izgalmas kalandokat, csodakutyává-levésük teljes történetét. Kedves ravaszságok, váratlan fordulatok és ragyogó ötletek dúsgazdag sorozata ez a meséskönyv. A könyvet Komáromi Kacz Rózsi kitűnő, változatos rajzainak sokasága teszi teljessé. *Ára P 5·80*

Széchenyi Irod. és Művészeti

rt.

Pest, 1940.

SZÉCHENYI RT. KIADVÁNYAINAK JEGYZÉKE

	bőrkötésben	kötve	fűzve
Magyar írók művei:			
1. *Babay József:* A Mama		7·40	5·80
2. *Bónyi Adorján:* Öméltósága		5·80	4·40
3. *Farkas Imre:* Városliget		5·80	4·40
4. *Gábor—Szerelemhegyi—Vándor:* Láttam a finn csodát!		6·80	5·60
5. *Gedényi Mihály:* Hatvan forint		5·80	4·40
6. *Heltai Jenő:* Egy fillér (Álomjáték)		4·40	2·80
7. *Heltai Jenő:* A néma levente		4·40	2·80
8. *Hortobágyi Jenő:* Keresztény Magyar Közéleti Almanach (két kötetes lexikon)	70·—	50·—	
9. *Kornitzer Béla:* Apák és fiúk (két kötet)	50·—	30·—	
10. *Molnár Antal:* Népszerű zeneesztétika		4·40	2·80
11. *Müller Vilmos dr.:* Bacillusháború		5·80	4·40
12. *Szakall Kálmán losonczi:* Uzsok hősei 1914.	9·—	4·20	2·80
13. *Vándor Kálmán:* Trieszti gyors (II. kiadás)	9·—	4·80	3·80
14. *Vándor Kálmán:* Lipótmező		5·80	4·40
15. *Vándor Kálmán:* Tigri béke		7·40	5·80
16. *Vándor Kálmán:* Báthory Erzsébet		6·80	5·40
Külföldi írók művei:			
17. *Halliburton Richard:* Mister Odysseus		7·40	5·80
18. *Malaquais Jean:* Jávában történt		7·40	5·80
19. *Walpole Hugh:* Christina		5·80	4·40
20. *Wodehouse:* Eszményi Sámuel		5·80	4·40
Ifjúsági könyvek:			
21. *Farkas Imre:* Átmegyek a Királyhágón.		5·80	
22. *Wagner Lilla:* Fából vaskarika		4·80	
Meséskönyvek:			
23. *Sima Ferenc:* Pesti Pista és Góbé Gabi		5·80	
24. *Sima Ferenc:* Pipás kutyák kalandjai		5·80	

Felelős kiadó: Müller Károly Felelős vezető: Magyary István
'Pátria''-nyomda R.-T., Budapest — 40168 7

Komáromi Kacz Rózsi

Kocavadászok és
November c. képei

(Műsarnok, téli tárl.)

Repr.

Művész Kurír

1938. 1–2. sz.

17. l.

Komaromi Kacz Rózsi

festő

Műcs. kiáll, 1937 tól

Pipics 115. l.

XXXI. TÁ
XXXII. TÁ
XXXV. TÁ
XXXVI. TÁB
XXXVII. TÁB
XXXVIII. TÁB
XXXIX. TÁB
XL. TÁB
XLI. TÁB
XLII. TÁBL
XLIII. TÁBL
XLIV. TÁBL
XLV. TÁBL
XLVI. TÁBL
XLVII. TÁB
XLVIII. TÁBL
XLIX. TÁBL

Komáromi Katz Rózsi

illusztrálta az
alábbi könyvet:

Á Kosfalvy Helén:
Janos és a hattyú.
Bp [1946] 87 l.

Komáromi Kaus Endréné

festő

Kelenhegyi - út 12. Műtermek

1934. tél. kiáll. - 303, 309, 523.
1934. nemz. képzőm. kiáll. 381. 408.

Eperjesi iskola VIII.54.

Komáromi Kacz
Endréné

arckepé repr. –
Film-Szinház –
Modalom
1943. 24. 27.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ

66 Mimoza vizfestmény 650.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1933 febr-márc

⊥ Mindketten lóczán ülnek és előtök fi-
gyelő ~~vízsla~~ fekete vízsla guggol.

...nemű szőke leánykát a balra fordult
...ajú tarsnője ...
...d ~~leány~~ (körni tanítja. ⊥ A lapait ~~...~~ kereszt be rakta
...ny csokorra kötött fehér nyakkendőt, barna
...a szoknyát, barna-piros harisnyát és
...udékét átkarolva ~~Tarró~~ ~~mester pedig~~ és bal kere-
...ó mester pedig
...ja ~~és~~ rózsaszinbe hajló nyakkendőt, kötényt,
...oknyát, kék harisnyát fehér csikokkal ~~...~~ meg
...n visel. ~~...~~ Jobbra a földön sza-
...van guzsalykal és balra a falon buza koszorú
...e fölül balra a koszorúban: „Elisa Nemes
1887."

...5: 98 cm.

Vid. Muz.

Komáromi Kacz Endréné

kiáll.

Nemzeti Szalon

1918. okt.

Főv. képt.

Komáromi Kacz Endréné

KMTárs 1940. A gyermek

Andersen meséi vrf.
Esti ima.
Csipkerózsa, vrf.
Hiuság, vrf.
A kék pillangó,
vrf.

Komáromi Kacz Endréné

Árverési Csarnok aukció hat

34. sz. 1926. okt.
36. sz. 1927 febr.
39. sz. 1927. oszt.

48. Ereklyemuz.

...dul, tan áll,

...éz. Jobb kezét csipőjére támasztotta, lee-
...a. Középütt elválasztott haja, szemöldöke
...eretvált. Ingének gallérja lehajtott,
~~...itott mellénye~~ aranyzsinórzású L nadrágja
...Balról rojtos függöny lóg és jobbról az ab-
...st.

... cm.
...rczi emlékek muzeumából (107/95-No.16).
...-iki 14895 sz. leirat alapján (159/96).

L mellénye kissé nyitva van,

7(63)

324

Komáromi Kacz
Endréné

Inspiráció
(Virágcsendélet) virg-
Repr

Nemzeti Szalon

MAFE 14. kiáll. 1928
okt.

cselényi WALLESHAUSEN ZSIGMOND:
Üvegek

Komáromi Kacz Endréné

Szepesklex 180, 181. l.

Élet. arck.

m. o. 762. l.

Dr.Szabóky Adlof arcképe.Katolikus
kiadja Tóth István.----------arck

Pesti képeskönyvek.Irta B.Ukkerma
vadaszkalandok.12 szines kőrajzza

Komáromi-Kacz Endréné

„Szincim" (vizfestmény)

~~Olaff~~

Tm. Bp. 1932.

~~1050. Ismeretlen művész.~~

A XIX. századból.

1050 Buda.

és sima ka

Derékon alólig ~~látha~~
néz. Jobb kezében szárnyak
dig lobogót tart. Haja röv
vált. Oldalán kürt és kard
vállravetett kaczagány, br
Felirata a vonalkörben ~~közt~~

Fkettős

BUDA. HUNNUSOK HER

~~A képlap háttere,~~

Rezes ólomdomborm
20 K.-- Havas Emil ajándék

Komáromi Kacz
Endréné

Esterházy díj 1913

Kitüntető elismerés

1922

Komáromi Kacz
Endréné

Koll. Eiuttitása
a mátsarndt 1924. évi
őszi tárlata Eresében

Komáromi Kacz Endréné

1921. okt. MKE

kiáll. Nemzeti szalonban

Virágzás, vizf. 5000.–
Tavaszi gólyahír, vizf. 5000.–
Elhagyott Eszt., vizf. 8000.–

1904. X. 1.

653/1904.

Poprád (utfármlu)

Corpus Inscriptionum Latinarum

II. 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87,
88, 89, 90, 91, 93, 94, 98, 99, 100, 101,
102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109 – 112

Komáromi Kacz Endrénné

Műcsarnok
1912. tav. kiáll. 615.
1912-13. téli kiáll. 419, 425
1913. tav. kiáll. 633, 636, 637, 641, 644.
1913-14. téli kiáll. 633, 639, 733, 734, 739

~~Arndt~~ – Bruckmann: Denkmäler
der griech. u. röm. Skulptur
~~III~~ (Tf. 14, 17, 18.)

Komáromi Kacz Endréné
szul. Kiss Sarolta

1918. okt. koll. kiáll. a Nemzeti Szalonba 19 művéből.
szül. 1883-ban Budapesten. 15 éves korában már a képzőművészeti főiskola novendeke, hol rajztanítónői oklevelet is nyert. Már itt mutatkozott hajlandósága a vízfestéshez s mestere Neogrády Antal ajánlatára több kitüntetést nyert. Férjével sokat járt külföldön. Az ecsetet szokatlan merészséggel s biztos kézzel kezeli, színciben erő és mélység van, miáltal képei szinte olajkép hatásnak. A Székesfőváros díját, a Nemzeti Szalon ezüstérmét, s az Esterházy-féle aquarell díját nyerte.

N. Szalon ~~ta~~ 1918. okt. kiáll.
kat.

~~Ásatás a berecki castrumban~~

~~VI. 175.~~

Komáromi Kacz Endréné

Mutsarnik

1925. tav. kiáll. 288, 289, 293, 294

1926. angol-magy. kiáll.
333, 340, 342, 344, 347

1926. ősz. kiáll. 293, 296, 298, 299

1926. téli kiáll. 46, 298, 299, 300

1927. ősz. kiáll. 136, 207, 211, 213

1927/28. téli kiáll. 2, 335.

1928. tav. kiáll. 634, 637, 643

1928/29. téli kiáll. 391, 393, 396
404

1929. tav. kiáll. 214, 217

Zágoni népkvt. III. 240.

Komáromi Kacz Endréné

Mitsarnok

1924. tav. kiáll 42, 46, 416, 420

1924. ősz kiáll. 170 – 214.

~~1926. tél. kiáll~~

1927. tav. kiáll. 719, 720, 721, 722

Iparostanoucziskolai tanitók orsz. egyesülete
(Kiskőrös) VI. 226.

Komáromi Kacz Endréné

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. 35, 39, 657, 655, 657

1915. tav. kiáll. 280, 283, 286

1915-16. téli kiáll. 204, 310, 311.

1916. tav. kiáll. 187, 191, 204

1916-17. téli kiáll. 192, 196

1917. tav. kiáll. 193, 212

1917-18. téli kiáll. 249, 253

1918. tav. kiáll. 136, 148.

1918-19. téli kiáll.

1919-20. téli kiáll. 262, 266

1920-21. téli kiáll. 460, 461, 463, 465

1921. tav. kiáll. 321, 322, 324 325

1921. őszi kiáll. 372, 374

1922. jub. kiáll. 432, 434

1922. őszi kiáll. 329, 337

1923. tav. kiáll. 560, 561, 563

Szerencsi lelet VI. 15.

Komáromi Kacz Endréné

Művészet 1913. 237.
– 1914. 40, 84.

Magyar művészet
1927. 166.

Commissioni provinciali per la conservazione dei monumenti e degli oggetti d'antichità d'arte VII. 209.

Komaromi Kacz Endrené

Ötzi pompa, ?
Emlékek
Csendélet

Budapest nékesfőv. tulajd.

56.

Az egri nők

~ tusrap

~~rezmetszet~~

Than Mórtól

18/26.

Komáromi Kacz Endréné

1912. MKE kiállitásán
Székesfővárosi díj
1913. u. o. egyenleti ernst
érem.

Torontálvármegyei ált. Közműv. Egylet

III. 239

Komarójni Kacz
Endrené

Életo -

Nemzeti Szalon

1918 okt.

~~Buda II. 163, 169.~~

Komáromi Kacz Endréné

2/

MAGYAR MÜVESZET

1927. 166

Komáromi Kacz Endréné festőnő

gyűjteményes kiállítása (VIII. 9. l.

Múzeumi és Könyvtári Értesítő)

Komáromi Kacz Endréné

Komáromi Kacz Endréné

(Kiss Sarolta)

életrajz

irod

Gólássy 100, l.

T. 2312.

rat karfás hid köti össze a
akat járókelők élénkitik; a
az előtérben három lovas képez
ke lovát igazgatja és jobbra
ülő férfi horgászik; a háttérben
a a lebegő mondatszalagon:

De. Scoen Mert. Ant.
. de Sterckte Comorra és befeje-

8 cm.

1-88.

Komáromi Kacz Endréné

Virágesendélet
c. képe repr.

Képzőművészet
1928. 6: 7.

MÁTÉSZALKA VÁSÁROSNAMÉNY N.VÁRAD

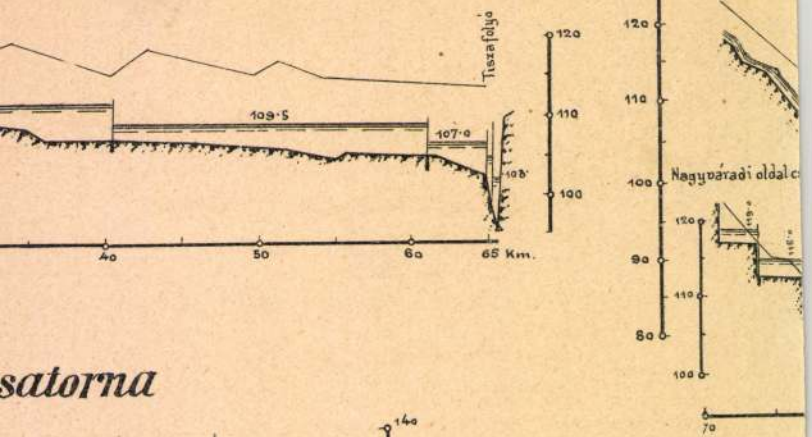

satorna

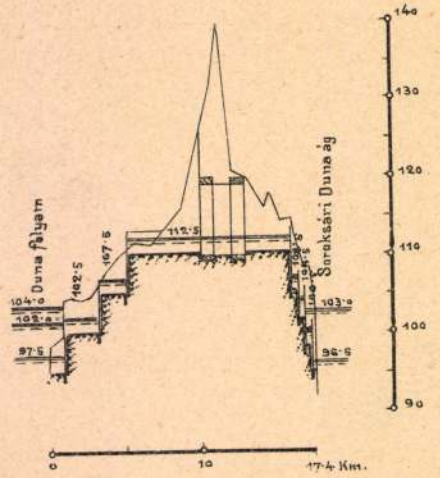

KISMARJA POCSAJ

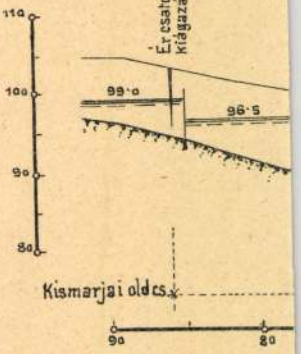

Komáromi Kacz

Endréné

festő

Műcs. kiáll, 1912 tól

Pipics 115. 1.

EUM.

, 1548.

AJÓJA. XIII. SZ.

Ó SIREMLÉKE A GYULAFEHÉRVÁRI SZÉKES-

OMBAN, 1445.

JA, 1512.

L MŰVE.

Komáromi Kacz Endréné

pestői naturalizmus

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 48-l.

BUDAPEST

V.

Lipótvárosi bazilika

A lipótvárosi templomépítési kölcsönre. VV 1865, 400 f.

A lipótvárosi templom építése ügyében. VV 1865, 452 f.

Komáromi Kacz Endréné

Magyar Nemzet, Budapest 1938. I. 27. 24. l.

Komáromi Kacz Endréné: Magyar rapszódia.
(A Nemzeti Szalonban a Képzőművésznők Jubiláris Kiállításán akvarell-díjat nyert.)

Hiú sig.
Komáromi Kacz Endrené vízfestménye. Műcsarnok, Gyermek a művészetben.

Néhány jó szomszéd elkapta a felnyújtott vedreket és a kevéske vizet szaporán a tűz elé zúdította, — a többi csak a maga fedelére vigyázott, és locsolta a zsuppot. a boglyát és a nádfedte jégvermeket.

A tűz egy szélrohammal felröhögött és átcsapott a tető másik oldalára is. Ropogva hullott a padlásra az agyonégett szalma, az időrágta zsuppfedél és egy pillanatra elfeketedett, hogy aztán annál magasabb, világos, átlátszó lánggal harapjon fel, magasan túl a piros és fekete izzásban ingadozó gerendákon, szarufákon.

Közben összegyülekeztek a tűzoltók, előkerült néhány fecskendős kocsi, néhány ember nekihuzakodott a szivatytyuknak és a porzószélű fehérpiros vízsugarak toronymagas gőzfelhőket teremtettek a lángtól remegő ház fölé.

Most értem csak rá, hogy a tűzre nézve, az emberek szavára is figyelhessek. Eddig csak a tűz beszédét hallgattam, amint visszanyelvelt minden veder víznek, minden szekercecsapásnak, minden lapát csuszós sárnak.

— Hol a vödröm... melyik viszi a vödrömet... el ne hagyd szem elől, Sári! — nyügösködött a nagy bajban egy töpörtyűszerű néni.

— Látom a. Ott viszi a. Az a kékinges a — motyogta vissza egyik lány.

— Hátrább, hátrább! — kiabáltak, akik a hosszú, tekergő, vízzel teli vászonkígyót tartották, hogy meg ne törjék sehol.

Komáromi Kacz

Endréné

A Magyar Képzőművésznők Egyesületének pub. kiállításán 1938-ban az egyesült akvarell díjat nyerte.

Magyar Nemzeti Művészet

1938. 1. 7. 13 l.

Komáromi Kacz Endrené

Aranykor, virág-
csendélet, vízf.
(Műcsarnok, téli tárl.)

Repr.
Tél a művészetben.
(Bpest, 1940.)

tán is lényeges megtakaritás jelen

4.Rovat. Értékesitési költségek.

Itt számoltuk el az értékesit
sának és behajtásának adminisztrác
kek ellenőrzésének, öblitésének, a
tulzottan nagy, illetve kis fogyas
vizmérők karbantartásának és felsz

Az 1939.évben 331 db. 4o-8o m
végeztük el. Az átalakitott vizmér
vizmérők voltak, amelyek elavult s
követelményeknek.

1.Alrovat. Tisztviselők, irodai ke
mélyzet és id.alkalmazottak fizeté

Léts

1938.év
tényleges: 193

Komáromi Kacz Endréné

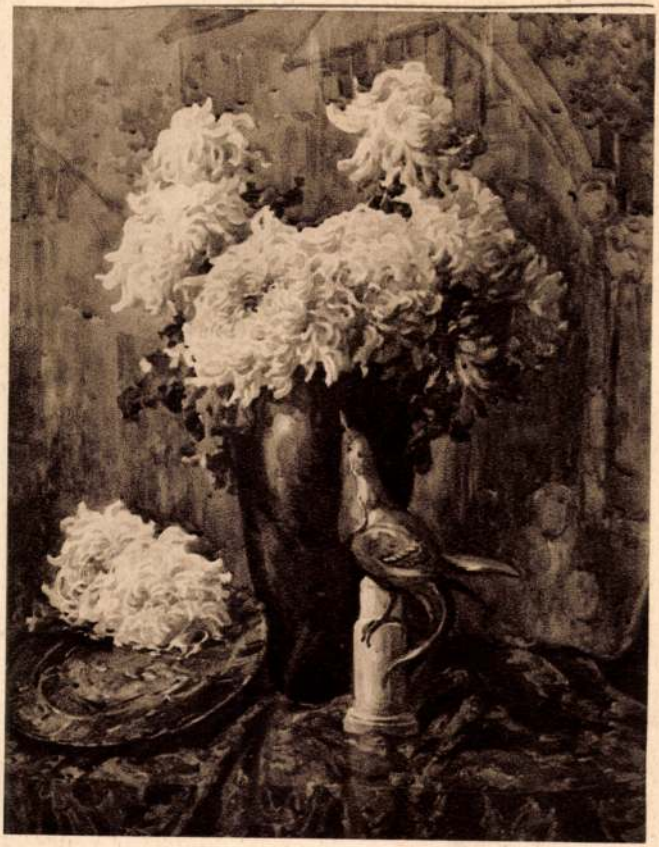

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: ARANYMADÁR

KMT Társ. 1929/30. téli Ciáll –

KUKÁN GÉZA: SÓSTAY HORVÁTH ETEL

Komáromi Kacz
Endréné

l.

Szent György Céh
42. mkc. (1920)
182. sz.

hogy ajándékkal nyerje meg Rusztánt, aki «pénzért mindenre képes, nem ismer sem törvényt, sem hitet». A szultán békét kíván, Konstantinápolyban akar maradni, mert félnie kell Musztafa lázadásától, különben is beteges, betegsége leghevesebben február- és márciusban gyötri minden évben, ilyenkor nagyon fél a haláltól.

Október 12-én Rusztán megint dühösen hívatta maga elé Rachanit és Rachani kénytelen volt sürgősen levelet íratni Malvezzivel a tolmács jelenlétében. Ezután barátságos kihallgatáson fogadta Rachanit a pasa, ajándékot ígért neki, ha jó hírrel tér vissza. Elmondta, hogy a szultán mindenáron háborút akar, de ő lebeszélte erről, és ha Ferdinánd teljesíti a föltételeket, akkor béke lesz továbbra is. Malvezzi szabadonbocsátását is Rachani visszatérése utánra ígérte a pasa.

A közben kitört háború miatt két évig sínylődött fogságban Malvezzi, Verancsicsék követsége szabadította ki 1553-ban.

Komáromi Kacz Endréné

Képzőművésznők Egyes

KMTÁRS művcsoptok
1931 febr-márc. kiáll.

XIII. 31, 32, 34

1931. tav. tárl. 216, 217, 218

1931. őszi tárl. III. 317, 320, 324, 327, 328.

1931/32. téli kiáll. 260, 262, 264, 268.

1932. febr. — márc. kiáll. 197

1932. tav. tárl. 322, 323, 325 326

1932. őszi tárl. III. 4, 44.

1932/33. téli tárl. 717, 719, 723, 750

ERLIN-TEMPELHOF

UCKFARBEN-FABRIK

Komáromi Kacz Endréné

Műcsarnok

1929. őszi kiáll. 114–122.
1930. tav. kiáll. 17, 20, 45

1930/31. pub. kiáll 375, 415, 416, 422, 423

E, KE

MDK

Komáromi Kacz Rózsi, festö

November.	Szin.rajz.
Kocavadászok.	" "

MKTárs.Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll. Bp.Mücsarnok. Kat. 24.l.

Komáromi Kacz Rózsa MDK

November, szines rajz

Kocavadászok, szinezett rajz

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Komáromi Kacz Rózsa MDK

Az állomtündér

Mücsarnok 1937 Téli Kiállitás

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Látomás, vizf.

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

Komárom Kaos Hónap

Láthomás, vizi.

Mocsárrok 1938 Szent István Kiállítás

Komáromi Kacz Rózsi MDK

A négy évszak

Műcsarnok 1939 dec- 1940 január

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Sasok utja, vizf.

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Tengerészkaland, szines rajz

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben c. kiáll.

MNK

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Magyar meseillusztráció, szines rajz

Illusztrációk a Kék madár-hoz, szines rajz

Micsarnok 1939 Téli tárlat

MDK

Komáromi-Kacz Rózsi

Vágyódás, vf.

M. képzőművésznők egyesülete 29. kiáll. N.Szal.

1947. aug.

Komáromi – Kacz Rózsi

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

Komáromi Kacs Rózsi

Kiállít a Téli Tárlaton

N. Ny. 1939. I. 28.

Komáromi Kacz Kózsi

MDK

Illusztrációk a Zách Klárához, vizf.

Mücsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Illusztrációk Sándor Dénes verseihez, vizf.

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

A négy évszak, of.

Horthy jub.kiáll. Műcs. 1939. dec.
17.1.

M.D.K.

Komáromi Kacz Rózsi

Plakátrajza a „Hunyadi keserűvíz" reklamirozására.

Szinházi Élet, Bp. 1936. febr. 16.–22.
XXVI. évf. 8. sz. 85. lap.

M.D.K.

Komáromi Kacz Rózsi

„Nem esik messze az alma a fájától" c. riportjában írja Herman hipót. Komáromi Kacz Endre leányáról hogy a mozdulatművénet mellett iparművénettel foglalkozik.

Szinháze Élet. Bp. 1936. május 31.-junius 6. XXVI. évf. 23. sz. 52-53. lap.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi,

a mozgalmas balettek éltáncosa.

Széfeddin Sefket bey:

Toldi Miklós. Daljáték-bemutató az Uj Magyar Szinházban.
Uj Magyarság. 1944. aug. 18. 6.l.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi, festőm.

Álomtündér. c. szines rajza tünt fel a ki-
állitáson.

Műv.-"Gyermek a művészetben" c.kiáll. XIX-XX.sz.
Bp.1940. febr.-márc.

KOMÁROMI-KACZ RÓZSI

Az álomtündér.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

Művével résztvett a kiállitason.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav.kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 27.lap

MDK

Komáromi Katz Rózsi, festőnő.

Tiszta akvarell-stiluat éreztetnek vízfestményei.

B.A.: Képzőművészeink a Szalonban.
M.Képzőm.-nők Egyes. - Jub.retrosp. kiáll.
Magyarság. 1938.jun.4. le.l.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

Meseillusztrációi a Képzőm.Tars.téli tarlatán.

Ferdinándy Mihály: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet, 1939.jan.29. 24.1.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

Rónay K.:"Derü a müvészetben" kiáll. a Mücsarnokban.
Képes Krónika 1939. ápr. 16. 63-64.l.

MDK

Komáromi-Kacz Rózsi

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Művei a kiállitáson.

Lauzáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi, festö

Álomtündér.	Szinezett rajz.	
Jancsi és Juliska.	" "	
Békakirály.	" "	18.1.

Mücs.-OMKT ."A gyermek a müvészetben" kiáll.1940 II-I
Kat.17.1. és 18.1.

Komáromi-Kacz Rózsi MDK

Székely karácsony

Mücsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Komáromi Katz Rózsai, festöm.

Ifjuság.	Aquarell.
Osztály öntudat.	"
Ujjáépités.	"

Magy.Képszöv.-nök Elyes. XXVIII. kiáll.-a a Magy. Divat. csarnokban. 1940 márc.30.-ápr.16. lat.

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Magyar meseillusztrációk, szines rajz
Illusztrációk a "Kék madár"ához szines rajz

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Tengerészkaland, szines rajz

Miccsarnok 1939.
Derü a művészetben kiáll.

MDK

Komáromo KaczRózsi, festöm.

akvarelljei igen kedvesek.

/essi/: ?
Mücs. Téli tárlat. ?
Művész Kurir. 1938. 1-2.sz. 9.l.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

Illusztrációk a Zách Klárához. Vf.

Illusztrációk Sándor Dénes verseihez. Vf.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 23.1.
Mücs.

MDK

Komáromi Katz Rózsi

Kovavadászok, vf.

Plakátterv, vf.

Álomtündér, vf.

November, vf.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub. kiáll. katalógusa 1938 jun.3-18.

lo.l.

Romanoni Sato Nobel

Nobevadenaol, vt.

Ilaskiteru, vt.

Nomtumber, vt.

November, vt.

Io.I.

MDK

Komáromi Katz Rózsi

Tavasz, sz. rajz

Nyár, sz.rajz

Ősz, sz.rajz

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egyes.kiáll. katalógusa 1936.okt.

6.l.

Комитет Кёге Торвi

Таунсен, ве. тейн

Дуан, ве.тейн

Сан, ве.тейн

С.Г.

M.D.K.

Komáromi Kacz Rózsi

240. Álomtündér. Szinezett rajz. Mgt.
241. Jancsi és Juliska. Szinezett rajz.
242. Békakirály. Szinezett rajz.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója. Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 17. 18. l.

MDK

Komáromi Katz Rózsi

Kocavadászok, vf.

Plakátterv, vf.

Álomtündér, vf.

November, vf.

M. képzőm. nők. Egy. jub. kiáll. 1938. jun.

14. l.

Komáromi Katz Rózsi

Szerepel a magyar Kejzőmű vésznők
Egyesülete „lengyel-magyar"
kiállításán a Vigadóban

Lyság 1936 X. 17.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

Illusztrációk Zách Klárához, festm.

Tavasz a művészetben. Bp. 1940. 25 l.

NÉPRAJZI MUZEUM ETHNOLOGIAI ADATTÁR

Kérjük, hogy az 1956. VI. 26.-án
..... c. könyvet
visszaküldeni sziveskedjék. Amennyi
vételárát /..... Ft/ Gazdasági Hivat

Budapest, 1965. június 22...

Zentai János
Rádfalva

Komáromi Kacz Rózsi

MDK

Székely karácsony

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Komáromi Kacz Kózsi

Illusztrációk[1]. szines rajz

Műcsarnok 1942-43 téli kiállitás

Komáromi Kacz Rózsi

MDK

Illusztrációk II.

Micsarnok 1942-43 téli kiállitás

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Tavasz

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Salome, sz.rajzok

Mücsarnok 1942 Jubileumi kiállitás

Komáromi Kacz Rózsi MDK

Álomtündér, szinezett rajz

Jancsi és Juliska, szinezett rajz

Békakirály, szinezett rajz

Műcsarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

MDK

Komáromi-Kacz Rozália, graf.

Iparm. Isk. évk. 1934-36.
43.l.

Komáromi Katz Rózsi

Kocavadászok, vizf.
Plakátterv, "
Álomtündér, "
November, "

Magy. Képzőművészek Egyesülete jub. kiáll.
N. Szal. 1938. jun. lo 1.

Komáromi Kacz Rozália, grafikus, 1937. végbizonyitványt nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

lású, fent íves szemöldökpárkánnyal. A
timpanon zárja le, melyben a Szentmiklós-
elette sisak két szárnnyal, s e között
a/ és az Uza /jobb mellső lábát felemelő,
bajzsban, felette sisak, két szárny kö-
e kard/ cimerek, ötágu koronával össze-

az épület földszinti része feltöltött.
t képezték ki az emeletet. Alul hidon
tja a középső részt, mely háromtengelyes,
félkörives ablakkal. Kétoldalt két-két
Valamennyin félkörives szemöldökpárkány.
Háromszögü timpanon zárja le, melyben u-
és Uza cimer van. Földszintje fugázott.
át köti össze a mindkét oldalon távolabb
nokkal. Ezek nyolcszögletesek, egyenes
okkal, felettük félkörives szemöldök-
n kétoldalt ovális kis ablak. A pavillo-
ngált állapotban vannak.

Komáromi Kacz Rózsa, grafikus, 1937-38.
iparmüvészeti szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1938-1942. Bp. 1942.
34 l.

ak müködése. Arch.Ért. X-1890, 351 l.
szet I. Mátyás alatt. Akadémiai Ér-
léssy János: Tanukihallgatások Nóg-
63-ban. Hadtörténelmi Közlemények,
h adat Nógrád várának 1633. évi fel-
lemények, VI-1893, 417-418 l. -
III. században, Bp. 1900,35 l. -
g történeti emlékei. Bp.é.n. /1901/,
ovanni Dalmata. Jahrbuch der k. Preussi-
901, 231 l. - Hegyi József: Hazánk
yei és meglévő müemlékei. Gyöngyös,
Vác vára és képei. Vác, 1906, 25 l. -
Századok, XLI-1907, 815 l. - Szend-
pkor várai. Muzeumi és Könyvtári
l. - Képe: Vasárnapi Ujság, 1909,
pe 95, 370, 419, 439 l./- Demkó
árak és várbirtokok a XVI. században.
V- 1914, 222, 223 és 233 l. - See-
várkutjai. Bp. 1914, 8, 14 l. -
bung der Reisen des... I.kötet, Kö-

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

Összi: Derü a művészetben. M.Nemz. Művészet, 1939, 2.sz. 34 l.

Pat = Pataky Dénesné

Cs = Csernyánszky Mária

Szab= Szabolcsi Miklósné

KÉ = Koroknay Éva

K = Kampis Antal

Sü = Sümeghy Vera

Borsos = Borsos Béla

Kaesz = Kaesz Gyula

Bert = Bertalan Vilmosné

VP = Voit Pál

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

November, szin.rajz

KMTárs Téli tárl. 1938.

MDK

Komáromi Kacz Rózsi

Kocavadászok, szin.rajz

MNTárs téli tárl. 1938.

Komáromi Kacz Endréné, festőművész
Virágzás, vizf.
Tavaszi gólyahir, vizf.
Elhagyott kert, vizf.
Magyar Képzőművésznők tárlatának és Páris Erzsi
gyüjteményes kiállitása, Nemzeti Szalon, 1921. okt.

Komáromi Kacz Endréné

Tünődés, vizf.

Glyciniák, vizf.

Rózsanyiláskor, vizf.

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,

21 l.

mor 97. l. — Gerevich PA, 240. l. (Carracci köre.) — Lepold—Lippay 55. l.

CARRIERA, ROSALBA (velencei festőnő, 1675—1757) KÖVETŐJE

Női arckép

Karton, pasztell, 42×34 cm.

CASTELLO, BERNARDO (génuai festő, 1557—1629)

Kálvária

Fa, olaj és tempera, 55×72 cm.
Maszlaghy II., 361. szám. (Castelli Bernát.)
— Gerevich PA, 240. l. (Bernardo Castello.)

Levétel a keresztről

Fa, olaj és tempera, 55×72 cm.
Maszlaghy II., 362. szám. (Castelli Bernát.)
— Gerevich PA, 240. l. (Bernardo Castello.)

CERQUOZZI, MICHELANGELO (római festő, 1602—1660)

Krisztus töviskoronázása

Vászon, olaj, 64×76 cm.
A Capese-Zurlo- és San Marco-gyüjteményből.

CREDI, LORENZO DI (firenzei festő, 1459—1537)

Mária Magdolna mennybe vitele (72. kép)

Fa, olaj és tempera, 52×39·5 cm.
A Bertinelli-gyüjteményből.
Rényi 15. l. — Maszlaghy II., 101. szám, (Credi.) — Gerevich: A Újság, 1916., júl. 20.

Komáromi Kacz Endréné
November, vizf.
Junius, vizf.

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállítása
Nemzeti Szalon, 1942, december, 3, 8 l.

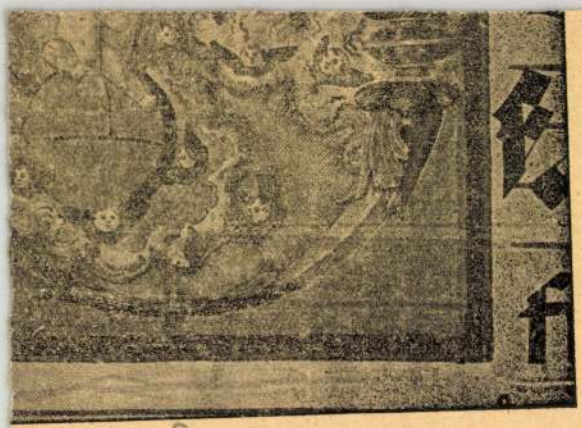

kócz-kódex). 1919—1925 körül. 8b lap.

híradása. Hegyes-dombos táj előterében fekszik az egyik pásztor, dudájára támaszkodva, szürke ruhában és csizmában. Kezét fölemelve, föltekint a kék égbolton rózsaszín felhők között, arany mandorlában térdeplő szürkeruhás angyalra, aki kezében nyitott tekercset tart; szárnya piros-vörös-zöld színű. A pásztor előtt fehér kutya fekszik. A háttérben legelésző juhok között egy másik pásztor áll botjára támaszkodva, piros ruhában és fekete csizmában, s kezét felemelve az angyalra néz. A felső nyolcszögletű miniaturában (74×81 mm) *Szent Jeromos* ábrázolása látható. Nyitott könyv előtt vörös bibornoki orná-

Komáromi Kacz Endréné
"A fehérek" Vizf.

Téli tárlat. Nucsarnok, 1919-2o. 15 l.

2. kép. Magyar ~~(báti)~~ festő, 1390

F (Báti mester),

gom. A Műgyüjtő, V., 1931., 2. lap. — Genthon: RMF, 23—26. l. (1. és 2. kép: 2. kép.) — Péter András: Könyvismertetés. MM, VII., 1932., 322. l. — Hekler: A magyar művészet története. Bp. 1934., 60. l. (2. kép, 60. l.) — r: Könyvismertetés. MM, XI., 1935., 117. l. — Budinis: Gli artisti italiani in Ungheria. Roma, 1936., 28. l. — Hekler: Ungarische Kunstgeschichte. Berlin, 1937., 76. l. (2. kép: 104. kép.) — Csánky Miklós: A szepesi és sárosi táblafestészet 1460-ig. Bp. 1938., 5—6. l. (Hátoldal képe 17. l.) —

T képf

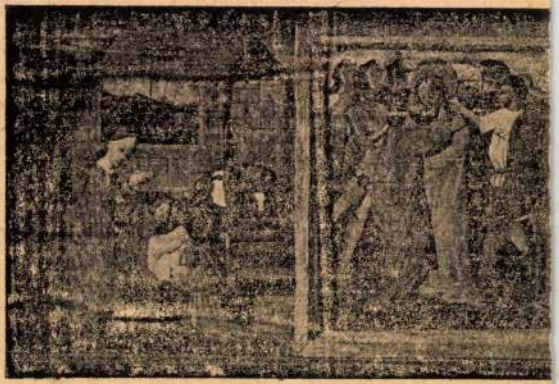

3. kép. *Magyar (?) festő, 142*

1

Komáromi Kacz Endréné
Halottak napján, mi vizf.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 15 l.

6. kép. *Kolozsvári Tamás: Krisztus*

Komáromi Kacz Endréné
Csend, vizf.

Őszi
~~Tavaszi Tárlat.~~ Műcs. kiállitása. 1922. nov.
24 l.

Komáromi Katz Endréné

Ősz, vizf.

Székely ballada, vizf.

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállitás. Nemzeti Szalon, 1940. november

13 l.

Komáromi Kacz Endréné

Szomoruság, vizf.

Őszi Tárlat. Műcs. kiáll.itása. 1922. nov.

24 l.

Komáromi Kacz Endréné

Háborus irások II. vizf,
Patiance, vizf.
Reggelén a nyárnak, vizf.
Emlékek és bánatok, vizf.
Bölcsődal, vizf.

Magy. képzőművésznők egyesülete VIII. kiáll. N.Szal. 1916. márc. 6, 16 l.

Komáromi Kacz Endréné

Tükör előtt, vizf.
Iluska, vizf.
Várakozás, vizf.
Bucsuzó, vizf.
Merengő, vizf.
Háborus irások I. vizf.
Fészek a viharban, vizf.

Magy. képzőművészek egyesülete VIII. kiáll. N.Szal.
1916. márc. 6, 16 1.

Komáromi-Kacz Endréné

Haramgzugás /Rózsák/, vizf.

Tavasz, vizf.

O.M.K.T. 1925. május. 2o 1.

Kmmáromi Kacz Endréné

Gradus ad Parnassum, vizf.

In memoriam /Grisantemumok/, vizf.

U.M.K.T. 1925. május. 2o 1.

Komáromi Katz Endréné

Magyar Rapszódia, vizf.
Magyar ábránd, "
Székely ballada, "

Magy. Képzőművészek Egyesülete jub. kiáll.
N. Szal. 1938. jun. lo 1.

Komáromi Kacz Endréné

A Budapest-Szentimrevárosi kulturegyesület képzőművészeti és iparművészeti kiállítása.
1935. 3 l.

Komáromi Kacz Endréné
Románc, vizf.

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 22 l.

Komáromi Kacz Endréné festőművész
Székesfővárosi dij. 1912. Z.kiáll.tet.
Magyar Képzőművésznők Egyesülete 1918. április 26.

pok, XIII., 1876., 519. l. — Dankó 83—84. l. (Képe XX. tábla.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 363. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XV., 1881., 197. l. — Tört. Főcsoport, 1207. szám. — Czobor—Szalay, II., 311. l. (Képe LV. tábla.) — Czobor: Egyházi emlékek a történelmi kiállításon. Bp. 1898., 97. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 287. l. — Lepold—Homor 73. l. — Gerevich PA, 198. l. — Lepold Adatok, 28. l. — Lepold—Lippay 38. l. — Lepold Katalógus 63. sz.

PÁZMÁNY MELLKERESZTJE, (263. kép)
arany, zománcos dísszel, rubinnal és gyémánttal. Hátlapján fekete zománcban a passioeszközök és kék zománcban Isten báránya. A hátlap belsejében: CARDINALIS PAZMANY S. ADALBERTO ANNO MDCXXXVI, ereklyék hiányzanak.
Mag. 13·5 cm.
Magyar munka, 1636.
Pázmány készíttette. — Először az 1654. évi leltárban.

Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi kedvelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 190. és 224. l. — Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. és 25. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 45. l., 1496. szám. — Borostyáni Nándor: A Károlyi palotában. Vasárnapi Újság,

Komáromi Kacz Endréné festőművész
Egyesületi ezüstérem, 1913
Magyar Képzőművésznők Egyesülete, 1918. április 26.

X. kiáll. ref.

NATA ANNO 1231. A bot szárán körülfutó feliratban II. György hesszeni őrgróf származási sora Erzsébettől. A gomb tetején Hesszen címere.

Mag. 122 cm.

Állítólag Árpádházi Szent Erzsébet ágyának fájából. A foglalat német munka, 1657 körül.

A foglalatot II. György hesszeni őrgróf (1626—1671) készíttette, tőle III. Ferdinándhoz került, ki Lippay prímásnak, az pedig a kincstárnak ajándékozta. — Először az 1687. évi leltárban. Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 45. l., 1510. szám. — I. A.: Magyar mű- és történelmi emlékek kiállítása. Századok, X., 1876., 489. l. — A műipari és történelmi kiállításból. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 519. l. — Esztergom vármegye .... Bp. é. n. 43. l. — Lepold—Homor 74. l. — Gerevich PA, 198. l. — Lepold Adatok, 5—6. l. — Mihalik, Alessandro: Gioielli di Santa Elisabetta ... Roma, 1935., 10. és 22. l. — Genthon: Szent László feleségének keresztjei. MM, XIII. 1937., 48. l. — Lepold—Lippay 40. l. — Lepold Katalógus 255. sz.

SZELEPCSÉNYI PRÍMÁS TALPAS KERESZTJE, (266. kép)

arany, zománcos és drágaköves. Ronde-bosse zománcos Krisztus testtel és angyalokkal. A talpon Szelepcsényi címere. Körirata: Georg. Szelepcheni Archiep. Strigonien. A. 166-

Komáromi Kacz Endréné festőművész

Erdei idil
Magyar kerámiaf fehér rózsákkal
November
Utolsó öltések

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI. kiállitása. 1930. december N. Endre

Scitovszky prímás készíttette a főszékesegyház felszentelésére, 1856.
Lepold Katalógus 206. sz.

KEHELY,

aranyozott ezüst, lábán Kálvária, Feltámadás é passioeszközök. Romantikus díszű.
Mag. 31 cm.
Bécsi munka, 1858-ból.

ÚRMUTATÓ,

aranyozott ezüst. Felső része hengeres üveg. Ne gót kus. Talpperemén: Josephus Abbas E. M Strigon. Canonicus A: Diaconus Honth: Capellam sic dictam Bakacsianum fieri cura 1858. Bécsi hitelesítő bélyeggel és Schiffer ötvö jegyével.
Mag. 42·5 cm.
Schiffer bécsi ötvös műve, 1858.
Durguth József kanonok készíttette a Bakócz-kápolna részére.
Lepold Adatok, 33. l.

PÁSZTORBOT,

ezüst, részben aranyozva. Bécsi hitelesítő bél gel és S. REINER mesterjeggyel.
Mag. 170 cm.
Reiner bécsi ötvös műve, 1858-ból.
Lepold Katalógus 207. sz.

SCITOVSZKY PRÍMÁS ARANYKE öntött, szentek alakjaival. Felirattal. Ne
Mag. 29 cm.
Bécsi munka, Brix és Anders ötvösö 1850-ből. Arany patenával

Komáromi Kacz Endréné 600 koronás Eszterházy-féle vizfestménydij
Nyugalom c. vizfestményért

Művészet 1914. 87 l.

Komáromi Kacz Endréné
Tranquillitás. vizf.
Egy év története. Október, vizf.
Nyári álom, vizf.
Elmult idők, "
Régi szinek, "

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 16 **l.**

Komáromi Katz Endréné

-i: Két kiállítás. N.Szal. Pesti Napló, 1936. okt. 17. 11 l.

Komáromi Katz Endréné

Védőszent

Festőművészek képzőművészeti kiáll. Pécs, 1938.
jan. ciml. 4 l.

Komáromi Katz Endréné

Virágcsendéleteivel szerepel "A Nemzeti Szalon uj csoportkiállitásá"-n.
A tárlaton bemutatott müveket K.E. ismerteti.
A müvész munkáin látszik a jól iskolázottság, a stilizáló kedv, üdeség és jószándék.
/K.E.:Kázmér Ernő/

A HÉT, Bp. 1918. okt. 6.
XXIX. évf. 4o. sz. 622-623. lap.

4/.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

168. Májusi reggel.

169. Háborus emlék.

170. Változatok a zöldben.

171. Tranquilitas.

Komáromi Kacz Endréné gyűjteménye. Kat.
Nemzeti Szalon. 1918. okt.

6/.

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

175. Aranykor.

176. Március.

177. Piros, fehér, zöld.

Komáromi Kacz-Endréné gyüjteménye.
Nemzeti Szalon. 1918. okt. Kat.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőn.

178. Emlék.

179. Üdvözlet.

180. A fölkelő nap országából.

Komáromi Kacz-Endréné gyüjteménye.
Nemzeti Szalon. 1918. okt. Kat.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Őszi pompa

Emlékek

Micsarnok 1924 február-március

Komáromi Kacz Endréné MDK

Csendélet

Mûcsarnok 1924 február-március

Komáromi Kacz Endréné

Mackó ur utazásai

MDK

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Fáskamra

Árnyékos hely

Pünkösd reggel

Hol van Chile?

Mücsarnok 1924 őszi tárlat

MDX

Komáromi Kacz Endréné MDK

Zenélő óra

Junius

Három rózsa

Előkelőség

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Komáromi Kacz Andréné MDK

Adagio pathetique

Sárga rózsa

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Emlékezés egy októberi napra

Mücsarnok 1924 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Üres a hordó

~~Téli nap~~

Ujhelyi Náday Ferenc arcképe

~~Első hó~~

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Emlékeimből, vizf.

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Aranyváza rózsákkal, vizf.

Almavirág, vizf.

Andersen meséi, vizf.

Piros legyező, vizf.

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festöm.

Olf.-k, vizf.-k, ill. paštellek:

335. Piros bóbita. Vizf.

Képzöm. Társ. 1927-28, téli kiáll. Kat. 19.1.

Komáromi Kacz Endréné

Gradus ad Parnassum, vizf.

In memoriam, vizf.

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Harangzugás, vizf.

Tavasz, vizf.

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

November, repr.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

A kedvenc, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Ajándékok, emlékek, vizf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 69.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Aranymadár, repr.

KMTárs. 1929/30. téli kiáll. kat.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Művészet 1915. 155.l.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Aranymadár, repr.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Japán emlék, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Aranymadár, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Szineim, vizf.

Hazafelé, vizf.

A multak emléke, vizf.

Május ünnepe, vizf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

A nyár igérete, vizf.

Virágaim, vizf.

Tanulmány, vizf.

Erdei pihenő, vizf.

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Scherzo, vizf.

Finale, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Virágvasárnap, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Tarka csokor, olf.

Mücsarnok 1929 ~~xxxxxxx~~ tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Pümkösd, olf.

Műcsarnok 1929 ~~xxxxxx~~ tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

A kis hiu, repr.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Csipkerózsika, vizf.

Nyári reggel, vizf.

A bányász, vizf.

Könyvmoly, vizf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Komáromi Katz Endréné

B.I.: A magyar képzőművésznők egyesületének kiáll. a N.Szalonban. Uj Magyarság 1943.jun.8. 13.l.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Melyiket szeressem, vizf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Chrisanthémek, vizf.

Vásárfia, vizf.

Vegyenek virágot, vizf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállítás

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

Virágcsendélet. Repr. 13.l.

A Műcsarnok téli tárlatáról.
Képzőművészet. II. évf. 6. sz. 13.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Az ősz himnusza, vizf.

A nyár világából, vizf.

Készülődés, vizf.

Őszi verőfény, vizf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Mignon, vizf,

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Tavaszi napsugár,

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Pillangókisasszony, vizf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Nyári emlék, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Vörös mellény, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Piros bóbita, vizf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Ajándékok, emlékek, repr.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

A hervadás pompája, vizf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Baba-toilette, vizf.

Tavasz, vizf.

Vasárnap délután, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

November, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné, mDK
festöm.

Virágcsendélet. Repr. 12.1.

A Műcsarnok téli tárlata.
Képzőművészet. 1928.jan. II. évf.6.sz. 12.1.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Uzsonna, vizf.

Műcsarnok 1926 ~~xxx~~ téli kiállitás

Komáromi Kalz-házaspár

felső

Műcsarnokban a nagy magyar kiállításon nevük szerepelt.

E.K. 932.Ī.21.

MDK

Komáromi Katz R.

Pálosy Éva: Dr. Végh Rozmaring c. könyvének illsuztr.

Magyar Kulturszemle, 1938. 5-6.ss.

ntasalmi, 1873, aug.2o. =
tész, a századelő egyik legjelentősebb,
tere. Tanulmányai befejezése után
szal / / és A.Lindgren-
vezető alakjává válik a finn épi-
7/ különválik társaitól, majd, 1922-
amokba költözik, ahol a Cranbrook
tőjeként müködik, Birmingham-ban.
építészet elemeinek átvitelével
meg az építészetet, később e né-
s egészen sima, csupán függélyes
it ki. Amerikában jelentős hatás-

MDK

Komáromi-Katz Endréné

Éneklecke, vizf.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz.

23 l.

MDK

Komáromi-Katz Endréné

Virágcsendélet, vizf.

Anya gyermekével, "

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74. sz. 26 l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Nagymama mesél, vf.

Mignon, vf.

Magány, "

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll. N.Szal.
1921. ápr. 11 l.

MDK

Árverési Csarnok aukc. kat. 1934. szept.

MTA

Komáromi Kacz Endréné

Vörös drapéria, akv.
Március, akv.
Violák, akv.
Vörös harmónia, akv.
Fehér harmónia, akv.

Szent György Céh 14. aut. 1913.

5 1.

Komáromi Kacz Endréné festőművész

Léda
Ninette
Magyar Képzőművésznők Egyesülete, 1918. április 26.

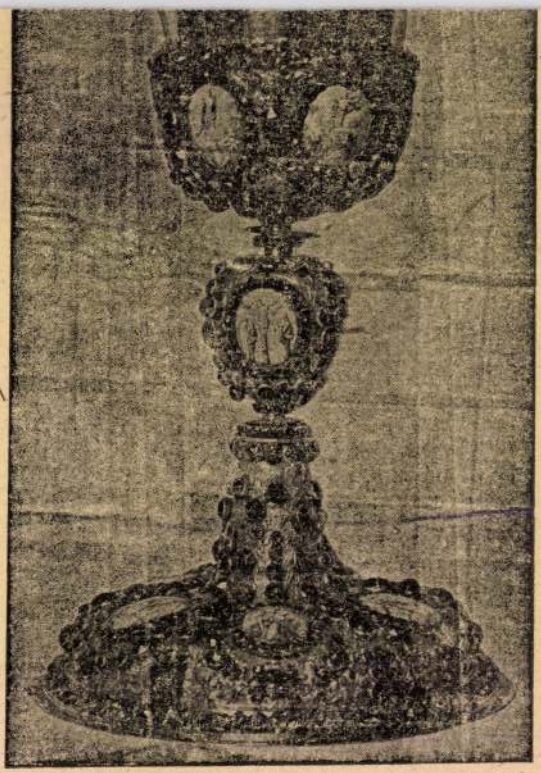

268. kép. *Salzburgi* ***kehely****, 1680.*

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

45o.	Japán virágai.	Vizf.
461.	Nyári ábránd.	"
463.	Glyciniák.	"

MTárs. 1939. téli kiáll. Jan.-márc. Kat. 20.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Ajándékok, emlékek, vizfestmény

Képzőm.Társ. 1927/28. téli kiáll.kat. 6.lap

MDK

Komáromi Kacz Endréné

A hervadás pompája. Vizfestm.

Képzőm. Térs. 1927/28. téli kiáll.kat. 5.lap

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kacz Endréné MDK

"Afehérek", vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Csendéletképén rózsákat festett.

Művészet, 1917. 5.l.

Kormányunk Kassa Budavára

Szeretetükben részesíti Festetit.

Kövesett, 1917. 5.I.

Komáromi Kacz Endréné MDK

XXV. Zsoltár, vizf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Leányálom, vizf.

Aranyváza, vizf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

A kék madár, vizf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

419. Junius. Vizf.

425. Március. Vizf.

Képzőm. Társ. 1912/13 téli kiáll. Kat. 65.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

633.	Őszi álom.	Vizf.
636.	Falusi hangulat.	"
637.	Hamutartó árnyékban.	"

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. Kat. 80. l.

Komáromi Kacz Endréné, festőm. MDK

641. Nippon virágai. Vizf.

644. Névnapi emlék. "

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. Kat. 8o.l.

Komáromi Kacz Endréné MIK

Halottak napján, vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Izlés, vizf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Adagio, vizf

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

K$_o$máromi Kacz Endréné MDK

Őszi csendélet, vizf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Őszi csendélet, vizf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endrénné

MDK

Szomorúság, vízf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Csend, vizf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

XXV.zsoltár, vizf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Junius, vizf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Kemáromi Kacz Endréné, festőm. MDK

191. Biedermeier. Repr.

KMT 1916. tav.kiáll. Kat.

5/.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

172. Az ősz pompája.

173. Junius.

174. Emlékezés egy régi könyvre.

Komáromi Kacz-Endréné gyüjteménye.
Nemzeti Szalon. 1918. okt. Kat.

2/. Komáromi Kacz Endréné, festőm.

Az ecsetet szokatlan merészséggel és biztos kézzel kezeli, szineiben erő és mélység van. Szinte olajkép hatásuak képei. Elnyerte a Szék.Föv. díját, a Nemz.Szalon ezüstérmét, s az utóbbi években az Esterházy -féle aquarell díjat.

162. Bonbonniere.

163. Gyermekszerelem.

Komáromi Kacz Endréné gyüjteménye. Kat. Nemzeti Szalon. 1918.okt.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

"Mi maradt a nyárból?", vf.

Aranymadár, vf.

Téli Kiállitás. Műcs. 1935. nov. 24.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Őszi szinek, vf.

Tavaszi ajándék, vf.

Téli Kiállitás. Mücs. 1935. nov. 24.1.

MDK

Komáromi Katz Endréné, festö

Anya gyermekével. Jelzett. Vizf.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt. 4. sz.

35. l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Virágos tavasz. Vf.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 18.1.
Mücs.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Nippon virágai, vizf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Κομέτρου Νικος Δημήτρης

Ντρον γιόργκι , γιαζ.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Műteremsarok, vizf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Komáromi Katz Endréné MDK

Nyires, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfe tők és grafikusok egyesülete kiállitásai

Komáromi Kacz Endréné MDK

Őszi táj, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L. Tull Ö. Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festöm.

Mortenziák. Vizf.

Mücs-OMKT: Megedüs L.é sTull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Pazst.festök Egyes. és Graf. Ebyes.-nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912.márc. Kat. 69.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Mimoza.Vizf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa.Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Kaczné

Résztvett a Műcsarnok 1937.évi téli kiallitásan.

Pipics Zoltán dr.: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1937.jan.24. 21.l.

MDK

Kaczné, festö-grafikus

Festői munkákkal szerepel.

Pipics Zoltán dr.: A képzőművészet egyetemének jubileumi kiállítása. - Műcsarnok. - U.M. 1931 dec. 8. J.l.

MDK

Kaczné, festöm.

a Magyar Akvarell- és Pasztelfestök Egyesületének kiállitásán nagyon ügyesen szerepelt.

Pipics Zoltán dr.: A Mücs. gyüjt. kiállitása. Magyarság, 1934, márc. 4.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festöm.

Öszi táj. Vizf.

Mücs-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Paszt.festök Egyes. és Graf. Egyes.-nek kollekciójából rendezett kiáll. 1912.márc. Kat. 64.l.

MDK

Komáromi Katz Endréné, festőm.

Nyires. Vizf.

Műcs.-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Pszt.Festők Egyes. és Graf. Egyes. -nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912. márc. Kat. 63.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Virágcsendélet

Tavasz a müvészetben. /Bpest,194e/.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Ősz, vizf.
Székely ballada, vizf.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Művével résztvett a kiállitason.

KmTárs. 1943. marc. - apr. tav.kiáll.
Kiállító művészek névsora. 27.lap

MDK

Komáromi Katz Endréné, festőm.

Minden öt évben megismétlődő nagy kiállitás ez. akvarelljeivel szerepel.

Siklóssy László: A M.Képzőm.-nők Egyes. -nek kiáll.- P.H.1943.jun.5.

Komáromi Kacz Endréné MDK

"A fehérek", vizf.

Műcsarnok 1919-20 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Halottak napján, vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Művészet 1918. 4.1.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Egy év története: November, vizf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Komáromi-Kacz Endréné, festöm.

nagyszámu csendélet tarkitja az alakos festmények sorát, valamennyi kizárólag a virág pompáját választotta tárgyul.

Kiállitás. III. terem.
Müvészet.1918. 4.1.

Komáromi Kacz Endréné

Szinek a zöldben, vizf.

Nicsarnok 1917 tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Őszi pompa, vizf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Komáromi Kadz Endréné

Változatok a vörösben, vizf.

Mücsarnok 1917 téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Pax, vizf.

Műcsarnok 1917 ~~xxxxxx~~ téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Empire, vizf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

MDK

Komáromi Katz Endréné

Művész Kurir. 1938. 4. sz. 50.l.

MDK

Komáromi Katz Endréné

Japán interieur, of.

Alkotás Müvészház XIX. kiáll.

Komáromi Kacz Endréné

Egy év története,..Tavaszi sugárzás, vizf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Egy év története..Az év kezdetén, vizf.

Micsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Komáromi Kadz Endréné MDK

Egy év története..Szeszélyes áprilisban,vizf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Biedermeier, repr.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné

Egy év története: A nyár rózsái, repr.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Ünnepi gondok, vizf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Csendélete, a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatan.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság,1943.nov.21. 14.1.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Szépség, vizf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Emlékezés, vízf.

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

Комётоми Хасэ Ёнётёнё MDK

Умёкэсэё, ѵиит.

Мюосэтмок 1913-14. тёйт Кйёлйитёа

Komáromi Kacz Endréné MDK

Nyugalom, vizf.

Vidámság, vizf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Szerelem, vizf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Komáromi Katz Endréné, testöm. MDK

Hazafelé. Repr. 18c.1.

Rét str. 179,18c.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

virágcsendéletei kedvesek. /IX.terem./

A Műcsarnok Téli Tárlatáról. -Festmények.
Képzőművészet. 1929. 16.sz. 26.l.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Bronz korszak, vizf.

Arany korszka, vizf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Tél a müvészetben./Bpest,194o/.

M.D.K.

Komáromi Kacz Endréné

"Rózsika" cimmel kép - repr. a Solymosi-képszalon karácsonyi kiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 1928. dec. 2-8. XVIII. évf. 49. sz. 94. lap.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Aranykor, vizf.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941. Jan.12. 22.1.

MDA

Komáromi Kacz Endréné

Tavaszi virágzás. Vizf.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc.24.-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 17.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festöm.

kissé konvencionális virágcsendéletei szépek, jól készitettek.

A Műcs. Téli Tárlata. -

Képzőművészet. 1932. VI. évf. 46. sz. 10. l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

"Mi maradt a nyárból?" Vizfestmény.
Aranymadár. "
Őszi szinek. "
Tavaszi ajándék. "

Az 1935.évi téli kiallitas.Műcsarnok.Kat.24.l.

MDK

Komáromi Katz Endréné, festőm.

régen ismert csendélet hangulathozó.

Kende Béla: Szent István kiállitás a Műcsarnokban. Művészet. 1938. 88.l.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Románc, vizf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Szonett, vizf.

Miesarnok 1918-19 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MIDK

Ünnep, vizf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Andréné

MDK

Őszi munka, vizf.

Ajándék, vizf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

a megvásárolt műtárgyak közül való:

"Pünkösdi hangulat" /Kléh Kálmán/

Az 1915. és 1916. évi tagsági sorsjáték.
Művészet. 1916. 4o. 1.

Komáromi Kacz Endréné festőm. MDK

A megvásárolt műtárgyak közül való:

" Az ősz dala" - /gróf Batthyány Elemér/

Az 1915. és 1916.évi tagsági sorsjáték.

Művészet.1916. 40.l.

MDK

Komáromi Katz Endréné, festőm.

Ajándékok, emlékek. Repr.
/Chrysanthémek, vázák./

Képzőm. Társ. 1927/28. téli kiáll. Kat.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

A kis hiu. Repr.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. Kat.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Egy év története: A nyár rózsái, vizf.

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Egy év története: Az ősz igéretei, vizf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

MDK

Komáromi Kacz Endréné MDK

Biedermeier, vizf.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Pünkösdi hangulat, vizf.

Az ősz dala, vizf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Rococo, vizf.

Mücsarnok 1916. Tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Falusi hangulat, vizf.

Hamutartó árnyékban, vizf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Komfromi Kece Endrénė

Palusi Namynlet, viet.

Namutarto drnyėkban, viet.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Rózsák, vizf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Komáromi Kacz Endréné

Egy év története...Farsang, v izf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

M.D.K.

Komáromi Kacz Endréné

"Tavaszi virágok" c. képének repr.-ját bemutatja a lap "Női festők a Tavaszi Tárlaton" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1931. márc. 8-14. XXI. évf. 11. sz. 53. lap.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Hortenziák, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L. Tull Ö. Akvarellő és pasztellfestők és a grafikusok egyesülete kiállításai

Komáromi Kacz Endréné MDK

Őszi álom, vzf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Komárom. Katz Endréné

Virágvendeletekkel szerepel a lengyel és magyar művészek kiállításán a Vigadóban

Nemzeti Lyság 1936 X. 16.

Komáromi Kacz Endréné

szerepelt a Műcsarnok őni tárlatán.

PH. 1932. X. 29.

Komáromi Kacz Endréné

Szerepelt a dűcsamos téli fárlatán.

PH 1932. XII. 20.

Komáromi Katz Endréné

Szerepel a Lengyel és Magyar Képőművésznők Egyesülete körös kiállításán a Vigadóban

Pest Napló 1936 X. 17

Komáromi-Kacz Endréné

Művével nevel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII- 22.
P. H. 929. XII. 24.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Névnapi emlék, vizf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

A Képzőm.Társ. fennállásának ~~jubi~~ nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Művei a kiállitáson.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941. márc.2. 13.1.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Őszi pompa
Emlékek

Micsarnok 1924. febr-márc.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Csendélet

Műcsarnok 1924. febr.-márc.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Adagio, vizf

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Románc, vizf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Szonett, vizf.

Mücsarnok 1918-19.Téli kiállitás

MD K

Komáromi Katz Endréné, festőm.

Bronzkorszak. Vizf.

Budai Vigadó. -Képzőm.kiáll. 1921 okt. Kat.11.1.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ

Mignon. Vizf.
Tavaszi napsugár. Vizf.
Pillangókisasszony. Vizf.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ

Nyár. Vízf.
Ősz "
Tavasz "
Tél "

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon 1918.ápr-máj.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Magyar rapszódia

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Őszi akkord
Turán

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Őszi csendélet, vizf.

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

M.D.K.

Komáromi Kacz Endréné

A tavaszi nagy tárlaton, a Műcsarnokban kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

A 21. oldalon 18-as számozással szerepel a müvészházaspár fényképe.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26. juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Magyar Nemzeti Művészet 1938. 4.sz. 63.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné
grafikai műve:

Szerelmi posta. Vízfestmény.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 18.1.

MDK

Komáromi-Kacz Endréné, festőm.
19-20.sz.

Csendélet. Jel.l.j.: Komáromi-Kacz Endréné.
Vizf. 54x73

Ernst Muz. aukciója. 1924. XXVIII. Kat. 27.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné festőm.

Gy.N. cikke. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229. l.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Elmult idők
Régi szinek, vizf.

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalón 1916. nov.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Tranquillitás, vizf.
Egy év története, október, vizf.
Nyári álom, vizf.

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalón 1916. nov.

MDK

Komáromi Kacz Endréne ,festöm.

ifj. Náday Ferenc arcképe.

A Mücsarnok kiállitásán.

Uj Idök. 1924. XXX. 47.sz. 437,-8,9.1.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Tavaszi ünnep

Vicsarnok 1934 márc.-ápr.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Nyár elején

Műcsarnok 1934. márc.-ápr.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Barackvirág

Mücsarnok 1934. márc.-ápr.

Komáromi Kacz Endréné festőművész

Magyar rapszódia

Jubileumi kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok.1934.

MDK

Komáromi Kacz Emiréné, festöm.

Régi váza.	?
Szinek és fények.	?
Ajándék.	?
Teljes szegfü.	"

Mücs.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17. Kat. 17.1.

Komáromi Kacz Endréné festőművész

Őszi akkord

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Miskolc. 1934.

Komáromi Kacz Endréné festőművész

Turán

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Miccarnok. 1934.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Képzőművészet 1928. II.évf. 6.sz.
11.1.

Komáromi Kacz Endréné festőművész

Barackvirág

Nyár elején

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás tárgy-mutatója. Műcsarnok.

Komáromi Kacz Endréné festőművész

Tavaszi ünnep

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

XXV Zsoltár, vizf.
A kék madár, vizf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Leányálom, vizf.
Aranyváza, vizf.

Mücsarnok 192o-21. Téli kiállitás

MDK

Komáromi Kacz Endréné festő

Müvész Kurir, 1938 1-2.sz. 7.1.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Chrysanthémek, vizf.

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ

Magyar mezők virágai. Vizf.

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.
18. oldal

Komáromi Kacz Endréné MDK

Vásárfia, vizf.
Vegyenek virágot, vizf.

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

Japán virágai, vizf.

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Komáromi Kacz Endréni

MDK

Nyári ábránd, vizf.

Glyciniák, vizf.

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné

MDK

A "fehérek", vizf.

Műcsarnok 1919-2o. Téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Halottak napján, vizf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Csendélet, repr.

Csókássy

Komáromi Kacz Endréné MDK

Gradus ad Parnassum, vizf.
In memoriam, vizf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Harangzugás, /Rózsák/ vizf.
Tavasz, vizf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné festőművész

Magyar ábránd

Székely ballada

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936. Műcsarnok

Komáromi Kacz Endréné MDK

Aranykorszak, vizf.
Bronz korszak, vizf.
A

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Izlés, vizf.

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Ünnepi gondok, vizf.

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

MDK

Komáromi Kacz Endréné festőm.

Krónika és naptár. A Gyüjtő, 1913. II. 1-2.sz.

46. l.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ

A kék pillangó.
Szeptember végén.

KMTárs. 1939. őszi tárlat kat. 15.oldal

MDK

Komáromi -Kacz Endréné,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyik-másikán szerepelt müveivel. 1918.

A Nemz. Szal. 400-ik jub.és a KIVE XX-ik kiáll.-a 1929.febr.

MDK

Komáromi Kacz Endréné.festöm.

Virágcsendélet., Kepr.

Mücsarnok. Téli tárlata.

Képzömüvészet. 1928. 6.sz.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festöm.

nála a csendéletfestés nem alárendeltség, hanem gyakorlati cselekedet.

Boross Mihály: „Magyar festők csendélet kiállítása. Képzőművészet 1932. 48.sz. 63.l.

Komáromi Kacz Endréné

Gyüjtm.kiáll. és karácsonyi vásárt rendez.

N.U.934.XII.16.

Komáromi Kaczné

festőművész

Téli Tárlat - Mücsarnokban - képével szerepel.
Szép csendéletet állitott ki.

Magyarság
1934.I-14.

Komáromi Kacz Endréné

Virágképei, a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Komáromi Kacz Endréné

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Virágcsendélet.

Pesti Hirlap
1935.XI.16.

Komáromi Katz Endréné
festőművésznő

MŰVÉSZET

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁS BÉKÉSCSABÁN

Vasárnap nyilt meg Békéscsabán a Muzeum diszlermében a *Magyar Képzőművésznők Egyesületének* kiállitása, amelyet vitéz *Jánossy* Gyula polgármester nyilott meg, előkelő és nagyszamu érdeklődő közönség jelenlétében Az egyesület nevében *Somló* Sári elnök üdvözölte a polgármestert. Komoly érdeklődés nyilvánul meg *Komáromi Katz* Endréné, farádi *Veress* Iza, *Mészárosné Kisfaludy* Mária, B. *Schwarcz* Elsa, *Hranyitzky* Ilona, H. *Deák* Adrien, *Clauder* Margit és *Klammer* Mariska művei iránt.

Magyarság
1935 x. 29

Komáromi Kars Endréné

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban virágképeivel szerepelt.

PH. 934. III. h.

Komáromi Katz Endréné

A nagyon Képzőművésznők
Egyesülete jubiláris kiállításán
akvarell díjat kapott

Nemzeti Ujság 1938 VI. 14

Komáromi-Katzné

festőművész

Téli kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

MŰVÉSZET

* **Mütárgysorsolás a Mücsarnokban.** A Képzőművészeti Társulat tagjai között legutóbb tartott mütárgysorsolás eredménye a következő: *Ugron* Gábor nyerte *Komáromi Kacz* Endréné *Nyár* című vizfestményét; *Baróthy* Károly maróthi *Major* Jenő *Eső után* című pasztelljét; *Perczell* György *Kaveczky* Zoltán *Eltünt városrész* című tollrajzát; *Iklódi Szabó* Andor *Feszty* Masa *Assisi szent Ferenc* című szénrajzát; *Szalay-Berzeviczy* László báró *Iláry* Gyula *Fraknó vára* című olajfestményét; *Kőrös* László *Mérő* István *Patak mellett* című olajfestményét; *Zombory Rónay* Elemérné *Dolányi* B. Ida *Virágcsokor* című olajfestményét; *Czettler* Jenő *Karácsonyi* Géza *Merengő* című márványszobrát; *Metzler* Jenőné *Biczó* András *Sakkozó kurucok* című vizfestményét; *Katona* Zsigmond *Emánuel* Béla *Marika* című ceruzarajzát; *Jerfy* Adolf *Kaszab* Károly *Boldog órák* című terrakottáját; özv. *Gáll* Endréné *Biró* György *Faluvége* című vizfestményét.

Magyarság 938. I. 9.

Komáromi Kacz Endréné

festőművész

Téli Tárlat - Mücsarnokban - képével szerepel.
Poétikus virágképei,a Fehér álom,- Őszi fehérség.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Komáromi Katz Endréné

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesületének kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1935.XII.28.

Komáromi Kacz Endréné

Rózsa csendéletei nagyemelt az akvarell és pastell festők kiállításán a Nemzeti Szalonban

Pesti Hírlap 1927 V. 26.

Komáromi Kacz Endréné.

Virág képekkel nagyobb az akvarell és pantellfestők kiállítása a Nemzeti Szalonban

Magyarság, 1927 V. 26

Komáromi Kacz Endréné

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

P H 1927. IV. 2.

Komáromi Katz Endréné

Csendéletei, a Pesti Lloyd T.dísztermében rend.
kiáll.-on.

P.H.934.XII.16.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

"Biedermeier" c.kép repr.

KMT 1916.tav.kiáll.

MDK

Komáromi Kacz Endréné
művei:

Magyar Rapszódia. Vizfestmény.
Szeptember végén. " .

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 30.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festöm.

E.,KE.: Esterházy-dij.
Kitüntetö elismerés.

Kitüntetések, dijak.
Mücs.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. Kat. 31.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Napfoltok, vf.

Munka után, "

Nyári idill, "

M. Képzőművészek 8. 9. kiáll. N. Szal. 1917. ápr.

12. 1.

MDK.

Komáromi Kacz Endréné

Árnyékok, vf.

Rózsafák az udvaron, vf.

Mese tál, vf.

M. Képzőművészek 3. 9. kiáll. N. Szal. 1917. ápr.

12. 1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

választott/rendes/ tag

Nagy. Akvarell és pasztf.festők 14.kiáll. N.Szal.

1928. okt. 19. l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Inspiratio, vf.

Vidámság, "

Korai szőlő és dáliák, vf.

Magy.Akvarell és Pazst.festők.kiáll.14. N.Szal. 1928. okt.

12.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Madrigál, vf.

Ékességek, "

Emlékek, "

M. Képzőművésznők E. 9. kiáll. N. Szal. 1917. ápr.

12. 1.

MDK

Komáromi Katz Endréné

Magyar Rapszódia, vf.

Magyar ábránd, vf.

Székely ballada, vf.

Magyar képzőm.nők Egyesülete jub. kiáll. katalógusa 1938 jun.3-18.

1o.l.

MDK

Komáromi Katz Endréné

Szerelmi posta, vf.

Virágok az ablakban, vf.

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egyes.kiáll. katalógusa
1936.okt. 6.l.

Kommuni sacra Mulieres

Generali poeta, vi.

Virgor ac plurimum, vi.

S.i.

Komáromi-Kacz Endréné

Almavirág, vf.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 24. l.

-

E /v. Szepes vm./

r, 137o-139o

. . . . . 87 cm

koronája és jobbkeze, a kis Jézus
sszitás. A bal mellékoltáron.

J., Umelecko-historické pamiatky na
1936, 117. - Wagner 1936. 18-19.
-Wiese 1938, 62, 181, 183, 185. -
1948, 27.

r, 146o-147o.

M.D.K.

Komáromi-Kacz Endréné

140. **Andersen meséi.** Vizf.
142. Esti ima
157. Csipkerózsa. Vizf.
159. Hiuság. Vizf.
161. A kék pillangó. Vizf.

"A gyermek a művészetben" kiállitás tárgymutatója. Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 14. l.

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Emlékeimből, vf.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj.

23. 1.

Kassa, Múzeum

Szt. Borbála

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Andersen meséi, vf.

Piros legyező, vf.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj. 24. l.

Ilyek az kortörténeti forrásmunkák:

Tanulmányok. Magyar Művészet. Bp.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festö

561. November. Vizf.

[illegible]

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Aranyváza rózsákkal, vf.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 24. 1.

Összefoglaló irásm

Alexander Bernát:

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Junius, vf.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 13.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Rózsák

M.képzőm.nők 24.kiáll. N.Szal. 1933.

1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Pünkösdi emlék, vf.

Műtermi részlet, vf.

A nyíres szélén, "

Október, "

N.Szal. 1913. tav. 13. 1.

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Október, vf.

KNTárs kiáll. 1941. dec. hücs. 13.1.

MDK

Komáromi-Kacz Endréné, festö

Andersen meséi.	Vizf.
Esti ima.	
Csipkerózsa.	Vizf.
A kék pillangó.	"
Hiuság.	"

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940.II.-III.
Kat.14.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festő

MNTárd őszi tárl. 1938. Mics. 13x nov.
36 l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festő

Rózsanyilás. Vizf.
Őszi pompa. "

Nemzeti Szalon.-MAFB XX.Jub.kiáll. 1935.dec.20.-
1936.jan.6. Kat.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Szinek a zöldben

/Kitüntetések/. Müvészet 1. 1917. 91, 92 l.

KOSICE. Dóm - 98

- Veridius: Magyar

1943, 24, 26 l. - V

pest, 1943, 89, 9o

gi József: Hol állo

vasszobra. Antiquit

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festö

A ját pillangó.

Szeptember végén.

Mücsarnok. Öszi tárlat. . 1939. okt. 8. - nov. 19. Kat.
/Ennek keretében a MAFE 24. kiáll.-a/. 15.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Empire

/Kitüntetések/ Művészet 1. 1917, 91, 92 l.

125147	2335	Kisujszállás, J.N.K.Sz.m. Borosk
125148	2332	

Komáromi-Kacz Endréné MDK

Két kiállitás
Esti Magyarország 1943. jun.7.

MDK

Komáromi Kącz Endréné, festö

Magyar mezök virágai. Vizf .

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat. 18.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Nyári tarka csokor.

Virágos tavasz.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 18.1.
Mücs.

MDE

Komáromi Kacz Endréné

Elmult idők, vf.

Régi szinek, vf.

NAPE 5. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 16. 1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Tranquillitás, vf.

Egy év története. Október, vf.

Nyári álom, vf.

MAPE 5. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 16. 1.

MDK

Komáromi Katz Endréné

Magyar Rapszódia, vf.

Magyar ábránd, of.

Székely Ballada, vf.

M. képzőm. nők. Egy. jub. miáll. 1953. jun.

14. l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Képzőművészet, 1932. VI. 48.sz. 68.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festö

értékes munkával szerepel.

R.Szörédi Ilona: "A magyar müvészetért" mozgalom nagy kiállitása. Mücsarnok.-Uj Magyarság. 1943 máj.16. 13.1.

Komáromi Kaçz Endréné MDK

Müteremsarok. vízf.

Mücsarnok 1912. Tav. kiáll.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festö

pünkösd. Vizf.

Műcsarnok, IV. Képzőműv. Kiáll. "A Magyar Művészetért",
1943 máj. 16-30. Kat. 21.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Emlékezés egy októberi napra, vf.

Őszi harmat után, vf.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 19.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 11.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

csendéleteivel tünik ki.
Azonkivül finomak illusztrációi.

Pipics Zoltán: Téli Tárlat. -Mücsarnok.

Uj Magyarság.1939.jan.29.

Komáromi Katz Endréné, festöm.

339. Nyiregy. Vizt.

355. Öszi táj. " 64.l.

KMTárs. 1912.márc.kiáll. Kat. 63,64.l.

MDK

Komáromi -Katz Endréné, festőm.

472. Kisleány interieurben. Vizf. Jelzett.

Árverési Csarnok aukció. Kat. 47.l.
1934. szept.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Nem! Nem! Soha!, vizf.

Pünkösd, vizf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Háborus emlék, vizf.

Gyöngyök - rózsák, vizf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Komáromi Katz Endréné, festőm.
Kiss Sarolta

okl.rajztanárnő. Középiskoláit Budapesten végezte. Tanulmányait a Képzőm. Főiskolán folytatta. Rajztanárnői okl.-t szerzett. 1906 óta állandó kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemz. Szal.-nak. Főleg virágcsendéleteket, tájképeket és ujabban figurális kompozicióket fest. -Képeivel több kitüntetést nyert.

Rát Str. 7c2.1.

7/.

MDK

Komáromi Kacz Endréné,festőm.

Vizfestmények:

82. A fazék regénye.
113. Tyuk udvar.
114. Lejárat a parkba.

Komáromi Kacz Endre
Komáromi Kacz Endréné képkiállításának katalógu
/Spitzer Sándor könyvnyomda,Komárom./ Évsz.?
/Lehet az 1910-es évek eleje?/

5/.

MDK

Komáromi KaczEndréné,festőm.

Vizfestmények:

58. Vörös krizantheum.
60. Műterem részlet.
61. Hamutartó árnyékban.
62. Zabolai tórészlet.

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kacz Endréné képkiállitásának katalógusa

/Spitzer Sándor könyvnyomda.Komárom./ Évsz.?

/Lehet az 1910-es évek eleje?/

6/. MDK

Komáromi KaczEndréné,festőm.

Vizfestmények:

64. Lila harmonia.
68. Pipacs.
69. Arany csésze.
8d. Pillangó kisasszony.

Komáromi Kacz Endre

Komáromi Kasz Endréné képkiállitásának katalógusa

/Spitzer Sándor könyvnyomda.Komárom./ Évsz.?
/Lehet az 1910-es évek eleje?/

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

Vizfestnények:

54. Szobasarok.
55. Nippon virágai.
56. Zabolai parkrészlet.
57. A fehér pad.

Komáromi Kacz Endre
Komáromi Kacz Endréné képkiállításának katalógusa
/Spitzer Sándor konyvnyomda. Komárom./ Evsz.?
Lehet 1910-es évek körül?/

 MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

Vizfestmények:

19. Névnapi emlék.
22. Műteremsarok.
42. Műteremrészlet.
47. Műterem sarok.

Komáromi Kacz Endre
Komáromi Kacz Endréné képkiállitásának katalógusa
/Spitzer Sándor konyvnyomda. Komárom./ Evsz.?
Lehet 1910-es évek körül?/

MDK

Komáromi Kacz Endréné,festőm.

Vizfestmények:

10. Vadvirágok.
12. Nyiregy.
13. Violák.
15. Piros almák.

Komáromi Kacz Endre
Komáromi Kacz Endréné képkiállitásának katalógusa
/Spitzer Sándor könyvnyomda.Komárom./ Evsz.?
Lehet 1910-es évek körül?/

MDK

1/.

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

Vízfestmények:

1. Pünkösdi rózsák.
3. Október.
5. Pelargónia.
9. Fehér harmónia.

Komáromi Kacz Endre
Komáromi Kacz Endréné képkiállításának katalógusa
/Spitzer Sándor könyvnyomda. Komárom./ Evsz. ?
Lehet 1910-es évek körül?/

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőm.

képe megállásra készteti a nézőt.

Beregi Mihály: ? VIII.-IX.terem. - Műcsarnok.
Képzőművészet.1931. 37.sz. 43.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festőn.

Kitünö vizfestménye a legjobb müvek közé sorolható.

Chronique:
Műcsarnok-Téli Tárlat.
Képzőművészet.IV.évf. 26.sz. 28.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festöm.

Friss meglátással kitünnek: Andersen meséi és Hiuság.c. müvei

Mücs.-"Gyermek a müvészetben" c.kiáll. XIX-XX xz. Bp.1940.febr.-márc.

Komáromi-Kacz Endréné, festőm. MDK

a kiállított képek között sok ismert művészünk alkotását láthatjuk itt.

Üde csokrai szerepelnek itt.

R.Szörédi Ilona: Megnyilt a magy.képzőm.-nők Galamb-utcai szalonja.
Uj Magyarság. 1941. ban.19. 9-lo.l.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ

November. Vizf.
Junius. Vizf.

MAPE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

KOMÁROMI-KACZ ENDRÉNÉ

Vásárfia.
A tavasz első virágai.
Esti ima.
Fehér álom.
Elégia.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Teljes szegfük, vf.

Nyári álom, vf.

Itáliai emlék, vf.

KMTárs. 1938. őszi tárl. kat. 21.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Hortenziák, vf.

KMTárs. 1912. márc. kiáll. kat. 69.l.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Egy év története: Fehér vágyak, vizf.

Micsarnok 1915. tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Egy év története: Junius, vizf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Egy év története: Orgonanyiláskor, vizf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné K.

KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: A KIS HIÚ

KM Tan 1928/29 Feli kiáll.

MÁRTON FERENC: ŐSZI HANGULAT

MDK

Komáromi-Kacz Endréné, festö

Gradus ad Parnassum.	Vizf.
In memoriam./Crisantemumok./	"
Harangzugás./Rózsák./	"
Tavasz.	"

MKT-Műcs. Tavaszi kiáll. és Gyűjt. kiáll. 1925 máj.-jun.
Kat. 20.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festö

381. Virágok az ablakban. Vizf.

408. Vidám szinek. 18.1. "

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.Kiáll. 1934.ápr.29.-jun. 17.
Kat. 17.1. és 18.1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festö

408. Vidám szinek. Vizf.

Bp. Mücs.-OMKT. Nemz. Képzőmüv. Kiáll. 1934. ápr. 29.-jun. 17.
Kat. 18.1.

Komáromi Kac Endréné

"Virág" c. csendélete a szegedi tárlaton.

Szegedi Uj Nemzedék, 935. IV. 12.

Komáromi Kac Endréné

"Virág" csendélete a magy.festőm.csop.kiáll.-án
Szegeden.

Délmagyarország, 935.IV.12.

Komáromi Kacz Endréné

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

PH. 930. XII. 14.

Komáromi Kacz Endréné MDK

A kék pillangó

Szeptember végén

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Szerelmi posta, vizf .

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Magyar Rapszódia, vizf.

Szeptember végén, vizf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

"Szineim", vizf.

Műcsarnok 1932.Budapest közönségének gyüjteményéből rendezett kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Esti ima

Elégia

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Komárom Kecs Endrénél MDX

Első ima

Elégia

Miasarnok 1927 Téli Kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

A tavasz első virágai

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Vásárfia

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Komáromi Kacz Endrené MDK

Tünődés, vizf.

Glyciniák, vizf.

Rózsanyiláskor, vizf.

Sürgős munka, vizf.

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Régi váza, olf.

Szinek és fények, olf.

Ajándék, olf.

Teljes szegfü, olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

"Mi maradt a nyárból?", vizf.

Aranymadár, vizf.

Őszi szinek, vizf.

Tavaszi ajándék, vizf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Komáromi Kacz Endréné.

A Műcsarnok téli tárlatán virágpoémái szerepelnek.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Teles szegfük, vizf.

Nyári álom, vizf.

Itáliai emlék, vizf.

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Kedves Kata Barátnőm!

Tele vagyok,vlaz.

Nyári álom, vlaz.

Izzadni mulok, vlaz!

Kamaráni Kacz Endréné!

Kiállít

P. H. 932. XII. 20.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

iveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Komáromi Kacz Endréné

Kiállít

P. H. 932. okt. 29.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Aranyhalak, vizf.

A Parnasszus felé, vizf.

Turáni mosoly, vizf.

Maskara

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben. c. kiáll.

MDK

Komáromi Kacz Endréné MDK

November, vizf.

Őszi szinek

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Thema con variazione, vizf.

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné.

a Műcsarnok téli tárlatán virágcsendélet-akvarelljei szerepelnek. (említve.)

Magyarság, 1924. dec. 16.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Nyár, vizf.

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Magyar ábránd, vízf.

Székely ballada, vizf.

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Pünkösd, vizf.

Szentek virága, izf.

Magyar husvét, vizf.

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

Komáromi Katz Endréné.

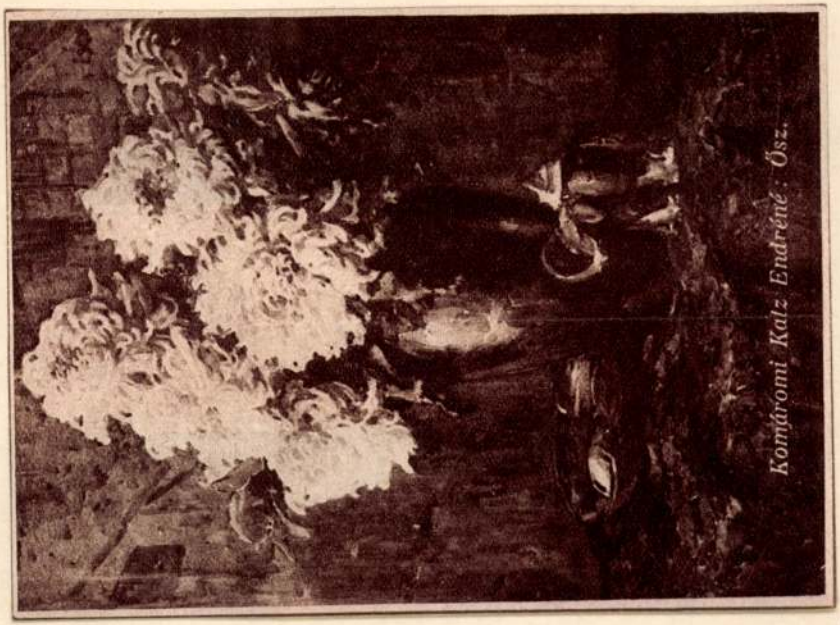

.1

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Augusztus, vf.
Őszi virágok, vf.

M. képzőművésznők egyesülete 29. kiáll. N.Szal.
1947. aug.

Komáromi Kacz Endréné

A Nőcsarnok 1927-es
tavasi tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. 1.

Komáromi-Kacz Endréné

A Műcsarnok 1942-ben
rendezett téli tárlatán szerepelt.

N. m. 1942. XII. 10.

Komáromi-Kacz Endréné

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

Komáromi Kacz Endréné
festő

Kiállít a Tóth Tárlaton

N.U. 1939. I. 28.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Aranykor, vizf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Tavaszi ünnep

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Barackvirág

Nyár elején

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Комбриг Ядов Андрей

Вероника

Мухи елейн

Komáromi Kacz Endréné MDK

Vidám szinek, vizf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Virágok az ablakban, vizf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Kenàrem Kaos Bndrèng

Vinègrèng ne sbiokem, vinè.

MDK

Komaromi-Kacz Endréné, festő.
Junius. Akv.

Ungerska Konstutställningen i Konstakademien
Stockholm, 1922 maj. – Jegyz. 25. l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Ajándékok, emlékek, vf.

Őszi szinek, vf.

Anemoniák, "

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj. 9 1.

Komáromi-Kacz Endréné

Műcsarnok téli tárlatain "...pompázó virágai..." szerepeltek.

M.929. XII.22

Komáromi-Kacz Endréné

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

Poézis dolgában *Komáromi-Kacz Endréné* aquarell-virágcsendéletei is közismertek, de a vízfestés technikája mindig szárazabban hat. A művésznő ezuttal főleg krizantémumcsokrokat állított ki.

PH. 929. XII. 24.

Komáromi Kacz Endréné

Szepelt a dúcsarnok Tavasi tárlatán.

ch. 1930. III. 15.

Komáromi-Katzné

Műcsarnok őszi tárlatain a Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain kollekciója szerepelt.

MH. 929. X. 6.

Komáromi-Kacz Endréné

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán a Műcsarnokban pompás virágai szerepeltek.

M. 929. X-6.

Komáromi Katz Endréné

Budapest székesfőváros művásárló és díj-kiosztó bizottsága az őszi tárlaton kiállított "Szineim" c. művét megvásárolta.

M. 929. X. 18.

Komáromi Katz Endréné

Budapest székesfőváros művészeti és díjkiosztó bizottsága az őszi tárlaton kiállított "Szeineim" c. művét megvette.

NU. 929. X. 18.

Komáromi-Kaczné

Képzőművészeti Társulat őszi tárlatán a Műcsarnokban a Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán szerepelt.

PN. 929.X.6.

Komáromi Holz Endréné

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.II.19.

Komáromi Kacz Endréné

festőművész

Magyar Képzőművészeknek Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Virágcsendélet.

Pesti Hirlap
1933.II.19.

Komáromi Katz Endréné

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain virágcsendéletei szerepeltek.

8ou.929.X.6.

Komáromi-Kacz Endréné

Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban virágképei szerepelnek.

PH.929.X.6.

Komáromi Kacz Endrénné

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festö

Nyár. Vizf.

OMKT.-Mücsarnok. IV. Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
BP.1937.ápr. 29.-jun.2o. Kat. 13.1.

MD K

Komáromi Kacz Endréné, festö

Thema con variazione. Vizf.
November
Öszi szinek.

KMTárs. Téli tárlat. 1938 febr.-márc. Gyüjt kiáll
Bp. Mücsarnok. Katalog. lo.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festö

Öszi munka.	Vizfm.
Ajándék.	"
Ünnep.	"

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 4o.l.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Magyar Rapszódia, vizf.

Mücsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Szeptember végén, vizf.

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Szerelmi posta, vizf.

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Komáromi-Kacz Endréné, festö

Rózsák.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárlat.1943.okt.2.-nov.1. Katálog.3o.l.
Magy. Akv. és Paszt.festök Egyesülete.

MDK

Komáromi Katz Endréné

Crisanthemumok, vf.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mücs. 1910. febr.

17. 1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Aranykor, of.

Horthy jub.kiáll. Mücs. 1939. dec.

11. 1.

MDK

Komáromi Katz Endréné,

munkája dicsóretet érdemel.

b. Nyáry Albert: A képzőművészek a háborúban.
A Cél.1915. 12. sz. 704.l.

MNK

Komáromi Katz Endréné

Madonna, vf.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 28 l.

MDK

Komáromi Katz Endréné, festöm.

Tavasz.	Aquarell.
Szegfü.	"
Ibolya.	"

Magy.Képszöm.-nök Egyes. XXVIII. kiáll.-a a Magy. Divat-csarnokban. 1946 márc.30.-ápr.16. Kat.

MDK

Komáromi Katz Endréné, festöm.

Madonna. Vizf. Jelz.

Árv. Közl.1937. 4.rk.sz. 27.l.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Székely ballada, vizf.

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Magyar ábránd, vizf.

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Farsang, vizf.

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Április, vizf.

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréni MDK

Szeptember végén, vizf.

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Lombhullásкor, vizf.
Október, vizf.

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Aranyhalak, vizf.
A Parnasszus felé, vizf
Turáni mosoly, vizf.
Maskara

Műcsarnok 1939.
Derü a művészetben kiáll.

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Harangzugás, vf.

Tav. kiáll. Mücsarnok, 1925. máj. 2o.l.

ora à 6'50 26.—

3 pl.

uasolas 11 ora 71'50

à 6'50

234.—

331.50

6'50 32'50

364'00

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Tavasz, vf.

Tav. kiáll. Mücsarnok, 1925. máj. 2o.l.

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

Gradus ad Parnassum, vf.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 2o. l.

MDK

Komáromi-Kacz Endréné

In memoriam, vf.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 2o. 1.

MDK

Komáromi Kacz Endréné festő

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 35.l.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

1913. Egyesületi ezüstérem

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Tavasz, vf.

Tél, vf.

Magyar Képzőművészek Egyesülete X. kiáll. 1915.ápr.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

1912. Szfv. dij

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll.
1918. ápr.

MDK

Komáromi Kacz Endréné

Nyár, vf.

Ősz, vf.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918.ápr.

MDK

Komáromi Kacz Endréné, festöm.

Pünkösd. Vizf.
Háborus emlék. "
Gyöngyök. -rózsák. "

?ücs.-OMKT. 1921. Tavaszi Kiáll. Kat.16.1.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Nyári pompa, vizf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

Őszi fehérség, vizf.

Műcsarnok 1934 Téli kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Tavaszi virágzás, vizf.

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Magyar mezők virágai, vizf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

Korai ősz

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Magyar mezőkről

Mücsarnok 1932. őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné

Fehér álom, vizf.

Miccarnok 1934 Téli kiállitás

Komèrom Kaon Endrèné

Tebèr élom, viaf.

K. Kolz Endréné

Kiállít

Mi M. 1942. IV. ip.

gy út 11.), készpénzfizetés ellenében.

. 650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

üvészettörténeti Dokumentációs

Központ

Komáromi Kacz Endréné MDK

Ufjuság, vizf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Őszi virulás, vizf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Katalin napi ajándék, vizf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Kedvenceim, vizf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Aranykor

Micsarnok 1939 dec.-1940 január

Komáromi Kacz Endréné MDK

Japán virágai, vizf.

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Nyári ábránd, vizf.

Glyciniák, vizf.

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

M.D.K.

Komáromi Kacz Endréné

Fényképét bemutatja a lap/a müvész/festménye mellett "Hölgyek a Nemzeti Szalonban" cimmel.
Repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. juni.11-17
VI. évf. 24. sz.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Farsang, vizf.

Szinek y nyárból, vizf.

Nyári fehérség, vizf.

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

Junius, vizf.

Műcsarnok 1941 Téli kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Csipkerózsa, vizf.

Hiuság, vizf.

A kék pillangó, vizf.

Műcsarnok 1940 Gyermek a művészetben c. kiáll.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Virágos tavasz, vizf.

Műcsarnok 1940 tavaszi tárlat

Komárom Kocs Modern

Virágos tavasz, vizf.

Komáromi Kacz Endréné

Nyári tarka csokor

Miesarnok 1940 Tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Andersen meséi, vizf.

Esti ima

Műcsarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

Komáromi Katz Endréné

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

Esti Kurir 932.II.21.

Komáromi Kacz Endréné MDK

Antik váza krizantémmal, vizf.

Kertünk termékei, vizf.

Drezdai porcellán

Mücsarnok 1942_43 téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

November, vizf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Komáromi Kacz Endréné

festőművész

Képzőművészeti Társulat kiállitása - Mücsarnokban - képével szerepel. Tájkép.

Nemzeti Ujság 1931.XII.22.

Komáromi Kacz Endréné
festőművész

Műcsarnok Téli Kiállítása - képével szerepel
Régi váza.

8 órai Ujság 1931.XII.20.

Komáromi Kacz Endréné

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

N. M. 1931. IV. 26.

Komáromi Kacz Endréné

Szerepelt a Műcsarnak Tavaszi tárlatán.

PH. 1931. IV. 25.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Tavaszi napfény

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

Komáromi-Kacz Endréné MDK

Virágok, vizf.

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Komáromi Katz Endréné

festőművész

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállitása - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir 1931.XII.19.

Komáromi-Kacz Endréné

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel - jól ismert szép virágcsendéleteivel.

Pesti Hirlap 1931.XII.22.

Komáromi Kacz Endréné [redacted]

Kertünk virágai, vizf.

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Komáromi Kacz Endréné

Husvétvárás, vizf.

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné
szép akvarell-virágai a MAPE kiállításám

Kézdi Kovács L.: A mnes. őszi tárlata.
P. H. 931. X. 18.

Komáromi-Kacz Endréné

szerepelt a művészcsoportos műcsarnoki kiállításán.

P. H. 1931. VI. 22.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Rózsák

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné MDK

Pünkösd, vizf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Kemáromi Kata Endréné

Szerepelt a művészcsoportos művészeti kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Komáromi Kacz Endréné

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Kedvesek életképei.

Magyarság
1930.XII.21.

Komáromi Kacz Endréné
Szerepel Klammer M. műterem kiállításán.

Műterem kiállítás.
M. 932. V. 12.

Komáromi Kacz Endréné.

A Mücsarnok téli tárlatán csendéletei szerepelnek az akvarelista festőnek. (emlétve.)

Magyarság, 1927. dec. 18.

Komáromi Kacsáné

Virágképei szerepelnek a Műcsarnok téli tárlatán.
(emlékbe)

Pesti Hírlap, 1927. dec. 18.

Komáromi Kacz Endrévé.

festőművész.

A Műcsarnok téli tárlatán portréi szerepelnek.

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 18.

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Farsang, vizf.

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Komáromi-Kacz Endréné MDK .

Lombhullásкor, vizf.

Október, vizf.

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

MDK

Szeptember végén, vizf.

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Április, vizf.

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Komáromi Kacz Endréné

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállításán - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Poétikus virágképek és gyermek-genretémák.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Komáromi Kacz Endréné

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

N U 1931. II. 22.

Komáromi Kacz Endréné

Akvarell virágai, a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

M.D.K.

Komáromi Katz Endréné

A kritika kiemeli a müvésznek a Solymosz Képszalon kiállitásán szereplő müveit.

Szinház és Divat, Bp. 1922. ápr. 13. VII. évf. 16. sz. 23. lap

Komáromi Kacz Endréné MDK

Harmónia, vizf.

Az első táncóra, vizf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné

Rózsavirágzás, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállítás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Bölcsődal, vizf.

Téli napsugár, vizf.

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

Komáromi Kacz Endréné MDK

Hol van Chile?

Nyugalom, vizf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás